

હોરર થીલર

મોતંગો

@snehnusarnamu

ફો

મનીષ સુતરીયા

VISIT...

LANZAROTE
Caliente.COM

ટુંકુને ટચ

એક વ્યક્તિના જીવનના વિવિધ પડાવોમાં તેણે અનુભવેલા પારલૌકિક અનુભવોથી વણાતી જતી વાર્તા એક એવા પડાવ પર પહોંચે છે જ્યારે તે વ્યક્તિ જીવવાની સઘળી આશાઓ ગુમાવી બેઠો હોય છે. તે છેલ્લા પડાવના અંતે તે પોતાના જીવનનું ચોંકાવનારૂં રહસ્ય શોધી કાઢે છે. તેણે હવે તે કૂવામાંથી બહાર નીકળવાનું છે, મોતના કૂવામાંથી...

@snehnusarnamu

ચેતવણી

પુસ્તકમાં પ્રસ્તુત ભૂત, પારલૌકિક ઘટનાઓ, આત્મા વગેરેનું સમર્થન લેખક પોતે કરતા નથી અને સાથે કોઈ અંધશ્રદ્ધા ફેલાવવાનો તેમનો હેતુ નથી. વાંચક પોતાની સમજ અને વિવેકના આધારે પુસ્તકને લઈ શકે છે અને સાથે જો વાંચતી વખતે કોઈ પ્રકારના અનુભવો થાય તો એ માટે લેખકની કોઈ જવાબદારી નથી. લેખકને પોતે કેટલાક પારલૌકિક અનુભવ લખતી વેળાએ થયેલા છે જેની વાંચકે નોંધ લેવી અને જાતે નિર્ણય લેવો. વધુ પડતો ડર લાગે, કે મન વિચલિત થાય તો પુસ્તક મૂકી દેવું એ વાંચકની પોતાની પસંદગી રહેશે. મોતનો કૂવો એ શિર્ષક પણ જે તે કથાવસ્તુને અનુરૂપ અપાયેલું છે જેમાં કોઈ વ્યક્તિ, વિશેષ કે ઘટનાને સમાવવાનો પ્રયાસ કરાયો નથી.

પુસ્તકનો ભૂતકાળ

હું ઘણીવાર વિચારતો હતો કે હોરર ફિલ્મ બનાવનાર ને કેવા અનુભવ થતાં હશે અને પછી વિચાર આવતો કે એ બધું તો નોર્મલ હોય અને લાઈટ, કેમેરા અને બીજા લોકોની હાજરીને કારણે કંઈ એટલો બધો ડર ન લાગે. ટૂંકમાં હોરર ફિલ્મ મારી નજરમાં બનાવવી સરળ પણ જ્યારે આ પુસ્તક લખવાનું શરૂ કર્યું ત્યારે અહેસાસ થયો કે ભૂતાવળની કલ્પના કરવી અને તે દ્રશ્યોને નજર સમક્ષ ઊભા કરીને તેનું લેખન કરવું એટલે પોતાને જાણે તે ભૂતાવળોને સોંપી દીધા બરોબર હોય છે. એટલું ખરું કે જે સામાન્ય જીવન તમે જીવતા હોવ છો તેમાંથી બહાર આવીને તમારે લખવું પડે છે એટલે કે તમને જે અનુભવો થવા લાગે છે તે બધા અનુભવોને અપનાવીને ચાલવું પડે છે. જો કે આપણે માણસ તરીકે ભયને સ્વાભાવિક લેતાં હોઈએ તોપણ ભય પેલા ઈન્જેક્શન જેવો જ છે. જેણે લીધું હોય તેને જ ખબર પડે એની ખરી તાકાત!

કેટલાક પાત્રો અને દ્રશ્યોને મારી યાદદાસ્તમાંથી અને મારા ભૂતકાળમાંથી ખોદી કાઢીને લખવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. એ રીતે વાસ્તવિકતાને નજર સમક્ષ રાખીને કહેવાતી કપોળ દુનિયામાં જઈને પાછો આવનાર માણસ બનવાને લીધે મારી જવાબદારી વધી ગઈ છે કે હું મારા વાંચકોને મારું શ્રેષ્ઠત્તમ લખાણ આપું. એટલે જ સાચું કહું છું કે પુસ્તક લખતી વેળાએ ઘણીવાર મારી ઊંઘ ઉડી ગઈ હોય અને ત્રણ વાગે જ ઊંઘ આવી હોય એવું બનેલું! એવી પણ રાત ગઈ જ્યારે મારે વિચારવું પડેલું કે હવે તો આ પુસ્તક બંધ કરીને મૂકી દેવું પણ હું કશાક ને સહારે આગળ વધતો ગયો. કેટલીકવાર તો બીજા પુસ્તકોને એડિટ કરીને મારો સમય પસાર કરી લેતો જેથી કરીને મારા હાથમાં ફરી આ પુસ્તક ન આવે, જેથી કરીને તે મારે લખવું પડે! આવો માનસિક સંઘર્ષ કરીને મારા હાથોથી જ્યારે આ પુસ્તક હવે પૂરું થઈ જ ગયેલું છે ત્યારે તે પુસ્તકને પ્રસ્તુત કરતાં મને એક ભૂતિયા ગર્વ થઈ રહ્યો છે! મને હવે ખાતરી થઈ ગઈ છે કે એ ભૂતની કહેવાતી દુનિયામાં જવું અને તે દુનિયા અને

ભૂતોથી પીડાતા લોકોની વેદના કેટલી ભયંકર હશે! એથી જ આ પુસ્તક સમાપ્ત કરવાની સાથે જ હું એક અનોખી સંવેદના અનુભવું છું એ લોકો સાથે જેઓ કોઈને કોઈ રીતે કશુંક વળગાળ ધરાવે છે અને પીડાય છે.

પુસ્તક વિશે

પ્રથમ પડાવનું લખાણ દેશી ગામેઠી ભાષામાં અપાયેલું છે જે વાતને વાસ્તવિક સ્પર્શ આપવા જાણી જોઈને કરેલો પ્રયોગ છે. એનાથી જોકે વાંચન ધીમું પડી જાય છે પરંતુ સાથે જે રસ નીકળીને આવે છે તે પુસ્તકની મજાને ઓર વધારી દે છે. આ પુસ્તક થ્રિલર હોવાથી તેનો અંત તો પ્રસ્તાવનામાં મુકવો વ્યાજબી નહીં ગણાય પણ હા એટલું જરૂરથી પ્રગટ કરી શકાય કે તે અંત પહેલેથી કોઈ પારખી ન શકે એવો રજુ કરવામાં આવેલો છે. અંતની રોચકતા જ એ છે કે તે છેવટ સુધી ગુપ્ત રહે અને વાંચનના વહેણમાં ધીમેધીમે પ્રગટ થતો રહે. સાથે દ્રશ્યોની જમાવટ એ રીતે કરવામાં આવી છે કે ધીરેધીરે વાંચક તેમાં પરોવાતો જાય અને છેવટે હોરર એમાંથી નીકળી આવે. એવું નહીં હોય કે તમે ભૂતોની વાતો ક્યારેય સાંભળી નહીં હોય. નાના બાળકોને તે અનુભવ થતો જ હોય છે. બાવો આવશે, સુઈ જા થી લઈને મોવડાના ઝાડ પરનું ભૂત અને ડાકણ જેવી કેટલીયે વાતો નાના બાળકોમાં અનાયાસે પ્રચલિત થઈ જતી હોય છે. એવી જ કેટલીક વાતો આ પુસ્તકમાં સમાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે. પુસ્તકનો અંધશ્રદ્ધા ફેલાવવાનો કોઈ જ હેતુ નથી. જે વાતો આપણે સમજી શકતા નથી એવી ઘણી વાતોને આપણે અંધશ્રદ્ધામાં ભેરવી દઈએ છીએ અને એ સાથે જે ખરી અંધશ્રદ્ધાઓ છે તેઓ તરફ આંખ આડા કાન કરી લઈએ છીએ. જે હોય તે, પણ અહીં આ પુસ્તકમાં હોરર વાર્તાને ઊભી કરવાનો પ્રયત્ન કરાયો છે જે કોઈપણ પ્રકારે અંધશ્રદ્ધાને પ્રોત્સાહન આપતું નથી.

માણસનું જીવન ઘણા બધા પડાવોમાં થઈને પસાર થાય છે. બાળ અવસ્થાથી લઈને જુવાની અને પછી વૃદ્ધ થઈને માણસ જ્યારે આ ધરતી પરથી વિદાય લે છે એટલામાં તો એણે અનુભવના કેટલાય ભાષાં બાંધી લીધા હોય છે. આ પુસ્તક પણ એવા જ પડાવોમાંથી પસાર થાય છે. એક પછી એક પડાવમાં થઈને પસાર થતા એક વ્યક્તિની વાત આ પુસ્તકમાં કરવામાં આવી છે. જોવા જઈએ તો એવા ઘણા માણસો સાથે તમે તે પાત્રની તુલના કરી શકો. કદાચ તમે પોતે તેવા અનુભવો પામેલા હોવ. કદાચ તમારી જાણકારીમાં કોઈ તેવું હોય. કદાચ તમારા ભૂતકાળના અનુભવોમાં કોઈ એવું મળ્યું હોય જે તમને, તમારા અંતરમનને કોઈક માન્યતાથી ભરીને ચાલ્યું ગયું હોય! હોરર પુસ્તક લખવાનો આ લેખકનો પહેલો અનુભવ છે છતાં છેલ્લો નથી. કદાચ કોઈ ઊર્મિ તરંગ વિચાર લાવીને બીજું કોઈ પુસ્તક સર્જાવી જાય તો નવાઈ નહિ! પુસ્તક તમારે વાંચવું પડશે. અંત સુધી તે ચોક્કસ જકડી રાખશે. તે એક એવા વ્યક્તિની વાત છે કે જે તમને ગમે ત્યાં ભેટે ચડી શકે છે. એવો વ્યક્તિ જેનું જીવન કોઈ ભૂતબંગલાથી પ્રેરીત હોય, કોઈ ભૂતાવળથી વેઠેલું હોય,

કોઈ અલૌકિક લાગતી બાબતોમાંથી પસાર થયેલું હોય.

@snehnusarnamu

લેખક વિશે

રેપ્ટાલિયનોના રહસ્યમાં અને પછી નવી પેઢી જૂની પેઢીમાં વ્યસ્ત થયેલા આ લેખકની લેખનકળા વિકાસ કાળમાં છે એમ કહી શકાય. લેખકે ભૌતિક વિજ્ઞાન વિષયમાં પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન પૂરું કરેલ છે અને સાથે શિક્ષણમાં બેચલર ડીગ્રી ધરાવે છે. આ પહેલાં તેમણે બે પુસ્તક રચેલા છે જેમાં વિજ્ઞાન કથા તરીકે ‘રેપ્ટાલિયન્સનું રહસ્ય’ અને ટૂંકીવાર્તાઓના સમૂહને સમાવતું પુસ્તક ‘નવી પેઢીની જુનવાણી વાર્તાઓ’ છે. બંને પુસ્તકોને સારો પ્રતિભાવ મળ્યા બાદ લેખક આ પુસ્તકને પ્રસ્તુત કરી રહ્યા છે. લેખનકળાને પાર્ટ ટાઈમ વિકસાવી સમય કાઢનાર તેઓએ લેખન માટે સંઘર્ષ તો કરવો પડે છે. જો કે આધુનિક સમયમાં પહેલાંની જેમ શબ્દકોશ કે સંદર્ભો ઉઘાડા કરીને બેસી રહેવું પડતું નથી. બધું જ આંગળીના ટેરવે આજે ઉપલબ્ધ છે છતાં લેખન તો સમય માંગી લે છે. કેટલાય દિવસો લખવામાં જતાં રહે છે અને કેટલાય બીજા દિવસો એડીટીંગ અને પબ્લીશ કરવામાં. લેખકનો અનુભવ છે કે આગળના બંને પુસ્તકો લખવામાં તેમણે વધુ સમય લીધો હતો જ્યારે આ પુસ્તકને લખવામાં તેઓએ ઘણો ઓછો સમય લીધો છે. લગભગ બે-એક મહિના! વાઘ પાછળ પડી ગયો હોય તેમ લખી લીધું!

જીવનના કલાકો પૂરતા નથી કે જે જેટલું પણ મનમાં ઉમટી રહ્યું હોય તેને લખીને ન્યાય આપી શકાય! કલ્પનાશક્તિનો ઉપયોગ કરી શીખતા રહેવું અને એ દ્વારા કશુંક બહેતર કરવું હંમેશા ઉદ્દેશ્ય રહે છે. એવા તો કેટલાય પ્રોજેક્ટ અને વાર્તાઓ મનમાં ભરેલી છે કે જેઓને લખવા જતાં વર્ષો વીતી જાય છતાં લેખક એ બાબત પ્રત્યે કમિટેડ છે કે તેઓ લખશે અને બની શકે તેટલું લખશે...

હોરર જેનર વિશે

આગળ પણ સ્પષ્ટ કર્યું તેમ આ જેનરની વાતો કોઈપણ રીતે કશું પણ વાંચકના મનમાં ઠસાવવાનો સહેજ પણ પ્રયત્ન નથી. શરૂઆતથી લઈને છેક અંત સુધી વાંચકને મનોરંજન સાથે જે તે જેનરની રોચકતા મળી રહે તે વગર બીજો કોઈ હેતુ નથી. સાથે આ પુસ્તકમાં ક્યાંય પણ ભૂવાઓ, ગુરૂઓ, તાંત્રિકો કે અન્ય કોઈપણ બિરાદરી પ્રત્યે કોઈપણ રીતે વિરોધ પ્રદર્શિત કરવામાં આવેલો નથી. વાંચક વિવેકશીલ છે અને પૂરેપૂરું પુસ્તક પૂરું કર્યા બાદ જ તેમને જે વિચાર આવે તે વિશે તેઓ વિવેકથી કામ લેશે એવી વિનંતી આ સાથે લેખક કરે છે. આ પહેલાં વાંચકે જો હોરર પુસ્તક ન વાંચેલું હોય તો લેખક તેમને વિવેકથી કામ લેવાની વિનંતી પણ આ સાથે કરે છે. આ હોરર એડવેન્ચર રાઈડમાં બેસવું ન બેસવું વાંચકની પોતાની પસંદગી રહશે...

@snehnusarnamu

લેખકને થયેલા અનુભવો...

નાનપણમાં એવું સાંભળેલું કે ભૂત કોરી કલ્પના છે. તેના સંદર્ભે એક વાર્તા પણ એવી છે કે એક ભાઈ કશોક જતાં હતા અને રસ્તામાં તેમણે કાંટાની અંદર કોઈકની ટોપી પડેલી જોઈ. તે ટોપી થોડીવારમાં પવનમાં ઉડવા લાગી. હવે તે ભાઈ તે જગ્યાએ કે જે એક વગડો હતો ત્યાં એકલા હતા અને તેમના મનમાં ફાળ પડી અને ત્યાંથી ભૂત વિશેની કલ્પના જન્મી.

માણસનું મન ઘણીબધી અદ્રશ્ય શક્તિઓ ધરાવે છે એવું મનોવિજ્ઞાન કહે છે અને સાથે આત્મા પરમાત્માની વાતો પણ પ્રચલિત છે. ભૂતનું પોસ્ટમોર્ટમ કરવાનો કે તે માન્યતાઓને રદિયો આપવાનો કે ટીવી ન્યુઝની જેમ ડીબેટ કરવાનો લેખકનો કોઈ હેતુ નહોતો. તેમના મનમાં એક વાર્તા બેઠી ગઈ હતી અને તેનો ઘાટ તેમણે આપવો હતો બસ...

એ જ હેતુથી પહેલી નવેમ્બર, ૨૦૧૭ નાં રોજ આ વાર્તા લખવાની તેમણે શરૂઆત કરી. શરૂઆત કરી તો ખરી પણ તે લખવું કેટલું ભયાનક, કેટલું પીડાદાયી અને કેટલું અનોખું નીવડશે તે જાણીને આજે પણ તે હેતબાઈ જાય છે! શરૂઆતનું લખાણ પોતાની જ ગામઠી બોલીમાં કરવાનું હતું એટલે એટલો બધો વાંધો ન આવ્યો પણ એક એક શબ્દ લખતી વેળાએ ધ્યાનમાં રાખવાનું હતું કે કશુંક અપભ્રંશ ન થઈ જાય અને સાથે જ્યારે બોલી બદલાય ત્યારે પોતાના શબ્દોમાં તે તળપટી બોલીનો સમાવેશ ન થઈ જાય તે પણ ધ્યાનમાં લેવાનું હતું. આટલી બધી માનસિક કસરત કર્યા બાદ જાણે હાથોમાંથી શબ્દો ટપોટપ નીકળતા જતા જોઈને લેખકને સંતોષ થયો અને સાથે લખવાનું સુખ પણ મળવા લાગ્યું. પણ...

એક રાતે જ્યારે તેઓ લખતા હતા ત્યારે કશુંક અદ્રશ્ય તેમને જોઈ રહ્યું હોય તેવું તેઓએ અનુભવ્યું. તેમને લાગ્યું કે કોઈક તેમના પર નજર રાખી રહ્યું હતું. તેઓના હૃદયમાં ચોક્કસ ભય છવાઈ ગયો. અને એ જ તો એમને જોઈતું હતું! જાણે ભય સામેથી ચાલીને પોતાને લેખકને પ્રદાન કે સમર્પિત થઈ રહ્યો હતો જેથી તેઓ લખે! લગભગ હવે લખતાં લખતાં મહિનો થઈ જવા આવ્યો અને એકવાર થયેલો અનુભવ અને બીજી રાતોની ઊંઘ હરામ થઈ તે અને ત્રીજું ઊંઘમાંથી જાગ્યા ત્યારે તેમણે કશીક આકૃતિ જોઈ તે એ વગર બીજો કોઈ અનુભવ તેમને થયો નથી.

ગામડામાં ભૂત વળગેલું હોય એટલે તે વ્યક્તિને પકડીને લઈ જવામાં આવે છે અને ભુવાની પાસે ધુણવા દેવામાં આવે છે જો કે આ છેલ્લા શબ્દો લખી રહ્યા છે ત્યાં સુધી ભૂતે આવીને લેખકનું કશુંક નુકશાન કર્યું હોય તેવો કોઈ સમાચાર નથી! અને લેખકને પોતાને કોઈ ભુવાની જરૂર હોય તેવી કોઈ પરિસ્થિતિ હજી નિર્માણ થઈ નથી!

વાંચક પોતાના અનુભવ અને માન્યતા પ્રમાણે વિવેકપૂર્ણ નિર્ણય લઈ શકે છે. લેખકે પોતાના અનુભવ એટલે વહેંચ્યા છે કેમ કે તેઓ દેખાડવા માંગે છે કે હોરર જેનરમાં

લખવું કેટલું પડકારજનક બની રહે છે.

જો તમે પણ વાંચક તરીકે આ પુસ્તક વાંચ્યા બાદ કશુંક હોરર લખવા પ્રેરાવ તો ધ્યાનમાં રાખજો કે કાળજું કઠણ જોઈશે, ગંભીરતા જાળવવી પડશે અને થોડીઘણી ઊંઘનું બલિદાન આપવું પડશે!

@snehnusarnamu

પ્રસ્તુત પુસ્તક એ સઘળા સ્નેહીજનોને નામે શ્રદ્ધાંજલિરૂપ જેઓ
મૃત્યુ પામ્યા છે અને જેઓની ખોટ વર્તાઈ રહી છે.
થેંક યુ પપ્પા!

@snehnusarnamu

પુસ્તકમાં આવતા
ગામેઠી શબ્દોની ઓળખ

@snehnusarnamu

અલ્યા = પુરુષ મિત્રને બોલાવવાની તળપદી ટેવ.

માણહ = માણસ

સ = છે

તન = તને

હુ = શું

લગણ = તે સ્થળે

સી = છે

હામું = સામું

સીધાણમાં = સીધી લીટીમાં

પેણ = પેલી

ઈ = ત્યાં

કુન = કોને

ન'તો = નહોતો

ઈન = તેને

પડહી = પડશે

કેતા'તા = કહેતાં હતા

બકા = છોકરા

નોનો = નાનો

ખબેર = ખબર

ઓમ = આમ

મરદા = મડદા

હોમું = સામે

ઈનું = એનું

વાંહે = પાછળ

મન = મને

નઈ = નહિ

મોન = માને

ચો = ક્યાં

લ્યા = અલ્યા જેવો શબ્દ

પૂંઠે = પાછળ

હેડ = ચાલ

બહારે = સાથે

ઈમ = એમ

સે = છીએ

@snehnusarnamu

પરભારું = સીધું જ

થક્કો = ઢગલો

થ્યા = થયાં

હારે = સાથે

હોમે = સામે

રેલો = રહેલો

લખણ = લક્ષણ

વધાર = વધારે

હુંય = હું પણ

કઈશ = કહીશ

અવળચંડુ = તોફાની

હાંભળવી = સાંભળવી

અતાર લગી = અત્યાર સુધી

હારી = સારી

જાં હુંધી = જ્યાં સુધી

તાં હુંધી = ત્યાં સુધી

અમનો = કેમનો

આયો તો = આવ્યો હતો

અ્યો = ક્યાં

ફસાણા = ફસાયા

જ્યમ = જેમ

બીવડાવહે = બીવડાવશે

સુરિયા = સુરેશ

બહાર = બહાર

આઈ = આવી

કોંક = કશુંક

આયા = આવ્યા

હું = શું

ગોડા = ગાંડા

અહે = હશે

તૂટહે = તૂટશે

પસ = પછી

મુ = હું

સું = છું

@snehnusarnamu

લઈન = લઈને

બતાયા = બતાવ્યા

એલી એ = સ્ત્રી પાત્રને બોલાવતો શબ્દ

હાલ = ચાલ

થ્યું = થયું

ભઈબંદ = ભાઈબંધ

છક્કા છૂટવા = અતિશય ડરવું

ગ્યા = ગયા

સોડતો = છોડતો

ઓવ્વ = હા

પુસતો = પૂછતો

હોભળ = સાંભળ

દઈણું = લોટ દળાવવા

ઈની = એની

તાં જ = ત્યાં જ

આઈ જ્યા = આવી ગયા

હાથે = સાથે

જ્યા તા = ગયા હતા

લોઈ લોઈ = લોહી લોહી

જાણ = જ્યારે

કોઈન = કોઈનેય

નતી = નહોતી

લફડું = અફેર

કરહે = કરશે

સ્પેશલ = સ્પેશ્યલ

મલવા = મળવા

પાહે = પાસે

જ્યો સું = ગયો છું

હક = શકે

મત્યા = મળ્યા

આટલ હી તાર = આટલેથી તારે

હકીએ = શકીએ

હસી = હશે

ટેમ = ટાઈમ

@snehnusarnamu

હકતું = શકતું

@snehnusarnamu

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ୧

@snehnusarnamu

“અલ્યા માણહ દેખાય સ તન?”

“ના, રે ના. રેતનો ટીંબો દેખાય સ.”

ગામને છેવાડે ડબલે ગયેલાં બે નાનાં છોકરાં પાછાં વળતી વખતે વાતો કરતાં હતાં. ઊનાળાની ગરમ રેત ઉડી રહી હતી અને ભેંકાર લાગે તેવો વગડો ચારેકોર ભય ફેલાવી રહ્યો હતો.

“એય, તન ખબર સ?”

“હુ?”

“આ પેલો ટીંબો દેખાય સ ન... ત્યાં લગણ મરેલા લોકો ન દાટેલા સી.”

હાથમાં ડબલા લઈને વાતો કરતાં બંને છોકરા દૂર ટીંબા પર જોઈ રહ્યા હતા. એ નાનકડું કબ્રસ્તાન જેવું, ગામડાંના પછાત લોકોને દાટવાનું સ્થાન હતું. ત્યાં અસ્તવ્યસ્ત રીતે ઠેરઠેર મડદાં દાટી દેવામાં આવતાં. કેટલીકવાર તો ઉપરાધાપરી...

“મને દેખાતો નથી...”

“અલ્યા હામું તો સ. જો તારી આંખની સીધાણમાં.”

બીજા છોકરાએ નજર દોડાવી પણ તેને કશું દેખાણું નહી. તે શોધતો ગયો કે ટીંબો ક્યાં અને અચાનક તેની નજર તે પર પડી! તેનું બાળસહજ મન ઉત્તેજિત થઈ ઉઠ્યું અને તેણે આંગળી ચીંધીને તે સ્થાન બતાવ્યું અને બોલ્યો,

“જો હા, પેલું? પેણ ત્યાં નાની ટેકરી પર.”

“અલ્યા ડફોળ, આંગળી ન કર. તન ખબર સ, ઈ કુન દાટેલો સ?”

“ના, તું કે...”

“શિવરામ ન વળી. ઈ કંજૂસ મારો બેટો કોઈનેય રૂપિયો આપતો ન’તો અને મર્યો તોય ઘણા ઈન કીડા પડહી એવું કેતા’તા.”

“જે હોય તે પણ આંગળીનું એમાં હુ લેવાદેવા.”

“જો બકા, તું મારા કરતાં નોનો સ. તન ખબર નહી, ઓમ મરદા હોમું આંગળી કરીએ ન તો ઈનું ભૂત આપણી વાંહે પડ!”

“જા જા વળી, એવું હોય?” કહીને તે છોકરો ફરી પોતાની આંગળી તે કબરની સામે કરવા લાગ્યો.

“એ પેલું જ ને!”

“મન લાગ સ તું નઈ મોન. તું તારાવાળી કરી ન જ રે. સો ન ભૂત વળગતું.”

“જો છગા, તું નાહક આવી વાતોમાં મોન સ. તને તો ખબર સ મન કોઈનો ડર લાગતો નહી.”

“ડરની ચો વાત સ લ્યા સુરેશ. આ ભૂત એકવખત પૂંઠે પડ્યું ન તો ખબર પાડી દેહે.”

“ચાલ ચાલ હવે... ઘેર...”

ડબલાં ખખડાવતાં બંને ઘેર ચાલી નીકળ્યા. પેલી જગ્યાએ ધીમો પવન ફૂંકાઈ રહ્યો

હતો. તે પવનમાં લૂ હતી અને સાથે એકાંત અને અજુગતી બાબતો.

“જો અવ આવી ભૂલ ન કરતો. તન ખબર સ, રસ્તામાં જત હેડ ય ન કેવાય. જો હેડ કહીએ ન તો ભૂત આપણી વ્હારે આવ. ઈન ઈમ લાગ ક આપણ ઈન બોલાઈએ સે.”

“છગલા, તારી બકબક બહુ થી. મન કોઈ રસ નહી આ બધામાં. અન આવા દે જે હોઈ એ. જોઈ લઈશું!”

એ વાતને ઘણા દિવસો વીતી ગયા. સુરેશ અને છગન મોટા થવા લાગ્યા અને તે દોસ્તી છૂટી ગઈ. વળી સુરેશના માબાપની બદલી થવાથી તે ગામ પણ છૂટી ગયું. મોટા થવાની સાથે મોટી દોસ્તીઓ થતી ગઈ અને સુરેશ પણ બીજા ભાઈબંધો જોડે જોડતો ગયો. પણ પેલી વાતો એના અંતરમનમાં ઘરબાઈ ગઈ હતી. એની માન્યતાઓ પોકારી ઊઠે તે પહેલાં તેને અંતરમનના કોઈ ખૂણે ફેંકી દઈને સુરેશની જિંદગી આગળ ચાલી નીકળી. વિજ્ઞાનમાં રસ લઈને સુરેશ આગળ વધવા માંડ્યો અને સાથે એવી બધી બાબતોથી પોતાના મગજને કિનારે રાખવું શીખવા લાગ્યો. ત્યાં સુધી જ્યાં સુધી તેને અનુભવો ન થવા લાગ્યા.

પ્રેતીયા અનુભવો!

“પરભારું પધરાવે છે તું? આવું તો હોય? કેવી વાતો કરે છે, યાર” સુરેશ તેના નવા ભાઈબંધને બોલ્યો. તે હવે બારેક વર્ષનો થઈ ગયો હતો. મુછનો દોરો ફૂટું ફૂટું થઈ રહેલો અને જવાની દીવાની થઈને હાવી થવા રાહ જોઈ રહેલી. દોસ્ત મહેશ સાથે તેની વાતો થઈ રહી હતી. તે બંને એક જ વર્ગમાં અભ્યાસ કરતા. સાતમા ધોરણમાં પહેલો અને બીજો નંબર લાવનારા બંનેનો નિશાળમાં દબદબો હતો. ઘણાને લાગતું કે આ બે કશુંક કરી દેખાડશે.

“જો સુરેશ. સાહેબે મને લખવા આપેલું પણ તું જાણ સ કે મારી જોડે પહેલથી થક્કો પડેલો. લખવાનો થાક મન નથી લાગતો પણ તું કેતો હોય તો તન ન આપું.”

“તન ખબર સ? પેલો છગલો કાલે રાતે મન મળેલો.”

“કોણ છગલો?”

“મારો નાનપણનો ભાઈબંધ. અમે સાથે મોટા થ્યા. એ મન કેતો તો કે ગામમાંથી કોક ભૂત વળગીન કોકની હારે ગયું સ. એ બધું બોલતી વેળાએ એ મારી હોમે ચકળવકળ જોઈ રેલો.”

મહેશ તો શું કહે! એના મગજમાં તો રમવાના દહાડા ચાલતાં. લાંબુ વિચારવું તેને ફાવતું નહોતું. ગોખણપટ્ટીમાં તે સફળ હતો અને એટલે જ શિક્ષકો પણ તેને વધારાનું કામ સોંપી દેતા.

“મન આ બધી બાબતો ના કે. મન આમેય બીક લાગે.”

મહેશની વાત સાંભળીને છગન હસવા લાગ્યો. એટલા જોરથી હસ્યો કે આજુબાજુની દુકાનવાળા તેને ગુસ્સાથી જોઈ રહ્યા. બંને જણ નાસીને લીમડા નીચે

બેઠા.

પવનને જલ્દી નહોતી અને બંને મિત્રોને પણ. તેમને વાતો કરવી હતી. સુરેશના અંતરમનમાંથી પેલી વાતો બહાર આવવાની કોશિશ કરી રહી હતી અને મહેશને રસ નહોતો છતાં તે ડરના માર્યા સાંભળવા તલપાપડ થયેલો.

“તને એ ક્યાંથી ભટકાયો?”

“એના મામાનું ઘર આ ગામમાં થાય. તેણે મને સવારમાં નિશાળ જતાં જોયેલો પણ એ વખતે તે ઉતાવળમાં હતો એટલે નહોતો મળ્યો પણ રાતે તે પુછતાં પુછતાં મારા ઘરે આવી ચડેલો. અમે એકાંતમાં બેસીને વાતો કરવા લાગેલા, ત્યાં એણે આ વાત કાઢી.”

“એ ભૂતોનો આશિક લાગે છે મારો બેટો!”

“હોઈ શકે, પણ મન તો ઈનામાં ભૂવાના લખણ દેખાય વધાર.”

બંને હસ્યા. દુકાનો છેક હતી એટલે કોઈ ટોકવાવાળું નહોતું. બંનેએ મનભરીને હસી લીધું.

“એની વાતોમાં દમ ખરો?” મહેશે પૂછ્યું.

“મન તો લાગતો નથી પણ એ એટલો ગંભીર થઈ વાત કર સ ક થોડીવાર તો હુંય વિચારમાં પડી જાઉં સું.”

“તન ભૂતોમાં રસ ખરો?”

“કેમ આવું પૂછે?”

“એમ જ. પેલું ગામનું ભૂત તારી પાછળ પડ્યું હોય તો તું શું કરીશ?”

“મને નથી લાગતું એવું કશું હોય. ઈન બીજા કામ નહી હોય?”

વળી પાછાં બંને હસ્યા. જાણે એ છેલ્લીવારનું હાસ્ય હતું અને સુરેશના જીવનમાં દુઃખ દસ્તક દેવાનું હતું!

રાત પડી. કુતરાં ભસવા લાગ્યા. શેરીમાં કોક નવું માણસ આવે એટલે આવું બનતું પણ અત્યારે તો શેરીમાં કોઈ દેખાઈ નહોતું રહ્યું. બધા જમીપરવારીને સુવાની તૈયારીમાં હતાં. જ્યાં જુઓ ત્યાં આકાશની ચાદર નીચે સુવા માટે ખાટલા પાથરેલા હતા. સૌના ચહેરા પર તાજગી હતી, મહેનત મજૂરીથી પાછાં ફરીને તેઓ ઝડપથી સુવાની તૈયારીમાં હતાં. ગામની એકથી એક ચડિયાતી વાતો આજે ભુલાતી જાય છે પણ કોકને કોક સુરીયો પાકે છે જે આવી વાતો પરથી પડદો ઉઠાડી દે.

“તું કાલે મને મળેલો અને જે વાત કહી હતી તે સાચી છે?” સુરેશ અને તેને ફરી મળવા આવેલો છગન ગામના ઓટલે બેઠા વાતો કરી રહ્યા હતા. તે જુનો વડ ઘનઘોર હતો અને દિવસે ઘણાને છાંયડો પૂરો પાડતો. રાતે પણ ઘણા લોકો તે વડની આસપાસ આવીને બેસતા અને વાતોની રમઝટ જમાવતા. ક્યારેક તો ડાયરો થતો તો ક્યારેક મદારીનો ખેલ. એક દિવસે રાજસ્થાની કઠપુતળીનો ખેલ આવેલો ત્યાં. સુરેશ અને બધા ભાઈબંધોને મજા પડી ગઈ હતી!

“તારી વાતોમાં જો દમ હોય તોય હવે હું મોટો થઈ ગયો છું અને આજેય કઈશ કે મને બીક નહીં લાગતી.”

“અને હુંય આજે કઈશ કે બીકની તો વાત જ નથી. વાત છે પાછળ પડવાની. જે એક વખત પાછળ પડ્યું એ જીવ લઈને જ જાય. તું વાત મારી માન. એ ભૂત અવળચંડુ સ.”

“જો છગા, ભાઈબંધીના લીધે તારી વાતો મન હાંભળવી અતાર લગી હારી લાગતી પણ એનો મતલબ એ નહીં કે તું હજુયે ફેંક ફેંક કર.”

“તું નઈ માને. જાં હુંધી તન અનુભવ નહીં થાય તાં હુંધી...”

છગલો એટલું કહીને જતો રહ્યો અને સુરેશની વિચારગાડી નાઠી. દૂર તેના ઘરમાં બલ્બનું ઝાંખું અજવાળું બળતું જોઈ રહ્યો. તે ઘર જોઈને તેનો પહેલો અનુભવ તેને યાદ આવવા લાગ્યો...

તે દિવસે છગનની વાત સાંભળીને ડરને ધબરીને સુરેશ ઘેર આવેલો. તે ગામમાં તેમનું ઘર ભાડાનું હતું. એ સમયે તો નજીવું ભાડું. આશરે પાંચસો રૂપિયા. અને ઘરમાંય લીંપણ કરેલાં અને સાથે ઘરની તૂટીફૂટી હાલત હોય. એવા ઘરમાં સુરેશને પોતાનો પહેલો પરાલૌકિક અનુભવ થયેલો.

એ દિવસે સુરેશ પોતાના પરિવાર સાથે ઘરમાં ટી.વી જોતો હતો. એ વખતે તેના ઘરમાં જ ટી.વી હતું બાકીના ઘરોમાંથી લોકો તેના ઘરમાં જોવા આવતા. મહાભારત વખતે તો આખો ઓરડો ખીંચોખીંચ ભરાઈ જતો!

અંધારી રાત હતી. શુક્રવારનો સમય હતો એટલે દુરદર્શનવાળાએ ફિલ્મ ચડાવેલું હતું. કોઈને જાજો રસ નહોતો પણ એ દિવસોમાં થર્ડ ક્લાસ મનોરંજન પણ લોકોને જકડી રાખતું. જે આવે એ બસ જોયા રાખો!

સુરેશ તેના પપ્પાની ખુરશીમાં બેઠેલો. તે આરામ ખુરશીમાંથી ઊભા થવું એટલે આળસ ખંખેરવી એવું ગણાતું. એટલે જ તેના પપ્પા આવતાં જ તેણે ખુરશી ખાલી કરી આપેલી અને બધા સાથે ટી.વી જોવા બેઠો. દિવસના થાકેલા પાકેલા, અથડાયેલા લોકો પ્રકાશના આવરણ નીચે થતા વૈજ્ઞાનિક ચમત્કારને જોતા બેઠેલા. દિવસમાં ઘણાં ડાયાં જોયા બાદ કશુંક મનને મસાજ કરે એવું જોવું કોને પસંદ ન આવે! સુરેશ ખૂણામાં બેઠો હતો. એના અંતરમનમાં છગનની વાતો ગોળમોળ ફર્યા કરતી પણ બહાર આવવા માટે માધ્યમની રાહ જોતી એક ખૂણામાં ઘરબાયેલી હતી. ભૂતોની દુનિયાથી તદ્દન અજાણ એક બાળમન નિર્દોષ ભાવે ટી.વી નિહાળી રહ્યું હતું ત્યાં જ...

અચાનક પાછળના ઓરડામાં કોઈક પસાર થઈ ગયું!

ઠંડીની લહેર આખા શરીરમાંથી દોડી ગઈ. જાણે તે ચીજને જોનાર સુરેશ એકલો જ હતો! કોણ ગયું હતું? પેલા બીડી પિતા કાકા? એ તો ત્યાં નહોતા પણ જનારું કોક તેમના જેવું જ હતું. એ કોણ હતું? સફેદ રંગનું શા માટે હતું? શું તે ત્યાં જ બેઠેલું.

ખૂણામાં ક્યાંક? જોવા માટે જવું કેવી રીતે? સુરેશની માનસિક રાડ ફાટી!
કહેતો કોને? પપ્પાને કહેવું એટલે આવી બને. મમ્મીને કહે તો કશોક ઉત્તર મળે.
એટલે તેણે મમ્મીને કહ્યું.

“પાછળના ઓરડામાં કોઈ છે મમ્મી?”

“ના, શું તે કોઈને જોયું?”

“હા, જાણે કોઈક ગયું...”

માં દીકરો એકબીજાને અચરજથી જોઈ રહ્યાં. કોઈક હોઈ શકે છે. એવું જેની તેઓને
જાણ નહોતી કે પછી ચોર!

મમ્મી ધીમા પગલે પાછળ ગઈ. સુરેશ તેણીને તાકી રહ્યો અને વધેલા ધબકારા
સાથે જોતો રહ્યો. તેને ખાતરી હતી જ કે કોઈક તો ગયું જ હતું. કોઈક સફેદ...

“અહિયાં તો કોઈ નથી બેટા. તને ભ્રમ થયો હશે.” મમ્મીનો જવાબ અધુરો લાગ્યો.
સુરેશ જઈને તે ખૂણાને તાકી રહ્યો. તે ખૂણામાં ક્યાંય જગ્યા તો નહોતીને! શું તે
માણસ ત્યાંથી વહ્યો ગયો હશે કે પછી જે બન્યું તે કેવળ ભ્રમ હતો.

સુરેશની વિચારગાડી રોકાઈ ગઈ. તે નાનકડો અનુભવ પેલા છગલાના વાક્યો પરથી
તેના મનસપટલ પર ફરી છવાઈ ગયો હતો પણ એ ભૂલવું જરૂરી હતું. તેણે જોયું કે
લોકો ઊઠીને ઘેર જવા લાગેલા. રાત ઘણી વીતી ગઈ હતી અને સુવાની જરૂરી હતી.
તે ઊઠીને ચાલતો થયો. ઘેર જઈને બહાર ઢાળેલા ખાટલામાં આડો પડ્યો. મમ્મી
જોડે તે હવે સુતો નહોતો. મોટો થયો એટલે ખાટલો પણ અલગ. બધું ધીરેધીરે
બદલાઈ રહ્યું હતું. તે જૂનીપુરાણી વાતો જો કે અઢળક હતી ગામમાં પણ લોકો હવે
ઘંઘા રોજગાર અર્થે શહેરોમાં વસવા લાગેલા અને એ બધું ઝાંખું પડી રહ્યું હતું.
એવામાં સુરેશના અનુભવોની કદર કરનાર કોઈ નહોતું.

બીજા દિવસે સવાર પડી. સુરેશ નહાઈ ધોઈને છગનને મળવા તેના મામાને ત્યાં ગયો
પણ તે ચાલ્યો ગયો હતો. થોડા દિવસની રજાઓ લઈને તે આવેલો અને હવે જાણે
તેનું કામ પૂરું થયું હોય તેમ તે રાતોરાત જતો રહ્યો હતો. સુરેશ મુન્જવાયો. તેના
શરીરમાં અશક્તિ થવા લાગી. અધુરી વાતોની તેને હંમેશા ચીડ લાગતી. તે જાણવા
માંગતો હતો કે છગન છેવટે કહેવા શું માંગતો હતો.

થોડા દિવસોમાં વેકેશન પડ્યું. સાતમું ધોરણ પૂરું થવાથી આઠમા ધોરણમાં પ્રવેશ
મળવાનો હતો. તે વખતે આઠમું ધોરણ હાઈસ્કૂલમાં ગણાતું અને તેમાં જવાથી
લેવલ વધી જતું. સુરેશ પણ ખુશ હતો અને જે નવી નિશાળમાં જવા મળવાનું હતું
તેના લીધે તે પોતાના મિત્રોને વારેવારે કહેતો હતો. તેનો મિત્ર મહેશ પણ તેની સાથે
આવવાનો હતો.

એટલામાં તેના પિતાએ નવું ઘર બાંધી લીધેલું. નવા ઘરમાં વાસ્તુપૂજન કરાવીને
બધા રહેવા ગયા. સુરેશને નવું ઘર મળ્યાનો આનંદ હતો અને સાથે પોતાના
મિત્રોમાં અમીરી દેખાડવાની થોડીક બાબત પણ. વેકેશનમાં બધા ક્રિકેટ રમવાના

હતા. અને સુરેશને તેનો બીજો અનુભવ થવાનો હતો...

“સુરેશ આજે તું બહાર સુઈ જજે. તારા પપ્પા ઓફીસના કામમાં વ્યસ્ત હોવાથી આવવાના નથી. તું તારે સુઈ જજે. હું તારી બાજુમાં સુઈ જઈશ.”

“સારું મમ્મી.”

સુરેશ અને તેની મમ્મી એકલાં આજુબાજુમાં સુઈ ગયાં. એ રાત પણ અંધારી હતી. બધું સુમસામ હતું. ભેંકાર લાગે તેવી, કુતરાં દૂરદૂર ભસતાં હતા. આખી રાત કેવી રીતે વીતશે એવું સુરેશ વિચારવા લાગ્યો. મમ્મી બાજુમાં હતી એટલે ડર ઓછો હતો પણ મમ્મી કરતાં પપ્પાનો પ્રભાવ તેને વધારે હતો અને એટલે જ પપ્પાની ઉપસ્થિતિમાં તે કોઈથી ગભરાતો નહોતો. મમ્મી તો પોતે ડરતી અને તેને પણ ડરાવી નાખતી!

ધીમેધીમે રાત જામી. સુરેશ આંખો મીંચીને પડ્યો રહ્યો. દરવાજાની જોડે ખાટલા ઢાળેલા હતા. રસ્તો સુમસામ હતો અને બધા પોઢી ગયેલા. નસકોરાંનો લગભગ કોઈને પ્રોબ્લેમ નહોતો એટલે વાતાવરણ પણ એકદમ શાંત હતું. સુરેશનું મન ધીમેધીમે શાંત થવા લાગ્યું પણ તેનું ચિત્ત પેલા દરવાજામાં અટકેલું હતું. એ દરવાજો જાણે ભૂતાવળને બહાર આવવાનું દ્વાર જેવો, ભેંકાર બનીને ઊભો રહેલો. અને સપનું પણ એવું જ આવ્યું!

સુરેશનું એ સપનું ભયનો હાહાકાર હતો. તે સપનું તેને ખુબ જ ડરાવી નાખવા જાણે ઈન્જેક્શનની જેમ અપાયેલું હતું. છગનની વાતોથી તેનો જન્મ થયેલો? એવું તો કેવી રીતે કહી શકાય? એ તો એનાથી પણ વધારે હતું!

સપનામાં સુરેશની આંખો ખુલી. મધરાતે તે જાગ્યો. તેની આંખો ચકળવકળ થઈને બધે જોવા લાગી. તેનામાં ઊભા થવાની ત્રેવડ હતી નહીં છતાં કશુંક તેને ખેંચી રહ્યું હતું. તે ઊભો થઈને બસ જોવા માંગતો હતો. તે દરવાજાથી અંદર જવાની તેની તીવ્ર ઈચ્છા થઈ રહી હતી. તે ચાહતો હતો કે તે અંદર જઈને બસ અંદરના પલંગમાં સુઈ જાય. એટલે તે ઊઠ્યો! ઊઠીને બારી પાસે આવ્યો. બારી બંધ હતી પણ તેમાં લાગેલો ગ્લાસ અંદરનું દ્રશ્ય બતાવતું હતું. સુરેશે હિંમત એકઠી કરીને અંદર જોયું. આખું દ્રશ્ય એકદમ ખાલી હતું. કોઈ નહોતું. શું તું પણ સુરેશ એવું તેનું મન કહેવા લાગ્યું. ત્યાં જ અચાનક...

સુરેશના મગજમાં અઢળક વીજળીના તાર છેડાવા લાગ્યા. જાણે કોઈ અલૌકિક શક્તિ તેનો છેડો તે બારીમાંથી છોડાવી રહી હતી અને કહી રહી હતી કે અંદર તો હું તને પેસવા નહીં જ દઉં!

સુરેશ હક્કોબક્કો રહી ગયો. તેના હાથોમાં એવું કશું નહોતું કે તે મારે અને તે શક્તિ વિખુટી પડી જાય. તેના પાસે એક જ રસ્તો હતો કે તે જઈને પાછો પથારીમાં સુઈ રહે. તે વળ્યો દરવાજા તરફ ગયો અને તેણે દરવાજાના હેન્ડલને પકડવાની કોશીક કરી અને ત્યાં જ તેના મનમાં જોરદાર વમળ શરુ થયું!

“જો અડ્યો તો... આવી બન્યું તારું!”

કોણ હતું એ? એ અવાજ અંદરથી આવી રહ્યો હતો! તે અવાજ એકદમ સ્પષ્ટ અને ચેતવણીથી ભરેલો જાણે ખાઈ જવાનો ન હોય! સુરેશનો હાથ પાછો પડ્યો. તે અટકી ગયો અને વળી પાછો ડર તેને પથારીમાં નાખવા સમજાવવા લાગ્યો પણ સુરેશ માન્યો નહીં. તે જોવા માંગતો હતો કે અંદર કોણ હતું જે તેને અટકાવી રહ્યું હતું.

તેણે બારીમાંથી ડોકિયું કર્યું. કોઈ દેખાયું નહીં. તે અંદર જોઈ રહ્યો. થોડીક ક્ષણો માટે જાણે સમય પણ રોકાઈ ગયો હતો. અંદર પલંગ એકલો અને ખાલીખમ પડેલો હતો. એવું કશું નહોતું જે અજુગતું લાગે. હા, અંધારી રાતમાં તે પલંગ અવાવરો લાગતો અને ડર ઉપજાવતો પણ એટલો પણ નહીં કે સુરેશ ડરીને ભોંયભેગો થઈ જાય. તેના મનમાં ડર હતો ચોક્કસ પણ એટલો પણ નહોતો કે તે હારીને પથારી ભેગો થઈ જતો. તે જોઈ રહ્યો. અસલ તાકાત તો હતી પેલી અદ્રશ્ય શક્તિમાં. તે સુરેશને અટકાવી રહી હતી. તેની ઈચ્છા હતી કે સુરેશ દૂર રહે. અંદર આવવાની કોશિશ ન કરે...

અચાનક સુરેશની આંખો પર અજવાળું છવાઈ ગયું. તે જ્યાં જોઈ રહ્યો હતો તે જગ્યાએથી ઊછળીને સીધો તે ખાટલામાં જઈને પછડાયો. કહેવાની જરૂર નહોતી કે તે શક્તિએ જ ફરજ પાડીને સુરેશને સુવડાવી દીધો હતો.

આ બધું જો કે સપનામાં થયેલું પણ એ જ્યારે પૂરું થયું કે તરત સુરેશની આંખો ઉઘડી. તેણે પોતાની મમ્મીને બાજુમાં જોઈ. બીજું બધું સલામત હતું. પેલી બારીમાં જોવાની તો તેનામાં હિંમત નહોતી પણ તે એટલો તો નિવૃત્ત થયો કે જે થયું હતું તે બસ એક સ્વપ્ન હતું. એનાથી વધારે કશું નહોતું. એટલે જ તે મનને મનાવતો સુઈ ગયો.

સવાર પડી. કુકડો મહોલ્લામાં હતો જ નહીં. મંદિર હતું જેમાં વિદ્યુતથી ચાલતું નગાડું વાગતું. સવાર પડતા જ આખા ગામને ગજાવતું તે નગાડું વાગવા લાગ્યું. સુરેશ તો ઊઠ્યો નહીં. તેની મમ્મી ઊઠીને ઘરકામે લાગી ગઈ હતી. સુરેશના ઉઠવામાં હજી વાર હતી. તે સવારે ઉઠવામાં ઢીલો હતો. રાતનો થોડોક ઉજાગરો પણ ખરો. થોડીવારમાં સુરેશ પણ ઊભો થયો. તેની નજર દરવાજા સામે ગઈ. તે મોટો લાકડાનો પોલીશ કરેલો દરવાજો તે જોઈ રહ્યો. જો કે તે ખુલ્લો કરી દેવામાં આવેલો છતાં સુરેશના મનમાં તો તે વખાયેલો અને નો એન્ટ્રીની જેમ વર્તેલો કોઈક દાનવ ભાસી રહ્યો હતો. નગાડું બંધ થયું. સુરેશ ઊભો થયો અને પોતાની દિનચર્યામાં પરોવાયો.

રાતનો એ અનુભવ ઓછો નહોતો. સુરેશને થયેલો આ બીજો અનુભવ તેના વૈજ્ઞાનિક માનસમાં ખૂંચતો હતો એટલે જ તેણે મનને ઝંઝોળી નાખ્યું અને આગળ વધ્યો. તે નહોતો ઈચ્છતો કે કોઈ સાબિતી વગરની બાબતો પર તેને વિશ્વાસ

કરવાનો વારો આવે. આમેય તે હવે આધુનિકતા તરફ વળી રહ્યો હતો અને આવી જૂનવાણી વાતો પર તેનો લગાવ એટલે જ ધીમેધીમે ઓછો કરવા મથી રહ્યો હતો. નિશાળમાં જવાનું હતું નહીં. વેકેશન હોવાથી બીજો કોઈ કામઘંઘો નહોતો. બસ ક્રિકેટ રમવા જાવ અને મેલાઘેલા બપોરે ખાવા માટે પાછાં આવો. એટલું ખરું કે ખાવા પ્રત્યે તે સમયે એટલું બધું ધ્યાન નહોતું જતું. જે મળે તે વીણી ખાવાનું.

આજ સુધી થયેલા બે અનુભવોમાં સુરેશ ઘણો બદલાઈ ગયો હતો. તે ગંભીર બન્યો હતો. ભણવામાં તેનો રસ હવે વધારે દેખાઈ રહ્યો હતો અને એ સાથે જ તે રમતમાં પણ એટલો વ્યસ્ત રહેવા લાગ્યો હતો. પિતાજી પાસેથી મેગેજીન અને અન્ય સામગ્રીઓ લઈને વાંચી રહ્યો હતો જેથી તે પોતાનું અદ્રશ્ય દુઃખ ભુલાવી શકે. રાત પડતાં જ તેનામાં એક નજીવો ભય ઊભો થવાની કોશિશ કર્યા કરતો પણ હવે સુરેશ તે ભય સાથે બાથ ભીડવા તૈયાર હતો. પણ કેટલો તૈયાર હતો?

છગનની સાથે બાળપણમાં થયેલી નાનકડી વાત પછી જાણે તેની પાછળ ભૂતાવળ પડી ગઈ હતી અને એક બાદ એક વિચિત્ર અનુભવો થઈ રહ્યા હતા. તે જૂના ભાડાના ઘરના પાછળના ઓરડામાંથી કોઈકનું પસાર થઈ જવું કહો કે પછી નવા ઘરમાં આવેલું ભયભીત કરી નાખતું સ્વપ્ન કહો... સુરેશ માટે આ બધું એક પડકાર બની રહ્યું હતું. તે નહોતો ઈચ્છતો કે આ બધી વાતોને લીધે લોકો તેનો મજાક ઉડાડે અને વળી ગામમાં એવા લોકોની સંખ્યા વધારે હતી જેઓ ભુવા અને દરગાહો વગર બીજી કોઈ વાત નહોતાં કરતા. જો તેઓને ખબર પડી જાય કે તેને આવા કોઈ અનુભવો થઈ રહ્યા છે તો ચોક્કસ તેઓ તેના ભોળા માબાપની પાછળ પડી જાય અને પછી તે લગરવગરીયાઓના ચક્કર શરૂ થઈ જાય. સુરેશ આ બધું ઈચ્છતો નહોતો. તેને તો જીવવું હતું કશુંક અલગ જ. તેનામાં આધુનિકતા સાથે વૈજ્ઞાનિક સ્વપ્ના ખીલવા લાગેલા.

અને એ રાતે તેને ત્રીજો પારલૌકિક અનુભવ થયો!

તેની નિશાળ અંગ્રેજી મૂળાક્ષર એલ આકારની હતી. તે નિશાળ જેમાંથી તે થોડા જ દિવસોમાં ચાલ્યો જવાનો હતો અને આઠમા ધોરણવાળી હાઈસ્કૂલમાં પ્રવેશવાનો હતો. તે ગુજરાતી નિશાળનું સપનું તેને તે દિવસે આવેલું. એટલું ડરાવી નાખનારું કે કાચો પોચો હોય તે ફરી પગ જ ન મુકે!

સુરેશ તેની નિશાળને બહારથી જોઈ રહ્યો હતો. રાતનો સમય હોવાથી કોઈ હાજર નહોતું પણ તે નિશાળમાં ભણનારા વિદ્યાર્થીઓ કોઈક કારણે ત્યાં રમતા હતા. રાતના સમયે આ રીતે રમવું શીદ ને એવું સુરેશને સમજાઈ રહ્યું નહોતું.

“સુરેશ તું અહિયાં? તને પણ સાહેબે રમવા બોલાવ્યો છે?” સુરેશને ત્યાં રમતા એક વિદ્યાર્થીએ પૂછ્યું. જવાબમાં સુરેશે ડોકું ધુણાવ્યું.

“પણ અહિયાં તમે બધા શું રમી રહ્યા છો?”

“અમે અહીં કબ્બડીની પ્રેક્ટીસ કરવા આવેલા છીએ. કાલે સવારે ફાઈનલ છે ને

એટલે. સાહેબે અમને આજે રાતે રમવા બોલાવેલા છે.” ઘણા બધાએ એકસાથે જવાબ આપ્યો.

સુરેશને એ બધું અજુગતું લાગી રહ્યું હતું. તે બધું જાણે કોઈ યોજનાનો હિસ્સો હોય કે કશુંક!

“સાહેબ ક્યાં છે?” સુરેશે પૂછ્યું.

“ઉપરના માળે. પણ તું જતો ના.”

“કેમ?”

“કેમ બેમ છોડ. ત્યાં જઈ શકાતું નથી. અંધારું છે અને તે બધી છૂટી ફરે છે!”

“કોણ બધી અને કેવી વાતો કરો છો તમે બધા?”

સુરેશ ઘણો બેબાકળો થયો. પોતાની નિશાળમાં આવવું જવું થયા કરે પણ રાતે કોઈ દિવસ તે નિશાળમાં આવેલો નહોતો અને અહીં તો સાહેબ જ ગાયબ હતા.

“જો તારે જવું હોય તો જા પણ પાછાં આવતાં અમને શું થયું તે કશું કહેતો ના.”

સુરેશ પર સલાહો તૂટી પડી. તે બધાને ગુસ્સાની નજરથી જોઈ રહ્યો. શું તેઓ ખીલ્લી ઉડાવતા હતા? શું તેઓ સાહેબના નામે સુરેશને ડરાવવા માંગતા હતા?

સુરેશને ઉપર જવાનું બહુ મન થયું. એક જાતનું આકર્ષણ પણ તેને ત્યાં ખેંચતું હતું. સાહેબને આમેય તેને મળવું હતું. તે કબ્બડ્ડીની ટીમમાં રમવા માંગતો હતો. એ માટે તેમની સાથે વાત કરવી જરૂરી હતી. તે છોકરાઓ તરફથી તે વળ્યો અને ઉપર જવાની શરૂઆત કરવા લાગ્યો.

ઉપર જતી વેળાએ તેણે પાછળ વળીને છોકરાઓ પર નજર નાખી. બધા રમતમાં વ્યસ્ત થઈ ગયેલા. એ અંધારી રાતે નાનકડો બલ્બ સળગાવીને કબ્બડ્ડી કબ્બડ્ડી કરતાં તેઓ નિશાળ ગજવી રહ્યા હતા. સુરેશે ભોંયતળીયે ચઢવાનું પહેલું પગથીયું ચઢ્યું. તે પગથીયાની ઉપર પહેલો રૂમ હતો જે તેનું સાતમું ધોરણ હતું. તે રૂમની બરોબર બાજુમાં જ ઉપર જવાની સીડીઓ આવેલી હતી. તે સીડીઓમાં ભયંકર અંધારું હતું. તે અંધારાને ચીરીને સુરેશે ઉપર જવાનું હતું. ઉપર સાહેબ હતા કે નહીં તે પણ તે જાણતો નહોતો. ધીમે પગલે તે આગળ વધ્યો. અંધારાને લીધે સીડીઓ ચઢવાનું મુશ્કેલ હતું. એ વખતે તો મોબાઈલ પણ નહોતા કે ટોચ ચાલુ કરીને જવાય અને હાથબત્તી જેવું કશુંય સુરેશે લીધું નહોતું. તે સીડીમાં મથીને વીસેક પગથીયા હશે પણ એ બધા ચઢવું એટલે મોટો પહાડ ચઢી લેવો એવું લાગી રહ્યું હતું. સુરેશે એટલે જ પોતાની જાતને જાણે ધક્કો દેતો હોય તેમ આગળ વધવા લાગ્યો.

સાતમા ધોરણ આગળ આવીને તે ઊભો રહ્યો. અચાનક તેના મનમાં તે ધોરણના પેલા બેન યાદ આવ્યા જેમણે એક છોકરીને ભણાવેલી અને તે છોકરી કોઈ કારણસર મરી ગઈ હતી. તે બેન તેને કેમ યાદ આવેલા? તે બેન સાથે પેલી છોકરી કેમ તેને યાદ આવેલી? તે છોકરીને તે નજીકથી જાણતો હતો કેમ કે તે છોકરીને ઘણીવાર તેણે ચોકલેટ આપી હતી. તે પણ સુરેશને રાજી થઈને ભાઈ કહી

સંબોધતી હતી. આ બધું એક નાનકડા સંબંધ જેવું હતું જે મીઠો સંબંધ સુરેશની યાદોમાં તાજો હતો. પણ અત્યારે તે કેમ યાદ આવી રહી હતી? તે તો મરી ગયી હતી!

સુરેશ આગળ વધ્યો. ઉપર જવાની સીડીઓનું પહેલું પગથીયું પસાર કર્યું. એ સાથે જ ઠંડીની લહેર તેના શરીરમાંથી પસાર થઈ ગઈ. કબ્બડીનો અવાજ આવવો બંધ થઈ ગયો હતો. વાતાવરણ ગંભીર બન્યું હતું અને એકદમ શાંત પણ. સાથે અંધારાની ભયાનકતા હતી અને છૂપો ડર હાવી થવાને તૈયાર ઊભો હતો. સુરેશ ધીમે પગલે ઉપર ચઢવા લાગ્યો. એક પછી એક પગથીયું ચઢતો ગયો. અંધારાના લીધે તે જાળવીને પગ મૂકી રહ્યો હતો અને ખુબ ધીરજથી ચાલી રહ્યો હતો. કશુંક ભાષ થાય તો પીછે હટ કરવામાં પણ અંધારાને લીધે આવી બનવાનું હતું. બધો જ ખતરો જાણીને તે આગળ વધતો ગયો. દૂર કુતરાં ભસવા લાગેલા.

સીડીઓ અડધી ચઢીને તે ઊભો રહ્યો. હવે તે સીડીઓ વળાંક લઈ રહી હતી અને ઉપરના માળે જવાને માટે તેમાં સીધો ચઢાળ આવી રહ્યો હતો. ત્યાં એક જાળી પણ હતી જેમાંથી ઠંડો પવન ધીમેધીમે આવી રહ્યો હતો. સુરેશને તે પવન ગમ્યો. થોડોક આરામ લઈને તે આગળ વધ્યો. ઉપર દરવાજો નહોતો. સીડીઓથી સીધા જ ઉપરના માળે પહોંચી જવાતું અને ત્યાંથી એલ આકારમાં થઈને છેલ્લાં રૂમમાં જ્યાં સુરેશ પાંચમું ધોરણ ભણેલો. અને એ પછી કોઈ રૂમ હતો નહીં અને આખું મેદાન જેવડું ધાબુ હતું. સુરેશને થયું કે સાહેબ ક્યાંક ધાબે જ ટહેલતા હશે.

ઉપર શું છે શું નથી કશુંજ દેખાઈ રહ્યું નહોતું. અંધારાને લીધે ઉપરના કોઈ જ દ્રશ્ય પ્રાપ્ત નહોતા. સુરેશ ભયની સાથે ચાલી નીકળ્યો. એક પછી એક પગથીયા ચઢતા છેક છેલ્લા પગથીયે આવીને ઊભો થઈ ગયો. અહીં અંધારું ઘણું હતું. એક બે બેન્ચીસો બહાર મુકેલી હતી જેથી જાળવીને સુરેશ આગળ વધ્યો. બધા રૂમ બંધ હતા. તાળા મારેલા અને અવાવરા થઈને પડેલા. વેકેશનને લીધે. તો પછી કબ્બડીની ટીમ ક્યાંથી આવેલી? સાહેબ વેકેશનમાં અહીં શું કરતા હતા? તે આગળ વધ્યો. આગળ વધીને તેણે એલ આકારને પસાર કરવાનો હતો અને ત્યાંથી સીધું જ ધાબુ દેખાતું હતું જ્યાંથી તે તેના સાહેબને શોધવાનો પ્રયત્ન કરવાનો હતો.

ધીમા પગે તે આગળ વધ્યો. અત્યાર સુધીની તેની હિંમત દાદ માંગતી હતી કેમ કે ઘોર અંધારી રાતે બંધ નિશાળમાં એકલાં જવાનું સાહસ તે જ કરી શકતો હતો. નીચે તેણે જોયું તો છોકરાઓ હજી રમતા હતા. તે જોઈને તેને થોડીક રાહત થઈ આવી. તે આગળ વધ્યો અને એલ આકારને પસાર કરીને તે સીધો ધાબા ભણી ચાલવા લાગ્યો. અંધારાને લીધે ધાબા પર કશુંય દેખાઈ રહ્યું નહોતું. સાહેબને શોધવા માટે તે આગળ વધ્યો.

ધાબામાં જ્યારે તે પ્રવેશ્યો ત્યારે આખું ધાબુ ખાલી હતું. ત્યાં કોઈ નહોતું! દરેક ખૂણે તે ફરી આવ્યો. બધી બાજુઓ તેણે તપાસી લીધી પણ કોઈ જોવા ન મળ્યું.

તે સમજી ગયો કે છોકરાઓએ તેની સાથે મજાક કરી હતી. તેને ગુસ્સો આવ્યો પણ એ પહેલાં તેને નીચે ઊતરવાનું હતું. તેણે આગળ જોયું તો અંધારામાં ઉપરનો માળ ભૂતાવળ જેવો ભાષી રહ્યો હતો. તેના મનમાં ફાળ પડી! તે ધારવા લાગ્યો કે પાછાં વળતી વખતે જો કોઈક મળી જાય તો! જો કોઈક ભૂત ભટકાઈ ગયું તો! તેણે એવું પણ વિચારી જોયું કે એક જ દોટમાં નીચે ઊતરી જવું પણ અંધારામાં એવું કરતાં વાગવાની બીક હતી. સુરેશ બરોબરનો ફસાયો. ચઢતા તો ચઢી ગયા હતા પણ હવે જે દેખાઈ રહ્યું હતું તે ભયાવહ હતું. તે ધીમે ધીમે આગળ વધ્યો...

પહેલો રૂમ તેનું પાંચમું ધોરણ હતું. તેના દરવાજે આવીને તે ઊભો રહ્યો. તે દરવાજે તાળું મારેલું હતું.

અચાનક તે દરવાજો ખુલી ગયો. સુરેશ અજવાળામાં પહોંચી ગયો અને સવારનું દ્રશ્ય ઊભું થઈ ગયું! તેણે જોયું તો છોકરાં ભણતાં હતા. કિલકિલાટ ચાલુ હતો. ઘણું રમણીય દ્રશ્ય હતું એ! એ બધું જોતા જોતા સુરેશની આંખમાં પાણી આવી ગયું. પોતે કેટલો સુંદર સમય વિતાવ્યો હતો આ નિશાળમાં અને તે સમય જાણે તેની આંખ આગળ જીવંત થઈ ગયો હતો. તે રૂમમાં તે પ્રવેશ્યો અને બધાને મન ભરીને જોવા લાગ્યો.

અચાનક ફરી દ્રશ્ય બદલાયું. આ વખતે તે રૂમમાં કોઈ નહોતું. અને અંધારાવાળું પહેલાનું દ્રશ્ય ફરી ભજવાયું. તેની સાથે કોઈક હતું. બરોબર તેની પાછળ... સુરેશે પાછળ વળીને જોયું અને ભયનું લખલખું પસાર થઈ ગયું!

એ તો છગન હતો!

“છગન તું અહીં હું કર સ?”

“સુરેશ હું તને બચાવા આયો સું.”

“પણ કોના થી?”

“પહેલાં કે, તું અહીં શું લેવા આયો?”

“હું તો મારા સાહેબને શોધતો આયો સું.”

“હારું, પણ અવ પાછો ચ્યમનો જે?”

“કેમ આયો તો એ રસ્તે. અન તું મળ્યો તે હારું થયું. મને બહુ બીક લાગતી તી.”

“તે લાગ જ ન. પેલી અહિયાં સ એટલે!”

“કોણ પેલી ને તેલી? પાછું તે ચાલુ કર્યું?”

“જોવું હોય તો જોઈ લે... જો એણે આ રૂમને બારથી બંધ કરી દીધો સ.”

છગનની વાત સાંભળીને સુરેશે જોરથી પોતાની મુંડી ગુમાવી. તેણે જોયું તો દરવાજો સાથે જ બંધ કરી દેવામાં આવેલો કેમ કે આખા રૂમમાં ક્યાંય પ્રકાશ આવી રહ્યો નહોતો. હવે તે બે જણા એ અવાવરા, અંધારા રૂમમાં પુરાઈ ગયેલા. ત્યાંથી નીકળવું શક્ય નહોતું અને ભયના માર્યા બંને એ એકબીજાના હાથ પકડી લીધા!

“છગા, બહુ બીક લાગે છે યાર. આ ચો ફસાણા.”

“ડર ના. જ્યમ તું વધારે બીએ ઈમ એ તન વધારે બીવડાવહે. આ ભૂતોનો સ્વભાવ જ હોય સ એવો. ભલે ભલી હોય ક બુરી પણ આત્મા હોય એટલ બીવડાવ જ.” છગનની વાતો સાંભળીને સુરેશને માનસિક રાહત થઈ પણ તેના પગ ફફડતા હતા. અંધારામાં બંને જાણે ભેગા મળીને બૂમ પાડી પણ સાંભળનાર ખરેખર હતું કોઈ? “સુરિયા, જો આજે રાત લગી બહાર ના નીકળ્યા ન તો આઈ બન્યું જોજે.”

“બીવડાય નઈ. કોંક વિચાર.”

છગન તેનો હાથ પકડીને દરવાજા ભણી ચાલવા માંડ્યો. સુરેશ તેની પાછળ ડરતો ડરતો ચાલ્યો. બંને જણા અંધારામાં ફાંફા મારવા લાગ્યા.

“આ તો દીવાલનો ખૂણો લાગ સ. ખોટું આયા. દરવાજો બીજે સ.” છગન ખોટા રસ્તે ચડી ગયો હતો. તે પાછો ફર્યો અને એની સાથે સુરેશ પણ લંબાયો. થોડીવારમાં દરવાજો તેના હાથમાં આવી ગયો.

“હાશ, અવ આ દરવાજો તોડવાનો સ બસ.”

“હું ગોડા જેવી વાત કર સ. લોક અહે તો અમ નો તૂટહે?”

સુરેશની વાત વ્યાજબી હતી. બેમાંય એટલું જોર નહોતું કે દરવાજો જોડે મળીને લાતો મારે તોય તોડી શકે.

“તો પસ એક જ વાત કરવી પડ.”

“શું?”

“દરવાજો જણે બંધ કર્યો સ ઈન બોલાવી પડ.”

સુરેશ છગનને તાકી રહ્યો. તેના ચહેરામાં રહસ્યના ભાવ હતા.

“કુન? કોની વાત કર સ તું?”

“એ જ જે તન આંચ લઈ આઈ સ.”

“અલ્યા મુ તો ખુદ આયો સું.”

“ના, એ તન આંચ લઈન આઈ સ. અન એ તન કાંક બતાવા માંગ સ. એ બતાયા પેલા એ તન આઈ થી જવા નઈ દે.”

સુરેશની અક્કલમાં તાળું વાગી ગયું હતું. તેના હૃદયના ધબકારા તો ઊછાળા મારીને થાકી ગયેલા. તે વખતે સુરેશનું ભણેલું બધું વ્યર્થ લાગતું હતું.

“હારું, બોલાય ઈન.”

સુરેશનું સિગ્નલ મળતા જ છગન ગેલમાં આવી ગયો. તેણે બૂમ પાડી,

“એલી એ, આંચ આય. આ સુરીયો તન બોલાવ સ.”

થોડીવાર શાંતિ રહી. એટલી બધી કે જાણે મોત આવીને ઊભું હોય! બંને જણા રાહ જોઈ રહ્યા હતા કે કોઈક દરવાજો ખોલવા આવે. અને તે આવી!

તેણે દરવાજો ધીમેથી ખોલ્યો. ખુલતા દરવાજાની સાથે સુરેશે તેની જલક જોઈ. એ તો પેલી જ નાની છોકરી હતી જેને તે ચોકલેટ આપતો હતો અને જે તેને ભાઈ કહેતી હતી. તેનો ચહેરો ચમકતો હતો. તેના સોનેરી વાળ આખા ગામની શાન જેવા હતા.

તેણે સફેદ ફોક પહેરેલું હતું.

“ચાલ.” તેણે સુરેશની સામે હાથ લાંબો કર્યો. સુરેશ પણ કોઈક અજાણી શક્તિથી આકર્ષાઈ તેનો હાથ પકડી બેઠો. હાથ પકડા જ ઠંડીનું લખલખું તેના શરીરમાં દોડી ગયું. તેના મનમાં ફાળ પડી. પહેલીવાર તે કોઈ ભૂતનો હાથ પકડી રહ્યો હતો!

સુરેશ બહાર નીકળ્યો એવો જ દરવાજો બંધ થઈ ગયો અને છગન અંદર પુરાઈ ગયો. એ જોઈને સુરેશે પોતાનું ડગલું દરવાજા ભણી ચલાવ્યું પણ પેલી છોકરીએ તેનો હાથ ખેંચી રાખ્યો.

“તું તાર જા દોસ્ત. મુ સલામત સું. એ મન નઈ આવવા દે.”

સુરેશ સમજી ગયો કે તેણે એકલાએ જ જવાનું હતું...

એક બે ડગલાં બાદ તે છોકરીએ સુરેશનો હાથ છોડી દીધો. સુરેશ પણ તેની પાછળ અનાયાસ ચાલી નીકળ્યો. અંધારું હવે એટલું અંધારું લાગી રહ્યું નહોતું. તે છોકરી તો ઉડતી હોય તેમ ચાલી રહી હતી! તેની ચાલમાં પણ અનોખી બાબત હતી જે માણસોમાં જોવા મળતી નથી પણ હા તે જીવતી હતી ત્યારે જેમ ઠેકડા લઈને, મોજથી ચાલતી તેમ જ ત્યારે તે ચાલી રહી હતી. તે ખુશ હતી!

એલ આકારને ઓળંગીને બંને સીડીઓ ભણી આગળ વધ્યા. ત્યાં જ દ્રશ્ય બદલાયું. તે છોકરી અદ્રશ્ય થઈ! અને સવાર પડી ગઈ!

સુરેશ સીડીઓ પાસેના રૂમમાં હતો. તે છઠ્ઠા ધોરણમાંથી તેના સાહેબ નીકળ્યા. તેના ખભા પર હાથ મુકીને તેને સાબાશી આપી અને બોલ્યા,

“બોલ સુરેશ, કેમ આવવું થયું?”

તે સાહેબ કલ્પના હતા કે શું હતા? કેવી રીતે તે ત્યાં પ્રગટ થઈ ગયા હતા? સુરેશ કશું સમજી ન શક્યો. કેવી રીતે જવાબ આપવો કે કેવી રીતે વાત કરવી એવું એક ઘડી તે વિચારી રહ્યો. પછી તે બોલ્યો,

“સાહેબ હું તમન ક્યારનો શોધતો હતો. માર કબ્બડીમાં નામ લખવું સ.”

“પણ છોકરા તો સિલેક્ટ થઈ ગયા છે.”

“ભલ, પણ કોંક કરો.”

“સારું કાલે આવજે, હું તને અવેજીમાં મૂકી દઈશ.”

સુરેશ ખુશ થયો અને ત્યાં જ દ્રશ્ય બદલાયું અને ફરી પાછો તે અંધકાર ઊતરી આવ્યો...

સુરેશની આંખો આગળથી દ્રશ્યો ખુબ ઝડપથી બદલાઈ રહ્યા હતા. એટલી ઝડપથી જાણે કામ પૂરું કરીને બસ આગળ વધો.

હવે તેને સીડીઓ ઊતરવાની હતી.

સુરેશ ઊતરવા માંડ્યો અને એની પાછળ જાણે કોઈક આવી રહ્યું હતું. તે આ વખતે ઝડપથી ઊતરી ગયો કેમ કે તેના મનમાં ભયનો ભંડાર ભરાઈ ગયો હતો. છગનની વાત પણ તેના મનમાં બેસી ગઈ હતી કે જેટલું તે ગભરાશે તેટલું તેને વધારે

ડરાવવામાં આવશે. ન જાણે કેમ પણ પોતાના દોસ્તને તે ઉપર જ છોડીને નીચે નાઠો હતો!

નીચે ઊતરીને પહેલો રૂમ તેને દેખાયો. એ જ રૂમ, સાતમું ધોરણ. પેલા બેન ક્યાં હતા? રૂમ તો બંધ હતો. અચનાક સુરેશના કાનમાં ધીમેથી કોઈક બોલ્યું, “કાન માંડ!”

સુરેશ ફરી પાછો કોઈક અદ્રશ્ય તાકાતથી પ્રેરાઈને તે રૂમના બારણે પોતાનો કાન લગાવવા લાગ્યો. તેણે સાંભળ્યું તો કોઈકની ગુસપુસ થઈ રહી હતી. બે જણા હતા, ચોક્કસ!

એકનો અવાજ તો સુરેશ તરત ઓળખી ગયો. એ તો તેના પેલા સાહેબ હતા જેને તે હમણાં જ મળીને આવેલો અને બીજો અવાજ પણ... અરે હા, એ તો પેલા બેનનો અવાજ હતો.

બંને જણા બંધ બારણે શું કરી રહ્યા હતા?

સુરેશ ત્યાંથી નાઠો અને ફટોફટ સીડીઓ ઊતરીને જવા લાગ્યો.

તેણે જોયું તો છોકરા ત્યાં નહોતા. તેમનો સમય પૂરો થઈ ગયો હશે. તે ઘર ભણી જવા લાગ્યો ત્યારે અચાનક તેની નજર પાછળના ભાગે પડી. નિશાળના પાછળના ભાગમાંથી પેલી છોકરી તેની મમ્મીનો હાથ પકડીને જઈ રહી હતી. સુરેશે જેવું તેની સામે જોયું કે તે છોકરીએ પણ તેની સામે પાછાં વળીને જોયું. સુરેશના આંખોમાં આંસુ આવી ગયા. તે જાણતો હતો કે તે સુરેશને ઘણું કહી ગઈ હતી!

સવાર પડી. સુરેશ ઊઠ્યો ત્યારે તે સ્વસ્થ હતો. રાતનું સપનું તેને ભારે પડ્યું નહોતું. તે ફટોફટ તૈયાર થવા માટે ચાલ્યો ગયો.

સુરેશની ટેવ હતી કે પોતાના પર જે વીત્યું હતું તે કોઈને કહેતો નહોતો પણ પોતાના જીગરજાન દોસ્તથી કેવી રીતે છુપાવી શકતો? એટલે જ મહેશને મળવા તે જઈ રહ્યો હતો. તેના મગજમાં છગન વિશે પણ વિચારો ચાલી રહ્યા હતા. તે રૂમમાં છગનનું પુરાવું કોઈ સંકેત હતો?

“સુરેશ, તું? કેમ આજેય મેચ રાખવાની સ કે શું? જોજે મારી પાસે પૈસા નહી.”

“ના લ્યા, મારે તારી જોડે વાત કરવી સ.”

“તો હાલ વડલા નીચે.”

બંને જણા વડલા નીચે આવ્યા. સુરેશનું ઘર ત્યાંથી નજીક હતું અને તેની મમ્મી જોઈ જાય તો ઘરના કામ માટે બોલાવી લે તેમ હતું. એટલે તે વડલાના બીજા છેડે બેઠો જેથી તે દેખાઈ ન જાય.

“બોલ. હું થ્યું પાછું.”

“ભઈબંદ, કાલ રાતે તો મારા છક્કા છૂટી ગ્યા.”

“એટલે? કેમ તારા બાપાએ માર્યો તન?”

“ના રે ના, એ તો મોટાભાગે બહાર જ રે છે. આ તો છગન...”

“વળી પાસો છગનીયો. મારો બેટો પીછો જ નહીં સોડતો તારો. માણસ સ ક ભૂત?”

“જવા દે, એન. તું મન એ કે ક પેલી છોકરી ન હું થયું તું?”

“કેવી છોકરી?”

“પેલી, ત્રીજા ધોરણમાં નહોતી? જેન હું ચોકલેટ આપતો. તન તો ખબર સ લ્યા.”

“અલ્યા ઓવ્વ. એ છોકરી તો મરી ગઈ સ.”

“અમની મરી?”

“એ ના પુસતો. એ બહુ ખતરનાક મરી તી.”

“તું કે જ મન.” સુરેશની જીદ જાણીને મહેશ બોલવા લાગ્યો,

“તો હોભળ. એની માં બિમાર હતી. એની જોડે દઈણું દળાવા જઈ તી. ઘંટીમાં ઈનો લોટ દડાતો તો ત્યાર ઘંટીવાળો ખાવા ગયો તો અન ઈની માં ખાંસતી બહાર બેઠેલી. તાં જ એ રમત રમતમાં ઘંટી જોડે ગઈ અન લોટ જોવાની કોશિશ કરવા લાગી...”

મહેશની આંખો પહોળી થઈ ગઈ હતી. જાણે તે સુરેશને ડરાવવા હકીકતમાં મરચું મીઠું ભભરાવી રહ્યો હતો.

“એ ઘંટી અન એના પૈડા એ નાનકડી ન ભરખી ગયા. એ છોકરી ના બાલ લાંબા હતા અને એટલે જ ઈના બાલ ઘંટીમાં આઈ જ્યા અને તે બાલ હાથે ઘંટીમાં ફસાઈ મરી!”

જુજુપ્સા બંનેના મનમાં દોડી ગઈ. કેટલું ખતરનાક મોત!

“ઈના બાલ ઘંટીમાં થઈ ન લોટમાં મિશ્લ થઈ જ્યા તા અન ઈની ખોપડી ચક્કરમાં ભરાઈ ગઈ તી. આખી ઘંટી લોઈ લોઈ! જાણ ઈન બહાર કાઢવામાં આઈ ત્યાર ઈનું રૂપ જોઈ ન ઘણાં ન ચક્કર આઈ ગયા તા! બાપ, કોઈન આવું મોત ન આવ...”

સુરેશ મોઢું વકાસીને મહેશની સામે જોઈ રહ્યો. તે છોકરીનો સોમ્ય ચહેરો તો ગઈકાલે તે સપનામાં જોઈને આવેલો. તે ભૂતને મળીને આવેલો, છતાં તેણે પોતાનું અસલ રૂપ સુરેશને નહોતું બતાવ્યું. ન જાણે કેમ?

“ઈની માં તો ગાંડા જેવી થઈ ન આજેય ફર સ અન ઘણીવાર પોતાની છોકરી જોઈ હોવાનો દાવો કરતી રે સ.”

“એ ક્યાં રહેતી હતી?”

“આપણી નિશાળના પાછળના ભાગે તો વળી. કેમ તન નથી ખબર?”

સુરેશને સપનામાં નિશાળના પાછળના ભાગે તેની માં નો હાથ ઝાલીને જતી તે છોકરી યાદ આવી...

તેનો સોમ્ય ચહેરો. કેવો ડરાવનો હોઈ શકે!

અને એક ક્ષણ માટે સુરેશની આંખો સામે તે ચહેરો પણ આવી ગયો!

એ જોતા જ સુરેશ ઊછળી પડ્યો!

લોહી નીતરતા વાળ, ખોપરી ખુલેલી અને જડબું તૂટેલું! કેટલું ભયાનક મડદું હતું

એ...

“સુરિયા. ઊછળ ના. ઘણા આમ જ ઊછળી પડ્યા સ. હુંય આ વાત હાંભળી ન ઊછળી પડેલો. કેટલીયે રાત બરોબર ઊંઘ ય નતી આઈ.”

સુરેશ આંખોને ખુલ્લી રાખવાનો પ્રયત્ન કરવા લાગ્યો. તે મનને બીજી બાજુ વાળવાની કોશિશ કરી રહ્યો હતો. રખેને તે ચહેરો વળી પાછો તરી આવે. તે છોકરીનો સોમ્ય ચહેરો જ સારો દેખાતો હતો. તેનું વરવું રૂપ સુરેશને જોવું નહોતું.

“એ બધું જવા દે. હવે એ કે કે આપણી શાળામાં કોઈ સાહેબ ન બેન વચ્ચે કોઈ લફડું ચાલતું તું?”

“સુરિયા, તારું મગજ તો ઠેકાણા સ ક નહીં? આ બધું અમ પૂછવા માંડ્યો સ? એવું કશુંક હોય તોય ઘરબી દેવાનું. આ બધામાં પડવામાં કશી મજા નહીં.”

મહેશે પોતાની નારાજગી વ્યક્ત કરી અને સુરેશને પોતાનાથી અળગો કરી લીધો. જો થોડી વધારે વાતો ચાલી હોત તો ડરના માર્યે સુરેશ મહેશેને પકડીને બેસી ગયો હોત!

“આ તો અમસ્તું જ પૂછ્યું. ચાલતું હોય તોય આપણે હું?”

“હા, હતું ખરું પણ ભોગવશે જેવું કરહે એવું. આ બધામાં સુરિયા આપણું નાંમ આવે. આવું બધું ઉઘાડું નઈ પાડવાનું.”

સુરેશને હવે પાક્કી ખાતરી થઈ ગઈ હતી કે તેને આવેલા સ્વપ્નમાં તે છોકરીએ નિશાળનો ખરો ચિતાર તેની આગળ ખુલ્લો કર્યો હતો. હવે સુરેશ પારલૌકિક અનુભવોથી ઘડાતો જઈ રહ્યો હતો. તે જાણતો હતો કે આગળ ઘણું જોવા મળવાનું હતું. તેણે આકાશ ભણી જોઈને ઉડતા પક્ષીઓને જોઈ લીધા અને એવી ઈચ્છા માંગી લીધી કે બિચારી છોકરીનો આત્મા પણ તે પક્ષીઓની જેમ ક્યાંક મુક્ત થઈને ઊડી જાય!

હવે સુરેશને છગનને મળવાની તાલાવેલી જાગી હતી.

“પપ્પા આપણે જ્યાં પહેલાં રહેતા હતા ત્યાં વેકેશનમાં ન જઈ શકીએ?”

“જઈ શકીએ ને બેટા. તારી ઈચ્છા હોય તો કાલે જ ઉપડી જઈએ. સવારની બસમાં.”

પિતાજીની મંજૂરી મળતા જ સુરેશ રાજીના રેડ થઈ ગયો. બાળપણનું સ્થાન ફરી જોવા મળવાનો આનંદ હતો અને છગન પાસેથી વધુ જાણકારીઓ મેળવી લેવાની તાલાવેલી.

રાત પડી.

સુરેશ વહેલો સુઈ ગયો હતો. તેના પપ્પા અને મમ્મી જાગતા હતા. સવારે જવાની તૈયારીઓ કરતાં હતાં. એ રાતે તેઓ અંદર જ સુઈ ગયાં. પેલા પલંગમાં એકબીજાનો સહવાસ લઈને. સુરેશને નહોતી ખબર કે તે એકલો બહાર સુઈ રહ્યો હતો...

રાત જામવા લાગી. અડધી રાતે સુરેશના દિમાગ પર કોઈકે હુમલો કર્યો. તે હુમલો ભયંકર તાકાત ધરાવતો હતો. સુરેશ જે એકબાજુ પડખું કરીને સુઈ ગયો હતો તે પડખું આખું તે હુમલાએ બદલાવી દીધું! જાણે તેનું મગજ પકડીને તેને આખાને ફેરવી નાખેલો! સુરેશથી તરત જ જાગી જવાયું.

સુરેશ જાગ્યો ત્યારે તેનું માથું લવતું હતું. તે પારલૌકિક અનુભવથી તે ઘણો ત્રાહત થયો હતો પણ એથીયે વધારે બીક તેને ત્યારે લાગી જ્યારે તેણે જાણ્યું કે તે બહારની બાજુએ એકલો સુઈ રહ્યો હતો. તેના માબાપ ગાયબ હતાં. સુરેશના કપાળ પર પરસેવો જામી ગયો!

તે ધીમેથી ઊભો થયો. તે બારીમાંથી અંદર જોવા માટે. તે જાણતો હતો કે અંદર તેના માબાપ સુઈ રહ્યા હતા. તે ઊભો થયો ડોકાચિયું કરવાને... તે સપનું તેને યાદ આવી ગયું. કેવી રીતે પેલી ભૂતાવળ તેને તે દિવસે રોકી રહી હતી. કેવી રીતે તે દરવાજો અભેદ બનીને તેનો પ્રવેશ અટકાવી રહ્યો હતો. તે બધું જ યાદ આવતાં અંદર જોવાની તેની હિંમત મરી ગઈ. તે અંદર જોઈ ન શક્યો અને પાછો છાનોમાનો પોતાની પથારીમાં લપાઈ ગયો. ટૂંટિયુંવાળીને તે રાત તેણે વિતાવી. હવે બીજો કોઈ અનુભવ લેવાની તાકાત તેનામાં નહોતી. તે મનમાં ને મનમાં રામનું નામ લેતો લેતો સુઈ ગયો જે તેની દાદીએ તેને શીખવાડ્યું હતું. અને સવાર પડી ગઈ.

રાતે થયેલા અનુભવને લીધે સુરેશ થોડોક મોડો ઊઠ્યો. તેના માબાપ તો તૈયાર ઊભા હતા અને સુરેશને તો હજી નહાવાનું અને તૈયાર થવાનું બાકી હતું.

“સુરિયા બેટા, ઊઠ ચલ જલ્દી. જવાનું નથી? જો બસને અડધો કલાક બાકી છે. ચાલ જલ્દી કર નહીં તો બસ છૂટી જશે.”

પપ્પાનો ઘરખમ અવાજ સાંભળીને સુરેશ નાઠો. ફટોફટ તૈયાર થઈને પોતાના ભાગની બેગ લઈ લીધી. તેના જેવડી નાનકડી બેગ ઉઠાવીને પોતાના સંબંધીઓને આવજો કહેવા લાગ્યો. તેઓ ફરવા જઈ રહ્યા હતા. જ્યાં તેઓ પહેલાં રહેતા હતા તે ગામમાં જ વળી...

સુરેશને છગનને મળવાની અને ઘણું બધું જાણી લેવાની ઉતાવળ હતી.

બસ ધુમાડા કાઢવા લાગી. લોકોના ટોળેટોળા બસમાં ચઢવા લાગ્યાં. તે ગામમાં જતી તે એક જ બસ હોવાથી લોકો ખીચોખીચ ભરાઈને બેસવાના હતા. હવે બન્યું એવું કે તે સીટમાં તેઓ ત્રણ બેઠેલા ત્યાં કોઈકે પોતાનો રૂમાલ મુકીને જગ્યા રોકેલી હતી. તે આવીને તેઓની સાથે ચોક્કસ લડવાનું હતું. અને એટલે જ સુરેશને હટાવી તેના પપ્પા સીટના છેવાડે બેસી ગયા. સુરેશને વચ્ચે રાખવામાં આવ્યો અને તેની મમ્મી બારીમાં બેઠી. સુરેશને બારીમાં બેસવું પસંદ નહોતું. પવનનું જોર તેના ચહેરા પર વાગતું ત્યારે તેને ગુસ્સો આવતો.

“એ મિસ્ટર, તમે અહિયાં ન બેસી શકો.” ચાર પાંચ ફેશનેબલ છોકરીઓ આવીને સુરેશના પપ્પા જોડે લડવા લાગી. સુરેશ સમજી ગયો કે પેલો રૂમાલ તેમણે જ મુક્યો

હતો.

“જુઓ અમે તો બેસી ગયા છીએ. તમે તમારો રૂમાલ લઈ લો.” પિતાજી પડછંદ અવાજમાં બોલ્યા અને ત્યાં જ કાબરોની જેમ પેલી છોકરીઓ તેમને શબ્દોમાં વળગી પડી.

“ક્યાં ક્યાં થી આવી જાઓ છો.”

“એય, મોઢું સંભાળીને.” પિતાજીનો પિત્તો ગયો. તેઓ લગભગ ઊભા થઈ ગયેલા અને જે છોકરી બોલી હતી તેના મોઢા પર પેલો રૂમાલ પણ ફેંકી માર્યો.

“મિસ્ટર તમને શરમ નથી આવતી. લેડીઝ ઊભી હોય અને તમે બેસી રહ્યા છો? અને ઉપરથી આ નાના છોકરાને બેસાડી રાખ્યો છે. ખોળામાં લઈ લો એને.” એક છોકરી બોલી.

પિતાજી આગળ બોલવા જાય એ પહેલાં તો કેટલાય લોકોએ સૂર પુરાવી લીધો. તે બધાનું કહેવું હતું કે છોકરીઓ ઊભી ન રહેવી જોઈએ.

“સારું, તમારે બેસવું હોય તો મારી જગ્યાએ બેસી જાવ. હું ઊભો રહીશ પણ મારો છોકરો ખોળામાં નહીં બેસે. મારી વાઈફ ત્રણ કલાક સુધી તેને ખોળામાં કેવી રીતે રાખી શકશે. જરી તો વિચારો.”

પિતાજીની વિનંતી બધાએ માન્ય રાખી. તે ઊભા થઈ ગયા અને સોટી જેવી પાતળી ત્રણ કન્યાઓ દબાઈને સીટમાં ગોઠવાઈ ગઈ. બસ ચાલી નીકળી. કંડક્ટરનો રોજની જેમ ટીકીટ ફાડવાનો કાર્યક્રમ શરૂ થયો. બે કલાક ઊભું રહેવાનું હતું પણ સુરેશને મજાની સીટ મળી ગઈ હતી. બપોરનો સમય હોવાથી ઊંઘ પણ આવી રહી હતી. અને સુરેશ સુઈ ગયો. એની મમ્મી પણ ઝોખાં ખાઈ રહી હતી. એના પપ્પા મજબૂરીમાં ઊભા રહેલા અને બારીની બહાર સમય પસાર કરવા નજર નાખી રહ્યા હતા. પેલી છોકરીઓ ટેસથી બેસીને કાનમાં ઈયરફોન નાખી સાંભળી રહી હતી. બસ પૂરપાટ દોડતી જઈ રહી હતી. મોટાભાગના લોકો સુઈ ગયા હતા. સુરેશનું અંતરમન વળી પાછું સપનામાં સરી ગયું. કોણ બોલાવતું હતું એને સપનાઓમાં? નવા નવા અનુભવો અને નવી આત્માઓ કેમ તેને મળ્યા કરતી હતી? એવું તે શું હતું એના જીવનમાં જે ભયાનકતાની સાથે એની પર ઊતરી આવી રહ્યું હતું?

આ વખતે સુરેશ સપનામાં એક અવાવરું જગ્યાએ ઊભો હતો. ચારેકોર બસ કાંટા અને ઝાંખરા દેખાઈ રહ્યાં હતા. જ્યાં જુઓ ત્યાં ભૂતાવળ જેવું વેરાન પડ્યું હતું. ધૂળની ડમરીઓ ઉડે જતી હતી અને જોવામાં બધું જ ભયાનક લાગી રહ્યું હતું.

“છગન તું અહિયાં?” સુરેશે છગનને તેની પાસે આવતો જોઈને દૂરથી જ કહ્યું.

“હા સુરેશ.” છગન તેની પાસે આવીને બોલ્યો.

“તું તો. પેલા રૂમમાં બંધ...”

“હા, તેણે મન છોડી મુક્યો. હું તન સ્પેશલ મલવા આયો સું.”

“અરે હા, હું પણ તન જ મળવા આવું છું. તારા ગામમાં.”

“જો આ જગા બહુ ખતરનાક સ. તું નહીં જાણતો અહીંયા...”

છગન ગભરાયેલો હતો. તેના આંખોમાં ધૂપો ડર હતો. કશુંક જોઈ રહ્યો હતો એ. અદ્રશ્ય અવકાશમાં ધારી ધારીને.

“તું કેવા હું માંગ સ?”

“જો સુરિયા, આજ તું મારી પાહે આવ ઈ પેલા માર તન બતાઈ દેવું સ ક એક ભૂત તન મળવા માંગ સ.”

“અરે યાર, હું કંટાળી જ્યો સું આ ભૂતોથી. તું ક્યાં મન આ બધામાં ફસાઈ માર સ.”

બંને એકબીજાને જોઈ રહ્યા. એકબીજાની આંખોમાં સવાલોનો જવાબ શોધતાં. જાણે તેઓ બંને અસમંજસમાં હતા. તેઓ ક્યાં અને કેવી રીતે ફસાઈ ગયા હતા એનો તાળો મેળવવો મુશ્કેલ લાગતું હતું.

“માર કોઈન મલવું નહીં.”

“એ તું નક્કી નઈ કરી હક...” છગનના શબ્દો સુરેશના કાનમાં ગાજી ઉઠ્યા. તે લાચારી અનુભવવા લાગ્યો. શું આખું જીવન આવું બધું ચાલવાનું હતું? ભયના ઓથારા નીચે જીવવું એના કરતાં તો...

“સુરેશ, આપણા આઈ થી આગળ જવાનું સ.”

“પણ ક્યાં? તું આ બધું કેમનું જાણ સ?”

“તારા પહેલા એ ભૂત મારી જોડે આયેલું અને મન ઓડર કર્યો સ ક હું તન ઈની જોડે લઈ જઉં. ઈના બદલામાં એ મન છોડી મુકશે.”

આ તે કેવી શરત હતી? સુરેશનું શરીર ઊંઘમાં હતું પણ તેનો આત્મા મુંઝવણના દરિયામાં ગોથા ખાઈ રહ્યો હતો. હમણાં હમણાં તો તેણે પોતાની ઉંમરથી ઘણા મોટા અનુભવો કરી લીધા હતા. ભૂતો સાથેની તેની અવારનવાર મુલાકાતો શેનો સંકેત હતી? વળી આ છગન પણ વધારે ફોડ પાડીને વાત કરતો નહોતો.

“છગન, તું મન કોઈ વાત ફોડ પાડી ન કરતો નથી.”

“તાર જેટલું જાણવાનું સ એટલું તો હું કહી દઉં સું.”

સુરેશની નારાજગી લાંબી ન ચાલી. છગન ભણવામાં ઢ જેવો જ હતો. થોડુંક ભણી લેવા તે શાળામાં આવતો પણ એવું કશું લાગતું નહોતું કે તે ભણીને ઘણો આગળ વધશે અને સુરેશની સરખામણીમાં તેનું બુદ્ધિધન તો શૂન્ય જેવું હતું. બંનેનું મળવું, મિત્રો બનવું અને આટલું આગળ વધવું એક આશ્ચર્યની વાત લાગી રહી હતી. છગન જોડે જો કે ભૂતિયા અનુભવોનું ભાથું વધારે હોય તેમ લાગી રહ્યું હતું અને તે સુરેશનો માર્ગદર્શક બનીને વર્તી રહ્યો હતો.

“અહિયાં થી ચાલ સુરેશ. જેટલું વધારે આંચ રોકાઈશું એટલું વધારે ફસાઈ જઈશું.”

સુરેશ છગનનું સિગ્નલ મળતા જ તેની પાછળ ચાલવા લાગ્યો. બપોરનો સમય હતો

પણ તે જગ્યાની શાંતિ બપોરને પણ ભયાનક બનાવી રહી હતી. દૂર દૂર સુધી કોઈ નજરે ચડતું નહોતું. અમુક કાગડા ઉડી રહ્યા હતા પણ એ વગર બીજો કોઈ અવાજ પણ ત્યાં થતો નહોતો. પાનખરની ઋતુમાં પાંદડા ખડી પડેલા હોય અને જેવું સુકું વાતાવરણ બનાવે એવું એ આખું દ્રશ્ય હતું.

સુરેશ છગનની પાછળ ચાલવા લાગ્યો. છગને ઘોતી પહેરી હતી. સુરેશ પૂછવા જ હતો હતો ત્યાં છગને પોતાના હોઠો પર આંગળી રાખીને તેને ચૂપ રહેવાની તાકીદ કરી દીધી. સુરેશને ગુસ્સો આવ્યો પણ તે કશું કરી શકે તેમ નહોતો. આખું વાતાવરણ ગંભીર હતું અને છગન વગર કોઈ રાહદારી ત્યાં મળે તેવું નહોતું. એ જગ્યાએથી નીકળવા માટે એક છગન જ હતો જેની પાછળ ચાલવાનું હતું. જો કશીક ચૂક કરી તો તે જગ્યા એટલી વિશાળ અને ગૂંચવણવાળી હતી કે રસ્તો મળવો મુશ્કેલ બની જવાનો હતો. વળી, વેરાનમાં કોઈકની સાથે ચાલવું એ જ સમજદારી લાગી રહી હતી.

બંને એક કિલોમીટર જેટલું ચાલ્યા હશે. છગન તો ચાલવામાં એક્કો હતો એ સુરેશ જાણતો હતો. પોતાના પગનું જોર પણ તેને ખબર હતી. ગરમી એટલી હતી નહીં જેથી તરસ ઓછી લાગેલી પણ લાગેલી જરૂર.

“છગા, પાણી તો પિવડાય.”

છગને પાછાં વળીને સુરેશની સામે જોયું. તેની આંખો પહોળી થઈ ગયેલી હતી અને ખુબ ગંભીરતાથી તે સુરેશને જોઈ રહ્યો હતો.

“ઈન મલ્યા પેલા પાણીએ નહીં પીવાનું.”

છગનનો સુર ઘેરો થઈ ગયેલો જણાયો. વિચિત્ર બાબતોથી સુરેશ જો કે ટેવાઈ ગયો હતો પણ આ તો થોડુંક વધારે પડતું થઈ રહ્યું હતું.

થોડુંક ચાલ્યા પછી છગન રોકાઈ ગયો. તેઓ બંને એક જગ્યાએ જઈને ઊભા રહી ગયા.

“આટલ હી તાર આગળ વધવાનું સ. તાં પેલું ઘર જોવ સ? ઈમાં એ તારી વાટ જોઈ રહી સ. જા અન મલી આય.”

“છગલા તું ગાંડો થયો છું? તું ધાર સ ક હું એકલો એ અવાવરા ઘરમાં એક ભૂત ન મળવા જએ?”

“જો તું જાય ઈમાં જ આપણા બેનું ભલું સ. નઈ તો આપણા બંને આ જગ્યામાં હી ક્યારેય નઈ નીકળી હકીએ.”

સુરેશના મનમાં ગુસ્સાની લહેર દોડી ગઈ. આ બધું શું હતું? આ કેવી વિચિત્રતામાં તેને મુકવામાં આવી રહ્યો હતો. પેલી નિશાળમાં તે એકલો ઉપર ગયો હતો એટલે તેનામાં હિંમત તો હતી આવું કામ કરવાની પણ હવે વળી પાછું કોણ તેને મળવા નવરું પડી ગયું હતું? ભૂતને મળવાનું! ભૂતની એકાંતમાં મુલાકાત લેવાની! છગન તે તો ભારે કરી!

“છગન હું જાઉં છું પણ હું ગામમાં તન આઈ ન મળીશ જરૂર.”

સુરેશની વાત સાંભળીને છગને નાનકડું સ્મિત કર્યું. જાણે તેણે તેની વાત ઉડાવી દીધી હોય અને તે ત્રિકાળજ્ઞાની હોય તેમ બોલવા લાગ્યો,

“તું મન નઈ મળી શક. તું ગામમાં આયે પણ મન મલવા નઈ પામ.”

એટલું બોલીને છગન પાછો ચાલી નીકળ્યો. જે રસ્તે આવેલા તે જ રસ્તે તે પાછો જવા લાગ્યો. સુરેશ તેને જોઈ રહ્યો અને એ સાથે કેટલાય સવાલોનો મારો તેના મનમાં થઈ રહ્યો.

છગન કેવી રીતે બધા રસ્તા જાણતો હતો? તે કેમ એવું કહેતો હતો કે તે તેને મળી નહી શકે જ્યારે તે તો તેના ગામમાં જ થોડીવારમાં પહોંચી જવાનો હતો?

સુરેશ એકલો એ જગ્યાએ ઊભો રહી ગયો. કાગડા જતાં રહ્યા હતા. કોઈ દેખાઈ રહ્યું નહોતું ફક્ત દૂર પેલું ઘર, કાળું કાળું ભાસતું હતું. સુકાઈ ગયેલા પાંદડા અને ડાળીઓ વચ્ચે તે ઘર અવાવરું ઊભું હતું. ત્યાં કોઈ નહોતું. ચોક્કસ નહોતું. કદાચ અંદર કોઈક હોઈ શકે પણ બહાર તો કોઈ જ નહોતું. તેની બહાર એક હીંચકો લટકતો હતો જે નાનકડા છોકરા માટે લટકાવેલો હોવો જોઈએ. એટલું જ દેખાઈ રહ્યું હતું. વધારે જોવા માટે સુરેશે તેની પાસે જવાનું હતું.

સુરેશ ધીમા પગલે આગળ વધ્યો. તે જાણવા માંગતો હતો કે તે ઘર કોનું હતું. તે જોવા માંગતો હતો કે કોણ હતું એ જે તેને બોલાવી રહ્યું હતું. તેના શરીરમાં વીજળીની જેમ ઊર્મિઓનું વિદ્યુત દોડી રહ્યું હતું. શરીરમાં જેટલી ઊર્જા હતી તેટલી ભેગી કરીને તે જવા લાગ્યો. કોઈ તાકાતની જરૂર નહોતી. કોઈ હથિયારની જરૂર નહોતી. એ બધું જ અલગ દુનિયાની બાબત હતી.

“આવ...” સિસકારા ભરતો અવાજ સુરેશના કાને અથડાયો અને સુરેશના હૃદયમાં ફાળ પડી! તે ચોક્કસ ઘરમાંથી આવી રહેલો અવાજ હતો. સુરેશને હવે ખાતરી થઈ રહી હતી કે છગનની વાતો ખરી પડવાની હતી. તે મન કાઠું કરીને ચાલવા લાગ્યો.

થોડુંક ચાલતા જ ઘરનું દ્રશ્ય સ્પષ્ટ થવા લાગ્યું. તે ઘર જૂના સમયનું લાગી રહ્યું હતું. તે ઘર અંગ્રેજોના જમાનામાં બાંધેલ કોઈ ઈમારત જેવું હતું. તેમાં છત પર નળિયાનો ઉપયોગ કરવામાં આવેલો હતો અને ઘરને આછા લાલ રંગથી રંગવામાં આવેલું હતું પણ તે રંગ એકદમ ઝાંખો પડી ગયેલો હતો.

સુરેશ ખુબ જ ધીમેથી ઘરના આગળના ભાગે પ્રવેશ્યો. તેના મનમાં ફાળ જમી રહી હતી. તેનું હૃદય જોરજોરથી ઘબકી રહ્યું હતું. કોઈ બોલવાવાળું તો હતું જ નહી જે તે નિરવ શાંતિને ભંગ કરીને ડરના જોરને ઓછું કરી શકે...

ઘરની હાલત એટલી બધી તો ખરાબ નહોતી પણ છતાં જૂનું હોવાથી કોઈ અલગ અને વિચિત્ર અહેસાસ આપી રહ્યું હતું. તે ઘરની આગળ એક ફૂવો હતો. અવાવરો જ. તે ફૂવાની પાસે નાનકડી ડોલ રાખેલી હતી જે દોરડાથી બાંધીને રાખવામાં

આવેલી જેથી ફૂવામાંથી પાણી કાઢી શકાય. તે ફૂવાની પાસે કરોળિયાના જાળાં ઠેરઠેર બંધાયેલા હતા અને ફૂવામાંથી દુર્ગંધ આવી રહી હતી. તે ગંધ અસહ્ય હતી! સુરેશ નાક દાબીને ઊભો રહ્યો. તેને તે ફૂવાની પાસે નહોતું જવું. તે ફૂવામાં શું હોઈ શકે તે કશું જ તેણે જાણવાની ઈચ્છા દર્શાવી નહીં. રખેને તે ફૂવો પણ પેલી ભૂતાવળની જેમ તેને પોતાની પાસે બોલાવી લે!

સુરેશ હવે આગળ વધ્યો. ઘરની અંદર તે જવા માંગતો હતો જ્યાં અંધારાને લીધે અંદરનું કોઈ દ્રશ્ય દેખાઈ રહ્યું નહોતું. તે ખુબ જ ધીમે, બીતાં બીતા આગળ વધી રહ્યો હતો. આગળ જતાં પહેલાં તેણે પાછળ વળીને જોઈ લીધું. તે ધારતો હતો કે કદાચ તેનો દોસ્ત છગન તેને બચાવવા પાછો આવી ગયો હોય અને એ જ આશાએ તેણે પાછળ વળીને જોઈ લીધું પણ તે આશા પણ ઠગારી નીકળી. કોઈ નહોતું. પાછળ એકદમ બધું સુમસામ ઊભું હતું. જાણે ઝાડ, પાન, અને બધું જ સુરેશને તાકી તાકીને જોઈ રહ્યું હતું. ખાઈ જવાને! એકાંત તમને ડરાવે છે, ખાવા આવે છે. તેમાં રહેલી અનંતતા તમારી પરીક્ષા કરી લે છે. સુરેશ પણ એવી તકમાં ઊભો રહેલો જ્યાંથી તે નાસી શકતો હતો પણ તે ચારેબાજુથી અનંત અંતરથી ઘેરાયેલો હતો. અને વળી પાછી પેલી ચેતવણી છગને આપેલી તે. પેલા ભૂતની સાથે વાત કર્યા વગર સુરેશ ત્યાંથી નીકળી શકવાનો નહોતો.

અને પેલો ફૂવો પણ કેવો ભયંકર હતો. એકલો અટૂલો, જાણે આગંતુકોને ડરાવવા મુકેલા ચાડીયા જેવો!

પવન સહેજ ફૂંકાવાની સાથે જ તે ઘરનો ખુલ્લો દરવાજો મજાગરામાંથી ચરચર અવાજ કરવા લાગ્યો. એ સાથે જ ભયની કંપારી સુરેશના મનમાં ફૂટી. તે ધારતો હતો કે આજ તો એનું આવી બનેલું. તેના કપાળે પરસેવો નીતરતો હતો. તે લગભગ પરસેવાથી નહાઈ ગયો હતો. જો કે વાતાવરણ એકદમ ઠંડુ હતું. તોય ગરમી તે સ્થળને અને સુરેશને ઘેરી વળી હતી. આગળ વધવું કેટલું સરળ હોઈ શકે અને જોખમની હરેક શક્યતા તપાસીને સુરેશ આગળ વધ્યો.

અંદર એકદમ અંધારું હતું જેથી એકએક પગ ફૂંકીને મુકવાનો હતો. રખેને કશુંક અથડાય અને વાગે. અંદરથી આવી રહેલો ભાષ સુરેશને પજવી રહ્યો હતો. કોણ હશે? કેવુંક હશે? તેણે જોયેલી પેલી હોરર સીરીયલના પાત્ર જેવું તો નહીં હોય ને? એ તો મોતની પરાકાષ્ઠા જેવું હતું. તેનામાં અને સાક્ષાત મોતમાં કોઈ ફરક નહોતો. સુરેશ ધીમેથી આગળ વધ્યો. દરવાજો ખુલ્લો હોવાને લીધે કોઈ ઊતાવળ કરવી યોગ્ય નહોતી. અંદર કંઈપણ હોઈ શકે. કશુંક હુમલો કરી બેઠે તો શું કરવું એનું પણ મન સુરેશે બનાવેલું નહોતું. તેને તો બસ ત્યાંથી નીકળવું હતું, કોઈપણ સંજોગોમાં. અચાનક ઘરના એક ખૂણે તેણે આરામખુરશી જોઈ. તે આરામ ખુરશીમાં કોઈક બેઠેલું હતું. તે ચોક્કસ જ કોઈક માણસ હતું. અંધારામાં એટલું બધું સ્પષ્ટ નહોતું થતું પણ ચોક્કસથી તે કોઈક માણસ હતું. સુરેશ પોતાની આંખો ખેંચીને તેને

જોવાની કોશિશ કરવા લાગ્યો પણ જાણે કશુંક તેને જેટલું દેખાડવા માંગતું હતું તેનાથી વધારે તેને કશું દેખાઈ નહોતું રહ્યું. ધીમેથી તે આરામ ખુરશીની પાછળ જઈને ઊભો રહ્યો. દસેક ફૂટ આગો ઊભો રહીને તે જોઈ રહ્યો. તે આકારે કશાક કપડાં પહેરેલાં હતા! આરામ ખુરશીમાં તે ચુપચાપ બેઠી હતી. કોઈપણ જાતની હલચલ વગર, જાણે મરી ગઈ હોય! સુરેશ તેના કપડાંને જોઈ રહ્યો. વાદળી રંગનો આખો લિબાસ અને માથે ટોપીથી તે સ્ત્રી કોઈક ભેદી ભિક્ષુ જેવી લાગી રહી હતી. તેનું ત્યાં હોવું જ ભયમાં અત્યંત ઉમેરો કરી રહ્યું હતું. શા માટે તે ત્યાં સુનમુન બેઠેલી હતી? શું તેણે જ સુરેશને બોલાવેલો?

“આવ...” એ અવાજ સુરેશના મનમાં પાછો અથડાયો. તે અવાજ આરામ ખુરશીમાં બેઠેલી સ્ત્રીનો જ હોવો જોઈએ. ચોક્કસ તેણે જ સુરેશને બોલાવેલો. શું તે ભૂત હતી?

સુરેશની બાજુમાં જૂના જમાનાનું મસમોટું કબાટ હતું. તે કબાટમાં કેટલીક ચીજો રાખેલી હતી જે બધી વપરાયા વગરની જેમની તેમ પડેલી હતી. તેમાંય ઠેરઠેર કરોળિયાના જાળા બાજેલાં હતા. કેમ કરતાં કેમ પણ સુરેશને તે સ્થળ પ્રત્યે જોરદાર સુગ આવી રહી હતી. કેટલું વિચિત્ર હતું બધું જ! સુરેશને નહોતું રહેવું ત્યાં પણ તે સ્ત્રી જોડે વાત કર્યા વગર તેનો છૂટકો નહોતો. તેથી તે થોડોક આગળ વધ્યો. તેની એકદમ નજીક જતું રહેવું તો સુરેશના માટે શક્ય નહોતું. એકદમ નજીક જઈને તે ભૂતાવળને જાતે જોવી એટલે મોતને જાણે સામે ચાલીને ભેટવા જેવું હતું. સુરેશ એક બે ડગલાં જ આગળ વધી શક્યો. ભયને લીધે આમેય તે માંડ માંડ ચાલી રહ્યો હતો. તેનામાં એટલી હિંમત નહોતી કે તે સામે ચાલીને ભૂતને મળે.

થોડીવાર નીરવ શાંતિ રહી. કોઈ અવાજ આવ્યો નહી. સુરેશ પણ અસમંજસમાં હતો કે તે સ્ત્રી જીવતી હતી કે નહી. તે જીવતી હોત તો ચોક્કસ કશોક અવાજ કર્યો હોત! પણ એ તો શાંત હતી. કોઈ કેતા કોઈ હલચલ નહોતી કરી રહી. સુરેશની ધીરજ ખૂટી રહી હતી. તેને જવું હતું. બહાર નીકળવું હતું. એ ઘરમાંથી નાસી જવું હતું પણ નાસીને જવા, તે સપનામાંથી નીકળવા માટે પેલી ભૂતાવળને મળવું ફરજિયાત હતું!

સુરેશ પાછો બે ડગલાં આગળ વધ્યો. ધીમેથી પેલી આરામ ખુરશીની લગોલગ જઈને ઊભો રહ્યો. એકદમ સ્થિર ઊભા રહીને તે ઘણુંઘણું વિચારવા લાગ્યો. એટલા બધા વિચારોથી તે ભરાઈ ગયો કે જાણે વિચારો તેની મશ્કરી કરવા લાગ્યા. છગન પણ નહોતો જ. સુરેશને એકલો મુકીને તે કાયરની જેમ નાસી ગયો હતો કે શું? આ તે કેવી અસમંજસ હતી? ડરના નગારાં વાગતા હોય તેવી સ્થિતિમાં મોતને સામે ચાલીને મળવા જઈએ એવું તે દ્રશ્ય હતું. સુરેશ ઊભો રહ્યો, ઘણીવાર સુધી બસ પેલી ખુરશીને તાકતાં. તેના લોહીમાં ઠંડક પ્રસરી ગઈ હતી. તે જાણતો હતો કે જો પેલી સ્ત્રી તેની તરફ ફરી તો મર્યા સમજો! કોઈ મડદું એકદમ જીવતું થાય અને સામે

જુએ તો કેટલો મોટો ધ્રાસકો પડે! તે સ્ત્રી લગભગ મડદું જ હતી.

રૂમમાં પ્રસરેલો અંધકાર અને શાંતિ સુરેશમાં ફફડાટ પેદા કરી રહી હતી. એક ક્ષણમાં તેની દુનિયા બદલવા જઈ રહી હતી. એક ક્ષણ અને ભૂત સાથે રૂબરૂ મુલાકાત. એક ક્ષણ અને જીવનની ગાડી અનંત પાટા પર ચડવાની હતી. તે ક્ષણ હવે ક્ષણભરમાં આવી રહી હતી. અને તેણે તે સ્ત્રીના ખભે હાથ મુક્યો. એ જોવા કે તે જીવતી હતી કે નહીં. એ જોવા કે કદાચ તે ઊંઘમાં હોય. એ જોવા કે તે શું પ્રતિક્રિયા આપશે. સુરેશે હિંમત કરીને હાથ મૂકી જ દીધો. એ વાદળી પહેરવેશ, એ નિર્જીવ લાગતા દેહ, અને શક્ય એવી ભૂતાવળ પર. સુરેશ પહેલીવાર કોઈ ભૂતને અડી રહ્યો હતો. તે વિચારી રહ્યો હતો કે શું થશે હવે. થવાને તો ઘણુંબધું થઈ ગયું હતું પાછલાં દિવસોમાં પણ હવે પેલી સ્ત્રીને અડીને શું થશે અને શું નહીં એ વિચારોમાં તે ખોવાઈ ગયો.

ત્યાં જ પેલી સ્ત્રી ફરી... એકદમથી પોતાનો ચહેરો બતાવતી! તે ભયાનક ભૂતાવળ ફરી. સુરેશની સામે જ સીધી અને એની આંખોમાં ભયાનકતા રેડતી! એ વખતે સુરેશ બે કદમ પાછો હટી ગયો. ભયનું લખલખું પણ નાનું લાગે એટલો મોટો ઝાટકો સુરેશને લાગ્યો. ત્યાં જ પેલા કબાટમાંથી કશુંક નીકળતું અને તેના ખભે ચડતું તે અનુભવી શક્યો. તે કબાટમાંથી જે નીકળ્યું હતું તે તો એનાથીયે ભયાનક હતું! સુરેશના ખભે કાળોતરો હતો. એવો જેની ફેણ તેને દંશ દેવા તૈયાર હતી. મર્યા... સુરેશના મનમાં ફાળ પડી. જીવનની હાથ ધોઈ નાખવાની તે ક્ષણ આવી પહોંચી હતી. ત્યાં જ બીજું કશુંક અજુગતું બન્યું!

“રમલી...”

તે નામ સુરેશના કાને અથડાયું અને એ સાથે જ સુરેશના આત્માને જાણે તે જગ્યાએથી ધકેલી મુકવામાં આવ્યો હોય તેમ તે પાછો પોતાના ખોડિયામાં પહોંચી ગયો જે પેલી બસની સીટ પર આરામથી પોતાના માંના ખોળામાં સુતું હતું. સુરેશ હવે પેલા સ્વપ્નમાંથી બહાર આવી ચુક્યો હતો.

“શું થયું સુરેશ? કેમ પરેસેવાથી રેબઝેબ થયો?”

માં નો એ પ્રશ્ન સુરેશને મુંઝવણમાં નાખી ગયો. શું કહેવું અને ન કહેવું તે દ્વિધામાં તે યુપ જ રહ્યો. તેની સાથે જે થયું હતું તે માન્યામાં ન આવે એટલું અલૌકિક અને સત્ય ભાશે તેવું હતું. પણ કશોક તો જવાબ આપવાનો જ હતો.

“કંઈ નહીં મમ્મી. એ તો સપનું એવું આવ્યું.”

“તે આવે જ ને. છાતી પર હાથ મુકીને સુઈ જવાય વળી!”

માં ની સલાહને સુરેશે નાનકડા સ્મિત સાથે વધાવી લીધી પણ અંદર તો પેલું બધું યાદ આવ્યા કરતું હતું. તે આંખ મીંચવા પણ માંગતો નહોતો. રખેને પાછું બધું આંખના અંધકાર પાછળ ઊભું થઈ આવે! અને આમેય ગામ હવે નજીક હતું. ઘૂળની ડમરીઓ ઉડાડતી બસ ગામના પાદરે પહોંચી ગઈ હતી જ્યાંથી અડધો એક

કિલોમીટર અંદર પેલું ગામ આવેલું હતું. પોતાનું નાનપણ જ્યાં વીતેલું તે જગ્યાએ જવાનો બધો ઉત્સાહ વેરાઈ ગયેલો. એને તો પેલો શબ્દ જ યાદ આવી રહ્યો હતો.., રમલી!

કોણ હતી એ? કેટલો ભયાનક એનો ચહેરો હતો! જાણે કીડાઓએ મોઢું કોતરી ખાધું હોય! જાણે વર્ષોનો કહોવાટ અને ઘરડી ચામડી ભેગા થઈને તેના ચહેરા પર રમત રમી રહ્યાં હતા. તે ચહેરાને પોતાની આંખો આગળથી હટાવવો મુશ્કેલ થઈ રહ્યો હોવાથી સુરેશે પોતાનું ધ્યાન બીજે વાળી નાખવાનો પ્રયત્ન કર્યો. તેણે બાજુમાં બેઠેલી પેલી છોકરીઓ જોડે વાત કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો.

“તમે અમારા ગામમાં જ આવો છો?”

“હા, છોકરા, અમે કોલેજમાંથી પાછા ફર્યા છીએ. અમારે કોલેજની હોસ્ટેલમાંથી વેકેશન મળ્યું છે.”

“તો તો તમે આ ગામના જ વતની હશો.”

“હા ચોક્કસ.”

તે છોકરીઓનો સ્વભાવ તેને ગમ્યો. ભલે તે છોકરીઓ મોડર્ન દેખાઈ રહી હતી પણ તેઓએ જે પ્રકારે ધમાચકડી મચાવેલી તેટલી ખરાબ તો તેઓ નહોતી જ. એક બાળકને કેવી રીતે વાત કરવી તેનું સૌજન્ય તો હતું જ તેઓમાં અને સાથે એક સ્ત્રી કેવી રીતે પોતાનું સ્ટેન્ડ રાખી શકે એટલી તાકાત પણ! સુરેશનું મન હળવું થયું. બસ ચિચિયારી કરતી ગામના સ્ટેન્ડ ઊભી રહી અને કંડક્ટરનો અવાજ આવ્યો કે લાગતાં વળગતાં પેસેન્જર ઊતરી જાય.

ગામનું સ્ટેન્ડ ખાસ કોઈ મકાન નહોતું પણ એક અવાવરું લાગતું પાટિયું ઊભું કરેલું જેમાં તે ગામનું નામ લખેલું અને બસ ત્યાં ઊભી રહેતી. લોકો ત્યાંથી પગપાળા પોતાના મહોલ્લાઓમાં જતાં. ગામમાં પ્રવેશનો તે એકમાત્ર માર્ગ હતો. ત્યાંથી થઈને બસો આગળ વધતી અને બીજા ગામમાં પહોંચતી. તે માર્ગ ભલે કાચો લાગતો છતાં પથ્થર અને ખાડાઓથી ભરેલો નહોતો. એટલે જ આખા સફર દરમિયાન સુરેશને સારી રીતે ઊંઘ આવી શકી હતી.

તેઓ એકસાથે ઉતર્યા. સુરેશે ઉતરતી વખતે પેલી છોકરીઓને આવજો કહ્યું. તેઓ પણ એકસાથે હસીને સુરેશને અલવિદા કહેતી ત્યાંથી ચાલી ગઈ. સુરેશ પોતાના માં બાપ સાથે આગળ ચાલી નીકળ્યો. નાનકડો અને પોતાના માપનો થેલો ઊંચકી લીધો જેથી મહોલ્લાના પરિચિત લોકોને લાગે કે ભાઈ બહારગામથી આવ્યા. તેના પિતાજી સૌથી આગળ ચાલતા હતા અને મમ્મી જોડે સુરેશ ધીમે પગલે પાછળ ચાલી રહ્યો હતો. તે સમયે વાહનોની અવરજવર એટલી નહોતી. એકલદોકલ પ્રાઈવેટ સાધનોને બાદ કરતાં કાર અને સ્કુટર તો ભાગ્યે જ જોવા મળતા. લોકો પોતાના કામકાજમાં મશગુલ ચોક્કસ રહેતા પણ સાથે એકબીજા માટે સમય પણ કાઢી શકતા. સુરેશને જરૂર હતી છગનના સમયની. છગનને મળવું તેના માટે અત્યંત

જરૂરી બની ચુક્યું હતું. તેને પૂછવાનું હતું કે તે ક્યાં નાસી ગયો હતો. તેને પૂછવાનું હતું કે તે ભૂતાવળ જોડે તેને શું સંબંધ હતો. તેને પૂછવાનું હતું કે આ રમલી કોણ હતી! અને તે ચાલી નીકળ્યો એ ઘર તરફ જ્યાં તેઓ પહેલાં ભાડેથી રહેતા હતા. ત્યાં જઈને સામાન મુક્યા બાદ સુરેશ દોડીને પોતાના સખા, પોતાના મિત્ર છગનને મળવા નાસી જવાનો હતો. એ આશાએ કે તેના બધા જ પ્રશ્નો ત્યારે ઉકેલાઈ જાય. તેનો ડર ઓછો થાય અને તે ભેદ ઉકેલવામાં તેનો મિત્ર તેની મદદ કરે.

“બેટા ક્યાં જાય છે?”

મમ્મીએ બુમ પાડી અને સુરેશના દોડતાં પગ રોકાઈ ગયા.

“હું છગનને મળવા જાઉં છું.”

સુરેશના જવાબ સાથે જ તેની મમ્મી હસી.

“જા, પણ વહેલો આવી જજે. ખાવાના સમયે.”

“ઓ.કે.”

કહીને સુરેશ દોડ્યો. તેની મમ્મીએ માથા પર હાથ મુકીને આજકાલના છોકરાં એવું બોલી.

સુરેશના એ ભાડાના ઘરથી બે ત્રણ ઘર છોડીને જ છગનનું ઘર આવેલું હતું. તે ઘરમાં જ્યાં તે ઘણો વખત રમેલો. એકવાર તો હદ થઈ હતી.

સુરેશ અને છગન તેના વાડામાં કે જે લાકડાંની આડાશે ઊભો કરવામાં આવેલો ત્યાં રમવા બેઠેલા. આજુબાજુ કોઈ નહોતું ત્યારે તે વાડાના એક ખૂણે નાનકડી બાટલી જેવું કશુંક મુકેલું હતું. સુરેશ અને છગન બંનેને અવનવું કરવાની બહુ તાલાવેલી.

“છગન આ હું સે?”

“મન તો કશુંક પીવાનું લાગે.”

છગનને ખબર હતી કે તે પીવાની વસ્તુ શું હતી પણ તે સુરેશ સાથે મજાક કરવા માંગતો હતો.

“અલ્યા, પીવાય કે નઈ?”

“પીવાય, બિન્દાસ, તું તાર પિ જા.”

છગનનું પ્રોત્સાહન પામીને સુરેશે તે બાટલી ખાલી મોઢે અડાડેલી. ત્યાં જ તેના મોઢામાંથી થું થું નીકળી ગયેલું. તેના મનમાં ફાળ જાગેલી અને ત્યાં જ છગનનો બાપો તે જોઈ ગયેલો. એ દિવસે બંનેને માર પડેલો. એવો માર કે ભૂલથી એ તેઓ બાટલીને જોઈ જતાં તોય ત્યાંથી નાસી જતાં.

કહેવાની જરૂર નહોતી કે તે બાટલી દેશી દારૂની હતી!

આવા તો અનેક અવિસ્મરણીય અનુભવોમાંથી સુરેશનું બાળપણ પસાર થયું હતું અને છગન જેવો મિત્ર પામીને તે ખરેખર ધન્યતા અનુભવતો. તે મિત્રને ફરી મળવું હતું તેને. એટલે જ તે દોડીને જઈ રહ્યો હતો. રખેને મોડું થઈ જાય અને પેલા સ્વપ્નમાં તેણે કહેલું તેમ તે મોડો પડે અને છગનને ન મળી શકે.

“તું મન નઈ મળી શક. તું ગામમાં આયે પણ મન મલવા નઈ પામ.”

પેલા શબ્દો તેના કાનમાં અથડાયા. તેની અવગણના કરીને દોડતો દોડતો સુરેશ તેના ઘરમાં જઈને ઊભો રહ્યો.

“માસી છગન ક્યાં?”

છગનની મમ્મી સુરેશને જોઈને ખુશ થયા.

“સુરિયા, બેટા... ક્યારે આયો? તારા પપ્પા, તારી મમ્મી બધાં આયાં?”

“હા. પણ છગન ક્યાં ગયો સ?”

“એ તો નીકળી ગ્યો એના બાપ જોડે. થોડીવાર પેલા જ. હોસ્ટલમાં મુકવાનું કેતા તા. કદાચ બેય શહેરમાં ગ્યા હસી.”

છગનની મમ્મીને સુરેશ તાકી રહ્યો અને ત્યાં જ પેલું વાક્ય ફરી તેના કાને અથડાયું...

“તું મન નઈ મળી શક. તું ગામમાં આયે પણ મન મલવા નઈ પામ.”

“છગનીયા, તે તો ભારે કરી!”

સુરેશના મનમાં ફાળ પડી. આ બધું શું થઈ રહ્યું હતું એની જોડે. પેલી ભૂતાવળને મળવાનું કહીને છગન તો ત્યાંથી નાસી ગયો હતો અને હવે જ્યારે તે તેને સામેથી મળવા તેના ગામમાં આવ્યો ત્યારે તે પોતે જ ગાયબ હતો અને વળી પાછો સપનામાં તેની પડેલી વાત સાચી કરતો જાણે ક્યાંક ચાલ્યો ગયો હતો.

“સુરેશ, કેટલા દી રેવાના બેટા?”

છગનની મમ્મીએ સુરેશને તે પૂછ્યું.

“ખબર નઈ માસી. વેકેશન કાઢીએ કદાચ.”

છગનની મમ્મી તે સાંભળીને ખુશ થઈ. તે સુરેશ પર હેત રાખતી હતી. ઘણીવાર સુરેશ તેના ખોળામાં રમેલો.

ત્યાં જ કશુંક બીજું અજુગતું થવા લાગ્યું.

માસી ઘરમાં એકલાં હતા. સુરેશ અને તે બંને ઘરમાં અવાવરું અંધારામાં અને માસી પણ ચાળીસી વટાવ્યા પછીએ આકર્ષક દેખાઈ રહ્યા હતા. સુરેશના નાનકડા દિમાગમાં કોઈક કીડો સળવળ્યો. તેની નિર્દોષતામાં કશુંક અવનવું ઊભું થવા લાગ્યું.

પવન ફૂંકાવાની સાથે જ માસીએ પહેરેલી સાડીનો છેડો હવામાં ઉડ્યો અને તે સાથે જ તેમના શરીરની સુવાસ હવામાં પ્રસરવા લાગી. સુરેશ તે તાકી રહ્યો...

એ પહેલો અનુભવ હતો. એ નવા પડાવમાં જવાની શરૂઆત જેવો અનુભવ હતો. જાણે બાળપણની નિર્દોષતા વેકેશને જઈ રહી હતી અને કુમાર થવાની આરે તે પહોંચ્યો હતો. થોડીવારમાં તેણે પોતાની જાત સંભાળી લીધી.

“છગન આવે તો સમાચાર મોકલાવજો.”

કહીને સુરેશ જવા લાગ્યો.

“સારું, હું પણ આવું જ છું તારી મમ્મીને મળવા.”

છગનની મમ્મીને પાછું વળીને જોતા જોતા સુરેશ તે ઘરની બહાર નીકળી ગયો. તેનું હૃદય જોરજોરથી ઉલાળા લેતું હતું. તેમાંથી ઊર્મિઓ નીકળીને તેની ઈન્દ્રિયોને વિવશ કરી રહી હતી. જો તે વધારે રોકાતો તો તેનું રોકાવું મુસીબત બની જાત! એ પહેલો અનુભવ, એ તાર જે ક્યારેય નહોતા છેડાયા, એ વિવશતા, એ અંધારું! સુરેશ દોડીને પોતાના ઘરમાં પ્રવેશ્યો. તે ઘર જેમાં તેનો પહેલો પારલૌકિક અનુભવ થયેલો. તે સાથે જ તે યાદો તેના મનમાં ફરવા લાગી અને સાથે જ પેલો અનુભવ, પેલી ભૂતાવળ યાદ આવવા લાગી. છગન પર ગુસ્સો આવવા લાગ્યો. ક્યાં ગયો હતો એ એની માં નો દીકરો? સુરેશને પહેલીવાર ગાળ બોલવાનું મન થઈ આવ્યું... આ પહેલા પડાવના અંતે સુરેશ બદલાઈ રહ્યો હતો. તેનું મન અદ્રશ્ય બદલાવોથી ઘડાઈ રહ્યું હતું. અંતસ્ત્રાવની ચડઉતર કે જુવાનીમાં પ્રવેશ કે આત્માનો પ્રકોપ જે હતું એ પણ સુરેશને હવે કોઈ નવી દુનિયામાં જવાનું હતું. તે જાણતો નહોતો કે કેવી ભૂતાવળ તેની પાછળ પડી ગઈ હતી. છગને પણ કહેલું કે ગામમાંથી કોઈ ભૂત નીકળીને કોઈકની પાછળ ગયું છે. શું તે પેલી રમલી તો નહોતી ને?

@snehnusarnamu

પસિવ ર

@snehnusarnamu

સુરેશનું વેકેશન પૂરું થયું. તે પોતાના ઘેર પાછો ફર્યો. આખું વેકેશન તેનો જે મુખ્ય હેતુ હતો તે પૂરો ન થઈ શક્યો. છગન મળ્યો નહીં અને વેકેશનમાં પણ બીજી ખાસ કોઈ મજા નહોતી આવી. એક વાત સારી થઈ રહી હતી અને એ કે પેલા ભૂતિયા અનુભવો હવે લગભગ બંધ થઈ ગયા હતા. સપનાઓ પણ આવતાં નહોતા. સુરેશને રાહત થઈ. કેમનું શું થયું એ બધું તે ભૂલવા લાગ્યો. છૂટ્યું એટલું જ તેને મન બસ હતું.

વેકેશન પછીનું અભ્યાસ કાર્ય શરૂ થયું. પેલી નિશાળમાં પાછા જવાનું નહોતું. હવે તો આઠમું ધોરણ અને નવી નિશાળ. હાઈસ્કૂલમાં પ્રવેશવાનો દબદબો જ અલગ હોય છે. સિનીયર અને જુનિયરની માથાકૂટ ત્યાંથી જ શરૂ થઈ જતી હોય છે પણ સુરેશ અલગ હતો. તે હોંશિયાર હોવાથી બીજા વિદ્યાર્થીઓ તેની સાથે કોઈ માથાકૂટમાં પડતા નહોતા. અને પાછો મહેશ પણ તેના જેવો જ. બંને એકબીજા સાથે અભ્યાસની માથાપચ્છીમાં લાગેલા રહેતા અને ક્યારેક રમતો રમી લેતા. એમાં જ દિવસો પસાર થવા લાગ્યા.

નવમું અને દસમું ધોરણ આવ્યું.

સુરેશ તે દહાડો દર્પણ આગળ ઊભો રહ્યો. તે પોતાને જોઈ રહ્યો. ચહેરા પર આછી રૂંવાટી ઉગેલી અને પેલો મૂછનો દોરો ફૂટેલો. સુરેશને તે ગમ્યો. તેના આગળના ઘણા વિદ્યાર્થીઓ મોટા કદના હતા અને આમેય ગામડામાં કદ કાઠીમાં લોકો જલ્દી વધી જતાં હોય છે. તેઓનો બાંધો રમતવીરનો હોય છે. સુરેશનું શરીર પણ કમ તો નહોતું જ પણ તેનું મગજ વધારે ચાલતું. રમતમાં તે કશું કાઠું કાઢે એવો દેખાઈ રહ્યો નહોતો. તેનું હોંશિયાર હોવું તેના માટે અડચણ હતું પણ બીજાઓ માટે આકર્ષણ. તેની બુદ્ધિથી ઘણા પ્રભાવિત થતાં અને એમાંય છોકરીઓ ચોરીછૂપે સુરેશને ગમાડતી. પણ સુરેશને તો રમતવીર થવું હતું જે શક્ય નહોતું.

દસમાની પરીક્ષામાં સુરેશ સારા એવા માર્કે પાસ થયો. તેના પરીણામથી તેના માબાપ પણ ખુશ હતા અને ઘરમાં તે ખુશીની ઊજવણી કરવામાં આવી. સુરેશને નવી સાઈકલ મળી!

“પપ્પા, તમારો ઘણો આભાર. તમે આપેલું વચન પૂરું કર્યું.”

સાઈકલ લેતી વેળાએ સુરેશે તેના પપ્પાનો આભાર માન્યો. તે પણ સ્મિત આપીને પોતાના છોકરાની ખુશીમાં સામેલ થયા. પહેલો દિવસ અને સુરેશ એક બે વાર પડ્યો, છોલાયો અને પાછો ઊભો થયો. તે ડર્યો. ઘણા સમયથી ફરી પેલો ડર તેના મનમાં સળવળ્યો. શરીરના નુકશાન થવાનો ડર! કશુંક ખોઈ બેસવાનો ડર. પેલી ભૂતાવળ... અને અચાનક સુરેશ ઝબકી ગયો. તે કશું જ યાદ કરવા નહોતો માંગતો. સાઈકલ ઊભી કરીને તેને દોરવી લીધી. ચલાવવાની હિંમત નહોતી. ફરી કશુંક વાગે અને લોહી નીકળે તે જોવાનું સુરેશના કાયા મનમાં શક્ય નહોતું. છતાં બીજા દિવસે ફરી આવીને પોતે શીખી લેશે એવું મનમાં નક્કી કરીને તે ઘર ભણી ચાલી નીકળ્યો

જ્યાં રસ્તામાં એક મોવડાનું ઝાડ આવવાનું હતું!

એ મોવડા વિશે એવું કહેવાતું કે ત્યાં એક ચુડેલનો વાસો હતો. સુરેશના કાને જયારે આ વાત સાંભળી હતી ત્યારનું તે તેના અંતરમનમાં ઘરબાઈ ગયેલું પણ એનાથી તે ડર્યો નહોતો. તેણે તો મોટા અનુભવો વહેલા કરી લીધેલા. તેની આંખ આગળથી ઘણું બધું પસાર થઈ ચુક્યું હતું અને એટલે જ એ વખતે કોઈ પ્રતિક્રિયા આપ્યાં વગર સુરેશ શાંત રહેલો પણ તે જાણતો હતો કે ડર કોને કહેવાય છે!

ધીમે ધીમે આગળ વધતાં, હાથમાં સાઈકલનું હેન્ડલ રાખી દોરતા સુરેશ જતો હતો. ઊનાળો હતો એટલે ગરમીનો પ્રકોપ હતો પણ આજકાલ જેવી પડે છે તેટલી ઉગ્ર નહીં પણ ગમે એવી તે ગરમી હતી. સુરેશની પાસે સમય ઘણો હતો. રજાઓ હતી અને ઘેર જઈને સુઈ જ જવાનું હતું. બીજા દિવસે કશુંક ફોર્મ ભરવા જવું પડે કદાચ. કશું નક્કી નહોતું. મહેશના અને તેના માર્ક્સ સરખા આવેલા એથી બંનેના પરિવારજન ખુશ હતા. પણ એ મહેશ હતો ક્યાં? અત્યારે તો સુરેશ એકલો તે અવાવરી જગ્યાએથી પાછો ફરી રહ્યો હતો. ઘર બહુ દૂર નહોતું પણ રસ્તામાં પેલો મોવડો, એ જ પરેશાની હતી...

“આવ...”

સુરેશ ઝબક્યો. નીચું જોઈને ચાલી રહેલું તેનું શરીર આખેઆખું ફફડી ઉઠ્યું. તેની ડોક અનાયાસે આમતેમ ફાંફા મારવા લાગી. ક્યાંથી આવેલો તે અવાજ? કોણ હતું એ? પેલા અવાજ જેવો જ અવાજ તે હતો!

સુરેશ પેલા મોવડાની આગળ પહોંચી ગયો હતો. તે ઝાડ ખખડધજ હતું અને ભેંકાર લાગી રહ્યું હતું. દિવસના અજવાળામાં પણ તેની વાતોથી તે સ્થળ ભયંકર ભાસતું હતું. ઝાડની આસપાસ કોઈ કહેતાં કોઈ ઝાંખરું એ દેખાતું નહોતું. સુરેશની સાઈકલ ત્યાં ઊભી રહી.

કેટલીક ક્ષણો બાદ, સુરેશ ત્યાંથી નીચું જોઈને ચાલવા લાગ્યો.

“આવ...”

ફરી એ જ અવાજ. સુરેશને જવું હતું પણ કોઈક તેને બોલાવ્યા જ કરતું હતું. શું પેલી ડાકણ હશે?

સુરેશને ફરી પાછો એ જ ડર લાગવા લાગ્યો. ઘણા દિવસની શાંતિ પછી જાણે પેલી ભૂતાવળ ફરી તેને સતાવવા લાગેલી. સુરેશનો સ્વભાવ પણ ચીડિયો થઈ રહ્યો હતો. કોઈક પાછળથી ટોકે કે બોલાવે તે તેને તદ્દન નહોતું ગમતું. તે જાણતો હતો કે કોઈક બોલાવે તે કેટલું ભયાનક, કેટલું ખતરનાક હોઈ શકે છે! એવું જ કશું પાછું તેની જોડે બનવા લાગેલું.

સુરેશ મોવડાને જોઈ રહ્યો. ઘણો સમય વીત્યો. કોઈ દેખાતું નહોતું. આજુબાજુમાં કે ઠેક દૂર પણ કોઈ માણસ નજરે ચડતું નહોતું. ત્યાં ઊભું રહેવું હિતાવહ નહોતું. સુરેશ સમજી ગયો કે ભાગો નહીં તો આવી બન્યું. તેણે સાઈકલને બરોબર કસીને પકડી

અને દોડવા લાગ્યો.

“તું ભાગી નહી શકે...”

તે અવાજ ફરી અથડાયો પણ સુરેશ હવે કશું સાંભળવા માંગતો નહોતો. તે તો નાઠો. દમ લગાવીને. રખે ને પાછળથી કોઈક પકડે અને આવી બને. થોડીકવારમાં તો તે મોવડાના ઝાડથી ઘણો દૂર નીકળી ગયો. પાછળ વળીને જોવાની સહેજેય હિંમત નહોતી તેનામાં. સાઈકલની ચેન પણ ઊતરી ગયેલી પણ તે ઊંચી કરીને નાઠો! તેને રોકાવું નહોતું. તે તો ખુબ ડરેલો હતો. તે જાણતો હતો કે એકવખત કોઈ પાછળ પડી જાય પછી તેનો અંજામ શું થાય છે! તેની હિંમત એટલી જ હતી કે તે રસ્તે તે એકલો તે દહાડે પસાર થઈ શક્યો હતો. ઘેર જઈને તેણે આંગણામાં જ સાઈકલને ફેંકી દીધી. અંદર જઈને તેની માં જે રસોડામાં હતી તેની પાસે બેઠો.

“શું થયું સુરેશ? કેમ આટલો હાંફે છે?”

“કંઈ નહી મમ્મી, એ તો મારી સાઈકલ. એની ચેન ઊતરી ગઈ છે અને થોડુંક વાગ્યું પણ...”

“અરે રે,”

તેની માં એ વાગવાનું નિશાન જોયું અને તે ચિંતાથી પોતાના દીકરાને વહાલ કરવા લાગી. મલમપટ્ટી કરી અને સલાહ પણ આપી કે આવું તો વાગતું રહે પણ સાઈકલ તો તેણે શીખવી જ. સુરેશ ઘણુબધું કહેવા માંગતો હતો. તે સાઈકલ વિશે નહોતું. એવા સાધન તો કંઈ કેટલાય એના જીવનમાં આવવા ને જવાના હતા પણ એ બધું અને પેલું બધું કેટલો ફરક હતો જીવનમાં. એક દુનિયા જ્યાં તમે જીવો છો, બીજા કરતાં હોય તેવા વ્યવહારું કામો કરો છો અને બીજી દુનિયા તમને વિવશ કરી મુકે છે. જેમાં તમારે ન કરવાનું કરી બેસવું પડે છે! એવી દુનિયા જેમાં તમારો ઉપયોગ થાય છે!

સુરેશ આરામથી ટી.વી. ના ડબ્બાની આગળ બેઠો. તેને તે જોવું નહોતું અને એમાં કોઈ રસ નહોતો પણ પેલી વાત ભૂલવાને અમસ્તા જ રીમોટ મચડતો જતો હતો. તેના મનને ઠરવું હતું. જેમ પાણીને વલોડ્યા પછી માટીને ઠરવું હોય તેમ. તે ચાહતો હતો કે કોઈ તેની સાથે વાત કરે. મમ્મી તો રસોડામાં વ્યસ્ત હતી. આ ભાઈની સાથે વાત કરનારું કોઈ નહોતું. મહેશ હતો પણ એ તો તેના ઘેર. છગન હતો કે નહોતો, ક્યાં હતો એની કોઈ જાણ નહોતી. ફરી ક્યારે મળશે એ પણ તે જાણતો નહોતો. સવારે તો મૂંછનો દોરો ફૂટતો જોઈને તે ખુશ થયેલો. જીવનના બીજા પડાવમાં પહોંચવાની તાલાવેલી અને ઉત્સાહ હવે ઓગળી રહ્યો હતો. નાનપણની એ ભૂલ તેને યાદ આવી જ્યારે તેણે પેલા ટીંબા સામે આંગળી કરી હતી. છગને તેણે ચેતવેલો કે ભાઈ રહેવા દે... ભૂતના પારખા ન કર. એ ભૂતકાળ હવે તેનો વર્તમાન બગાડી રહ્યો હતો. એવું તો શું તેણે ખોટું કર્યું હતું કે તેનું જીવન એટલું બધું વેઠી રહ્યું હતું? એવું તો શું હતું?

અરે છગન તું ક્યાં ગયો?

ટી.વી. જોતાંજોતાં જ ઊંઘ આવી ગઈ. સુરેશની મમ્મીએ આવીને તેના દીકરા પર ચાદર ઓઢાડી. સૌ સુવા ચાલ્યા ગયા. બહાર પસરાળમાં સૌ સુતા હતાં અને સુરેશ પેલા પલંગમાં. એ જ પલંગ, એ જ ભયાનક પલંગ જેમાં સુવું એટલે મોતને ભેટવું. જાણે અઢળક માનસિક યાતનાઓ આપતો અત્યાચારી ખાટલો! સુરેશને ક્યારેય તેમાં સુવાનું મળ્યું નહોતું. અને તે એકલો સુઈ રહ્યો હતો. તેના માબાપ બહાર હતા. શું થશે? પેલી ભૂતાવળ જેણે દરવાજામાંથી અંદર આવવાને જ મનાઈ ફરમાવી દીધેલી, શું તે સુરેશને પલંગમાં જોઈને ગુસ્સે થઈ જશે? શું નું શું કરી નાખશે કોઈ જ ખબર નહોતી. સુરેશ તો નિર્દોષ ભાવે અંદર જ સુઈ ગયો હતો. તેનું મન હળવું થયું હતું, શાંત થયું હતું. સવારનો પેલો અનુભવ લગભગ ભુલાઈ ગયો હતો પણ હવે એક તાજો જ અનુભવ કરવા તે જઈ રહ્યો હતો.

રાતના બારેક વાગ્યા હશે. ગામડામાં તો બધું સુમસામ થઈ ગયેલું હોય અને એટલે જ રાતની ભયાનકતા જો વધારે અનુભવાતી હોય તો ગામમાં. શહેરમાં ઝાકઝમાળ અને વાહનોની અવરજવરને લીધે કશું વિચારવાનો સમય જ ન હોય અને વાતાવરણ પણ એટલું ગંભીર ન હોય.

ઓશિકાની નીચે પોતાનો હાથ રાખીને સુરેશ આરામથી સુઈ રહ્યો હતો. તેને ખબર નહોતી કે તે બહાર નહોતો પણ પેલા અંદરના ઓરડામાં જ સુઈ ગયો હતો જ્યાં સુવાની તેની હિંમત તો છોડો વિચાર કરવાની પણ તેનામાં હિંમત નહોતી. જો તે ભૂલથીએ જાગી ગયો તો આવી બન્યું એનું!

ત્રણ વાગ્યા. ઘડિયાળનો ટીકટીક અવાજ અચાનક બંધ થયો. સુરેશની આંખ ચકળવકળ થતી કશાક આભાસ સાથે બંધ પડી રહી. તેનું મન જાગૃત અવસ્થામાં આવી પહોંચ્યું હતું પણ કશાક અંદેશાના લીધે તે આંખો ખોલવા માંગતો નહોતો. તે જાણતો હતો કે આંખો ખોલશે તો ચોક્કસ તે ન જોવાનું કશુંક જોઈ લેશે. સાથે તેને એ પણ ખબર હતી કે ન જોવાનું જોવડાવું એ ભૂતોની આદત હોય છે. અને એટલે જ તે ત્યાં પડી રહ્યો. ઓરડાની એકદમ શાંતિ તેના ભયમાં વધારો કરી જ રહી, ઉમેરતી જ રહી. દિવસનો થાક જાણે અસ્તિત્વમાં જ નહોતો. સાઈકલ દોરવીને આવ્યાથી હાથોમાં પડેલા કાપા પણ કશું જ દર્દ નહોતા આપતા. તે પડ્યો રહ્યો. રખે ને વળી કોઈક બોલાવે.

અચાનક કશુંક ખખડ્યું અને સુરેશની આંખો ઉઘડી ગઈ. આંખો ખુલવાની સાથે જ ઉપર પંખો દેખાયો જે ફરી તો રહ્યો હતો પણ તેના પાંખીયા વિચિત્ર લાગી રહ્યા હતા. સુરેશ એ પંખાથી પોતાની નજર હટાવવા નહોતો માંગતો. શું ખખડ્યું ને શું નહીં તેની કોઈ જાણ તેને લેવી નહોતી. તે જાણતો હતો કે જો તે જોશે તો કશુંક અજુગતું જ ભાળશે. તે પામી ગયો હતો કે તેને પેલા પલંગમાં જ સુવાડવામાં આવેલો હતો. થોડીક હલચલ અને ખેલ ખતમ. આંખો પહોળી કરીને સુરેશ બસ

તાકી જ રહ્યો. સીધો સટ સુઈ રહ્યો. સહેજે હલચલ નહી. એ વિચાર સાથે કે રસોડામાં કદાચ બિલાડી, ઉંદર કે કશુંક હોય જેણે કોઈ વાસણ ખખડાવ્યું હતું. તેને નહોતું જાણવું શું ખખડેલું અને શું નહી. તે તો બસ સુનમુન પડ્યો રહ્યો. અને ફરી ખખડાટ થયો.

આ વખતે ગ્લાસ નીચે પડ્યું હતું.

સુરેશને એમ કે તે મોટા અવાજને લીધે બહાર બધા જાગી જશે પણ તેની આશા ઠગારી નીવડી. બધા ઘોર ઊંઘમાં હતાં. પેલો દરવાજો બંધ હતો કે ખુલ્લો તે જોવા સુરેશે પોતાની આંખો ત્રાંસી કરી. તે સાથે જ તેના શરીરમાંથી ભયની કંપારી છૂટી ગઈ કેમ કે તે દરવાજો તો બંધ હતો.

શા માટે તેના માબાપે તે બંધ કર્યો હતો? ખેર ગામડામાં દરવાજા ખુલ્લાં રાખવામાં કશી તકલીફ હોતી નથી. શહેરમાં બધા સવારના અજવાળામાં ય બધું બંધ કરીને રહેતા હોય છે જેનું કારણ ચોર અને બીજી અવરજવરને ટાળવાનું હોય છે. શહેરમાં એ હિસાબે ગામડાં કરતાં જોખમ વધારે. સુરેશને જોખમ હતું કશુંક બીજું. એનું જોખમ તો પેલા ઓરડામાં એકલા પેલા પલંગ પર સુવાનું હતું. તે બોલવા માંગતો હતો. ચીસ પાડવી હતી તેને પણ તેના મોઢામાંથી કોઈ અવાજ જ નીકળતો નહોતો. તે અસમંજસમાં હતો કે શું થઈ રહ્યું હતું. તે અદ્રશ્ય તાકાતે તેના અવાજને પણ જાણે બાંધી રાખેલો. પેલો દરવાજો કેમ બંધ હતો? સુરેશ બહાર નીકળવા માંગતો હતો. તે ત્રાંસી આંખે તે દરવાજાને જોઈ રહ્યો. જાણે કશુંક અદ્રશ્ય તેના પાસે ઊભું ન હોય. તે જાણતો હતો કે શરીરના રૂવાંટા ઊભા કરવાની રૂહાની તાકાત કેવી હોય છે. તેને અનુભવ થયા હતા અને એટલે જ તે પ્રત્યાઘાત આપ્યાં વગર પડ્યો રહ્યો. પણ તેને નાસવું હતું. તેને બોલવું હતું. ચીસ પાડવી હતી.

ઘણીવાર સુધી એમનો એમ પડ્યા પછી સુરેશના કપાળે પરસેવો બાઝ્યો. તે નહોતો જાણતો કે રસોડામાં કોણે ધમ્માચકડી મચાવેલી. તેને એ વિશે કશું જાણવું નહોતું. ઘોર નિરાશામાં તે પડ્યો રહ્યો. તેને પોતાના માબાપ પર ગુસ્સો આવવા લાગ્યો. પપ્પા એવું કશુંક તે બોલવા માંગતો હતો પણ પેલી અદ્રશ્ય તાકાત બોલવા જ ક્યાં દેતી હતી અને ઉલટાનું તેના માબાપ આરામથી ઊંઘ લઈ રહ્યાં હતા. કોઈને કશી ચિંતા જ ક્યાં હતી. જો કે વાંક પુરેપુરો સુરેશનો જ હતો. તેણે કોઈને કશુંય કહ્યું નહોતું. જો તેણે કશુંક પણ તેઓને જણાવ્યું હોત તો તેનો ઈલાજ કરત. કદાચ કોઈકને બતાવત પણ સુરેશને એ બધું નહોતું ગમતું. તે બધું તે દેશી ગણતો અને તે બધાથી બચવા માટે જ તેણે તેના અનુભવો તે છુપાવે જતો હતો. હવે તો જો કે હદ આવી રહી હતી. એક પછી એક થતી ઘટનાઓએ સુરેશના મન, દિમાગ, જીવ, આત્મા, શરીર અને જીવન બધું જ હલાવીને રાખી દીધું હતું. જાણે તેના બાર વાગી ગયાં હતા. તે ભૂતાવળો એક પછી એક તેના પાછળ પડી હતી. ન જાણે કેમ પણ તે હવે એક પછી એક આત્માઓનો શિકાર થઈ રહ્યો હતો જેઓ મનફાવે તેમ સુરેશને

વિતાડી રહી હતી. સુરેશની પાસે સહન કર્યા વગર કશો ચારો નહોતો.

સુરેશે ડોકું ડાબી તરફ નમાવ્યું જે તરફ દીવાલ હતી. જમણી તરફ દીવાલ હતી પણ તે તો બારી વાળી દીવાલ હતી. ડાબી તરફની દીવાલની પાસે બીજો દરવાજો હતો જે રસોડાની તરફ જતો હતો. સુરેશ હવે ઊભો થવા માંગતો હતો અને રસોડામાં જઈને જાતે જોવા માંગતો હતો કે કોણ એની ઊંઘમાં ખલેલ પહોંચાડી રહ્યું હતું.

સુરેશના હૃદયના ઘબકારા આસમાને પહોંચી રહ્યા હતા. તેનો પગ પલંગ પરથી અડધો નીચો થયો અને એ સાથે જ ભયનું લખલખું તેના હૃદયને ચીરતું પસાર થઈ ગયું. જાણે કશુંક હાજર હોવાની અનુભૂતિ. જાણે એવી દુનિયાનો ભાસ તે તેનાથી શક્તિશાળી હતી અને તેને નેસ્તોનાબૂદ કરી દેવા તૈયાર હતી. એટલો બધો ડર, ભય. સુરેશના મનમાં ફાળ પડી કે જો તે રસોડામાં જાય અને કશુંક અજુગતું તેને સામે મળે તો શું થાય! જો એવું કશુંક મળ્યું તો તો આવી બન્યું. છતાં સુરેશમાં હિંમત હતી અને સાથે જાણવાની તાલાવેલી. સુરેશને હતું જ કે તેની સાથે જે કંઈપણ વીતી રહેલું તે બધું જ કોઈક હેતુથી થઈ રહ્યું હતું. તે જાણતો હતો કે આ બધા અનુભવો જેને થાય તેના જીવનમાં ફેરફારો થતાં હોય છે. તેની એક જ ઈચ્છા હતી કે એ બધું હંમેશાને માટે ખતમ થઈ જાય! બસ તે પોતે તેમાંથી છૂટે અને ફરી ક્યારેય તે ભૂતાવળો તેનો પીછો ન કરે. પણ એ બધી તો કેવળ કલ્પનાઓ, ઠગારી આશાઓ જેવી કાગળની નાવડીઓ હતી જે ક્યાંક જઈને અદ્રશ્ય થઈ જતી. તે બધું તેને અશક્ય લાગવા માંડ્યું હતું. વળી છગન પણ નહોતો જે તેની મદદ કરી શકે. એક એ જ હતો જેણે અત્યાર સુધીના હરેક ઘટનાક્રમમાં તેનું માર્ગદર્શન કર્યું હતું. જો તેણે પેલી ભૂતાવળને મળવા ન કહ્યું હોત તો પેલા સપનામાંથી તે કદાચ ક્યારેય ન નીકળી શક્યો હોત અને તેનું શરીર કોમામાં જતું રહ્યું હોત. હા તે શક્ય હતું. અને તે અનંત જગ્યામાં તે હંમેશાને માટે ભટકી રહ્યો હોત. તે ક્યાં હતો? છગન!

સાડા ત્રણ થઈ ચુકેલા. સુરેશના માથા પર ઘણો ભાર હતો. હરેક પ્રકારનું જોખમ લઈને તે રસોડામાં જવા માંગતો હતો. ચોર જેવું કશુંક પાછળથી પ્રવેશે તેવી કોઈ જ છટકબારી ઘરમાં હતી જ નહીં. વળી જો ચોર હોય તો પણ તે તો પેલી ભૂતાવળોથી ઓછો ડરામણો હોવાનો! ચોક્કસ... અને તેની સાથે એટલું બધું જોખમ સુરેશને લાગત નહીં. તેણે તો એનાથી કેટલુય ઘણું અનુભવી લીધું હતું. વળી તેને આંશકા પણ કશુંક અજુગતું હોવાની જ હતી. અને સુરેશ સાચો હતો! પેલા અંદરના રસોડામાં કોઈક તેની રાહ જોઈ રહ્યું હતું...

સુરેશ ઊભો થયો. પોતાના બંને પગ પર સીધો ઊભો રહ્યો. બધું જ તેને યાદ આવવા લાગ્યું. એક પછી એક બધું જ તેની આંખ સામે તરવા લાગ્યું. તેનું મન અલૌકિક અનુભવો કરવા લાગ્યું. તે જાણે સુન્ન થઈને કશુંક જોઈ રહ્યો. એ તો પેલો દરવાજો હતો. તે પોતે તો જઈને તે દરવાજો ખોલીને બહાર જ નાસી જવા માંગતો હતો પણ તેનો આત્મા જાણે તેને પાછળ ખેંચી રહ્યો હતો. તે જાણતો હતો કે તેનું

છૂટવું શક્ય નહોતું. આટલું બધું તે કેવી રીતે જાણી શકતો હતો? તેની જાણમાં આ બધું ક્યાંથી ઊતરીને આવી રહ્યું હતું?

એ બધું ખરેખર અનાયાસ જ હતું. જ્યારે કોઈ માણસ કશાક અનુભવમાંથી પસાર થાય છે ત્યારે તેને ઘણુંબધું અનાયાસે જ સમજાવા લાગે છે. એક પછી એક ઘણું બધું તે ધીરેધીરે તેના મનનો હિસ્સો બનતું જાય છે. અંતરમનમાં ઠલવાઈને તે દરેક તેના નિશ્ચિત સમયે બહાર આવતું જાય છે. એ બધું જ એક ચક્રની જેમ થતું જ રહે છે. એ બધું તમે કેમિકલ કહી શકો કે પછી માનસિક પણ એ સાચું છે કે માણસ તરીકે એ બધામાંથી છૂટવું શક્ય નથી. એ ઘડતર, એ મનનું ઘડાવું જ છે જે માણસને ઠરેલો માણસ બનાવે છે. એથી જ તો સુરેશ પણ ત્યારે એવા જ કોઈક પડાવમાં થઈને જઈ રહ્યો હતો.

એક વાત જે હતી તે સ્પષ્ટ નહોતી. તે નહોતો જાણતો કે કેવી ભૂતાવળ સાથે તેનો પનારો પડેલો. શું તે સારી હતી કે ખરાબ?

સુરેશ તે દરવાજા તરફ વળ્યો જે તેને રસોડામાં લઈ જવાનો હતો. તે દરવાજાથી સીધા જ તે રસોડાના અંધારામાં ખોવાઈ જવાનો હતો. તેને પેલો ઓરડો, પેલું ઘર, પેલો ફૂવો પણ યાદ આવ્યો. તે ઘરમાં જે હિંમત સાથે તે પ્રવેશ્યો હતો કે કહો કે મજબૂરી સાથે એવી જ કશીક લાગણી સાથે હવે તે રસોડામાં જઈ રહ્યો હતો.

રસોડાના દરવાજામાંથી પાછળનો દરવાજો દેખાતો હતો. તે દરવાજો પાછળથી પ્રવેશનો માર્ગ હતો. તે મોટાભાગે બંધ જ રહેતો. સવારે અને ક્યારેક બપોરે તે ખોલવામાં આવતો પણ રસોડામાં કશુંક પ્રવેશી ન જાય તેથી તે દરવાજાને બંધ રાખવામાં આવતો. દરવાજાથી જમણો વળવાથી જ અસલ રસોડું શરૂ થવાનું હતું. સુરેશ ખુબ જ ધીમેથી, હૃદયના એકએક ઘબકારા મૂકતો અને ગણતો આગળ વધી રહ્યો હતો. તેના પગ સંઘર્ષ કરી રહ્યા હતા. મનમાં તો એવું જ હતું કે કોઈક બિલાડી કે કશુંક પ્રાણી, જતું હશે અને હોવું જોઈએ. એ આશાએ તે આગળ વધતો હતો પણ અંદરથી તે ખુબ જ ડરેલો હતો. ઘણા દિવસો પછી એ અનુભવો ફરી તેના પર ઊતરી આવી રહ્યાં હતાં.

અંધારું ગુપ્ત હતું. એકદમ જાણે કશું જ ન દેખાય સુરેશ હવે રસોડાની લગોલગ અંદર પહોંચી ગયો હતો. તેના પગ રોકાઈ ગયા હતા. તે રસોડાની કોઈ સામગ્રી દેખાઈ રહી નહોતી. શું પડ્યું હતું, ખખડ્યું હતું એ પણ દેખાઈ રહ્યું નહોતું. લાચારી એ પણ હતી કે લાઈટની સ્વીચ છેક છેલ્લા છેડે, જમણી દીવાલના ટેકે લગાવેલી હતી. ત્યાં સુધી અંધારામાં થઈને જવાનું હતું. તે છેડા સુધી જવું એટલે જાણે મોતને ભેટવું એટલો બધો ડર સુરેશમાં વ્યાપી ગયો હતો. પણ છૂટકો નહોતો. લાઈટ ચાલુ કર્યા વગર તો કશું ખબર પડવાની નહોતી. એટલે જ તે આગળ વધ્યો. તે વધ્યો એ વિચારે કે કશું જ નહોતું. ત્યાંથી જે તે વસ્તુને ઊપાડીને તેના સ્થાને મૂકી દેશે અને પછી પાછો વળી જશે. સુરેશ હિંમતથી આગળ વધ્યો.

લાઈટની સ્વીચ એક હાથ જેટલી દૂર હતી અને અંધારું ખુબ જ હતું. એટલું બધું ઘોર કે જો કશાકથી અથડાયા તો ગયા સમજો. સુરેશ નહોતો ઈચ્છતો કે તે ઘાયલ થઈ જાય. એટલે જ તે કાળજીપૂર્વક આગળ વધ્યો હતો. ખુબ ધીરેથી અને ફૂંકીને પગલાં ભરીને તે આખરે સ્વીચ સુધી પહોંચી જ ગયો.

પણ તે સ્વીચ પાડે એ પહેલાં તો...

કોઈકે તેનો હાથ પકડી લીધો!

કોણ ઊભું હતું ત્યાં અંધારામાં?

સુરેશ કશું જ જોઈ શકતો નહોતો. એ બધું જ અદ્રશ્ય હતું. પણ જેવો પેલા હાથે તેનો હાથ પકડ્યો કે સુરેશની આંખો બંધ થઈ ગઈ. જાણે કુદીને તે કશાક બીજા જ દ્રશ્યમાં ચાલ્યો ગયો. તે ઊભો ઊભો દિવાસ્વપ્ન જોવા લાગ્યો. જાણે કોઈકે તેને પેલા બીજા દ્રશ્યમાં ખેંચી લીધો હતો.

સુરેશ હવે પેલા ઘરની આગળ ઊભો હતો. એ જ ગોંજારું ઘર જ્યાં પેલી ભૂતાવળ તેને મળી હતી. એ ભયાનક ચહેરાવાળી, એ રમલી...

સુરેશ ફરી પાછો એ જ ઘરની આગળ આવીને ઊભો રહ્યો. વળી શું કામ પડ્યું હશે એવીને? તે વિચારતો ઊભો રહ્યો. જે હાથે તેને પકડ્યો હતો તે હાથ અને બીજું બધું જ ગાયબ હતું પણ સુરેશના એ હાથ પર કશાકનું નિશાન પડી ગયું હતું. સુરેશ સમજી ગયો કે તે નિશાન તેને એ બતાવવા માંગતું હતું કે ખરેખર જ કોઈકે તેનો હાથ પકડ્યો હતો.

“આવ...”

સુરેશને કોઈકે બોલાવ્યો. ઓળખવામાં તેને સહેજેય વાર ન લાગી. તે અવાજ તો તેણે પહેલાં પણ સાંભળ્યો હતો. જો કે આ વખતે ય છગન તો નહોતો જ. તેને લાગ્યું કે આ વખતે ય તેને એકલાયે જ પેલા ઘરમાં જવાનું હતું. તે સમજી ગયો હતો કે પેલી ભૂતાવળ ફરી તેને મળવા માંગતી હતી.

તે બધું ફરીથી જોઈને તેને ખીજ ચડવા લાગી. તે જ ઘર, તે જ અંગ્રેજોના જમાનાની ઈમારત. તે જ બધું વાતાવરણ. તે જ સુમસામ અનંત જગ્યા અને તે જ ફૂવો. તે જ હીંચકો અને તે જ અંધારિયો ઓરડો. સુરેશને એકએક માહિતી યાદ હતી. એ બધું જ એની હરેક બાબત તે ઓળખી ગયો હતો. એટલું બધું તો તે પોતાના ઘર વિશે પણ નહોતો જાણતો. જો કે તે ચિત્રમાં રસ ધરાવતો હતો છતાં તેણે તે ઘરને ક્યારેય દોર્યું નહોતું. જો તેણે તે કાગળ પર ઉતાર્યું હોત તો ચોક્કસથી તે ઘણું જ મળતું આવતું હોત. સુરેશ ફરીથી તે જગ્યાએ આવવાથી ચીડાયેલો હતો અને સાથે ઘણો જ ડરેલો.

શું પેલો છગનીયો જૂઠો હતો? તેણે જ કહેલું કે એકવાર પેલી ભૂતાવળને મળી આવ અને એના બાદ જ તે આ જગ્યામાંથી નીકળી શકશે. જો કે તે એ વખત માટે તો નીકળી શકેલો પરંતુ પાછો એ જ જગ્યાએ આવીને ફસાયો હતો. શું તે હંમેશને માટે

છુટકારો નહોતો? શું સુરેશે ત્યાં જ ભરાઈ રહેવાનું હતું?

ઘણા બધા પ્રશ્નો અને ગુસ્સા સાથે સુરેશ આગળ વધ્યો. ગુસ્સાથી અનેકગણો વધારે ડર હતો. તે ઝાંપામાંથી પસાર થયો અને આગળ વધ્યો. આ વખતે તો ફેસલો એવું તે મનમાં કહી શક્યો હોત પણ એ જગ્યામાં એનું રાજ થોડું ચાલતું હતું? ત્યાં તો પેલી ભૂતાવળનું રાજ હતું જેથી તે મનફાવે ત્યારે તેને બોલાવી લેતી અને મનફાવે તે તેની સાથે કરતી, ડરાવતી.

સુરેશ ધીમે પગલે આગળ વધ્યો. આ વખતે તેના મનમાં પેલો ફૂવો જોવાની ઈચ્છા થઈ આવી. તે ફૂવામાંથી મારતી દુર્ગંધને લીધે તો કોઈ તેની પાસે પણ ન જાય પણ તેમાં શું હોઈ શકે અને એવી ઘણી આશંકાઓ અને ડર સાથે સુરેશ આગળ વધ્યો. તેના હૃદયમાં એક બહાર આવી રહેલો ડર હતો. તે ડર જો પેલા ફૂવા વિશે સાચો પડ્યો તો!

ફૂવાથી ચાર હાથ દૂર તે પહોંચ્યો ત્યારે જ પવનનો સુસવાટો વાયો. ઠંડીનો અહેસાસ કરાવતો તે પવન જેમ જેમ વધ્યો તેમ તેમ સુરેશ ધ્રુજવા લાગ્યો અને તેના ભયમાં વધારો થવા લાગ્યો. તે જગ્યાની ભયંકરતામાં એથી ઘણો જ વધારો થઈ ગયો. સુરેશની તાકાત નબળી પડવા લાગી અને તે શરીરમાં અશક્તિ અનુભવવા લાગ્યો. આગળ વધતાં તે અટકી ગયો. તે ચાહવા છતાં પણ આગળ ન વધી શક્યો. તેના ગળામાં ડૂમો પણ ભરાઈ આવ્યો. આખું વાતાવરણ બદલાવા લાગ્યું. જાણે કશુંક અજુગતું ઘટવા જઈ રહ્યું હતું. કશોક બદલાવ થઈ રહ્યો હતો. સુરેશનો તે દુનિયામાં પ્રવેશ હવે કશુંક નવું કરવા જઈ રહ્યો હતો. તે ફૂવાની આગળ સુરેશ ઊભો હતો. તે ફૂવાથી ચાર હાથ તે દૂર હતો. તે ફૂવાની સામે તે જોઈ રહ્યો.

થોડીક ક્ષણો બાદ જ્યારે સુરેશ તેની અશક્તિમાંથી ભાનમાં આવ્યો ત્યારે તેને તે ફૂવો યાદ આવ્યો. જો કે તે તેની સામે જ હતો છતાં તે થોડીવાર માટે સભાનતાથી દૂર ચાલ્યો ગયો હોવાને લીધે તેને જોઈ શક્તો નહોતો. હવે તે ભાનમાં હતો અને આગળ વધવા માટે તત્પર પણ. ફૂવા સુધી પહોંચવું અને તેમાં શું હોઈ તે બધું નિહાળવું તે તેના મનમાં આવીને ઠસાઈ ગયું. ત્યાં સુધી પહોંચવા માટે હવે તે તૈયાર હતો.

આગળ વધતાં પહેલાં તેણે કશું જ યાદ ન કર્યું. ન તેના માબાપને ન કોઈ પરિચિતને, ન તેના મિત્રોને. છગન પણ તેને યાદ ન આવ્યો. તે બસ એ દુનિયામાં ખોવાઈ ગયો હતો. એની સ્મૃતિમાં ઘણુબધું ત્યાર માટે બંધિત થઈ ચુક્યું હતું. પેલી ભૂતાવળ જાણે તેને પોતાનો કરી લેવા માંગતી હતી.

સુરેશની સામે ચાર હાથનું અંતર હતું અને એ બાદ પેલો કાળો ભમ્મર ફૂવો. તેની પાસે પડેલી ડોલ લઈને તે ફૂવામાંથી પાણી પીવું એવું પણ તેના મનમાં થઈ આવ્યું કેમ કે તે સમયે તેને જોરદાર તરસ લાગી રહી હતી પણ આવા સમયે આવી જગ્યામાં શું એવું કરવું શક્ય હતું? વ્યાજબી હતું? જરૂરી હતું?

સુરેશ આગળ વધ્યો. તેના પગમાં જોર આવ્યું કે જોર છુટું મુકવામાં આવ્યું. તે જગ્યાએથી થોડીવાર માટે બંધાયેલો હોવા ઉપરાંત તે ત્યાંથી છૂટ્યો ત્યારે ઘણો વેગીલો લાગ્યો. તે જાણવા માંગતો હતો કે પેલા ફૂવામાં એવું તો શું હતું જે તેનાથી છુપું હતું? તે જાણવા માંગતો હતો અને કદાચ પીવા માંગતો હતો. અને એ સાથે જ પેલી ઘટના તેને યાદ આવી ગઈ. તે ઘટના જેમાં તે અને છગન કશુંક પીવા બેઠા હતા. તે તરસ કે તે પ્રયોગ, નાનપણની તે રમત જેમાં તેમણે કશુંક ન પીવાનું પિ નાખેલું અને એ માટે તેઓને માર પણ પડેલો. તે કૃત્ય, તે તોફાન માટે તેઓને સજા મળેલી. પાણીની તરસે તે જ ઘટના અત્યારે સુરેશને યાદ દેવડાવી. મનમાં વિચારો ગુમરાતા ગયા. સુરેશ જાણે દોષિત અનુભવવા લાગ્યો. પહેલીવાર કશાક માટે તેનું હૃદય વિચિત્ર અનુભવવા લાગ્યું. તે નાનું વજન જ હતું પણ સુરેશને તે ભાર અનુભવવો પડ્યો. તે કશુંક પીવાનો દોષ શું પેલી ભૂતાવળ તેને યાદ કરાવી રહી હતી?

એમ તો તેણે કેટલીયેવાર પાણી પીધું હતું પણ જે તરસ હાલ તેને લાગેલી તેવી તરસ તેને અત્યાર સુધીના જીવનમાં ક્યારેય નહોતી લાગી. અને એટલે જ વારેઘડીએ તેનું મન તે ફૂવામાંથી પાણી પીવા માટે તરફડીયા મારી રહ્યું હતું. પાણી પીવામાં તો વળી કોઈ દોષ નહીં લાગી જાય ને એવું પણ સુરેશના મનમાં ચુપચાપ બોલીને ચાલ્યું ગયું. સુરેશ સાબદો થયો કેમ કે ફૂવો હવે એકદમ નજીક હતો.

ફૂવાની બરોબર સામે આવીને સુરેશ ઊભો રહ્યો. તેની પાસે જ પેલી ડોલ પડેલી હતી જેમાંથી પાણી ભરીને પીવાનું હતું અથવા બીજા ઉપયોગ માટે લેવાનું હતું. સુરેશને તો મન ભરીને બસ પાણી પીવાની જ ઈચ્છા હતી છતાં તે પોતાની જાતને રોકી રહ્યો હતો. રખેને પેલી ભૂતાવળ તેનો નાશ કરી નાખે! તે દોડતી આવે અને પેલા ફૂવામાં જ તેનું મોત દેવડાવી દે. આવી જગ્યાએ કશુંપણ માલિકની મરજી વગર અડવું એટલે મોતને દાવત દેવા જેવું હતું. સુરેશે રાહ જોવાનું ભલું સમજ્યું.

થોડીવાર ત્યાં ઊભા રહ્યા બાદ સુરેશ આમતેમ જોતો ગયો. દૂરદૂર સુધી તે ઘર વગર બીજું કશુંય નજરે ચડતું નહોતું. થોડાક ઝાડ હતા જે પાનખરની ઋતુ ચાલતી હોય તેમ પાંદડાના ઢગલાઓની ચાદર પર ઊભેલા હતા. તે પાંદડા પણ અનોખા રંગના હતા અને આખા વાતાવરણને જાણે એક અલગારીપણું આપી રહ્યાં હતા. બીજું કશુંય નોંધ્યા જેવું નહોતું. આકાશ દેખાતું નહોતું. તે કદાચ હતું જ નહીં! ઝાડની ઘટાઓ અને પાંદડાની આડમાં ઉપર કશું જ દેખાતું નહોતું. સુરેશે પણ ઉપર જોવાની કોઈ તસ્દી લીધી નહોતી. તે બીજીવાર આવ્યો છતાં પણ તેની નજર ક્યારેય ઉપર ગઈ નહોતી. તે તો મુંઝવણથી ભરાઈને બસ આમતેમ ફર્યો જ હતો અને હવે પેલા ફૂવાની પાસે પહોંચ્યો હતો જેથી શક્ય હોય તો જ પાણી પીવા માટે લઈ શકે. સુરેશે આજુબાજુ જોયે રાખ્યું. કોઈક આવે અને પેલા ફૂવામાંથી પીવાની પરવાનગી આપે કદાચ. પણ શું તે પીવાનું પાણી હતું? કેટલી ભયંકર દુર્ગંધ તેમાંથી આવી

રહી હતી. ચોક્કસ તે અવાવરો ફૂવો હતો અને ત્યાં નીચે કાદવ અને મરેલા જંતુઓ વગર બીજું કશું જ નહોતું. પાણી તો ન જ હોવું જોઈએ. સુરેશને કશી ખબર નહોતી. તે તો બસ પાણી પીવાની ખેંચતાણમાં પોતાના મનને વાળવાની કોશિશ કરી રહ્યો હતો. તે પેલા અવાજને તો ભૂલી જ ગયો હતો જેણે તે આવ્યો ત્યારે જ તેને અંદર બોલાવ્યો હતો. પેલી ભૂતાવળ... પેલી રમલી...

કોણ હતી એ? કેટલી ભયંકર દેખાતી હતી એ! શું તેની પાસે જવું મુનાસિફ હતું? એવું જોખમ પણ કેમ લેવું? શું આ વખતે પણ પેલી જ શરત હતી કે મળ્યા વગર તે જગ્યાએથી બહાર નહીં જવા મળે?

“આવ નહીં તો...”

ચેતાવણીથી ભરેલો સાદ સંભળાયો અને સુરેશ હોફાળો જાગ્યો. તેણે સીધું જ પેલા ઘરની તરફ જોયું. તેના મનમાં ફાળ જમી. તે જાણી ગયો કે હવે તો ગયે જ છૂટકો હતો. તે જાણી ગયો કે આ વખતે ય પેલી શરત જેવી જ મજબૂરી તેના પર ઠોકી બેસાડવામાં આવેલી. તેણે ફરજિયાત તે ભૂતાવળ સામે હાજર થવાનું હતું.

મોત આયુ!

બરોબરના ફરિયા!

સુરેશની અસમંજસ કોઈ સમજી શકે તેમ નહોતું. કેવી રીતે સમજતું? એટલું બધું દર્દ અને એટલી બધી માનસિક પીડા, કેમ પેલી તેને વિતાડી રહી હતી? સુરેશ લાચારીમાં બસ આ બધું વિચારી જ શક્યો. તે કશું કરી શકે તેમ નહોતો. એની પાસે કોઈ બળ, કોઈ જાદુ, કોઈ ટોણું, મંત્ર નહોતો કે તે પેલા ભૂતની સામો થઈ શકે. તે જાણે તેની માલકિન થઈને બેસી ગઈ હતી અને બોલાવે ત્યારે સુરેશે તેની આગળ હાજર થઈ જવાનું હતું. કેટલી વિવશતા હતી એ. એ લોકમાં જોકે બધું જ વિવશ જ હોય છે છતાં આ તો વિવશતાની હદ થઈ ગયેલી. સુરેશ પોતાના લાચાર પગ સામે જોઈ રહ્યો. તે તાકાત સામે કેવી રીતે બળવો કરવો તે તેની સમજમાં આવતું નહોતું. તેણે પોતાને આગળ ઠેલ્યો અને ઘરની તરફ ચાલી નીકળ્યો. તે ફૂવાને ત્યાં જ છોડીને, તેમાં શું હોઈ શકે અને શું નહીં તે કશુંય વિચાર્યા વગર તે આગળ વધ્યો. તે પેલી ભૂતાવળને મળવા માંગતો હતો. તેની પાસે બીજો કોઈ ચારો નહોતો. તેને જવાનું જ હતું અને તેની સાથે મળવાનું જ હતું. એથી વધારે કશું વિચારવું એટલે તે દુનિયાનો નિયમ તોડવો અને એટલે સજા નક્કી હતી.

કેમ કે તે ભૂતાવળે તો આ વખતે ચેતાવણી આપી દીધેલી!

નહીં તો...

દોસ્તોની વચ્ચે મસ્તી કરતી વખતે સુરેશે ક્યારેક આવું બોલી બેઠો હતો. તેના મિત્રોમાં તે ચાલતું અને ક્યારેક જૂથમાં હોય તો દુશ્મનોને પાઠ ભણાવવા માટે પણ ચાલી શકતું.

“નહીં તો શું કરી લઈશ, હા...?”

એવા શબ્દો એક ભૂત સામે કેવી રીતે વાપરી શકાતા? સુરેશને એવો કોઈ ઈલમ નહોતો. તે તો બરોબરનો ફસાયો હતો. તેનું ખોળિયું તો પેલા રસોડામાં ક્યાંક બેભાન થઈને અંધારામાં નીચે પડેલું હતું અને સવાર થતાં જ તેને ખબર પડવાની હતી કે તેના શરીરને તો કોઈ જ નુકશાન નહોતું પણ તેનો આત્મા જ્યાં હતો તે જગ્યામાંથી જો તે ન નીકળ્યો તો કશુંકેય થઈ શકે તેમ હતું. અને એટલે જ શું કરી લઈશ જેવો બળવો શક્ય નહોતો. તે તાકાત બહારની વાત હતી. મરણીયા થઈને ભૂતની આગળ કોઈ ગયું છે કદી? સુરેશ પણ ન ગયો!

ધીમેથી પેલા અંધારા ઓરડામાં તે પ્રવેશ્યો. આ વખતે તે જાણતો હતો કે અંધારા ઓરડામાં એક આરામ ખુરશી હતી, એક કબાટ હતું અને ચાર દીવાલો હતી. તે ઓરડો પણ તેના ઘર જેવો જ લાગી રહ્યો હતો પણ તેની બનાવટ ખાસી જુદી હતી. જો કે તેનું ક્ષેત્રફળ ચોક્કસથી તેના ઘર સાથે મળતું આવતું અને તેની દીવાલો પણ એ જ રીતે ગોઠવાયેલી હતી. પાછળના ઓરડામાં જવાનો દરવાજો પણ હોવો જોઈએ અને તે પાછળના ઓરડામાં ક્યાંક પેલા રસોડા જેવી જ જગ્યા પણ હોવી જોઈએ એવું સુરેશે ધારી લીધું હતું.

આ વખતે સુરેશ થોડોક સજાગ હતો. આરામ ખુરશી પાસે પહોંચીને પેલી ભૂતાવળ સાથે તેને વાત કરવી હતી. જે જે બાબતો તે છગનને પૂછી નહોતો શક્યો એ બધું જ તે પેલી ભૂતાવળને પૂછવા માંગતો હતો. કોણ, ક્યાંથી અને શું કામ જેવા કેટલાય પ્રશ્નો તેના મનમાંથી બહાર આવવાની કોશિશ કરી રહ્યા હતાં. આજ સુધી તેણે અનુભવેલા ભૂતિયા અનુભવોમાં આ જ એક ભૂતાવળ હતી જે પોતાને છુપાવી રહી હતી. તેનું અજાણ્યું નામ, તેની અજાણી વાત, સુરેશને પજવી રહી હતી. એ પહેલાના અનુભવો જે તેણે નાનપણથી જોયેલા તે બધામાં ક્યાંકને ક્યાંક ભૂત તેની આગળ ઓળખાણમાં છતું થયું હતું. આ કોઈક જુદી જ હતી. તેનું ખાલી નામ જ તે જાણી શક્યો હતો. તે કોણ હતી, તેનો ભૂતકાળ શું હતો શું નહોતું કશું જ સુરેશને ખબર નહોતી. તેને તો બસ હાજરી આપવાની હતી. તે બોલાવે ત્યારે હાજર થઈ જવાનું હતું.

સુરેશ આગળ વધ્યો. છેલ્લે થયેલી મુલાકાત સતત તેના મનપ્રદેશમાં લટાર મારી રહી હતી અને સાથે ભયના ઓછાયા ઠેરઠેર નજરે ચડતા હતા. કરોળિયાના બાવા અને બીજા બધું જૂનું ઘણું ભયાનક લાગી રહ્યું હતું. એથીયે વધારે હતી પેલી શાંતિ. જ્યાં કોઈ અવાજ નહોતો. કોઈ પાશ્વભૂમિમાં વાગતું સંગીત નહોતું. જો થોડુંકેય કશુંક વાગતું હોત તો મનને રાહત મળત પણ આ તો ટાંકણી પડે તોય સંભળાય એટલી શાંતિ હતી. કોઈ જીવજંતુ ય બોલતું નહોતું. અરે, પેલી તરરી રાતના અંધારામાં ભયની અસર આપતું જીવડું પણ ક્યાં ગાયબ હતું? તેણે તો ત્યાં હાજર રહેવું જોઈતું હતું અને તે ઘટનામાં સૂર પુરાવા જેવો હતો. આખરે સુરેશ હાજર જો હતો. લાચારીમાં ઢાંકાયેલો, અધમારો અને ધીમેધીમે આગળ વધતો.

પેલો ફૂવો પણ થોડુંક તો તેના માટે રાહત જેવું સાધન હતું. ત્યાં ઊભા રહીને તે પેલી ભૂતાવળથી અલગ રહી શક્યો હતો અને તેણે બોલાવ્યો નહીં ત્યાં સુધી તો તે આરામથી તે ફૂવાની અંદર જોવાનો પ્રયત્ન કરવાનો હતો. તે જોઈ નહોતો શક્યો કે ફૂવામાં પાણી હતું કે નહીં પણ ચોક્કસ તેની તરસ હજી મટી નહોતી. તે આવ્યો ત્યારે જેવો તરસ્યો હતો તેવો જ ત્યારે પણ હતો. તે ભૂતાવળને મળીને તે જલ્દીથી ફૂવામાંનું પાણી પીવા માંગતો હતો. પણ શું તે ફૂવાનું પાણી પીવા જેવું હતું? પીવાને લાયક હતું ખરું?

અંધારામાં ધીરેધીરે આગળ વધતો, અથડાતો ફૂટાતો સુરેશ આગળ વધતો ચાલ્યો. તેના મનમાં અને હૃદયમાં ઝંઝાવાત હતો. ભયનો પટારો ખુલી ગયો હતો અને હવે કેવા નાટક કરવાનો હતો તે તેને ખબર નહોતી. આ ભય પણ અજીબ છે. જેને પકડી લે છે તેનો છેલ્લામાં છેલ્લો રસ કાઢી લેવાનો તેનો ચોક્કસ પ્રયત્ન હોય છે! આરામ ખુરશીની આગળ આવીને તે ઊભો રહ્યો. આ વખતે પણ તે કોઈ પ્રકારે હલનચલન કરી રહ્યો નહોતો અને પેલી ભૂતાવળ પણ તેની જગ્યાએ સ્થિર હતી. તે જ રીતે જાણે મરીને પડી હોય. મડદાની જેમ! પણ સુરેશ જાણતો હતો કે પાછલી વખતે પણ તે એમ જ પડી રહી હતી અને પછી ભયનું ભયંકર બિલાડું કાઢેલું! અને પેલો સાપ...

સુરેશની નજર કબાટ પર ગઈ. તે કબાટમાંથી પાછલી વખતે પેલો ભયાનક સાપ નીકળેલો. કાળોતરો તે સાપ હવે ત્યાં નહોતો પણ તે કબાટને જોઈને સુરેશ ફફડી ચોક્કસ ગયો. જો તે આજુબાજુ પણ હતો તો સુરેશનું આવી બન્યું. સુરેશની સામે હવે પેલી આરામ ખુરશી હતી અને સુરેશ તેની સાથે તે ઓરડામાં એકલો હતો.

“આવી ગયો...”

સુરેશના કાનમાં સુસવાટ થયો. તે ધીમું કશુંક સાંભળી શક્યો. તેને ખબર હતી કે તે પેલી ભૂતાવળનો અવાજ હતો. તે જાણતો હતો કે હવે કશુંક અજુગતું બનવાનું હતું. અને થયું પણ એવું જ...

પેલી ભૂતાવળ તેની સામે ફરી.

અચાનક જ તેનો ભયંકર ચહેરો તેની આગળ ઉપસી આવ્યો.

અંધારામાંથી પ્રગટ થયેલો તે ચહેરો એટલો તો ભયાનક હતો કે સુરેશથી બુમ પાડી જવાયું. કીડાઓએ કોતરેલો, જંતુઓથી ખદબદતો અને સડી ગયેલો ચહેરો! ગંધાતો અને ઘરડો, વિખરેલા વાળ અને પહોળી થયેલી આંખો!

એ સાથે જ સુરેશની આંખો મીંચાઈ ગઈ. સુરેશ બંધ આંખોથી કશુંક યાદ કરવા લાગ્યો. કેટલાક દ્રશ્યો તેની આંખ આગળ આવવા લાગ્યા. તે દ્રશ્યો હતાં પેલા દિવસના જ્યારે તે છગનની માં ને મળ્યો હતો...

સુરેશ છગનની માં ને જોઈ રહ્યો હતો. સાડીના પાલવમાંથી તે બદન ખુબ જ આકર્ષક લાગી રહ્યું હતું. સુરેશની આંખો ચકળવકળ થઈ રહી હતી. એવું તો શું

હતું તે શરીરમાં? તેણે પહેલાં કદી આવું કશું જોયું હોય તે તેને યાદ નહોતું છતાં પણ તે જોઈને તેના બાળસહજ મનમાં ન બનવાનું બન્યું હતું. તે પહેલીવાર કશુંક અજુગતું અનુભવી રહ્યો હતો અને તેનું મન વાસનાના છાંટાઓથી ભરાઈ ગયું હતું. સુરેશને તે થોડીક ક્ષણો યાદ આવવા લાગી એક પછી એક તે દ્રશ્યો તેની આગળ છતાં થવા લાગ્યા. ઓરડાના એકાંતમાં કોઈ નહોતું જે તે બંનેને જોઈ શકે. તે બંને વચ્ચે એવું કશું નહોતું બન્યું જેને લીધે સુરેશને એ દ્રશ્ય ફરી યાદ આવે. એ તો કેવળ એક નાનકડો વિચાર હતો. એ તો કેવળ જવાનીની શરૂઆત હતી.

પવન ફૂંકાવાની સાથે જ માસીએ પહેરેલી સાડીનો છેડો હવામાં ઉડ્યો અને તે સાથે જ તેમના શરીરની સુવાસ હવામાં પ્રસરવા લાગી. સુરેશ તે તાકી રહ્યો. તેના મોઢામાંથી જીભ બહાર લબડી પડી હતી. તે જોતો જ રહી ગયો હતો.

ત્યાં જ કશીક જોરદાર પીડા તેના માથામાં ઉપજી આવી.

તેની આંખો ખુલી ગઈ ત્યારે તેણે જોયું કે તેને કોઈક ઢસડીને લઈ જઈ રહ્યું હતું. તે તો પેલી ભૂતાવળ જ હતી. તેણે સુરેશના વાળને હાથોથી પકડી લીધા હતા અને સુરેશને જમીન પર ઢસડીને લઈ જઈ રહી હતી. તે નિર્દયી હતી અને જાણે પોતાના ગુલામને સજા માટે લઈ જતી હોય તેટલી નિર્દયી થઈ રહી હતી. સુરેશ ચીસો પાડતો રહી ગયો. તેની એકપણ ચીસ બહાર નહોતી આવી રહી. તે ગળાથી કેવળ સુસવાટા જ બહાર કાઢી રહ્યો હતો. તેનાથી બીજું કોઈ જોર થતું નહોતું. તે ધારે તો પણ કશું કરી શકે તેમ નહોતો. પેલું ભૂત તેના વાળ પકડીને ઘરની બહાર લઈ જઈ રહ્યું હતું.

શું પેલા ફૂવાની જોડે?

શું તે સુરેશને ડૂબાડી દેવા માંગતું હતું?

લાગતું તો એવું જ હતું અને સુરેશને પણ જાણે તે વિશેનો અંદાજ આવી ગયો હતો. તે ભૂતાવળ કદાચ સુરેશ ફૂવા પાસે ગયો તેનાથી ગુસ્સે ભરાયું હોય અને સુરેશને તેમાં ડૂબાડીને પોતાનો ગુસ્સો શાંત કરવા માંગતું હોય.

સુરેશના પગ જમીનની સાથે ઘસડાઈ રહ્યા હતા. તે કશુંક કરે એ પહેલાં તો તે છોલાવા લાગ્યાં. પગમાં જોર પડવા લાગ્યું અને સાથે માથામાં અસહ્ય દર્દ થવા લાગ્યું. તે ભૂતાવળના હાથ ભલે ઘરડા હતા પણ તે ગજબના મજબૂત હતા. સુરેશને તેણે પકડ્યો ત્યારથી લઈને તે હાથની પકડ એટલી તો મજબૂત હતી કે સુરેશ ધારે તોય કશું કરી શકતો નહોતો. સુરેશના તરફડીયા પણ એ હાથને ટસથી મસ નહોતા કરી શક્યા. અને આખરે સુરેશ થાક્યો અને તે લથડી પડ્યો. તેણે હાર માની લીધી અને એક ગુલામની જેમ પેલી ભૂતાવળને સોંપાઈ ગયો. તે સુરેશને પેલા ફૂવા પાસે લઈ જઈને જ માનવાની હતી.

હવે જે થવાનું હતું તે ઘણું જ અજુગતું હતું. તે ભૂતાવળ સુરેશ સાથે પુરેપુરી વાત ચાલુ કરવાની હતી!

“પાણી જોવું હતું તારે? હે?”

તે ભૂતાવળનો કર્કશ અવાજ સુરેશના ભયમાં ખુબ જ વધારો કરી ગયો. એ શું કામ બોલી? પેલી શાંતિમાં તેનો અવાજ જાણે તે જગ્યાના માલિકની ધાક જેવો હતો. તેમાંથી નીકળેલી ધાક અને ધમકીથી સુરેશ ખુબ જ ડરી ગયો.

એવું તો શું કર્યું હતું એણે? ખાલી પાણી જોવાની કોશિશ કરી હતી. તે ફૂવામાં એવું તો શું હતું જે જોઈ જ ન શકાય અને એવો તો શો અપરાધ કર્યો હતો એણે કે કોઈ જાનવરની જેમ તે ભૂતાવળ તેને ઘસડીને લઈ જઈ રહી હતી? તે તરસ્યો પણ હતો અને એટલે જ તે ફૂવામાં પાણી જોવા ગયો હતો. બીજો કોઈ ઈરાદો નહોતો એનો. એની ઈચ્છા કેવળ તરસ મટાડવાની હતી. તો પછી કેમ પેલી ભૂતાવળ તેના પ્રત્યે આટલી બધી નિર્દયી બની હતી? કશો જ જવાબ નહોતો. સુરેશ પાસે લાચારી વગર બીજું કશું જ નહોતું જેથી તે ઉપર ઊઠીને પેલી ભૂતાવળના પંજામાંથી છટકી જતો. અને નાસીને પણ ક્યાં જાત? એ અનંત જગ્યામાં ક્યાંય છેડો નહોતો. ત્યાંથી નીકળવાનો દરવાજો ક્યાં અને કેવો હતો એ વિશે સુરેશને કોઈ જાણ નહોતી.

ભૂતાવળનો પંજો જેવો છૂટ્યો કે તરત સુરેશ ભોંય પર પછડાયો. એ સાથે જ તેના હાડકામાં પણ દર્દ થવા લાગ્યું કેમ કે જે ભાગે તે પછડાયો હતો તે તેનો ડાબો ખભો હતો અને ત્યાં હમણાં જ તેના કોઈ મિત્રએ રમત રમતમાં મારી દીધું હતું. સુરેશ માથામાં બંને હાથ દઈને નીચું મોઢું કરીને દર્દથી કણસતો પડી રહ્યો. ચીસ તો પડતી નહોતી પણ કદાચ તે રોઈ શકતો હતો અને એટલે જ તેના આંસુઓ ફૂટવાની તૈયારીમાં હતા. બંને હાથોથી માથાના વાળને દબાવતો તે રજ્યો. તેની આંખો જોરથી મીંચાયેલી હતી જેથી ભૂલથી પણ પેલી ભૂતાવળનો ચહેરો આંખ સામે ન આવી જાય. તે જમણે પડખે થયો જ્યાં તે પેલી ભૂતાવળના પગ તળે પડેલો હતો. ડાબું પડખું પીડા દેતું હોવાથી તેની પાસે એ તરફ ફરવા વગર બીજો કોઈ ચારો નહોતો. એક ગુલામ પોતાના માલિકના પગમાં પડ્યો હોય તેમ પેલી ભૂતાવળ સુરેશને તેના પગથી ઠેલા મારતી રહી અને હસતી રહી.

વાતાવરણમાં અટ્ટહાસ્ય ગુંજી રહ્યું...

સુરેશને જીતીને પેલી ભૂતાવળ ખુબ જ ખુશ દેખાઈ રહી હતી. તેના હાસ્યને લીધે જાણે આખું વાતાવરણ પણ ખુશીની ચિચિયારીઓ પાડતું હોય તેમ બદલાયું. તે કડક થઈને આકાશ ભણી જોતી ઊભી રહી. અને સુરેશ તેના પગમાં પડેલો હતો. લાચારની જેમ પોતાના માથાના વાળને બચાવતો.

અને એટલામાં જ પેલી ભૂતાવળ ઘુરક્રિયા લેવા લાગી. ગર્રર અવાજ સાથે તે નીચે સુરેશને જોવા લાગી. સુરેશ તો હજીય આંખો જોરથી મીંચીને બંને હાથથી વાળને રક્ષણ આપતો મનોમન રોઈ રહ્યો હતો. તેણે સુરેશને જોયો અને ફરી તે ગુસ્સાથી ભરાઈ ગઈ. આ વખતે તે જાણે સુરેશને છોડવા માગતી નહોતી.

તેણે સુરેશને હાથોથી ઊંચો કર્યો. એટલી સિફતથી જાણે કશુંક રૂમાલ જેવું

ઊંચકતી હોય! અને ઝપાટ દઈને તેનું આખું શરીર ઊંચકીને પેલા કૂવામાં નાખી દીધું! સુરેશ કૂવાના તળિયે જઈને પડ્યો. ઘબામ દઈને અવાજ આવ્યો. આ બધું એકદમ જ બન્યું અને ખુબ જ ઝડપથી બન્યું. સુરેશ એમનો એમ કૂવામાં જઈને પડ્યો હતો. અને પેલી ભૂતાવળ ત્યાંથી ગાયબ હતી!

તે કૂવો બહુ ઊંડો નહોતો. તે કૂવામાં કશું જ નહોતું! પાણીનો છાંટોય તેમાં નહોતો. તે કૂવામાં કાંકરા અને પથ્થર હતા જેના પર પડવાથી સુરેશને વધુ એક દર્દ મળેલું. તે કાંકરાઓએ સુરેશના શરીરમાં ઘા કરેલો અને ઊંડે ગુસી ગયેલા. તેથી વધારે પણ થાત જો એકાદ પથ્થર પર તેનું માથું પછડાયું હોત. જો કે તે પોતાના વાળને બચાવતો પોતાના બંને હાથથી માથાને પકડીને સુઈ રહ્યો હતો છતાં પણ તેના બાકીના શરીરને તો દર્દ મળ્યું જ. તે કણસવા લાગ્યો. તેના મોઢામાંથી હજી ચીસ નીકળી શકતી નહોતી. પેલી ભૂતાવળના અટ્ટહાસ્યના પડઘા તેના મનમાં ગુંજતા રહ્યા. તે ચુપચાપ આંખો મીંચીને પડી રહ્યો. થોડીવાર શાંત અને ઠરેલો તે ધીમેથી ડાબા હાથના ટેકે ઊભો થવા ગયો પણ પેલું દર્દ તેને ઊભા થવા નહોતું દેતું. ડાબા હાથમાં પડેલો માર તેને તે હાથનો ટેકો લેવા દેવામાં પણ મુશ્કેલી ઊભી કરી રહ્યો હતો. તેણે હાથ બદલ્યો અને જમણો હાથ વાપરી જોયો. અને તે ત્યાંથી ઊભો થયો.

પોતાના બંને પગ પર ઊભેલો સુરેશ તે અવાવરું કૂવામાં ફસાયેલા કોઈક તુચ્છ પ્રાણી જેવો હતો. તે કૂવો અંધારો હતો ખરો પણ બહારથી થોડાક પ્રકાશનાં કિરણો કંઈકે કરીને તે કૂવામાં પ્રવેશવા સફળ રહેલા અને એને લીધે જ તે કૂવામાં થોડુંક ખુબ જ થોડું અજવાળું હતું. જેના લીધે સુરેશ તે કૂવાની ભયંકરતા નિહાળી શકતો હતો! તે કૂવો કોઈક કાળકોઠરી જેવો હતો. તેમાંથી અસહ્ય દુર્ગંધ મારી રહી હતી. તેના બાંધ્યે ઘણા વર્ષો વીતી ગયેલા હોવા જોઈએ કેમ કે તે ઠેર ઠેરથી તૂટેલો અને લીલની છારી બાઝેલો દેખાઈ રહ્યો હતો. દીવાલમાંથી ઘણી ઈંટ તૂટેલી હતી. કૂવામાં સહેજેય પાણી નહોતું અને કેવળ કાંકરા અને પથ્થરથી ભરાયેલો હતો. તે કદાચ સુકાઈ ગયો હતો. જાણે વર્ષોથી તેમાં પાણી નહોતું.

સુરેશ હજી માથાના વાળને પકડી રહ્યો હતો. પેલી ભૂતાવળે એટલા જોરથી વાળ પકડેલા કે તેનું માથું પણ હવે દુઃખી રહ્યું હતું. માથામાં ભાર લાગી રહ્યો હતો જેમાં તે સ્થળની ભયાનકતા તે દર્દમાં વધારો કરી રહી હતી. સુરેશ મનમાં ને મનમાં બોલતો હતો કે તે ઘેર જવા માંગતો હતો. પણ તેને સંભાળનાર કોઈ નહોતું. તેના શબ્દોને જીલ્લાનારું કોઈ નહોતું. પેલા પલંગમાંથી તે ઊઠ્યો અને જાતે જઈને રસોડામાં શોધખોળ કરવા લાગ્યો ત્યાં સુધી તેના માબાપ નિંદ્રામાંથી જાગ્યા જ નહોતા. તો પછી આવી અવાવરું જગ્યાએ જ્યાં કોઈ જ કહેતાં કોઈ નહોતું અને દૂર દૂર સુધી બસ વગડો જ દેખાઈ રહ્યો હતો ત્યાં કોઈ કેવી રીતે આવી શકતું? અને કદાચ પેલો છગન આવી પણ જાય પણ એ તો કાયરની જેમ ગાયબ જ થઈ ગયો હતો. સુરેશને

ફસાવીને જાણે તે અનંત એકાંતમાં ક્યાંક ચાલ્યો ગયેલો. શું તેણે પેલી ભૂતાવળ જોડે સોદો તો નહોતો કર્યો ને? ચોક્કસ કર્યો હોવો જોઈએ. સુરેશને ફસાવવાના બદલામાં તેને મુક્તિ મળી હોવી જોઈએ. એટલે જ એ દેખાતો નહોતો. સુરેશને તે છગા પર ગુસ્સો આવી ગયો.

ફૂવાની દુર્ગંધથી સુરેશનું માથું ફાટી રહ્યું હતું તો બીજી બાજુ તે ફૂવામાંથી નીકળવા માટે તે હવાતિયાં મારવા લાગ્યો. પોતાના પગથી એક બે વાર તેની દીવાલને મારી પણ જોયું. જો કે તે ગુસ્સામાં હતું પણ થોડીક માટી ઉડી અને પાછું હતું એમનું એમ. સુરેશના નાનકડા પગ એથી વિશેષ કશું જ કરી શકવાના નહોતા. તે ફૂવામાં કોઈ રાસ પણ લટકતી નહોતી જેના સહારે તે ચડીને ઉપર પહોંચી જાત. હતી તો માત્ર પેલી ડોલ જે ઉપર આરામથી એક ખૂણામાં મસ્ત થઈને બેઠી હતી. એ બિચારીને તો શું પરવા હોય. તેનો માલિક તેનો મનફાવે તેમ ઉપયોગ કરી શકતો હતો. સુરેશ પણ અત્યારે એવો જ કોઈક હાલ અનુભવી રહ્યો હતો. ગુલામ બનેલી તેની પરિસ્થિતિ પેલી ડોલથી ઓછી નહોતી. તે ચાહે તો પણ ત્યાંથી પોતાની મેળે તો નીકળી શકવાનો નહોતો. તેથી તે રાહ જોવા લાગ્યો કે કોઈક આવીને તેને મદદ કરી દે. તેનું રાહ જોવું જોકે એકદમ જ વ્યર્થ હતું. ત્યાં પહોંચવાની કોઈ શક્યતા જ જાણે નહોતી કેમ કે તે તો સુરેશના મનપ્રદેશમાં ચાલી રહેલું અનંત દ્રશ્ય હતું જેમાં પેલી ભૂતાવળ જેનું નામ રમલી હતું અને સુરેશ એ બંને જ પાત્રો હતા. તેઓ બંને જ એ ખેલ રમી રહ્યા હતા જેમાં સુરેશ એક નબળો પ્યાદું બની ચુક્યો હતો જેની સાથે મનફાવે તેમ પેલી ભૂતાવળ રમી રહી હતી.

થોડીક જ ક્ષણોમાં સુરેશ હાંફવા લાગ્યો. તે દુર્ગંધ હવે તેના શ્વાસમાં પેસી ગઈ હતી અને તેના શ્વાસમાં અવરોધ પેદા કરવા લાગી હતી. ત્યાં રહેવું અને તે બધું સહન કરવું અસહ્ય હતું અને જો કોઈએ તેને બહાર ન કાઢ્યો તો તે ત્યાં જ મરી જવાનો હતો તે નક્કી હતું. તેનું મન હવે રડવું રડવું થઈ રહ્યું હતું.

કેમ તેના પર જ આ બધું ચડી આવેલું? કેટલો રમતો, ફરતો, સાઈકલ શીખતો, ભણવામાં અવ્વલ આવતો છોકરો હતો એ! તેના આવા હાલ કેમ થઈ રહ્યા હતા? ખાસી વાર પછી જ્યારે સુરેશ બેભાન જેવો થવાને આવ્યો ત્યારે જ પેલી ભૂતાવળનું બીજું નાટક શરૂ થવાની તૈયારીઓ થઈ ગઈ.

સુરેશે કશુંક સાંભળ્યું. ઝાંઝર ખખડવાનો અવાજ. કોઈક આવી રહ્યું હતું. અરે, કોઈક કોણ પેલી ભૂતાવળ જ તો વળી. તે ફૂવાની પાસે આવી રહી હતી. તેના આવવાનો અવાજ તે હતો. સુરેશ તે પારખી ગયો કેમ કે તેનું આવવું અને સુરેશના હૃદયના ધબકારનું વધવું સાથે જ થતું હતું. તેનું આગમન ઘોર ભય ફેલાવી દેતું અને વાતાવરણ પણ જાણે ગંભીર બની જતું. સુરેશ જાણતો હતો કે તે કશાક હેતુથી આવી રહી હતી. તેનું ઝાંઝર ખખડાવીને આવવું એ એવો સંકેત હતો કે સુરેશ બેટા તૈયાર રહે, હું આવું છું, તને સજા આપવા...

સુરેશની આંખો ઊંચી થઈ રહી નહોતી. તે ઊંચું જોવા જ નહોતો માંગતો. તે ભૂતાવળને જોવી એ કરતાં તો તે ફૂવાના ગંધાતા તળિયાને જોવું સારું હતું. સુરેશની માં પણ સુરેશના શરીરનો કેટલો ખ્યાલ રાખતી હતી. તેમના ઘરની સફાઈ પણ આંખોને ગમે તેવી થતી. એ બધું અને અત્યારે જે ગંદકીમાં સુરેશને નાખી દેવામાં આવેલો એ બધું, હા એ બધું સુરેશના જીવનની વિચિત્રતા બની રહી હતી.

ફૂવામાં એવી કોઈ જગ્યા નહોતી જ્યાં ટેકવીને સુરેશ ઉપર ચડી શકતો. અને ઉપર ચડીને પણ જાય ક્યાં? જો પેલી ભૂતાવળ ન છોડે તો સુરેશનું મોત તે ફૂવામાં જ નક્કી હતું. તે ફૂવો તેના માટે મોતનો ફૂવો બની જવાનો હતો...

ઝાંઝરનો અવાજ એકદમ નજીક આવ્યો અને સુરેશના મનમાં ફાળ જમી. તે સમજી ગયો કે હવે તેનું આવી બન્યું. તે ભૂતના મોઢામાંથી કશુંક અજુગતું ફાટશે અને ફરી પાછું તેનું આવી બનશે. સુરેશ ચુપચાપ પોતાના પગ અને પેલા તળિયાને જોતો ઊભો રહ્યો. કોઈપણ પ્રકારની હલચલ કર્યા વગર અને પોતાના હૃદયના ધબકારા ગણતો તે સુનમુન ઊભો રહ્યો. ફૂવો પણ જાણે શાંત થઈ ગયો હોય તેમ દેખાવા લાગ્યો. બહાર પેલી ભૂતાવળ ફૂવાના એકદમ નજીક આવી અને તેણે કશુંક કૃત્ય કર્યું!

તેણે પેલી ડોલ ઉઠાવી. તે ડોલમાં પાણી નહોતું. તે ખાલી ડોલને તેણે ઉઠાવી અને સીધો જ નીચે પેલા ફૂવામાં ઘા કર્યો. ડોલ પડવાનો મોટો અવાજ તે ફૂવામાંથી આવ્યો. સુરેશના પગની બરોબર લગોલગ તે ડોલ પડી અને સુરેશ ફફડી ઊઠ્યો! આવ્યું મોત, મર્યા! સુરેશની આગળ પડેલી ડોલ થોડીકવાર ખખડાટ કર્યા બાદ શાંત થઈને બેસી ગઈ. તે તૂટી નહોતી કે નહોતી કોઈ જગ્યાએથી વળી ગઈ. તેની સાથે રાખેલું દોરડું પણ અકબંધ હતું. સુરેશની આગળ એક સાજી નવરી ડોલ પડી હતી.

“આય...આય...”

પેલી ભૂતાવળે પોતાના લાંબા હાથ નીચે સુરેશ તરફ કર્યા અને તેને ઉપર બોલાવવા લાગી. એ સ્પષ્ટ હતું કે તેનો વિચાર સુરેશ પેલી ડોલની મદદથી ઉપર આવે તેવો હતો. પણ સુરેશ બિલકુલ તૈયાર નહોતો. એ તો પેલી ડોલ સામે જોતો પણ નહોતો. ડરથી પોતાના હાથ છાતી સરસા દાબીને તે ફૂવાની એક દીવાલે ઊભો રહી ગયો. જાણે તે દીવાલમાં અંદર પેસીને પોતાને સંતાડવાની કોશિશ કરતો હોય તેમ તે ત્યાં ઊભો રહ્યો. તેના હૃદયમાં ભારોભાર ભય વ્યાપ્ત હતો. તે ચાહતો હતો કે તે ડોલ ત્યાંથી જતી રહે કેમ કે તે ડોલથી તેને ઉપર ચડવાનું હતું અને પેલી ભૂતાવળ જોડે જવાનું હતું.

“નઈ? નઈ? જો ત્યારે!”

ભૂતાવળ ગુસ્સામાં ગાયબ થઈ ગઈ. સુરેશ ઉપર ન આવ્યો અને તેની વાત ન માની એટલે તે ગુસ્સે ભરાઈ હતી. તેનો ગુસ્સો હવે શું રંગ લેવાનો હતો તે કશીય સુરેશને

ખબર નહોતી પણ તેના જવાથી તે ખુબ જ રાહત અનુભવી રહ્યો હતો. હાથ કહેતોક તે પેલી દિવાલના ટેકામાંથી બહાર નીકળ્યો. તેના જીવને રાહત થઈ પણ શું તે રાહત લાંબુ ચાલવાની હતી? ના, જરાકેય નહીં!

સુરેશ પેલી ડોલની પાસે ગયો અને ધીરેથી તે ડોલને લાત મારી. એ જોવા કે તે ડોલમાં ય જીવ તો નથી ને. સુરેશની એ લાતે તે ડોલમાં ખાલી રણકાર ઉત્પન્ન કર્યો પણ કોઈ જાતની હલચલ તે ડોલમાં થઈ નહીં અને તે ત્યાંની ત્યાં જ પડી રહી. સુરેશે કદાચ તેની નફરત બતાડવા માટે પણ તે લાત મારી હોય. એક લાત માર્યા બાદ સુરેશ પાછો પેલી દિવાલના ટેકે જઈને ઊભો રહી ગયો.

ફૂવાની દુર્ગંધ હવે બંધ થઈ ગઈ હતી. સુરેશનો શ્વાસ પણ બહેતર થયો હતો. ફૂવામાં બાકી બધું એમનું એમ જ હતું. ફૂવાનું અંધારું પણ એવું ને એવું જ હતું. જે થોડો પ્રકાશ આવી રહ્યો હતો તેમાં પેલી ડોલ સ્પષ્ટ દેખાતી હતી. બાકીના દ્રશ્ય જાણે સુરેશે સ્પર્શને પામવાના હતા. છતાં તે જાણતો હતો કે ફૂવામાં પથ્થર અને કાંકરા હાજર હતા અને તેઓ પર પડવું એટલે પોતાને ઘાયલ કરવું. સુરેશના પગમાં કોઈ ચપ્પલ નહોવાને કારણે પણ તકલીફ થઈ રહી હતી અને તે વારેઘડીએ કાંકરા કુચવાને લીધે ઊંચો નીચો થઈ રહ્યો હતો. તેના શરીરમાં અશક્તિ હતી, આંખોમાં નબળાઈ હતી. ઉજાગરા જેવો થાક તેમાં લાગી રહ્યો હતો. હમણાં તો તેણે મૂછનો દોરો ફૂટતો જોયો હતો. જવાનીનું જોમ તેનામાં ફૂટુંફૂટું થઈ રહ્યું હતું અને હવે તે જવાની ઉડીને ક્યાંય વેરાન પ્રદેશમાં ગુલામ થઈને પડી હતી. સુરેશને પોતાનું ભાવિ ધૂંધળું લાગી રહ્યું હતું. જો તે આ જગ્યામાંથી હેમખેમ નીકળી જશે તો તે નવી જીંદગીમાં નવી રીતે જીવન વિતાવશે એવું તેણે મનોમન નક્કી કરી લીધું હતું.

તેના નક્કી કરવાથી શું થવાનું હતું. અત્યારે તો પેલી ભૂતાવળ રાણી હતી. તે ધારે તેમ કરી રહી હતી અને તેણે જ સુરેશને ઉપર આવવાની જાણે એક તક પેલી ડોલ નાખીને આપી હતી. સુરેશે ના પાડી અને હવે કદાચ તે તેના માટે કોઈક સજા શોધવાને જતી રહી હતી. તે પાછી આવશે એટલે પોતાની સાથે કોઈક નવું ગતકડું લેતી આવશે એવી ખાતરી સુરેશને થઈ જતાં તે રડવા લાગ્યો. આંસુ સારવા લાગ્યો અને ડુસકા ભરવા લાગ્યો. મોઢામાંથી અવાજ તો નીકળતો નહોતો. અવાજને તો કશુંક તાળા જેવું મારી દેવામાં આવેલું. ડોલની વિરુદ્ધ દિશામાં જોઈ નીચું ગાલીને સુરેશ આંસુ પાડવા લાગ્યો અને સાથે પગથી જમીનને ખોતરવા લાગ્યો. નીચેના કાંકરા તેના પગમાં ગુસી જતાં હતા પણ એ બધાનું દર્દ સુરેશને હવે ઓછું લાગી રહ્યું હતું. તે તો એનાથી કેટલુંય ઘણું વધારે ભયાનક દર્દ પોતાના દિલોદિમાગમાં વેઠી રહ્યો હતો. થોડીવાર પછી તે શાંત થયો. તે સમજી ગયો કે રોવાબોવાથી કંઈ વળવાનું નથી. એ સાથે જ પેલી ઝાંઝરનો અવાજ ફરી સંભળાવા લાગ્યો.

“આ...હા..હા...હે...હે...હા...હા...”

તે ભૂતાવળ કશુંક ગણગણતી આવી રહી હતી. તે કોઈક પ્રકારનું ગીત જ હતું. તે

ગીતને લીધે પણ સુરેશના મગજમાં ખીજ ચડવા લાગેલી. તે નહોતો ઈચ્છતો કે તે ગાય. તે નહોતો ઈચ્છતો કે તેના કાનમાં કશુંપણ સંભળાય. તે તો ચાહતો હતો કે તેના કાનમાં બહેરાશ આવી જાય, તેની આંખો ફૂટી જાય અને તેનો જીવ નીકળી જાય જેથી કરીને તે પેલી ભૂતાવળના પંજામાંથી છૂટે. પણ એમ થોડી તે છૂટી જવાનો હતો!

તે ઝાંઝરનો અવાજ બંધ થયો. સુરેશ તો માથું નીચું ગાલીને ઊભો હતો પણ તેના મનના વિચારો કુવાની બહાર પહોંચી ગયા હતા અને તેનું મન ધારતું હતું કે પેલી ભૂતાવળ કુવાની જ ક્યાંક આસપાસ આવીને ઊભી રહી હતી. તેણે બોલવાનું એકદમ બંધ કરી દીધું હતું એનો અર્થ એ હતો કે હવે તે કશુંક નાટક કરવા જઈ રહી હતી. તેનો પરચો શરૂ થવાનો હતો. એ સાથે જ સુરેશે પોતાના દાંત કચકચાવ્યા અને પોતાના પગને જમીન ભેળા જોરથી દબાવ્યા જેથી કરીને પોતાને તે માટીમાં કે કશાકમાં, જે બની શકતું હતું તે સાથે એકદમ ચપોચપ ચોંટાડી શકે. રખેને પેલી ભૂતાવળ તેને ઉપાડી લઈ જાય.

આખું વાતાવરણ શાંત બની ગયું. સુરેશ પણ નવાઈ પામ્યો અને વિચારવો લાગ્યો કે શું પેલી ભૂતાવળ જતી રહી હતી કે શું. એ માટે તેણે ઉપર જોવું પડે તેમ હતું અને એટલીયે હિંમત તેનામાં હવે રહી નહોતી. તે જેમ હતો તેમનો તેમ જ ઊભો રહ્યો. અચાનક કશુંક અજુગતું બનવા માંડ્યું.

કુવાનું તળિયું એકદમ કોરું ઘાકોડ હતું. તેમાં સહેજેય પાણીનો છાંટો નહોતો. એવું કોઈ નિશાન નહોતું કે જેથી એમ કહી શકાય કે નજીકના ચ ભૂતકાળમાં તેમાં પાણી રહ્યું હશે. તે ચોક્કસ વર્ષોથી સુકાયેલો હતો. પણ હવે અચાનક તેના તળિયામાં ભીનાશ આવવા લાગી! સુરેશના પગ પલળવા લાગ્યાં. તે પાણીની ઠંડકને લીધે તેણે પોતાના પગ સહેજેક ઊંચા પણ કરી લીધા. કુવામાં પાણી ફૂટી નીકળ્યું અને પેલા કાંકરા અને પથ્થરોને પલાળવા લાગ્યું. સાથે સુરેશના મનમાં આશંકાઓના વાદળો છવાઈ ગયા. તે કેવી રીતે શક્ય હતું? જે કૂવો થોડીવાર પહેલાં જ નિર્જીવ જેવો, મડદાની જેમ સુકોભઠ થઈને પડેલો હતો તે હવે તેના પેટાળમાંથી પાણીની ધાર કાઢી રહ્યો હતો! સુરેશને કશી સમજણ પડી રહી નહોતી. તે તો પોતાના પગને પલળતા અને પાણીને કુવામાં ઊંચું આવતાં જોઈ રહ્યો. ધીમેધીમે પાણી ચડતું ગયું. સુરેશના કદના અડધા ભાગ જેટલું અને તેના ઘૂંટણ સુધી તે પાણી કુવામાં ચડી ગયું ત્યારે તેનું ચડવું એકદમ જ બંધ થઈ ગયું. જાણે તે પાણીને કોઈએ આજ્ઞા આપી હોય કે બસ, હવે બસ કર. એટલે સુધી જ!

સુરેશ પાણીમાં ડૂબેલો હતો. તેનો પેન્ટ અડધો ભીંજાઈ ગયો હતો. રાત્રે મમ્મી તેને ચડી પહેરવાનું કહેતી પણ તે પેન્ટ પહેરીને જ સુતો. થોડોક શરમાણ પ્રકૃતિનો હોવાથી તે આવું કરતો. તે પેન્ટમાં પાણીનું વજન પેસી ગયું અને સાથે જ તે ઠંડા પાણીથી સુરેશ થથરવા લાગ્યો. તેણે હસ્તેકથી પોતાનું શર્ટ ઊંચું કરી લીધું જેથી

કરીને તે પાણીમાં પલળે નહીં. તે સ્થિર ઊભો રહ્યો. પોતાના બંને હાથ પાણીની ઉપર લંબાવીને જાણે શરીરનું બેલેન્સ કરતો હોય તેમ. હવે ફૂવામાં ચારેકોર પાણી હતું. જવાનો રસ્તો હજીયે ક્યાંય નહોતો પણ પાણી આવવાથી કશીક નવીનતા તો ઉમેરાઈ હતી. હવે શું થશે તે સુરેશે જોવાનું હતું.

ત્યાં જ તે ઝાંઝરનો અવાજ ફરી સંભળાયો...

“હે...હા...હા...હે...હા...”

પેલી ભૂતાવળ ફરી ગાવા લાગી. તેનો અવાજ આ વખતે ઘેરો અને ભયાનક બન્યો હતો. તે નજીક જ હતી, ફૂવાની આસપાસ. સુરેશ પાણીમાં નીચું ગાલી ગયો. તે ભૂતાવળને જોવાનું સાહસ તેનામાં નહોતું.

“બહુ માસીઓ ગમે છે તને?”

તે ભૂતાવળના શબ્દો પૂરાં થયા એ બાદ પણ સુરેશના કાનમાં તેનો પડઘો વારેઘડીએ સંભળાતો જ ગયો. માસી... એ શબ્દ સુરેશને બરોબર યાદ હતો. તે જ શબ્દ હતો જેણે તેની જવાનીના તારને છંછેડી દીધો હતો. તે જ શબ્દ હતો જેના લીધે તેણે પોતાના આવેગો સાથે જજુમવું પડ્યું હતું. એવા આવેગો જે પહેલી કુંપણ સમાન હતા!

સુરેશના મનમાં ફાળ જમી. કઈ માસીની વાત આ ભૂતાવળ કરતી હતી? શું તે પેલું છાનું પાપ તો નહોતું જે તેણે પેલા દિવસે છગનની મમ્મીને જોઈને મનમાં કરી લીધું હતું?

“તો લે...”

કહેતાની સાથે જ પેલી ભૂતાવળ ગાયબ થઈ ગઈ અને તેનો અદ્રશ્ય હાથ સુરેશના માથા પર એકદમ જ ઊતર્યો. સુરેશ તે ઠંડો અને મજબૂત હાથ પોતાના માથા પર અનુભવી શક્યો અને જાણે ઠંડકનો કરંટ તેના આખા શરીરમાં દોડી ગયો. તે મજબૂર થઈ ગયો ડૂબકી મારવા માટે. તે મજબૂર થઈ ગયો તે થોડાક પાણીમાં તણાવા માટે. તેના કદ પ્રમાણે તેટલું પાણી પણ પુરતું હતું તેને ડુબાડીને મારી નાખવા માટે!

તે નીચો નમી પડ્યો. પોતાની સહેજેય તાકાત તે વાપરી શકતો નહોતો. લાચાર થઈને તે નીચો પાણીમાં ગરકાવ થઈ ગયો. આંખો આગળ પાણીનું ધૂંધળું દ્રશ્ય દેખાવા લાગ્યું. તે ડહોળું પાણી અને તેમાં ફરતી અશુદ્ધિઓ સુરેશની સાથે અથડાવા લાગી. સુરેશ ઊભો થઈ શકે તેમ નહોતો. તે અદ્રશ્ય હાથે સુરેશને નીચો બેસાડી રાખેલો. પાણીમાં તેનું માથું ડૂબેલું હતું અને તે તણાતો હતો. સાથે તેના મોઢામાંથી પરપોટા નીકળી જતાં હતા. સુરેશને લાગ્યું કે તેનું મોત આવ્યું હતું. હવે પેલી ભૂતાવળ તેને ડૂબાડીને જંપશે. અને ત્યાં જ સુરેશના આંખ આગળ પેલા દ્રશ્ય ઉપસી આવ્યા...

તે અવાવરું અંધારા ઓરડામાં માસી સાથે સુરેશ એકલો હતો. ચાળીસી વટાવેલા

એ માસી કેટલા આકર્ષક લાગી રહ્યાં હતા. અરે તેમનું બદન જાણે કોઈક આરસપહાણની મૂર્તિ જેવું હતું. જો તે માણવા મળી જાય, જો તે ચૂંથવા મળી જાય! અને જ્યારે તેની સાડીનો પાલવ ઉડેલો ત્યારે, તો એ કેટલી જોરદાર લાગી રહી હતી. તેના એકએક અંગમાં ખુશીઓનો અંબાર ભરેલો હતો. તેના વર્ણમાં માદકતા પ્રચુર હતી. થોડીકવાર પણ જો તે માસી સુરેશને કહી દેતી કે આવ...

સુરેશના મનમાંથી ઊર્મિઓ અને આવેગોનો ઝંઝાવાત ચાલી નીકળ્યો. એ બધું તેને યાદ આવી રહ્યું હતું અને સાથે જ તેનો ભય ધીરેધીરે ગાયબ થઈ રહ્યો હતો. તે મોતના ફૂવામાં તે પોતાની જાતને જાણે ખોઈ રહ્યો હતો.

સુરેશને પાછું પાણી દેખાવા લાગ્યું. તે નશો ઓગળી ગયો અને તે તરફડીયા મારવા લાગ્યો. તેના તરફડીયા બંધ થયા કેમ કે ધીમેધીમે તેનો શ્વાસ રૂંધાઈને બંધ પડી રહ્યો હતો. અને સુરેશને મોતનો અનુભવ થયો!

આંખો ખુલી ત્યારે પેલો પંખો દેખાયો. સવાર પડી ગઈ હતી. ચકલીઓની ચીં ચીં અને માણસોનો કલબલાટ સંભળાતો હતો. સુરેશને ખાતરી થઈ કે તે પોતાની અસલ દુનિયામાં પાછો આવી ગયો હતો. તે ખરેખર મરી નહોતો ગયો. તે બધું કદાચ તેના સપનામાં બન્યું હોય. સુરેશ ઊભો થયો અને રસોડામાં ગયો. થોડોક ખચકાટ તો થયો પણ જ્યારે તેણે પોતાની મમ્મીને ત્યાં રોટલીઓ વણતી ભાળી તો તેના મોઢામાંથી હાશ એવો શબ્દ નીકળી આવ્યો!

“મમ્મી, હું આખી રાત પલંગમાં સુતો હતો”

“હાસ્તો વળી. તને પલંગમાં સુવડાઈને અમે બહાર સુઈ ગયા તાં.”

“એમ નઈ, શું હું રસોડામાં તો નહોતો પડ્યો?”

“ના રે નાં, તું તો અમે ઉઠ્યા અને આ ઘરનું બારણું ખોલ્યું ત્યારે પલંગમાં આરામથી સુતો હતો.”

“તો શું હું રસોડામાં નહોતો?”

“શું રસોડું રસોડું કર્યા કરે છે? તારા માટે નાસ્તામાં ચા અને રોટલી બનાઈ છે. જલ્દીથી ખાઈ લે હવે.”

સુરેશ શંકાથી તેની મમ્મી સામે જોઈ રહ્યો. તે જુઠું તો નહોતી બોલી રહી. શું કામ બોલે? તેણે જે જોયેલું એ કહેલું. સુરેશને કશી ખબર ન પડી. તે ઊભો તો થયો જ હતો. પોતાના પગે ચાલીને તે રસોડામાં ગયો હતો. તો પછી તે પલંગ પર આવી ગયો અને પેલી બધું... બની કેવી રીતે શકે?

પેલી ભૂતાવળ માટે બધું જ શક્ય હતું.

ગઈ રાતે તેણે સુરેશને પાણીમાં ડૂબાડી દીધો હતો. સુરેશને લાગ્યું કે તે મરી ગયો છે પણ જાણે કોઈકે તેને બીજી તક આપી હોય તેમ તે ફરી પોતાના શરીરમાં પાછો ફર્યો હતો. તે મનોમન ખુશ થયો. એ હિસાબે કે તે પેલા મોતના ફૂવામાંથી જીવતો બચીને આવ્યો હતો. કે પછી ચેતાવણી આપીને છોડી મુકાયેલો?

સુરેશે પોતાના મનને તે વિચારોમાંથી બહાર કાઢ્યું અને પોતાની દિનચર્યામાં પરોવાઈ ગયો. બહાર જઈને પેલી સાઈકલ લીધી અને તેની ચેન સરખી કરાવવા અને ટાયરમાં હવા પુરાવવા જાણીતા કાકાના ગલ્લે ચાલ્યો ગયો.

એ વાતને બાર વર્ષ વીતી ગયાં. સુરેશ બધું ભૂલીને આરામનું જીવન વિતાવી રહ્યો હતો. તે મહેનતુ ખુબ હતો જેથી ઈજનેરી શાખામાં ઘણું ભણીને સારી સરકારી નોકરીએ ચડી શક્યો હતો. તેનું જીવન હવે પાટા પર હતું. તેના લગ્નની ઉંમર પાકી ગયેલી કેમ કે તે સહેજેય પચ્ચીસનો તો થયો જ હતો. ઘણા માંગા આવતાં હતા પણ સુરેશને કોઈ છોકરી પસંદ આવતી નહોતી. એક દિવસે એક ફોટો જોઈને સુરેશે તે છોકરીને મળવાની ઈચ્છા જાહેર કરી અને ત્યારબાદ આખો પરિવાર તે છોકરીને ત્યાં પહોંચી ગયો.

સુરેશના જીવનનો બીજો એક પડાવ આવી રહ્યો હતો...

@snehnusarnamu

@snehnusarnamu

ઈજનેર વિદ્યાર્થી તરીકે સુરેશે મનભરીને કોલેજ માણી હતી. મિત્રો સાથે તે ખુલીને વાત કરતો અને એક એક ક્ષણને જાણે જીવી નાખતો. એ જ અરસામાં જ્યારે તે એક દિવસે કેન્ટીનમાં બેસીને મિત્રો સાથે વાત કરી રહ્યો હતો ત્યારે,
“યાર આજનો દિવસ બહુ જ કંટાળો લાવે છે. કશું નવું કરવા જેવું નથી. કશુંય એવું નથી જેથી મોજ મળે.”

“જો સુરેશ તારે મોજ લેવી હોય તો અમારી સાથે એક જગ્યાએ આવવું પડશે.”
સુરેશ તેના મિત્રોની સામે એકીટશે જોઈ રહ્યો. કેવી જગ્યાની વાત કરતા હશે એ લોકો?

“યાર મોજ લેવી હોય તો તે બહુ જ ફાઈન જગ્યા છે. અમે પણ બે-ત્રણવાર જઈને આવ્યા.”

“હા તું પણ ચાલ. તારો આજનો દિવસ ખુશનુમા કરી દઈએ.”

સુરેશ સૌની સાથે જોડાયો. મિત્રો જ્યાં જાય અને જેવું કરે તેવું એણે કરવું એવું બધું તે કોલેજ લાઈફની મસ્તીમાંથી શીખ્યો હતો. તે બધું ભૂલીને તે દુનિયામાં ખોવાઈ ગયો હતો.

બજારની વચોવચ તેઓની ગાડીઓ ઊભી રહી. કોઈક સ્કુટી પર આવેલું તો કોઈક બાઈક પર. ચાર-પાંચ જણાની એ ટૂકડીએ પોતાના મોઢા પર રૂમાલ બાંધી રાખ્યા હતા. લોકોની અવરજવર તે જગ્યાએ ઓછી હતી. એકલદોકલ માણસો ત્યાં નજરે ચડતાં હતા. સુરેશને સમજ નહોતી પડી રહી કે કેવી જગ્યાએ તેઓ તેને લઈને આવ્યા હતા. ત્યાં કોઈ દુકાન હતી કે શું?

“આ ક્યાં આવી ગયા આપણે? શું કોઈ આવે પણ છે અહિયાં?”

“તું ચાલને સુરેશ અમારી પાછળ. તારે મોજ માણવી છે ને? તો ચાલ તને આજે સ્વર્ગનું સુખ બતાઈએ.”

મિત્રોની સામે નવાઈથી જોતો સુરેશ થોડીકવાર માટે એક જ જગ્યાએ ઊભો રહ્યો. તેના મિત્રો તેને જોઈ રહ્યા. કેટલાકે તેનો હાથ પકડીને તેને ખેંચવાનો પ્રયત્ન કર્યો. સુરેશ પણ ઢસડાયો અને તેઓની સાથે ચાલી નીકળ્યો. દુકાનો બધી બંધ હતી. એક મેડીકલની દુકાન હતી જ્યાં એકલ દોકલ માણસોની અવરજવર હતી. તે દુકાન પર એક છોકરી દવા લેવા તેની મમ્મી સાથે આવી હતી. તે સુરેશને જોઈ રહી હતી. સુરેશે જ્યારે તેની સામે જોયું તો તે છોકરી ઘણી નવાઈ સાથે તેને જોવા લાગી. જાણે સુરેશનું ત્યાં હોવું તેને અજુગતું લાગી રહ્યું હતું. તે એકીટશે સુરેશને જોવા લાગી. જેથી સુરેશ નીચું ગાલીને આગળ વધ્યો. તે નહોતો ઈચ્છતો કે કશુંક પ્રકરણ જેવું થઈ જાય!

પગથિયાં ચડવાના હતા. તે સીડી ત્રીજા માળે આવેલી કોઈક અંધારિયા ખંડ જેવી દુકાને લઈ જતી. તે સીડીઓ પર એ બધા સડસડાટ ચડી ગયા. સુરેશ પણ તેઓની પાછળ ચાલ્યો ગયો. સીડીઓ પૂરી થતાં જ નાનકડો હોલ દેખાયો. તે જૂનું કોઈક

દવાખાનું હોવું જોઈએ. તે હોલની સીધી લીટીમાં જ કશાક ઓરડા જેવું આવેલું હતું. બીજો કોઈ પ્રવેશ, કોઈ ઓરડો દેખાતો નહોતો. નવાઈની વાત એ હતી કે તે આખા માળમાં તે ઓરડા વગર બીજું કશું નહોતું.

બધા મિત્રો તે જગ્યાએ થોડીવાર ઊભા રહ્યા. એટલામાં એક જાડિયો અને મૂંઝોવાળો રૂઆબદાર માણસ ત્યાં ઘસી આવ્યો.

“આઈ ગયા લ્યા છોરાઓ. માલ લાયા છો?”

“પેલા તમે કયો, તમે માલ લાયા છો?”

“તારી અક્કલ કાંમ નઈ કર એવા માલ સ અમારી જોડે.”

“અમન બધા ને થઈ પડશે?”

“અને હા, આ અમારા નવા દોસ્તને એકદમ ફ્રેશ માલ જોશે.”

કહીને બધા હસી પડ્યા. સુરેશને કશી ખબર ન પડી કે શું ચાલી રહ્યું હતું. તે સુનમુન બધું સાંભળી રહ્યો. જો કશુંક એવું લાગે તો તે તેઓને ના પાડી દેશે એવું તેણે મનોમન નક્કી કરેલું.

“સુરેશ ચાલ.”

સુરેશને સિગ્નલ મળતા જ તે મિત્રો સાથે પેલા ઓરડા ભણી ચાલી નીકળ્યો. પેલા પડછંદ માણસે બધાને ઓરડામાં ન પ્રવેશવાની તાકીદ કરી.

“પેલા માલ.”

તેણે છોકરાઓ જોડે પૈસા માગ્યા.

“લે હારા, પણ જો મજા ન આઈ ન તો હમજી લે જે.”

“હવે જાને છાનીમાની.”

કહેતોક તે પડછંદ માણસ પૈસા ગણતો નીચે ચાલ્યો ગયો. છોકરાઓને તેણે તે ઓરડામાં એકલા મૂકી દીધા હતા. તે ઓરડામાં જ્યાં આછું અજવાળું હતું. એક ડીમ લાઈટ બળી રહી હતી જે લાલ રંગની હતી. ઠેરઠેર હિન્દી ફિલ્મની હિરોઈનોના નગ્ન ફોટો લગાવેલા હતા. જગ્યા થોડીક અસ્તવ્યસ્ત પણ હતી. આખું વાતાવરણ પ્રચુર માત્રામાં પ્રસરાવેલા પરફ્યુમની મહેકથી ભરાયેલું હતું. જોવા જઈએ તો આખો ઓરડો એક પ્રકારના આકર્ષણને જમાવતો હતો.

ત્યાં જ કેટલીક છોકરીઓ તે ઓરડાના પાછળના બારેણેથી અંદર પ્રવેશી. સુરેશને ખબર પડી કે તે ઓરડો એક જ નહોતો. પેલી છોકરીઓ જ્યાંથી આવેલી ત્યાં બીજા ઓરડા પણ હતા. તે ઓરડામાં શું ચાલતું હોઈ શકે તે હવે સુરેશને થોડું થોડું સમજાવા લાગ્યું હતું. તેના મિત્રો તો મોજમાં આવી ગયેલા.

“અરે વાહ, મારે તો આ કાળો માલ જોઈશે.”

“શું લ્યા તુંય. તારી પસંદને તો દાદ દેવી પડે.”

“હા ભાઈ, કાળી પણ કામણગારી.”

એમ કહીને બધા હસ્યા! એક પછી એક છોકરીનો હાથ પકડીને અંદરના ઓરડામાં

જવા લાગ્યા. છેલ્લો મિત્ર જતાં પહેલાં સુરેશની સામે પાછો વળીને બોલ્યો,

“અલ્યા આ સુરિયાનો માલ કેટલે રહ્યો?”

અંદરથી અવાજ આવ્યો,

“એ આવે હમણાં...”

બધાના ગયા પછી સુરેશ તે ઓરડામાં એકલો ઊભો રહ્યો. તેનું હૃદય પુષ્કળ ઉછાળા લેવા માંડ્યું હતું. તેના દિમાગની નસો અઢળક લોહીનો પ્રવાહ વહેવડાવી રહી હતી. તેની આંખો દુઃખી રહી હતી. કશુંક ન થવાનું ત્યારે થઈ જશે એવું તેને લાગી રહ્યું હતું. બીજી બાજુ તેના મનમાં અજાણી ઊર્મિઓ ઉમટી રહી હતી જેના વિશે તે વિવશ હતો. તે આવેગને ખાળવો એટલે ભારે યુદ્ધ કરવું. સુરેશ જાણતો હતો કે તે હવે ફસાઈ ગયો હતો...

ત્યાં જ એક ખુબ જ સુંદર દેખાતી છોકરી આવી. તેનું સ્કર્ટ ઉપર કરેલું હતું. તેનું ઉપવસ્ત્ર પણ અડધું ખુલ્લું હતું. સુરેશની સામે તે લાલી લગાવીને આવી હતી અને થોડીક તૈયાર થઈને પણ. ઘંઘામાં તે નવી જ હશે અને એટલે જ તે થોડીક શરમાઈ રહી હતી.

અંદરના ઓરડાઓમાંથી ચિત્ર વિચિત્ર અવાજો આવી રહ્યા હતા અને ત્યાં જ તેના એક મિત્રએ સુરેશને બૂમ પાડીને કીધું,

“અલ્યા સુરિયા સમય નથી. પકડીને લઈ જા પેલા ખાલી રૂમમાં. જટ જા.”

સુરેશનું હૃદય ઘબકારો ચુકી ગયું. તે સમજી નહોતો શક્તો કે તેણે શું કરવાનું હતું. એવું તેણે કદી કર્યું નહોતું. તે પહેલો અનુભવ કરવો કે ન કરવો, શું કરવું, શું ન કરવું, ભાગી જવું કે ઊભા રહેવું કે હાથ પકડીને તે છોકરીને અંદર લઈ જવી? સુરેશ વિચારતો ઊભો જ હતો કે પેલી છોકરીએ તેનો હાથ પકડી લીધો અને તેની સાથે જ સુરેશના શરીરમાંથી વીજળીના ઝાટકા લાગતા હોય તેમ રોમાંચ ફરી વળ્યો. તે ફફડી ઊઠ્યો અને તેનું હૃદય ઉછાળા લેવા માંડ્યું. તે છોકરી તેને ખેંચીને અંદરના પેલા ખાલી રૂમમાં લઈ ગઈ.

બાકીના બધા ઓરડા બંધ હતા. બધા પોતપોતાનું કામ પતાવી રહ્યા હતા. સુરેશની પાસે હવે તક હતી કે તે મોજ માણે. તેના માટે ભાણું પીરસી દેવામાં આવેલું અને કહી દેવામાં આવેલું કે ભાઈ ખાવું તો પડશે જ. તે છોકરી તો જઈને પલંગમાં ગોઠવાઈ ગઈ હતી. તેને શીખવાડી દેવામાં આવેલું કે ગ્રાહક આવે એટલે આ રીતે પલંગ પર બેસી જવાનું. તે જેમ કરે તેમ કરવા દેવાનું અને તેની જોડેથી બની શકે એટલા પૈસા પડાવી લેવાના.

“શું તું પહેલીવાર આવ્યો છે?”

“હા”

“મારૂં પણ પહેલીવાર જ છે. તને ફાવશે ને?”

સુરેશ ડાચું ફાડીને જોઈ રહ્યો. તે છોકરી પહેલીવાર એવું કશુંક કરી રહી હતી અને

સુરેશનું પણ પહેલીવારનું જ હતું પણ એ બધું એટલું ઝડપથી બની જશે એ તેણે ક્યારેય વિચાર્યું નહોતું અને તે પેલી છોકરીને જોવા લાગ્યો...

તે છોકરીના નાકનક્શ તેને ગમવા લાગ્યા. તેનો ધોળો વર્ણ તેના મનમાં વસવા લાગ્યો. તે ધીરેધીરે તેની તરફ આકર્ષિત થતો જતો હતો. તેના મનમાં વિચાર આવી ગયો કે એકવારમાં શું થઈ જવાનું હતું અને તે ઓરડો અને જગ્યા બંધ હતી જ્યાં કોઈ આવતું જતું નહોતું. ત્યાં કોણ વળી એ બધું નોંધવાનું હતું. સુરેશનું મન થોડીવારમાં તૈયાર થઈ ગયું. તે અનુભવ કરી લેવા માંગતો હતો. રમત રમતમાં પણ તેના મિત્રોએ તેને કેટલીયવાર કહી દીધું હતું કે જીવનમાં બધા જ અનુભવ કરી લેવા. કશુંક એવું બાકી ન રાખવું જેના લીધે પાછળથી પસ્તાવું પડે. સુરેશને તે બધું યાદ આવવા લાગ્યું અને સાથે પેલી ઘટના.

કઈ ઘટના?

છગનની મમ્મી વાળી! તે માસી સાથે થયેલો તેનો પહેલો અનુભવ. તે પહેલી ઊર્મિઓ અને તેનો આવેગ સુરેશને યાદ આવવા લાગ્યો. તે માસી જેવું આકર્ષણ તો આ છોકરીમાં નહોતું પણ સુરેશનું મન આકર્ષી શકે એટલી સુંદરતા તો તે છોકરીમાં હતી જ. તેના શરીરમાંથી જે સુગંધ આવી રહી હતી તે તેને પેલા માસીની યાદ દેવડાવી રહી હતી. એ બધું જ તેને અસંયમી બનવા પ્રેરી રહ્યું હતું. કેટલી જોરદાર તાકાત હોય છે એ આવેગોમાં! શું નહોતું તે સુખમાં? તે સાંસારિક સુખ સુરેશને ખેંચતું જ ગયું અને તે પેલી છોકરીની બાહોમાં સમાઈ ગયો. બંને એકબીજાના શરીરમાં ડૂબી ગયા.

સુરેશે તે છોકરીને પોતાના શરીરથી સહેજ અળગી કરી જેથી તેનું ચુંબન લઈ શકે. તે ક્ષણમાં તે ખોવાઈ જવા માંગતો હતો. તેનો એ પહેલો અનુભવ તેના હૃદયમાં જોરજોરથી ટકોરા મારી રહ્યો હતો. કોઈ નહોતું કહેવાવાળું કે ભાઈ રોકાઈ જા. સુરેશને ત્યારે મનભરીને તે સુખ માણી લેવું હતું અને પેલી છોકરી પણ પોતાના પહેલા અનુભવને જાણે મનભરીને માણી લેવા માંગતી હતી. આવતીકાલથી કેવાય ગ્રાહક આવે અને કેવુંકય કરે એની સાથે! એ પહેલાં તે આ ઊંચા કદના અને ઘઉં વર્ણ, સુંદર છોકરાની જવાની માણી લેવા માંગતી હતી. સુરેશ માટે તો તેણે પૈસા સામેથી આપવા પડે એવી પરિસ્થિતિ હતી!

સુરેશ આગળ વધ્યો. પોતાનું મોઢું તે છોકરીના મોઢા આગળ લઈ જવા લાગ્યો. બંનેના હોઠ વચ્ચે થોડુંક જ અંતર રહ્યું હશે ત્યાં જ સુરેશ પોતાની આંખો મીંચવા જઈ રહ્યો. અને ત્યાં જ કશુંક ન થવાનું થયું!

સુરેશે તે છોકરીને ઝાટકો મારીને પોતાનાથી દૂર કરી દીધી!

તે છોકરી પલંગની પાયરી જોડે અથડાઈ અને પોતાનું માથું ખંજવાળવા લાગી. સુરેશ તો આખેઆખો પલંગ પરથી ઊભો થઈ ગયો. છોકરીની આંખો પહોળી થઈ ગઈ. સુરેશને શું થયું તે પૂછવા તે જતી હતી એટલામાં તો સુરેશ તે ઓરડાની

બહાર નીકળી ગયો હતો.

એવું તો શું થયું હતું સુરેશની સાથે? તે શું એ બધું કરવા નહોતો માંગતો? શું તેના મનમાં તે બધા પ્રત્યે અદ્રશ્ય સુગ ઉપજી આવી હતી? કે કશુંક બીજું?

સુરેશ જ્યારે આંખો મીંચવા જઈ રહ્યો હતો ત્યારે તે છોકરીના ચહેરામાં તેણે પેલી ભૂતાવળ જોઈ હતી! તે ભૂતાવળનો ચહેરો તે છોકરીના ચહેરાના સ્થાને ગોઠવાઈ ગયો હતો અને એટલે જ સુરેશને ઝાટકો લાગેલો! સુરેશ જલ્દીથી ત્યાંથી નીકળી ગયો કેમ કે તેની હિંમત નહોતી કે તે છોકરીની સામે નજર પણ મિલાવી શકે! આ બાજુ તે છોકરી પલંગના એક છેડે પોતાનું મોઢું ખોળામાં છુપાવી રડવા લાગી. તે કદાચ એમ સમજી હતી કે સુરેશે તેને નાપસંદ કરી લીધી હતી. સુરેશ મજબૂર હતો. તે બહાર આવીને પેલા હોલમાં એકલો બેઠો. એના મિત્રો તો પોતપોતાના કામમાં વ્યસ્ત હતા. સુરેશ આંખો મીંચીને તેઓની રાહ જોતો બહાર બેઠો. તે ગભરાઈ ગયો હતો. તે ભૂતાવળ કેટલા સમય પછી પાછી ફરી હતી! તે શું કામ આવી હતી? સુરેશને કશી ખબર પડી રહી નહોતી. તે ચાહતો હતો કે બસ જલ્દીથી પોતાના મિત્રોને લઈને તે જગ્યાને છોડી દે. બૂમ પાડીને મિત્રોને બોલાવે એવું તેણે વિચાર્યું પણ તે જાણતો હતો કે તે બેટાઓ સવાર થતાં પહેલાં તો ત્યાંથી નીકળવાના નહોતા જ. તેથી સુરેશ બહાર હોલમાં જ સુઈ ગયો.

રાતના બાર વાગ્યા હશે. આખા ઓરડામાં શાંતિ પ્રસરેલી હતી. બધા સુઈ ગયા હતા. પેલી છોકરી પણ પલંગમાં શાંત થઈને સુઈ ગઈ હતી અને સુરેશ પણ બહાર ઊંઘમાં પોતાના ઘોડા વેચી રહ્યો હતો. બધું જ સામાન્ય લાગી રહ્યું હતું. પેલી હવાને છોડીને જે મંદમંદ ગતિમાંથી પોતાની ગતિ ધીમેધીમે વધારી રહી હતી...

સમય આગળ વધ્યો અને એ સાથે જ આખા રૂમમાં કશુંક ગંભીર વર્તાવા લાગ્યું. કોઈક ઉપસ્થિતિ સીધી જ સુરેશ પર હુમલો કરવાની તૈયારીમાં હતી. સુરેશને પહેલી વખત કોઈ સ્ત્રી પાત્રનો સ્પર્શ મળ્યો હતો. તે છોકરીને બાહોમાં લેવાથી તેના હૃદયને ઘણી ટાઢક મળી હતી. શારીરિક સંપર્કને ઘણું ઓછું જાણી શકનાર સુરેશ તે નજીવા અનુભવથી ઘણો પ્રભાવિત જણાઈ રહ્યો હતો અને જાણે ઘણા દિવસ પછી તે ઘણી નિરાંતની ઊંઘ લઈ રહ્યો હતો. તે અવાવરું જગ્યાએ એકલો સુવામાં જો કે તે થોડોક ભય તો અનુભવતો હતો પણ એકવાર આંખ મીંચાઈ ગયા પછી બધું જ જાણે ગાયબ થઈ જતું હતું. તે નિરાંતે સુતો હતો. જો કે પેલો માલિક ક્યાં ગયો હતો તે કોઈને ખબર નહોતી. તેને દારૂ પીવાની ટેવ હતી અને એવું સાંભળવામાં આવ્યું હતું કે તે રોજરાતે આમ જ તે છોકરીઓને એકલી મૂકીને પોતાના ઘેર જઈને દારૂ પીને સુઈ જતો. તે નહોતો ઈચ્છતો કે છોકરીઓ જોડે કશુંક અજુગતું થાય કે પોલીસની રેડ પડે તો એમાં તેનું નામ આવે. સવાર પડતી ત્યારે તે આવતો અને છોકરીઓ જોડેથી પૈસા લઈને જતો રહેતો. તેને ત્યાં એવી જ છોકરીઓ આવતી જેઓ પૈસાની પુષ્કળ ખેંચમાં હોય. તેઓની મજબૂરીનો ફાયદો

એ માણસ ભરપૂર ઉઠાવી લેતો અને એમાંય નવી છોકરીઓને તો વેતન કરતાં અનેકઘણું સહન કરવું પડતું! તે ઘંઘો એટલો બધો તો ઉપડ્યો નહોતો પણ ચાલી જતો અને છોકરીઓ પણ મળી રહેતી. કેટલીક છોકરીઓ કંટાળીને નાસી પણ જતી પણ તે માણસને તેમની કોઈ પડી નહોતી કેમ કે તે જાણતો હતો કે પૈસાની કમી એવી બાબત હતી જે તેને મજબૂર છોકરીઓ પૂરી પાડે જ જતી હતી.

સવાર સુધી તે ઓરડામાં કોઈ આવવાનું નહોતું. બહારથી દરવાજો લોક કરીને તે માલિક જતો રહ્યો હતો. તેનો ફોન નંબર તે છોકરીઓ જોડે હતો જેથી કશુંક થાય તો તેને ફોન થઈ શકે. અત્યાર સુધી તો એવો એકપણ બનાવ બન્યો નહોતો કે તેને ફોન કરવો પડે. રાત જામી હતી અને બધા જ સુતા હતા. સુરેશને તે પહેલાં થયેલો અનુભવ, તે ભૂતાવળનું ઘણા સમય પછી દેખાવું વગેરે તે દિવસની નવાઈ હતી. આગળ શું થવાનું હતું તે સુરેશ પોતે પણ નહોતો જાણતો. તેની ઊંઘમાં કોઈક ખલેલ નાખવા જઈ રહ્યું હતું.

“આવ...”

ફરી એ જ અવાજ. સુરેશ ગભરાયો. ઊંઘમાંથી એકદમ ઊભો થઈ ગયો. જાણે તે અવાજે તેના કાનમાં આવીને ખુબ જ ચુપકેથી કહ્યું હતું. એ અવાજ તેના મગજમાં થઈને હૃદયમાં પહોંચ્યો અને ગભરાટના સ્પંદનો ઉપજાવવા લાગ્યો. તે ભૂતાવળ ફરી આવેલી કે શું?

@snehnusarnamu

અને સુરેશ ઊભો થયો.

તેનાથી રહેવાયું નહીં. તે અવાજ આવે એટલે તે હાંફળોફાંફળો બની જતો. તેના મનમાં ઝંઝાવાત જામી જતો. તે ન ચાહવા છતાં પણ તે અવાજને અનુસરવા માટે મજબૂર બની જતો. તે ભૂતાવળની આગળ પેલી છોકરીઓની જેમ જ તે મજબૂર બની જતો!

“જલ્દી આવ...”

અને સુરેશને તે અવાજ ફરી સંભળાયો.

તે ઓરડાની એક બાજુએ નાનકડી બારી આવેલી હતી. તે બારીમાં ખુબ બારીક કોતરણી કરવામાં આવી હતી જેથી નીચેનું દ્રશ્ય દેખાઈ શકે. સુરેશને લાગ્યું કે તે અવાજ ત્યાંથી જ આવી રહ્યો હતો. તે અવાજની દિશા તો જાણી ગયો પણ તે વિચારવા લાગ્યો કે ત્યાં જવું કે ન જવું. જો ગયા તો સમજો મર્યા. જો ગયા તો પાછું કશુંક નવું, તે ભૂતના પરચાઓ શરૂ થવાના હતા! પણ ગયા વગર છૂટકો નહોતો. તે બોલાવે અને સુરેશ ન જાય તો પત્યું. સુરેશનું આવી બને. ગુલામની જેમ સુરેશ ચાલવા લાગ્યો.

તે આગળ વધ્યો. પેલી બારી જોડે. તે બારી સુધી પહોંચવામાં તેને નજીવો સમય લાગવાનો હતો. તે બારી સુધી પહોંચીને તે નીચે જોવાનો હતો. તે બારીમાંથી તે અવાજ તેને સ્પષ્ટ સંભળાયો હતો અને તે જ બારીમાંથી કદાચ પેલી ભૂતાવળ તેની

સામે આવી જવાની હતી. સુરેશ મજબૂરી અને ભયમાં ડગલા માંડતો ગયો. ચાર પાંચ હાથનું તે અંતર કાપવામાં તેને જાજો સમય તો નહોતો લાગ્યો પણ તે ખુબ ધીરે ચાલ્યો હતો. એટલું ધીરે કે જાણે તેના માટે સમય રોકાઈ ગયો હોય! તેનું મન અને હૃદય સુન્ન પડતું જતું હતું. તેના વિચારો એક જ જગ્યાએ કેન્દ્રિત હતા અને તે પેલી બારીની નીચે જોવા માંગતો હતો. તેના મનમાં પુષ્કળ ખાતરી ભરાઈ ગઈ હતી કે નક્કી પેલી ભૂતાવળ નીચે જ ઊભી તેને બોલાવી રહી હતી.

બારી પાસે પહોંચીને સુરેશ થોડીવાર ઊભો રહ્યો. તે બારી પાસે એવી રીતે ઊભો હતો કે નીચે જોવા માટે તેણે થોડુંક નમવું પડે તેમ હતું. અને એ રીતે તે થોડુંક નમીને એક ક્ષણ બાદ એક તે ભેદ જાણવા જઈ રહ્યો હતો કે પેલી બારીથી કોણ દેખાઈ રહ્યું હતું. ઓરડામાં એટલું બધું અંધારું નહોતું પણ બહાર અંધારિયું હોવાથી તે બારીમાં એવો પડછાયો પડી રહ્યો હતો જેના લીધે તે બારીની જગ્યાએ અજવાળું ઘણું આછું હતું. સડક પર લાઈટ સળગી રહી હતી પણ જે જગ્યાએ તેઓ હતા ત્યાં નીચે કોઈ લાઈટ રાખવામાં નહોતી આવી જેથી તે જગ્યાને અંધારામાં રાખવામાં આવી હતી જેથી અંધારાના કામો ત્યાં થઈ શકે!

સુરેશ ધીમેથી નમ્યો. તે બારીની કોતરણીમાંથી નીચે જોવા માટે તે નમ્યો. તે જાણવા કે નીચે કોણ હતું જે તેને બોલાવી રહ્યું હતું. બેશક તે અવાજને તેણે ઓળખી લીધો હતો છતાં કદાચ પોતે ખોટો હોય અને તે ભૂતાવળ નહીં પણ કોઈક બીજું હોય એવા વિચારે સુરેશ નમી રહ્યો હતો. તેનું નમવું અને ઘણું બધું બનવું એકસાથે થવા જઈ રહ્યું હતું...

સુરેશ જ્યારે પુરેપુરો નમી રહ્યો ત્યારે તે નીચે બરોબર જોઈ શક્યો. તે અંધારામાં કોઈક ઊભું હતું. હા ચોક્કસ. તે આકૃતિ ત્યાં ઊભી હતી અને સુસવાટાની જેમ પવન વાતો હતો. મરણ જેવી શાંતિ સઘળે પ્રસરેલી હતી. સૌ સુઈ રહ્યા હતા અને પેલી આકૃતિ સીધી જ સુરેશની સામે તાકી રહી હતી! તેનું મોઢું દેખાતું નહોતું. તેણે કાળો લિબાસ પહેરેલો હતો અને તેનું મોઢું તે લિબાસથી ઢંકાયેલું હતું. સુરેશ ઓળખી ન શક્યો કે તે કોણ હતું. કદાચ કોઈ ચોકીદાર હોય. કદાચ પેલો માલિક આવ્યો હોય. સુરેશ તે જોવા વધારે નમ્યો અને એ સાથે જ ન બનવાનું બન્યું!

સુરેશની સામે પેલી આકૃતિએ પોતાનો પંજો લાંબો કર્યો અને તે પંજો ત્રીજા માળે આવેલી તે બારી સુધી પહોંચી ગયો! એટલો લાંબો પંજો અને એકાએક થયેલા હુમલાને લીધે સુરેશ પાછો પડી ગયો અને ભોંય પર ફસડાઈ પડ્યો. તેનું હૃદય ઘબકારો ચુકી ગયું. તેનો જીવ અદ્ધરતાલ થઈ ગયો. અને તેની આંખો આગળ દ્રશ્ય બદલાયું...

તે પેલા ઘરની આગળ ઊભો હતો. તે જ ઘર, જૂનુંપુરાણું, અંગ્રેજોના જમાનાનું. તે જ હીંચકો. તે જ વાતાવરણ, તે જ ઝાડપાન, તે જ પાનખર જેવી ઋતુ, તે જ અનંત દિશાઓ, તે જ એકાંત, તે જ ઘરનું અંધારું, તે જ ફૂવો, મોતનો ફૂવો!

તે ફૂવાને યાદ કરીને સુરેશ ફફડી ઊઠ્યો. તેમાં તેણે સાક્ષાત મોતને અનુભવ્યું હતું. તે ભૂતાવળે તેને તે ફૂવામાં ડૂબાડી દીધો હતો. તે અનુભવ આટલા વર્ષો પછી પણ તેના મનમાં એવો ને એવો જ તાજો હતો. તેની એકએક બાબત તે કેવી રીતે ભૂલી શકતો હતો! તેના મનમાં ફાળ જમ્મી કે શું આ વખતે પણ તે ભૂતાવળ તેને પેલા ફૂવામાં નાખીને રમવાની હતી? શું ફરીથી તેણે એ બધું સહન કરવાનું હતું? શું ફરી તે એ જ પરિસ્થિતિમાં પહોંચી જવાનો હતો જ્યાં તેણે મજબૂરીમાં જીવ બચાવવાની અથાગ કોશિશ કરવી પડે તેમ હતી? ચોક્કસ એવું જ હતું!

સુરેશ આગળ વધ્યો. આ વખતે વિચારવાનું કશું હતું જ નહીં. તે ભૂત બોલાવે ત્યારે તેણે હાજર થઈ જવાનું હતું. તે કહે તેમ કરવાનું હતું અને જો તે કહે તેમ ન કરે તો સુરેશનું આવી બનવાનું હતું. એટલે જ સુરેશ સુનમુન ચાલવા લાગ્યો. તે બધી જ ઘટનાઓ જે તેના જીવનમાં એક પછી એક બની રહી હતી, તે બધા જ પારલૌકિક અનુભવો જે તે એક પછી એક અનુભવી રહ્યો હતો, તે બધું જ તેના મગજમાં ડરની એક વ્યાખ્યા તૈયાર કરી રહ્યું હતું. તે ડરને નાથવો અશક્ય છે એવું તે ધીરેધીરે માનવા લાગેલો! તે ધીમેધીમે નબળો પડી રહ્યો હતો. તેના મનમાં તે ડર કાયમી સ્થાયી થવા જઈ રહ્યો હતો. પાછલી રાતનું પેલું નજીવું સુખ એ બધામાં બાષ્પ બનીને ક્યારનુંય ઉડી ગયું હતું!

તે ઘરમાં પહોંચીને સુરેશ થોડીવાર માટે ઊભો રહ્યો. ઊંડો શ્વાસ લઈ લીધો જેથી આગળ જે કશુંક બને તેમાં તે પોતાની જાતને સંભાળી શકે. ધીમેથી અંધારામાં પેલી આરામખુરશી પાસે પહોંચ્યો જ્યાં પેલી ભૂતાવળ બેઠેલી હતી.

શું ભૂતોને કપડાં બદલવાના શોખ નહીં હોતા હોય? સુરેશનું એવું વિચારવું વ્યાજબી હતું કેમ કે તે ભૂત એ જ વાદળી કપડામાં બેઠેલું જે તેણે આ પહેલાં બે વાર જોયું હતું. તે ભૂત એવું ને એવું તેની સામે પીઠ બતાવીને બેઠું હતું!

“આવી ગયો!”

તે ભૂતાવળ બોલી. સુરેશથી ન રહેવાયું. તે ઘણુબધું કહેવા માંગતો હતો પણ તેનો અવાજ નીકળે ત્યારે કશું બોલે ને! તેના મોઢામાંથી તો એક શબ્દ પણ નીકળી શકતો નહોતો. જાણે તે ભૂતાવળ તેના શબ્દો ખાઈ ગઈ હતી...

ત્યાં જ તે તેના તરફ ફરી અને સુરેશની આંખો ફરી તેના ભયાવહ રૂપથી અંજાઈ ગઈ. તે બેભાન થઈને ઢળી પડ્યો!

સુરેશના વાળને પકડીને તે ભૂતાવળ ચાલવા લાગી. ઢસડાઈને જતું સુરેશનું શરીર પીડા દેવા લાગ્યું અને એ સાથે જ સુરેશની આંખો ખુલી. ફરી એ જ દ્રશ્ય! ફરી એ જ ભૂતાવળ અને તેનું ઢસડીને લઈ જવું. ફરી એ જ પીડા. સુરેશનું ફરી એ જ વાળને પકડી લેવું.

તે ભૂતાવળ સુરેશને લઈને બહાર આવી. અને તેને ઉઠાવીને નાખી દીધો પેલા ફૂવાની અંદર!

સુરેશ વાળને પકડતો, કણસતો તે ફૂવાની અંદર ટૂંટિયુંવાળીને પડી રહ્યો. તેના વાળનું બેન્ડ વાગી ગયું હતું! તે કણસતો જતો હતો અને તેના મોઢામાંથી બસ સુસવાટા જ બહાર આવી રહ્યા હતા. તે બોલવા તો ઘણું માંગતો હતો પણ અવાજ નીકળવાનું નામ જ નહોતો લઈ રહ્યો. તેના શરીરમાં દર્દ અને પીડા વધતાં ગયા અને સાથે પેલા કાંકરા પણ ફૂચી રહ્યા હતા. જમીન પર પથ્થર પણ પડ્યા હતા. એ બધું તો ખરું પણ પેલું છેલ્લીવારનું પાણી ક્યાં ગયું? તે ફૂવો તો ફરી સુકકો ભઠ્ઠ થઈને પડ્યો હતો.

થોડીવારમાં સુરેશ ઊભો થવાની કોશિશ કરવા લાગ્યો. તેના શરીરનું દર્દ ઓછું થયું હતું પણ વાળમાં તો એવું ને એવું જ દુઃખતું હતું. બહાર પેલી ભૂતાવળ ગાયબ હતી અને અંદર સુરેશની આશા. તે જાણતો હતો કે તે ફૂવામાંથી નીકળવું શક્ય નહોતું. તે ભૂતાવળ હવે તેને નચાવવા જઈ રહી હતી...

સુરેશ ફૂવાના એક ખૂણે ટૂંટિયુંવાળીને ઊભો રહ્યો. તે ડરેલો હતો અને દુઃખી પણ. એકબાજુ તે સંસારનું, શરીરનું એક સુખ માણવા જવાનો હતો અને બીજી બાજુ ફરીથી તે એ જ ભૂતાવળના પંજામાં સપડાઈ ચુક્યો હતો. તે ગુલામી ફરી તેના પર આવી પડી હતી. તેના જીવનમાં ફરી દુઃખની દસ્તક થઈ હતી. આમેય તેના જીવનમાં સુખ થોડુંક જ હતું. નાનો હતો ત્યારથી તે આવા જ અનુભવો લઈને મોટો થયો હતો જે અનુભવોને લીધે તે સુખેથી જીવી પણ નહોતો શક્યો. એવામાં આ મિત્રો મળેલા જેઓએ તેના જીવનમાં કશોક રંગ ભરવા ચાહેલો અને તે પણ કેટલો ક્ષણિક નીવડેલો! એ થોડીક ક્ષણોમાં તે ઘણું જીવી લેત પણ તેની તે ક્ષણોની પણ તે ભૂતાવળને ઈર્ષ્યા આવી હશે અને એટલે જ તેણે સુરેશને પોતાની પાસે બોલાવી લીધો હતો!

ફૂવામાંથી અસહ્ય દૂર્ગંધ આવી રહી હતી. તે દૂર્ગંધને સહેતો સુરેશ એકબાજુ ખૂણામાં લપાઈ ગયો હતો. થોડીવારમાં પેલી ભૂતાવળ તેને મળવા આવવાની હતી અને આ વખતે કેવા પ્રકારની સજા આપશે તે સુરેશ જાણતો નહોતો. છેલ્લે થયેલો મોતનો અનુભવ તેના હૃદયમાં ટકોરા મારી રહ્યો હતો. તે અસહ્ય ક્ષણો યાદ આવતાં જ તે ફફડવા લાગેલો. આખા શરીરમાં ઠંડીની લહેર દોડી જતી તે અનુભવી રહ્યો હતો. થોડી જ વાર અને ખેલ ખતમ.

સુરેશની આંખો સામે દ્રશ્ય બદલાયા. તે યાદ કરવા લાગ્યો પેલો સ્પર્શ. તે છોકરીનો પહેલો સ્પર્શ, તેના પ્રત્યેની લાગણી કહો કે વાસના તેના મનમાં તરવા લાગી. તે ફરીથી તે નશામાં પોતાને ખોઈ જતો અનુભવવા લાગ્યો. તે પોતાની જાતને સંભાળી શકતો નહોતો. તેના ભાઈબંધ બધાએ તે રાતે કારનામાં કરેલા તો પછી એનાથી એવું શું થઈ ગયું હતું કે તે ફૂવામાં, તે મોતના ફૂવામાં તેને તે બધું ફરી ફરીને યાદ કરાવવામાં આવી રહ્યું હતું?

“તું નહીં સુધરે ને?”

ઝાંઝર ખખડવાની સાથે પેલી ભૂતાવળ બોલી. ફૂવાની પાસે આવીને તે ઊભી રહી હતી. આ વખતે તે પહેલેથી ગુસ્સામાં લાગી રહી હતી અને થોડીક વધારે શબ્દો સાથે પણ.

સુરેશ પાસે કોઈ જવાબ નહોતો. તે કહેવા તો માંગતો હતો કે શું સુધારવાનું હતું એણે? શું વિચારો? શું આચાર? શું અને કેવું?

“શરીર... બદનની ભૂખ...”

અને તે ભૂતાવળ ખડખડાટ હસી. તેના મોઢામાંથી શબ્દો તલવારની જેમ નીકળી રહ્યા હતા. તે સુરેશને મારી નાખવા માંગતી હતી પણ એથી વધારે તડપાવવા. તે ફૂવામાં તેણે તેની સતાવણી કરવાનું આયોજન કર્યું હતું જેથી દરેક વખતે તેને બોલાવીને પોતાની મરજી પ્રમાણે કરાવી શકે.

“આજે તારી ભૂખ સંતોષાશે!”

ફરી તે જોરથી હસી. તેનું હસવું સુરેશને માથાથી લઈને પગ સુધી ઠંડકથી ભરી રહ્યું હતું. તેનું હસવું સાક્ષાત મોતના આવવા જેવું હતું! સુરેશ લાચાર હતો, મજબૂર ગુલામની જેમ ઊભો રહ્યો હતો. હવે જે થવાનું હતું તેમાં તે કશું કરી શકે તેમ નહોતો. તેના કૃત્યનો બદલો તે ભૂતાવળ તેને આપી રહી હોય તેવું તેને સમજણમાં આવી રહ્યું હતું. પણ કેવું કૃત્ય? અને પોતે જ કેમ?

છેલ્લે મળેલી સજામાં ફૂવામાંથી પાણી નીકળ્યા હતાં અને સુરેશને ઘૂંટણ સુધી ડૂબાડી દીધો હતો. એ બાદ પેલી ભૂતાવળનો શક્તિશાળી અદ્રશ્ય હાથ સુરેશના માથા પર ઊતરી આવ્યો હતો અને તેને તેણે પાણીમાં પુરેપુરો ડૂબાડી દીધો હતો જ્યાં તેનું મોત થયું હતું. અલબત્ત બધું જ સપનામાં થયું હતું એ ખરૂં પણ એ બધું એટલું વાસ્તવિક લાગતું હતું કે સુરેશ જાણે આખું એક જીવન અને મોતનું ચક્ર રમીને આવ્યો હોય તેટલો વિષાદથી ભરાઈ જતો. હવે એવો જ કશોક અનુભવ તેને થવા જઈ રહ્યો હતો!

ભૂતાવળ હસીને ત્યાંથી ચાલી ગઈ હતી. તેના જવાનો અવાજ અને પેલી ઝાંઝરની છનછન સુરેશ માટે અસહ્ય હતી. કેટલો કર્કશ હતો તેનો અવાજ પણ. કોઈ તેને બીજીવાર સાંભળવા ન માંગે!

થોડીવાર થઈ. વાતાવરણ શાંત થયું હતું. ઠંડીની લહેરો ઉડી રહી હતી. બહાર તો બધું સારૂ અને સમુસુતરું હતું પણ અંદર ફૂવામાં બધું જ અસ્તવ્યસ્ત અને અંધારિયું હતું. તેમાંથી નીકળવાની તો કોઈ શક્યતા જ નહોતી. હવે સુરેશને તો બસ પેલી સજાની રાહ જોતા જોતા ફૂવામાં જ સમય પસાર કરવાનો હતો...

ત્યાં જ બહાર પેલો કાગડો બોલ્યો. તેના બોલવાની સાથે જ સજા જાણે શરૂ થવાની એંધાણી વર્તાવા લાગી. ચારેકોર તેનું કા કા સંભળાઈ રહ્યું. સુરેશના શરીરમાં ધ્રુજારી દોડવા લાગી. તેનું શરીર અશક્ત થવા લાગ્યું. તેના ગાત્રો ઢીલા થવા લાગ્યા. તે નબળો પડવા લાગ્યો. તેનું ગળું તો ક્યારનુંય સુકાઈ ગયું હતું. તે ફૂવામાં

પહોંચતા જ જાણે તરસ ઉભરી આવતી. તરસ ન લાગી હોય તોય તરત ત્યાં પહોંચતા જ લાગી જતી. અને એ સાથે જ સુરેશ રડવા લાગ્યો. અવાજ તો નીકળતો નહોતો. સુસવાટા સાથે તે બસ પોતાને પ્રદર્શિત કરતો રહ્યો. કોઈ સાંભળનાર નહોતું. કોઈ જોનાર નહોતું. કોઈ તેની લાગણીઓ સમજી શકે તેમ નહોતું. અને પેલી સજા શરૂ થઈ!

ફૂવામાંથી ઘાણી ફૂટતી હોય તેવો અવાજ સંભળાયો. તેના તળિયામાંથી કશુંક નીકળવાનો અવાજ સંભળાવવા લાગ્યો. તે એટલું જોરથી આવી રહ્યું હતું કે સુરેશ પોતાના પગને ઊંચા થતાં જોઈ રહ્યો. તેનું હૃદય ઉછાળા ભરવા લાગ્યું. આ વખતે શું હતું જે તેને મારી નાખવા જઈ રહ્યું હતું?

અને તે ફૂવાના તળિયામાંથી વંદાઓ નીકળવા લાગ્યા. એક પછી એક અને અઢળક. ઘાણી ફૂટતી હોય તેમ એક પછી એક. વંદાઓનું ઝુંડ નીકળવા લાગ્યું... એવું કહેવાય છે કે વંદાઓ કેટલાય વર્ષો સુધી જીવતાં રહી શકે છે. પણ તેઓનો ઉપયોગ કોઈએ માણસને સજા આપવા ક્યો હોય તેવું ક્યાંય સાંભળેલું નથી. સુરેશ સાથે તે બની રહ્યું હતું. તે વંદા એક પછી એક ફૂવામાં ભરાતાં ગયા. તેઓના ઢગલે ઢગલા આખા ફૂવામાં છવાઈ જવા લાગ્યા. જાણે તેઓને તેમાંથી ફૂટવાને અને આખો ફૂવો ભરી દેવાને બહાર કાઢવામાં ન આવ્યા હોય!

“ભૂખ...”

ભૂતાવળ બોલી અને જોરથી હસી.

સુરેશ અવાજ વગરની ચીસો પાડતો રહી ગયો. તેની સજા શરૂ થઈ ચુકી હતી. તેની પાસે બચવાનો કોઈ ઈલાજ હવે નહોતો. તેનું મોત નક્કી હતું. તેના પાસે કોઈ ચારો નહોતો...

“શરીરની...”

ફરી હસવાનો અવાજ આવ્યો.

“હવે ખા...”

તે ભૂતાવળ બોલી અને એ સાથે જ વંદા આવવાનો પ્રવાહ એકદમથી વધી ગયો. તે પાતાળમાંથી વંદાનો ફૂવારો ફૂટ્યો. સુરેશના પગ તેમાં ડૂબવા લાગ્યા. જે જંતુથી તે ડરતો હતો તે તેના આખા શરીર પર આવીને ચોંટી રહ્યા હતા. કેટલા ચીકણા, ગંદા અને જુજુપ્સા પ્રેરનારા જીવ હતાં એ! સુરેશને ચીતરી ચડી રહી હતી. તેઓના આગમનથી તેનો જીવ તાળવે ચોટ્યો હતો.

ધીરેધીરે તે વંદાઓએ સુરેશના આખા શરીરને ડૂબાડી દીધું અને જ્યાં સુધી તે આખો ડૂબી ન ગયો ત્યાં સુધી વંદા તે ફૂવામાં ભરાતા ગયા. અને સુરેશ દેખાતો બંધ થયો...

તેના મોઢામાં વંદા હતા. તે વંદાનો રસ, તેની ગંધ, તેનું માંસ તેના મોઢામાં હતું. નાછૂટકે સુરેશ તે બધો સ્વાદ લઈ રહ્યો હતો. ખાઈ રહ્યો હતો. બસ ખાતો જ ગયો!

પણ થોડીવારમાં તેનો શ્વાસ રૂંધાવા લાગ્યો. અને તે પોતાની આંખ સામે અંધારાં આવતાં જોઈ રહ્યો. તે ફૂવામાં ફરી તે મોતનો અનુભવ કરવા જઈ રહ્યો હતો. પહેલી વખતે તેણે પાણીમાં મોત અનુભવેલું. અને આ વખતે તે વંદામાં ડૂબીને મરી રહ્યો હતો.

જેમ જેમ સુરેશનો શ્વાસ રૂંધાતો ગયો તેમ તેમ તે બધું યાદ કરતો ગયો. પેલી છોકરી, તેનો સ્પર્શ બધું જ તે યાદ કરતો ગયો અને છેવટે મરી ગયો!

અત્યાર સુધીના જીવનમાં સુરેશે ખાસા એવા પારલૌકિક અનુભવો કરી લીધા હતા. છગન જોડે નાનો હતો ત્યારે રેતીના ટીંબાને જે આંગળી વડે તેણે ઈશારો કર્યો હતો ત્યારથી લઈને પેલા ફૂવામાં તે વંદા ખાઈને મર્યો ત્યાં સુધી તેના જીવનમાં એક પછી એક ભૂતો પ્રવેશી રહ્યા હતા. જીવનના આ પડાવોમાં સુરેશ અસંખ્ય અનુભવોમાંથી પસાર થઈ રહ્યો હતો. પણ છેલ્લે થયેલો અનુભવ તેના જીવનમાં આવેલી પેલી ભૂતાવળનું રહસ્ય જાણે ખોલી રહ્યો હતો.

આખરે સુરેશની આંખ ખુલી. તેણે જોયું તો પોતે પેલી કોતરણીવાળી જાળીના નીચે ફસડાઈને પડ્યો હતો. તે એ જ જગ્યા હતી જ્યાંથી પેલો હાથ તેની તરફ આવેલો અને ઝાટકો લાગવાથી તે નીચે પડી ગયો હતો. તે ઊઠ્યો ત્યારે સવાર થઈ ગઈ હતી. સવારના પાંચેક વાગ્યા હતા. સુરેશ તે જગ્યાએથી ધીમે રહીને ઊઠ્યો. શરીર દર્દ કરી રહ્યું હતું અને પેલા દ્રશ્યો આંખ સામે તરીને આવી રહ્યા હતા. એક પછી એક બનેલી ઘટના ભલે સ્વપ્નમાં હોય પણ જાણે વાસ્તવિક અનુભવ કર્યો હોય તે રીતે તેને દર્દ આપીને જતી રહી હતી. તેનું શરીર દર્દ કરી રહ્યું હતું અને તેના વાળ. જ્યારે તે પોતાના વાળને અડ્યો ત્યારે તેણે જોયું કે તેઓમાંથી ઘણા ખરી પડ્યા હતા. સુરેશને હવે ટાલ પડી રહી હતી!

થોડીવારમાં પેલો માલિક આવ્યો અને હોલનો દરવાજો ઝટપટથી ખોલ્યો. તે જાણતો હતો કે પોતે નહીં જાય તો પેલા છોકરાઓ ત્યાંથી જવાના નહોતા. તેઓ આપેલા પૈસા બરોબર વસુલ કરીને જવાના હતા. એટલે જ તે આવ્યો હતો કે હવે તેઓને ભગાડે.

સુરેશને બહાર ઉભેલો જોઈને તેણે પહેલાં તો ગાળ ચોપડી દીધી. મફતમાં શું લેવા ચાલ્યા આવો છો, કશું ન કરવું હોય તો એવું બધું સંભળાવી દીધું. સુરેશ નીચું ગાલીને સાંભળી રહ્યો. માલિકની પાસે સમય નહોતો. તેણે ફટાક કરતુંક પાછળના રૂમોનું બારણું ખોલ્યું અને એકએક રૂમ આગળ જઈને ખખડાવવા લાગ્યો જેથી બધા છોકરાઓને બહાર કાઢવા લાગ્યા. તે માલિકના આવતા જ છોકરાઓ પોતપોતાની પરિસ્થિતિઓને સરખી કરતાંક ઓરડાઓમાંથી બહાર નીકળવા લાગ્યા. એક પછી એક તેઓ બધા બહાર આવીને ઊભા રહ્યા. પૈસા તો એડવાન્સ આપી દીધેલા એટલે ત્યાં ઊભા રહેવાનો કોઈ મતલબ બનતો નહોતો.

“અલ્યા, સુરેશ, તું શું બહાર જ ઊભો હતો કે શું?”

“ના રે, એ તો લાગે છે આપણી પહેલાં બહાર કાઢી નાખવામાં આવ્યો છે!”
કહીને બધા મિત્રો સુરેશ પર હસ્યા. સુરેશ પણ બધાની સામે નાનકડું સ્મિત કરીને પોતાની લાગણી છુપાવવા લાગ્યો. તેઓ સૌ હોલની બહાર જવા લાગ્યા. ત્યાં જ પેલી છોકરી અંદરના ઓરડામાંથી સુરેશને જોવા આવી. સુરેશની નજર તેના પર પડી અને ભયનું લખલખું તેના હૃદયમાંથી પસાર થઈ ગયું. એ સાથે જ તે છોકરીની દયામણી આંખો તે જોઈ રહ્યો. તેણે શું કર્યું હતું? તેનો વાંક શું હતો? બિચારી પોતાની લાગણીઓને સંતોષવા માંગતી હતી બસ અને સુરેશે તેને ઝાટકાથી દૂર કરી નાખી હતી. સુરેશે પણ શું કર્યું હતું કે તેની જોડે એ બધું થયું હતું? કશું ન કરવા માટે સુરેશે વંદા ખાવા પડેલા!

એ બધું યાદ આવી જતાં જ સુરેશ નીચું ગાલીને ઓરડાની બહાર નીકળી ગયો અને ફરી કદી તે જગ્યાએ પગ નહીં મુકે તેવો નિર્ધાર કરતો ગયો. પેલી છોકરી તેને છેક સુધી નિહાળતી રહી. કદાચ હવે પછી કોઈ એવો છોકરો તેની પાસે આવવાનો નહોતો. જે રહી જવાનું હતું તે ધોર નિરાશા હતી!

એ દિવસ બાદ સુરેશે મન દઈને ભણવાનું શરૂ કર્યું અને પરીક્ષામાં સારા ગુણ લાવીને સારી નોકરીએ ચડી શક્યો. તે દિવસે સુરેશને એક છોકરીનો ફોટો પસંદ આવી ગયો હતો અને તેઓ આખું કુટુંબ તે છોકરીના ઘેર પહોંચી ગયું હતું. તે છોકરીને જોવા. તે છોકરી સાથે જો સુરેશનું ગોઠવાઈ જાય તો પછી સુરેશના માબાપે સુરેશના ઘડિયા લગ્ન લઈ લેવા તે નક્કી કરેલું.

સુરેશના લગ્ન અને તેના જીવનનો એક ઓર પડાવ આવવાનો બાકી હતો...

@snehnusarnamu

અગ્નિ જેવી દઝાડતી તે ગરમી હતી. ગાડીમાં એ.સી હોવાથી જો કે તેઓને કશો અનુભવ થતો નહોતો. તેઓ બધા સત્વરે તે છોકરીના ઘરે પહોંચી જવા માંગતા હતાં જેથી કરીને સુરેશ તે છોકરીને ગમાડી લે અને જટપટ તેઓના લગ્ન કરાવી નખાય. માબાપ ઘણો સમયથી કંટાળેલા હતા. ક્યાં સુધી છોકરીઓ જોયા રાખવાની. સુરેશ તો એક પછી એક છોકરીઓ નાપસંદ કરે જ જતો હતો અને સમાજમાં તે આખા કુટુંબની વાતો ફેલાતી જતી હતી કે તેઓ અભિમાની છે, ફલાણું અને પેલું. તેથી જ તેના માબાપને આ વખતે તો સુરેશ છોકરી ગમાડી જ લે તેવું નક્કી કરેલું. અને એટલે જ તેઓ છેક તમિલનાડુ લાંબા થયેલા!

“બેટા તમિલ છોકરીઓ સ્વભાવે કોકોનટ જેવી હોય છે!”

સુરેશના પપ્પા બોલ્યા.

“શું તમે પણ છોકરાની આગળ.”

સુરેશની મમ્મી શરમાયા. તેમનું કુટુંબ આધુનિક વિચારસરણી ધરાવતું થયું હતું. સુરેશની સારી નોકરી અને તે ગામડામાંથી બહાર નીકળી આવવાના કારણે તેઓના જીવન વ્યવહારમાં ઘણા પરિવર્તનો આવેલા. સાથે ટીવી સીરીયલો જોઈને તેઓ ઘણું શીખી પણ રહ્યા હતા.

“પપ્પા, છેક તમિલનાડુ લાંબા થવાનું કંઈ કારણ?”

“લે, તે જ તો પસંદ કર્યો છે ફોટો.”

“પણ મને શું ખબર કે તમે મારા માટે છોકરીઓને છેક તામિલનાડુમાંથી પણ શોધી રહ્યા હશો!”

બધા હસ્યા.

“જો તું ગમાડતો નથી અને અમારે સાંભળવું પડે છે. એટલે જ અમે નક્કી કર્યું છે કે ભલે જાન છેક તમિલનાડુ લઈ જવી પડે પણ અમે તારા લગ્ન પાક્કા કરીને જ રહીશું.”

સુરેશ પપ્પાની ગાંડીઘેલી વાતો સાંભળીને પોતાનું હસવું રોકતો ચુપ થઈ ગયો. તેની મમ્મી પણ પોતાના દીકરાને ખુશ જોઈને રાજી થવા લાગી. સારૂ થાય જો આ વખતે સુરેશ તે છોકરીને ગમાડી લે...

સૌ ખુશ હતા. આખો માહોલ ખુશીનો હતો. છોકરીના ઘરમાં પણ ઊજવણી જેવો માહોલ હતો. તેના માબાપ પણ તૈયારીઓ કરી રહ્યા હતા અને ચા નાસ્તો બનાવવાની પેરવી કરી લીધી હતી. છોકરીને ઉપરના રૂમમાં તેની મોટી બેન તૈયાર કરી રહી હતી. બંનેની વાતો પરથી લાગતું હતું કે તેઓ બંને છોકરાને જોવા માટે ખુબ જ આતુર હતી.

“તેઓ કહે છે કે છોકરો તો બહુ સ્માર્ટ છે ને. ઘણો ભણેલો પણ.”

મોટી બહેન બોલી.

“દીદી, તમે પણ શું.”

“અરે, મારી બેનને કોઈ ગમે તેવો છોકરો જોવા શું કામ આવે. આ તો મને જે સાંભળવા મળ્યું હતું તે તને કહ્યું. બાકી તારી મરજી છે. તારે ગમાડવો હોય તો ગમાડ.”

“તમે બધા મને ઘરમાંથી કાઢી મુકવા માંગો છો ને?”

“ના રે ના, એવું હોય વળી? અને તને કોણે કહ્યું કે દીકરી સાસરે જાય એટલે ત્યાંની જ થઈ જાય. ભારતીય નારીને પિયરમાં આવવા જવાની એટલી જ છૂટ છે જેટલી એક ગાયને રસ્તે રઝળવાની.”

નિર્દોષ મજાક કરીને બંને હસી. દીકરીને ગાય દોરે ત્યાં જાય.

થોડીવારમાં ગાડી આવીને આંગણામાં ઊભી રહી. તે ઘર ખાસું મોટું હતું. તમિલનાડુમાં તે ભાઈ મોટી સરકારી પદવી ધરાવતા હતા. તેમની એક છોકરીને તેમણે ગુજરાતમાં જ વળાવી હતી અને હવે બીજી છોકરીનું માગું પણ ગુજરાતમાંથી જ વિશેષ કરીને ખોળાવી લીધું હતું. ગુજરાતીઓ પ્રત્યે તેમને ખાસો લગાવ હતો.

“આવો, આવો. ખાસી વાર લગાડીને. રસ્તામાં કશી તકલીફ તો નથી પડીને?”

“ના, જરાય નહીં. વિમાનમાં આવ્યા અને ગાડીમાં સવારી કરી. બાકી ગરમી બહુ છે બહાર.”

“હા એ તો છે.”

એટલી વાતચીત બાદ બધા એકસાથે સોફા પર બેઠા. થોડીક ઔપચારિક વાતો થઈ. માહિતીનું આદાનપ્રદાન થયું. સૌ એકબીજાને મળીને હરખાયા.

છોકરીના બાપે તેની પત્નીને ઈશારો કર્યો કે છોકરીને નીચે લાવવામાં આવે. જેથી તેઓ ઉપરના માળે જ્યાં તે છોકરી તૈયાર થતી હતી ત્યાં ગયા. તેમણે પોતાની છોકરીને જોઈ અને ખુબ સુંદર કહીને તેને પોતાના હાથોથી પકડી લીધી. ત્યારબાદ તેઓ બધા એકસાથે નીચે ઉતર્યા. રસોડામાંથી ચા અને નાસ્તો આવી ગયો હતો. ઘરના નોકરોએ એ બધું ટેબલ પર મૂકી દીધું હતું જેથી આવેલા મહેમાનો નાસ્તો કરી શકે. સુરેશે થોડુંક શરમાતાં ચા નો કપ હાથમાં લીધો હતો. અને ત્યાં જ પેલી છોકરી આવી...

સુરેશનો કપ તેના હાથમાં એવો ને એવો રહી ગયો. તેનું મોઢું થોડુંક ફાટી ગયું કેમ કે તે છોકરીના ચહેરાની સુંદરતા તેની આંખમાં ઉડીને વળગતી હતી. તેના રેશમી વાળ, તેની આંખો, તેનું બદન સઘળું એકદમ જાણે સંપૂર્ણતાની નજીકનું હતું. બનાવવાવાળાએ ઘણું ઉત્તમ ચિત્ર તે બનાવ્યું હતું. પહેલી જ નજરે સુરેશના હૃદયમાં તે છોકરી બેસી ગઈ. તે પ્રેમમાં પડ્યો!

“ચા લો.”

સુરેશને કહેવામાં આવ્યું ત્યારે તે પેલા આકર્ષણના વશમાંથી બહાર નીકળી શક્યો. તે મુગ્ધ થઈ ગયો હતો. વિજાતીય પાત્રથી અત્યાર સુધી નાસનારો સુરેશ હવે તે છોકરી પ્રત્યે એવો આકર્ષાયો હતો કે જો કોઈકે તેને પૂછ્યું હોય કે તેની ઈચ્છા શું છે

તો તેણે તરત કહી દીધું હોત કે હા, તે લગ્ન કરવા માંગે છે!

સૌ ચા નાસ્તો કરીને પાલ્યાં. એકબીજાની સાથે વાતો કરવા લાગ્યા. છોકરા અને છોકરીને એકલા મુકવાનો વખત થયો. એટલે જ છોકરીના બાપે છોકરીને કહ્યું કે તે સુરેશને ઘર દેખાડી આવે. એ બાદ બધા પોતપોતાની વાતોમાં મશગુલ થયાં.

આ બાજુ બંને જણા ઉપરના માળે ગયા જ્યાં છોકરીનો પોતાનો ઓરડો હતો અને બાલ્કની પણ આવેલી હતી જ્યાંથી ઘરનું આંગણું અને આગળનો ભાગ દેખાતો હતો અને સાથે જ વિશાળ ખેતર જે તેમના ઘરની સામે આવેલું હતું તે દેખાતું હતું. તે ખેતરમાં વાવેલ પાકને લીધે બધું જ મનોરમ્ય લાગી રહ્યું હતું. ખેતરમાં એક ચાડિયો પણ ઊભો કરેલો હતો. સુરેશને તે સ્થળ ગમી ગયું હતું. પણ એથી વધારે પેલી છોકરી.

“શું નામ છે તમારું?”

“રેશ્મા.”

“ઓહો, ખરું નામ છે! રેશમ જેવા રેશ્મા.”

સુરેશની વાતો સાંભળીને તે છોકરી ખડખડાટ હસી અને એ સાથે જ સુરેશ ઝબકી ગયો. તેને કશુંક યાદ આવવા લાગ્યું અને તેણે પોતાની જાતને સંભાળી લીધી કેમ કે સારા સમયમાં દુઃખી વાતો યાદ કરવું તેને પસંદ નહોતું. તે પેલી છોકરીની સામે એકીટશે જોવા લાગ્યો.

“સાચું કહ્યું? મને તમે ગમવા લાગ્યા છો.”

સુરેશની સીધી વાત સાંભળીને છોકરીની આંખો તેની આંખોમાં પરોવાઈ ગઈ. બંને એકબીજામાં ખોવાઈ ગયા. જાણે તેઓ એકબીજા માટે જ બનેલા હતા. એવી એક ક્ષણ જ્યાં તેઓ એક થવા માટે જ ભેગા થવાના હતા. તેઓનું મળવું અનોખું તો નહોતું, સંસારમાં ઘણા મળે છે, કેટલાક માબાપની મરજીથી તો કેટલાક પ્રેમલગ્ન કરીને. કેટલાકનો અંત સુખદ હોય છે તો કેટલાકને ભાગે સરખું જીવન પણ નથી હોતું. આ બંનેનું મળવું વિલક્ષણ એટલે બનવાનું હતું કેમ કે સુરેશનો એક ભૂતકાળ હતો. ભૂતાવળનો ભૂતકાળ. જે ઘણો ગંભીર અને મોટી મુસીબતમાં નાખી દે તેવો હતો.

“મારે તમને એક વાત કહેવી છે.”

“કહો. જે કહેવું હોય તે કહો.”

છોકરીએ સ્પષ્ટ કર્યું.

“મારા જીવનમાં ઘણીબધી અજુગતી ઘટનાઓ થઈ ચુકી છે જે વિશે મેં કોઈનેય જણાવ્યું નથી.”

સુરેશ એટલું બોલીને ચુપ રહ્યો. તે સામેથી પ્રતિક્રિયાની રાહ જોઈ રહ્યો હતો.

“તો રહેવા દો. જો તમે કોઈને નથી કહ્યું તો પછી તમારે મને પણ ન કહેવું જોઈએ અને જો તમે કહેવા જ માંગતા હો તો કહો પણ હું એટલી રાજદાર પણ નથી કે તમે

મને કહી શકો અને મને લાગે છે કે તમારે જે કહેવું હોય તે આપણો સંબંધ મજબૂત થાય પછી કહેજો.”

બંનેએ નક્કી કર્યું કે સમય આવ્યે તેઓ વાત કરી લેશે. સુરેશને પણ ઉતાવળ નહોતી.

તેઓ નીચે આવ્યા ત્યારે બધા જ ખુશ દેખાતા હતાં.

“સુરેશ બેટા, તમિલનાડુ આવેલું વ્યર્થ તો નહી જાય ને?”

સુરેશ તેના પપ્પાની વાત સાંભળીને હસી પડ્યો.

“હસ્યો મતલબ કે પાકું.”

સૌ હસી પડ્યા.

સુરેશ પણ સ્મિત કરતોક મોઢું નીચું ગાલીને ઊભો રહ્યો. તે છોકરી પેલી બાલ્કનીમાં જઈને ઊભી રહી કેમ કે સુરેશ જવાનો હતો અને તેની છેલ્લી નજર જોવા માટે તે ઉતાવળી થઈ હતી. તેના પરિવારના સૌ મહેમાનોને વળાવવા આંગણામાં ગયા. તેઓ ત્યાં ઊભા હતાં અને સુરેશ તેઓની સાથે.

ત્યાં જ સુરેશની નજર ઉપર ગઈ. તે છોકરી તેને જોઈ રહી હતી. તે બાલ્કનીમાંથી રૂપ નીતરી રહ્યું હતું. બંનેની આંખો મળી અને બંનેએ પોતાના હૃદયમાં પ્રેમનો ફૂવારો ચાખ્યો.

સૌ ગાડીમાં બેઠા. સુરેશ છેલ્લે બેસવાનો હતો. એક છેલ્લી નજર નાખીને. બધાનું ધ્યાન એકબીજામાં હતું. તેઓ જાણતા હતા કે છોકરા છોકરી એકબીજામાં ડૂબી રહ્યા હતાં. સૌ ખુશ હતા.

ત્યાં જ અચાનક સુરેશને ઝાટકો લાગ્યો!

તેણે કશુંક જોઈ લીધું હતું.

પણ એ તો પેલી છોકરીને જોઈ રહ્યો હતો.

તે છોકરી જેને તેણે પસંદ કરી લીધી હતી.

જે તેની જીવનસાથી થવા જઈ રહી હતી.

શું જોયું હતું તેણે?

પેલી ભૂતાવળને જ વળી!

રેશમાની પાછળ ઊભી રહીને તે ડોળા ફાડીને જોઈ રહી હતી. તેનો એ ચહેરો, એ કીડાઓએ કોતરી ખાધેલી ચામડી, એ ધૃણાસ્પદ ઉપસ્થિતિ જાણે કહી રહી હતી કે તે સુરેશને આસાનીથી છોડવાની નહોતી!

પળવારમાં સુરેશની બધી જ પસંદ ઓગળી ગઈ. તેને એટલું લાગી આવ્યું કે તે છોકરીના માબાપને તે ત્યાં જ ના પાડી દેવાનો હતો. પણ એ સાથે જ તેઓએ તેને ગાડીમાં બેસાડી દીધો. સુરેશ કશુંય બોલે તે પહેલાં તો તે ગાડી ધૂળની ડમરીઓ ઉડાડતી ત્યાંથી ચાલી નીકળી. તેનો ડ્રાઈવર ઉતાવળમાં હતો કદાચ. પણ સુરેશને કશી જ ઉતાવળ નહોતી. તે તો લગ્ન જ કરવા નહોતો માંગતો હવે... તેના મનમાંથી

પેલો ચહેરો જતો જ નહોતો. શું જોઈતું હતું તે ભૂતાવળને?

ઘેર પહોંચીને બધા ભેગા મળ્યા. સુરેશની સામું બધા જોઈ રહ્યાં. તેના પપ્પાથી ન રહેવાયું અને તેઓ બોળ્યા,

“જો સુરેશ બેટા, તું જેટલું ભણ્યો છે અને જેવી તારી નોકરી છે તે હિસાબે અમે છોકરીઓ શોધીને તને બતાવી. એમાં તે આ છોકરીને ફોટામાં ગમાડી હતી એટલે જ છેક તમિલનાડુ પણ જઈ આવ્યા. હવે તારા પર છે. અમે ક્યારેય તને ફોર્સ નથી કર્યો કે તું અમારી જ પસંદનો ખ્યાલ રાખ પણ જરી વિચારી જો આ વખતે. અમને લાગે છે કે છોકરી તને પસંદ આવી ગઈ છે.”

“પસંદ તો આવી ગઈ છે પપ્પા પણ...”

સુરેશના જવાબથી ઘરમાં સોંપો પડી ગયો. સૌના મનમાં એક જ સવાલ હતો કે છોકરાને પણ શબ્દમાં એવું તો શું ખટક્યું હતું.

“પણ શું?”

“એમાં એવું છે કે મારે તે છોકરીને મળવું છે. થોડું જાણી લેવું છે એના વિશે. પછી જ કશું નક્કી કરીશ.”

“તો વાંધો નહીં, તમારા બંનેની સગાઈ કરાવી લઈએ.”

સૌ સહમત થયા. તેઓની યોજના તો સુરેશને વહેલી તકે પરણાવી લેવાની હતી પણ સુરેશની ઈચ્છા પ્રમાણે તેઓ હવે પોતાની યોજના બદલી રહ્યા હતા. ભલે ને છોકરો સગાઈ કરે અને એ બહાને છોકરીને જાણી તો લે બરોબર.

તારીખ ગોઠવાઈ. ફોન પર વાતો થઈ અને જે તે દહાડે સગાઈ પણ થઈ ગઈ. સૌ ખુશ હતા. સુરેશના માબાપે તો સરસ મજાનો ફોટોશૂટ પણ કરાવેલો. તે જોઈને તેઓ ઘણા હરખાયા હતા. તેઓની ખુશીનો પાર નહોતો. બસ હવે સુરેશ ક્યાંક ફંટાઈ ન જાય તો સારું.

સુરેશ તમિલનાડુ તેની સગાઈ કરેલી છોકરીના ઘરે રહેવા ગયો. થોડા દિવસ રહીને તે પોતાની વાત રેશમાને કરી લેવા માંગતો હતો. સાથે તેને એ પણ ચેક કરી લેવું હતું કે રેશમાની પાછળ પેલી ભૂતાવળ તો નહોતી પડીને કેમ કે તે દિવસે તે તેની પાછળ ઊભી હતી!

નહાઈ ઘોઈને સુરેશ બહાર નીકળ્યો. તે ઘરમાં તેનો તે પહેલો દિવસ હતો. સફરનો થાક તો તે સહેજેય અનુભવતો નહોતો. તેના હાડકાં તે બાબત માટે મજબૂત હતા. ઘરની હવા લેતો લેતો તે લટાર મારવા લાગ્યો. તેણે ઘર તો જોઈ લીધું હતું પણ હવે તે તક શોધતો હતો કે જેથી રેશમાની સાથે એકાંતમાં વાત કરી શકે. બપોરનો વખત થયો. સૌ પોતાના કામે ચાલ્યા ગયા હતા. રેશમા ઘરમાં એકલી હતી અને સુરેશ તેના રૂમમાં પાછો ફર્યો હતો. નોકર ચાકર પોતપોતાના કામમાં મશગુલ હતા. ત્યાં જ સુરેશનો ફોન રણક્યો.

“હા બોલ રેશમા, શું કરે છે તું?”

“હાલ તો એકલી માંખો મારૂં છું.”

“કેમ ઘરમાં કોઈ નથી?”

“તું અને હું જ છીએ.”

“તો તો બહુ સરસ. એ હું આવું તારી જોડે?”

“કંઈ વાંધો નહીં આવ. પણ...”

“શું પણ?”

“કંઈ નહીં, તું આવ એટલે વાત કરું.”

રેશ્મા કહેવા માંગતી હતી કે સુરેશ મર્યાદા ન તોડે. લગ્ન પહેલાં એવું કશુંક બને તે પહેલાં તે ચેતી ગઈ હતી. જો કે સુરેશ તેને ગમતો હતો પણ સ્ત્રી હોવાના કારણે તેણે એટલું તો વિચારવું જ રહ્યું. થોડીવારમાં સુરેશ ત્યાં પહોંચી ગયો. તેણે થોડુંક અત્તર છાંટેલું અને વાળ સરખા ઓળી લીધેલા. રેશ્મા પણ સોફામાં સુરેશ માટે જગ્યા રાખીને બેઠી હતી.

“બોલ શું કહેવા માંગે છે તું?”

સુરેશ રેશ્માને જોઈ રહ્યો. તેના મનમાં તો તે ક્યારનીયે વસી ગઈ હતી. તેનું રૂપ તેના મનને ટાઢક આપી રહ્યું હતું. તે ચાહતો હતો કે તે ક્ષણ ક્યારેય ન વીતે. પણ સાથે એક અદ્રશ્ય ડર હતો તેના મનમાં! એ જ ડર જે વિશે તે રેશ્માને ખુલીને વાત કરવા માંગતો હતો. તેઓ બંને હવે સગાઈના તાંતણે બંધાઈ ગયાં હતા. તેઓની વચ્ચે મિત્રતાનું અંકુર પણ ફૂટી નીકળ્યું હતું. આ જ સમય હતો જ્યારે સુરેશે પોતાના દિલની વાત કરવાની હતી. જો તેમાં મોડું થયું અથવા જો તેણે કશું છુપાવ્યું તો તે પોતે તો સહન કરી જ રહ્યો હતો પણ સાથે રેશ્માને પણ લગ્ન બાદ તેમાં ભાગીદાર બનાવે તે શક્ય હતું.

“રેશ્મા, મારા ભૂતકાળમાં મારી સાથે ઘણી બીનાઓ બની છે. એવી કે જેની કલ્પના કરૂં છું તોય મને કંપારી છૂટે છે. એવી બાબતો જે ક્યાંય ન સાંભળેલી, ન જોયેલી, ન અનુભવેલી છે. એ બધું મારે તને કહેવું છે. આપણા લગ્ન થઈ જાય એ પહેલાં મારે તને એ બધા વિશે ખુલાસા કરી લેવા છે.”

“થોભ સુરેશ. જો તે તારી વ્યક્તિગત વાત છે અથવા તારાથી કોઈ ભૂલ થઈ ગઈ છે તો રહેવા દે. હું એ બધામાં નથી માનતી. માણસ માત્ર ભૂલને પાત્ર અને તારા ભૂતકાળ કરતાં તારા વર્તમાનમાં મને વધારે રસ છે.”

“ના, મારાથી કોઈ ભૂલ નથી થઈ પણ ન જાણે હું કોના ભૂલની સજા ભોગવી રહ્યો છું. કેટલીક વાતો રેશ્મા એવી હોય છે જીવનમાં જેને સમજવી બહુ જ અઘરી હોય છે. એવી જ બાબતો મારા જીવનમાં થવા લાગી છે. મને સમજાતું નથી કે જો હું તે બાબતો તારી આગળ રજૂ કરીશ તો તું મને ગાંડો સમજીશ કે નહીં?”

“નહીં સમજી. મને તારી આંખોમાં સચ્ચાઈ દેખાય છે.”

“રેશ્મા તો સાંભળ. તું જે કંઈ સાંભળવા જઈ રહી છે તે મારા મિત્રો વગર કોઈ

પરિવારના સભ્યને કહી નથી.”

સુરેશ રેશમાને તે કૂવા વિશે કહેવા જઈ રહ્યો હતો. તે ભૂતાવળ, તેની ગુલામી, તેની યાતના એ બધું કહેવા જતાં ફરી ફરીને તેને એ બધું યાદ કરવાનું હતું. જેને યાદ કરવાથી પણ શરીરમાં કંપારી છૂટી જતી હતી!

“નાનો હતો ત્યારે રેતના ટીંબાને જોઈને એક ભૂલ કરી બેઠો હતો. મારો મિત્ર છગન જેણે મને આંગળી કરવાની ના પાડી હતી છતાંય મેં તે ટીંબા તરફ આંગળી કરી હતી જ્યાં મરેલા સુતા હતા. એ દિવસથી લઈને મારા જીવનમાં ભૂતિયા અનુભવો શરૂ થઈ ગયેલા. સૌથી પહેલો અનુભવ મને મારા જુના ઘરમાં થયેલો જ્યાં મેં પાછળના રૂમમાંથી કોઈકને જતું જોયું અને જ્યારે મારી મમ્મીને લઈને હું તે ચેક કરવા ગયો તો ત્યાં કોઈ જ નહોતું! એ બાદ તો જાણે એક પછી એક મને ભૂતિયા આઘાત મળવા લાગ્યા. મારા નવા ઘરમાં પેલી ભૂતાવળ જે મને મારા જ ઘરના દરવાજામાંથી અંદર પ્રવેશવા દેતી નહોતી અને પેલો પલંગ... અને ત્યારબાદ મારી નિશાળ જેને હું છોડવાનો જ હતો ત્યાં જ મને આવેલું પેલું સ્વપ્ન જેમાં હું એક છોકરીને મળ્યો જેણે મને અને છગનને ઉપરના માળની રૂમમાં પૂરી દીધા હતા અને એ બાદ મને કશુંક બતાવીને તે પોતાની માં જોડે જતી રહી હતી. તેનું મરણ કેટલું ખતરનાક હતું! ત્યારબાદ હવે શરૂ થયેલા અનુભવોમાં પ્રવેશ કરવો જેમાં મને ઘર અને તે ઘરની બહારનો કૂવો અને તેના અનુભવોમાં નાખી દેવામાં આવ્યો છે. તે ભૂતાવળ જેનું નામ રમીલા છે... તે કેટલી ભયાનક દેખાય છે! તે બોલાવે ત્યારે મારે તેની પાસે જવું પડે છે. કોઈક ગુલામની જેમ હું તેની પાસે હાજર થઈ જાઉં છું. તેને ના પાડવાની હિંમત ચાલતી જ નથી. જો હું તેને ના પાડીશ તો મને તે કૂવામાંથી કદી બહાર નીકળવા નહીં દે. તે કૂવામાં મને તે હંમેશાને માટે કેદ કરી દેશે! હું લાચાર છું, મને કશી જ ખબર પડતી નથી કે કરું તો શું કરું. છેલ્લે જ્યારે તું મને મળી ત્યારે મારા જીવનમાં કશીક રાહત થયાનું મને ભાન થયું. તને પહેલી નજરે જ મેં ગમાડી દીધી હતી પણ મને શું ખબર કે જે ચહેરાને મેં ગમાડ્યો છે તેમાં જ મને પેલી ભૂતાવળ દેખા દેશે! તે દિવસે જ્યારે તું ઉપર ઊભી હતી અને અમને વિદાય થતાં જોઈ રહી હતી ત્યારે મેં તે ભૂતાવળને તારી પાછળ ઊભી જોયી હતી. તેનો ચહેરો, તેનું તારી પાછળ હોવું... અરે, તે મારો પીછો આટલા વર્ષો બાદ પણ છોડી નથી રહી.”

રેશમા બધું જ ચુપચાપ સાંભળી રહી. તેના પ્રેમની હવે પરીક્ષા થવાની હતી. જો તે કાચી નીકળી તો તે સુરેશને એ જ ઘડીએ ગાંડો હોવાનું બહાનું કાઢી છોડી દેવાની હતી અને જો તે સુરેશને સાચે જ પ્રેમ કરતી હતી તો પછી તેના જીવનમાં આવેલા તે ઝંઝાવાતને અપનાવીને તેની સાથે લગ્નના તાંતણે બંધાઈ જવાની હતી. સુરેશ થોડીવાર રોકાયો જેથી આરામથી આગળની વાત કરી શકે. ઘરમાં બીજું કોઈ નહોતું જે તે બંનેની વાતો સાંભળી શકે. નોકરો પોતાના કામમાં મશગુલ હતા અને બીજા બધા સભ્યો બહાર ગયા હતા.

“જો સુરેશ તારી વાતો તો માનવી મુશ્કેલ છે અને જો તું કોઈ પ્રકારની મજાક મારી સાથે કરી રહ્યો હોય તો અત્યારે જ મને કહી દે કેમ કે મને એવું બધું પસંદ નથી.”

“ના રેશમા ના, હું મજાક કરતો નથી. તું અમારા ઘરમાં કોઈપણને અમારા ભૂતકાળ વિશે પૂછીને મારી વાતો સાચી હોવાનું ચકાસી શકે છે. અમે બે ગામમાં રહેલા અને પછી શહેરમાં અમારૂં ઘર લઈ લીધું.”

“તું જે કહે છે તે અશક્ય છે.”

“મારે પણ એ જ માનવું છે રેશમા પણ જે બાબતો મારી સાથે બની છે તેઓને હું કેવી રીતે જૂઠી સાબિત કરું?”

“તો ખા તારી મમ્મીના સમ.”

“હું સમમાં માનતો નથી.”

“અને ભૂતમાં માને છે?”

“ના, મારે માનવું નથી પણ એ બધું મારી આંખો સામે બને છે ત્યારે તો ખરું જ.”

“તો પછી સમ ખા.”

“શું સમ ખાવાથી તું મારી વાત સાચી માની લેશે?”

“હા, પણ મને શું કામ તારે તે વાત સાચી મનાવવી છે?”

“કેમ કે ટૂંક સમયમાં આપણે લગ્નસંબંધમાં જોડાશું. આજ સુધી મેં તને મારી મિત્ર જ માની છે અને હવે તું જીવનસંગીની થઈશ ત્યારે તો મારે તારાથી કશું જ છુપાવું ન જોઈએ એવું મારૂં મન મને કહે છે.”

રેશમા તે છોકરાની પુખ્ત વાતો સાંભળીને મનોમન ખુશ થઈ.

“તે સમ ન ખાધા!”

“લે ત્યારે, મારી મમ્મીના સમ બસ...”

સુરેશ સમ ખાઈને ચુપ થઈ ગયો પણ રેશમા વિચારતી રહી ગઈ. શું સુરેશ સાચો હતો? અને જો તે સાચો હતો તો પછી તેના જીવનમાં તેની સાથે જોડાતાં જ આંધી આવવાની હતી! એક ભૂત વળગેલા માણસ સાથે લગ્ન કરવા કે નહીં એવો પ્રશ્ન પણ તેના મનમાં આવી ગયો.

“તું ધારે છે એટલું સરળ આ બધું નથી રેશમા. એક વખત આવી કોઈ ભૂતાવળ પાછળ પડી જાય પછી તે આસાનીથી પીછો છોડતી નથી. મને ખબર છે કે મારા જેવા સાથે તારે પનારો પાડવાનો છે જે ઘણું મુશ્કેલ રહેશે. છતાં હું ચાહું છું કે તું મને મદદ કરે. હું તને ખોવા માંગતો નથી અને તારી સાથે આખું જીવન રહેવા માંગું છું તે ચોક્કસ છે પણ સાથે ડર પણ છે કે પેલી ભૂતાવળ તને કશું નુકશાન ન કરી બેસે.”

“મને ડર નથી. પ્રેમની તાકાત પર મને પૂરો ભરોશો છે...”

અને બંને એકબીજાની આંખોમાં ખોવાઈ ગયા. તેઓ વચ્ચે એક પાક્કો સંબંધ બંધાઈ રહ્યો હતો. સગાઈ બાદ તેઓનું લગ્ન ધીરેધીરે નક્કી થતું જઈ રહ્યું હતું જે પેલી ભૂતાવળની આંખોમાં કદાચ ખૂંચી શકે તેવા સમાચાર હતા!

સુરેશ રેશમાના રૂપને નિહાળી રહ્યો હતો અને એક અદમ્ય આકર્ષણ બંનેને એકબીજા પાસે ખેંચી રહ્યું હતું. રેશમા થોડીક શરમમાં હતી ચોક્કસ પણ સુરેશની વાતો સાંભળ્યા બાદ તે તેના પ્રત્યે થોડીક ખેંચાઈ હતી. તેના મનમાં તે નિખાલસ વ્યક્તિ માટે માન ઉપજી રહ્યું હતું. સોફો લાંબો હતો પણ તેઓ વચ્ચે અંતર ઘટી રહ્યું હતું. ઘણા વર્ષોના પ્રેમથી અલિપ્ત બે આત્માઓ એ વખતે એક થવાનું વિચારી રહ્યા હતા. રેશમાના શરીરની ગરમી અડતાં જ સુરેશ રોમાંચિત થઈ ઊઠ્યો. તેના શરીરમાંથી ઠંડીનું લખલખું પસાર થઈ ગયું. કોઈકનો એ પહેલો સ્પર્શ, એ પહેલું આલિંગન! સુરેશ તે ક્ષણને મન ભરીને જીવી લેવા માંગતો હતો. તેણે પોતાની આંખો મીંચી લીધી હતી...

જ્યારે તેણે પોતાની આંખો ખોલી તો જોયું કે તેની બાથમાં કોઈક ઝાડ હતું. રેશમા ગાયબ હતી અને તેનું પેલું ઘર પણ. સોફો, કબાટ, દરવાજો કશું જ નહોતું. આખેઆખું દ્રશ્ય જ બદલાઈ ગયું હતું. સુરેશ ફરી પેલી અવાવરું જગ્યાએ આવી પહોંચ્યો હતો.

નહી, ફરીથી નહીં.

સુરેશનું મન વ્યાકુળ થઈ ઊઠ્યું. તે સમજી ગયો હતો કે પેલી ભૂતાવળ હવે ફરી તેને પેલા કૂવાના ચક્કરમાં નાખવા જઈ રહી હતી. તે જ મોતનો કૂવો ફરી તેની આંખ સામે પેલા ઘરની ચોપાટમાં ઊભો હતો. જાણે પેલી ભૂતાવળનો ગુલામ જેવો, જલ્લાદ જેવો! તે સુરેશને બોલાવી રહ્યો હતો. સુરેશ પેલા ઝાડનું થડ છોડી દીધું. અને તે પેલા ઘર તરફ ચાલવા લાગ્યો.

“આવ...”

ભૂતાવળ બોલી હતી તેમાં સુરેશને કોઈ શંકા નહોતી. તે જાણતો હતો કે તે તેના જ શબ્દો હતા. ક્યાં પેલી રોમાંચિત ક્ષણ અને ક્યાં પાછો પેલું ભૂતાવળનું ચક્કર. સુરેશ પોતાની જાતને નફરત કરવા લાગ્યો હતો. શા માટે તે પોતાની માના કૂખમાં અવતરેલો? શા માટે તેણે જન્મ લીધો હતો? શા માટે તે પેલા કૂવામાંથી બહાર જ નહોતો નીકળી શકતો હતો? સુરેશનું માથું દુઃખવા લાગેલું અને તેની અસર તેના ચાલવાની ઝડપ પર પણ પડી. તે ધીમા પગે આગળ વધી રહ્યો હતો. તેણે તો રેશમાની સાથે રહેવું હતું પણ...

“જલ્દી આવ...”

આ વખતે ભૂતાવળનો અવાજ ગુસ્સામાં હોય તેમ લાગ્યું. સુરેશની ધીમી ચાલથી તે કદાચ ગુસ્સે ભરાઈ હતી. તે ચાહતી હતી કે સુરેશ જલ્દીથી તેની પાસે આવે અને ફરીથી તે પેલી સજા તેના પર લાદી શકે. સુરેશ બીકણ પગે પેલા અંધારા ઓરડામાં પ્રવેશ્યો. તે ભૂતાવળ પેલી ખુરશીમાં આરામ કરી રહી હતી. મડદાની જેમ પડેલી હતી. સુરેશ તેની પાછળ જઈને ઊભો રહ્યો.

એમાં કોઈ નવાઈ નહોતી કે સુરેશ બધું જ ચક્ર ફરીથી અનુભવવા જઈ રહ્યો હતો.

જેથી તે ભૂતાવળ તેની સામે એકદમથી ફરી, તેણે સુરેશને ભોંય પર પાડી દીધો. સુરેશની આંખો ખુલી ત્યારે તે તેના વાળને ખેંચીને સુરેશના શરીરને પેલા કૂવા તરફ લઈ જઈ રહી હતી અને તે કૂવો આવ્યો એટલે તેણે સુરેશને ઊંચકીને તેમાં નાખી પણ દીધો. એનું એ જ બધું ફરીથી બન્યું.

સુરેશ હેતબાઈ ગયો. તેના શરીરમાં અને માથામાં ફરી એ જ દર્દ ઉઠ્યાં. વાળ ધીમેધીમે નબળા પડી રહ્યા હતા. રેશમાએ પણ એ વખતે નોંધ કરેલી કે સુરેશના માથાના આગળના ભાગમાં વાળનો જથ્થો ખાસો એવો ઓછો થઈ ગયો હતો. તે વાળ ફરી ઉગવાના નહોતા. તે શાપનું નુકશાન ફરીથી ભરાવાનું નહોતું. છતાં રેશમા કે જે શારીરિક બાબતોને એટલું મહત્વ આપતી નહોતી અને જેના ઉચ્ચ સંસ્કારોને કારણે તેણે સુરેશને જેવો તે હતો તેવો જ પસંદ કરી લીધો હતો. તેઓમાં પ્રેમના અંકુર ફૂટી નીકળ્યા હતા. પણ એ અંકુરની એક પાંખડી એવો સુરેશ પોતાની સજામાં ડૂબેલો હતો.

પહેલી વખત કૂવામાંથી પાણી નીકળેલું અને પછી વંદા. હવે શું નીકળશે એવું કશું સુરેશે વિચાર્યું નહિ. તે તો લાચાર બનીને બસ બધું જોતો જ રહેતો. જે નીકળે એ તેણે સહન કરે જ છૂટકો હતો. તેના જીવનમાં તે બાબતો જતી રહેવી શક્ય નહોતી. કોઈ ઈલાજ નહોતો. કદાચ રેશમા કોઈ ઈલાજ સૂચવે...

કૂવાની દીવાલના ટેકે ફરી સુરેશ ટૂંટિયુંવાળીને ઊભો રહ્યો. બાળપણનો એ જ સુરેશ આવડો મોટો થયેલો તોય તે પેલી ભૂતાવળ આગળ એવો ને એવો જ નિર્દોષ ગુલામની જેમ રહેતો. તેના ડરમાં થોડોક પણ ઘટાડો નહોતો થયો. પોતાની મમ્મીથી તેણે ક્યારેય ઠપકો પણ નહોતો સાંભળ્યો અને આ ભૂતાવળ તો જાણે તેના મન, શરીર અને આત્મા પર કબજો કરીને બેઠી ગઈ હતી અને સજા ઉપર સજા આપી રહી હતી. કેટલી વખત તેણે સુરેશને મારી નાખ્યો હતો! સુરેશ મરણ વિશે ઘણું જાણી ગયો હતો.

કૂવાની જમીન પોતાના પગના પંજાની આંગળીઓ વડે ખોતરતો સુરેશ રાહ જોઈ રહ્યો હતો. કશુંક આવશે બહાર અને વળી પાછું એ જ બધું. પથરા અને કાંકરા તેના જીવનમાં પડેલા દુઃખોને સૂચવી રહ્યા હતા. તેનું જીવન પણ એવું જ બની ગયું હતું. કોઈનો પણ સાથ સુરેશ મેળવે તે પેલી ભૂતાવળને કદાચ ગમતું નહીં હોય.

“શરીર, બદનની ભૂખ. નહીં સુધરે... નહીં સુધરે તું!” છેલ્લો શબ્દ બોલતી વખતે ભૂતાવળ રીતસરની ચીખ પાડી ઊઠી. વાતાવરણમાં તેની ચીખ ગુંજી ઊઠી અને આસપાસના ઝાડ અને પાંદડા પણ જાણે ડરથી કાંપી ગયા હોય તેમ ખખડવા લાગ્યા. તે ગર્જના સુરેશના હૃદયમાં આંચકો આપી ગઈ. તેનું ભણવાનું ત્યાં કશું જ કામે આવવાનું નહોતું. તે ભૂતાવળની આગળ તે લાચાર હતો. તેની એકપણ ડીગ્રી, ઊંચી પોસ્ટ કશું જ તે વિષયમાં કામમાં આવી શકે તેમ નહોતું. તે ત્યાં યુપચાપ ઊભો રહ્યો.

“લગ્ન કરીશ... હા? હા... હા... હા...” ભૂતાવળ મોટા અવાજે હસી ઊઠી. તે સુરેશની ઠેકડી ઉડાવી રહી હતી. તેનું અટ્ટહાસ્ય આખા વાતાવરણને ગંભીરમાંથી અતિગંભીર બનાવી ગયું. કાગડા ઉડી ગયા અને બીજે જઈને બેઠા. રખેને પેલીનો કોપ તેઓ પર આવી પડે!

થોડીવારમાં બધું શાંત થયું. ફૂવાની બહાર ઉભેલી તે ભૂતાવળ જતી રહી હતી. તે ગઈ તે બાદ સુરેશને હાશ થઈ. તેના મનમાં ટાઢક વર્તાઈ. પણ એટલી પણ નહી કે તે આરામથી પોતાના પગ લાંબા કરીને ઊભો રહી શકતો. તે તો સહેજ પણ હાલ્યો નહોતો. જેમનો તેમ તે પોતાની સજાની રાહ જોતો ઊભો રહ્યો. ડર હજી ક્યાં છોડવાનો હતો?

જમીન ખખડી. ઊંચી નીચી થવા લાગી. તેમાંથી કશુંક ઉભરાઈને ઉપર આવશે એવું લાગી રહ્યું હતું. સુરેશનો જીવ ઊંચો થવા લાગ્યો. શું નીકળશે આ વખતે? શું હશે તેના મોતનું કારણ આ વખતે?

જમીનને પોચી કરીને તેમાંથી અસંખ્ય વાળ નીકળવા લાગ્યા. તેઓની મોટી મોટી સેરો, જાણે પેલી ભૂતાવળના જ તે વાળ હતા. તે એટલા બધા લાંબા અને એટલી બધી સંખ્યામાં હતા કે થોડીક જ વારમાં તેઓએ ફૂવાને ભરવો શરૂ કરી દીધો. તેઓ આખા ફૂવામાં પથરાઈ જવા લાગ્યા અને સાથે સુરેશના શરીરને તેમાં ડૂબાડવા લાગ્યા. સુરેશ સમજી ગયો હતો કે હવે તેનું જીવન સમાપ્ત થવા જઈ રહ્યું હતું. ફરી તે પેલો મોતનો અનુભવ કરવાનો હતો અને ફરી તેના જીવને પેલી ભૂતાવળ કબજે કરી લેવાની હતી. ફરી તે જીતવાની હતી અને ફરી પેલી સજાનો એક દોર ખતમ થવાનો હતો. તેનું જીવન આટલું જ હતું. તે ચક્રમાં પીસાયેલું હતું. તેમાંથી નીકળવું તેના માટે અશક્ય હતું અને તે અશક્યનો બોજ તે એકલો ઉઠાવી રહ્યો હતો.

વાળની જટાઓમાં ડૂબતી વેળાએ સુરેશને રેશ્મા યાદ આવી. તેના મોઢામાંથી તો કોઈ ચીસ નહોતી નીકળી શકતી પણ તે મનમાં ચીસ પાડી ઊઠ્યો,

“રેશ્મા...”

વાળનો જથ્થો ધીમેધીમે તેના માથાની આજુબાજુ ભરડો લેવા લાગ્યો. સુરેશનો શ્વાસ રૂંધાતો ચાલ્યો ગયો અને ફરી એકવાર તે મોતને ભેટવા લાગ્યો...

કેવું હોય છે આ મોતને ભેટવું? સુરેશ તે બરોબર જાણી ગયો હતો. કેટલીય વખત મોત અને મોતને લગતી વાતો સાથે તેણે ભેંટો થઈ ગયો હતો. તેના જીવનમાં એક પછી એક મોતની જ ઘટનાઓ ઘટી રહી હતી. તે મોત પછીની દુનિયામાં તેણે ક્યારેય પ્રવેશ કર્યો નહોતો પણ હા તે બરોબર જાણતો હતો કે મોત આવે એટલે કેવુંક થાય છે. તે જાણતો હતો કે શ્વાસ રૂંધાય એટલે કેવી લાગણીઓ ઘસી આવે છે. તે જાણતો હતો કે છેલ્લીવારની એ ક્ષણો કેટલી અનમોલ હોય છે. એ જાણતો હતો કે જીવનનું મૂલ્ય કેટલું છે!

એ મોતની છેલ્લી ક્ષણો બાદ સુરેશની આંખો ખુલી. તેના મોઢામાં પણ પેલા વાળ

ગુસી ગયા હતા અને છેક અન્નનળીમાં થઈને મળદ્વાર સુધી પ્રસરી ગયા હતા! એ એટલું ભયાનક હતું કે તેના વિશે સાંભળનાર પણ ભયથી કાંપી ઊઠે! સુરેશે તો તેનો અનુભવ કરી લીધો હતો. જો કે તે પેલા દ્રશ્યની બહાર આવી ગયેલો પણ છતાંય અનુભવ તો મનમાં ઠરીને ઠામ થઈ ગયો હતો. તે યાદો, તે ભૂતાવળ, તે ચક્ર, તે ફૂવો, તે મોત કશું જ પીછો છોડવાનું નહોતું.

“શું થયું સુરેશ?”

રેશમાએ સુરેશને પોતાનાથી અળગો કરીને પૂછ્યું. તે સુરેશને અચરજથી જોઈ રહી હતી. તે પણ જાણે કશુંક જાણી ગઈ હતી.

“તે જ હતી ને?”

રેશમાએ ફરી સુરેશને પૂછ્યું અને સુરેશ પોતાના આઘાતમાંથી જાગ્યો. તેના મનમાંથી પેલી વાતો દૂર થઈ અને રેશમાનો ચહેરો તેની આંખ સામે તરવા લાગ્યો. તે હવે પેલા ઘરમાં પાછો આવી ગયો હતો.

અચાનક સુરેશ તે સોફા પરથી ઊભો થઈ ગયો. તે રેશમાથી ગભરાઈ રહ્યો હતો, કદાચ તેણીના શરીરથી!

તેના માથા પર પરસેવાના ટીપાં બાજેલા હતા.

“થોભ હું તારા માટે પાણી લાવું.”

કહીને રેશમા સુરેશ માટે પાણી લેવા ગઈ. સુરેશ એમનો એમ ઊભો રહ્યો. તે ચકિત થઈ ગયો હતો. તે કશું જ બોલી શકતો નહોતો. રેશમાના એકપણ પ્રશ્નનો તેણે ઉત્તર ન દીધો. તે શૂન્યમનસ્ક બનીને ઊભો જ રહ્યો.

થોડીવારમાં રેશમા તેના માટે પાણી લઈને આવી. સુરેશે તે પાણી પીધું એ બંને સ્વસ્થ થઈને સોફામાં બેઠા.

“તે જ હતી ને? પેલી રમલી?”

“હા, ફરી એ જ બધું થયું.”

“મને પણ અનુભવ થયો...”

“કેવો અનુભવ? શું તે પણ કશું જોયું.”

“ના, હું તો અહીં જ તારી બાહોમાં ખોવાયેલી હતી. પણ થોડીવાર માટે જ્યારે તું ઠંડો પડ્યો હતો ત્યારે જ મને કશુંક બનવાનો અહેસાસ થયો અને મેં પણ બંધ આંખો કરી લીધી.”

“પછી શું થયું?”

“પછી... મારી સામે કોઈક આવ્યું. તે ધૂંધળી વ્યક્તિ, તે કોઈક હતું જે મને કશુંક બતાડવા માંગતું હતું.”

“કોણ હતું એ?”

“હું નથી જાણતી. મેં એ વ્યક્તિને ક્યારેય જોયો નથી. તે ચોક્કસ કોઈક ગામડાનો વ્યક્તિ લાગ્યો. તેનો ચહેરો વિકરાળ હતો. તેણે પોતાના ગળામાં ઘણી બધી

કંઠીઓ બાંધેલી હતી અને માથે ભભૂત લગાવેલી હતી. તે માણસની ભયાનક આંખો, બસ મને તો એ જ યાદ આવી રહી છે.”

કોણ હતો એ વ્યક્તિ જેણે રેશમાને દર્શન દીધા હતા? એવું કોણ હોઈ શકે? શું રેશમા પણ કોઈ ભૂતાવળની પાસે પહોંચી ગઈ હતી કે પછી તે પેલો છગન હતો? કોણ હોઈ શકે?

“આપણે છગનની પાસે જવું પડશે. મને લાગે છે તે ઘણુંબધું જાણે છે. તે જ મારી સાથે પેલી જગ્યાએ આવેલો અને પછી ગાયબ થઈ ગયો. જો તું મારી સાથે આવે તો આપણે તેનો પત્તો શોધી લઈશું.”

“પણ સુરેશ. આપણા લગ્ન હજી થયા નથી અને મમ્મી, પપ્પા આપણને જવાની પરવાનગી નહીં આપે.”

સુરેશ અસમંજસમાં રેશમાને જોઈ રહ્યો. તે ઘણુંબધું કહેવા માંગતો હતો. કદાચ તેની ઈચ્છા એવી હતી કે લગ્ન પહેલાં તે ભૂતાવળ તેના જીવનમાંથી ચાલી જાય, તેનું પગેરું શોધીને તેનો ખાત્મો કરી દેવામાં આવે જેથી તે અને રેશમા લગ્ન બાદ સારી રીતે રહી શકે. જો તે એવું ન કરી શક્યો તો તેમનું લગ્ન પણ પીડાદાયી બની રહેવાનું હતું.

“રેશમા, હું તને કેમનું જણાવું કે આપણું મિલન તે ભૂતાવળને ખતમ કર્યા વગર શક્ય નથી. તે ચાહે છે કે હું કોઈના શરીરને સ્પર્શ ન કરું. તે ચાહે છે કે હું કુંવારો જ રહું. તેના ગુલામની જેમ આખું જીવન તેના દુઃખ હેઠળ ગાળું.”

“સુરેશ, હું એવું નહીં થવા દઉં. હું તને વચન આપું છું કે લગ્ન પછી હું તારી સાથે ગમે ત્યાં આવીશ અને આપણે મળીને તે ભૂતાવળનો ખાત્મો કરી દઈશું. પણ પહેલાં તું લગ્ન કરી લે.”

“રેશમા ઓ રેશમા... તું સમજતી કેમ નથી. જો કશુંક અજુગતું થયું અને તે ભૂતાવળ મારા જીવનમાંથી ન ગઈ તો આપણા લગ્ન દુઃખદાયી બની રહેશે એ તું કેમ સમજતી નથી.”

“હું બધું જ સમજું છું અને સમજી વિચારીને જ બોલી રહી છું. અને મને પૂરો વિશ્વાસ છે કે દુનિયાની કોઈ તાકાત આપણા બંનેને એક થતાં રોકી નહીં શકે.”

સુરેશને રેશમાનો વિશ્વાસ ગમ્યો પણ તોય તે ભૂતાવળની તાકાત તો આ દુનિયા બહારની હતી. તે તાકાતની આગળ તેઓ કશી જ વિસાતમાં નહોતા. તે તાકાત જેણે સુરેશને બંધક બનાવી મુક્યો હતો. જે તેઓ બંનેના શરીરોને એક થવા દેવાની નહોતી.

થોડાક દિવસો વીતી ગયા. સુરેશ લગભગ બધું ભૂલી ગયો હતો. તે ભૂતાવળ પણ જાણે સુરેશને ભૂલીને કોઈક બીજા આત્માને વિતાડતી હશે એવું લાગ્યું. સુરેશ પોતાના કામમાં વ્યસ્ત હતો અને તેના માબાપ સુરેશના લગ્નની તૈયારીમાં. સાંજ પડે સુરેશ રેશમા સાથે વાત કરી લેતો પણ રાત પડતા જ તે ગભરાઈ ઉઠતો. નાનપણથી

તે રાત્રીના અંધકારથી ડરતો આવ્યો હતો. તે ડર તેનામાંથી જતો જ નહોતો. પણ સવાર પડતા જ તે સ્વસ્થ થતો અને પોતાને કામમાં પરોવી રાખતો. બને તેટલું તે કામ કરે રાખતો. બીજા વિચારોને મનમાં જગ્યા ન મળે તે માટે તે કેટલીકવાર ઓવરટાઈમ પણ કરી લેતો. એના જીવનમાં કામ અને રેશમા સાથે સાંજે થતી નાનકડી વાતચીત બે જ હથિયાર હતા જે વડે તે પેલી ભૂતાવળના વિચારોમાંથી બચી શકતો હતો. કેટલીકવાર તે વિચારતો કે કાશ તેની યાદદાસ્ત જ જતી રહે અને તે બધું જ ભૂલીને ગાંડો થઈ જાય!

દિવસો વીત્યા અને એ દિવસ પણ આવી ગયો જ્યારે બંનેના લગ્ન લેવાના થયા. પરિવારનો એકનો એક દીકરો હોવાના કારણે સુરેશનું લગ્ન ખુબ જ ધામધૂમથી થવાનું હતું. સુરેશની આવક પણ ઘણી હતી જેથી બધું જ ભવ્ય દેખાવાનું હતું. રેશમા રાજીના રેડ હતી. તેના આખા પરિવારમાં ખુશીનો માહોલ હતો. સુરેશ જેવો છોકરો પામીને તેઓને સંતોષ હતો. બંને પરિવારમાં આનંદનું વાતાવરણ ઊભું કરવામાં આવ્યું હતું. લગ્ન નિમંત્રણ પત્રિકાઓ વહેંચવા જવાનું હતું. સુરેશના મિત્રોએ મોટાભાગનું કામ પતાવી દીધું હતું પણ એક પત્રિકા બાકી હતી જે પેલા જૂના ઘરમાં આપવા જવાનું હતું. તે હતી છગનના પપ્પાની પત્રિકા! જે ઘરમાં તેઓ રહ્યા હતા, જે ગામમાં તે મોટો થયો હતો, તેનું બાળપણ વીત્યું હતું, જ્યાંથી તેણે ભૂતાવળને પોતાની સાથે લીધી હતી ત્યાં તેણે જવાનું હતું. અને તે ચાલી નીકળ્યો... સુરેશ પોતાની કારમાં એકલો ડ્રાઈવ કરીને જઈ રહ્યો હતો. તે વહેલો નીકળ્યો હતો પણ રસ્તામાં ગાડીનું પંચર થઈ ગયું અને આજુબાજુમાં ક્યાંય સવલત ન હોવાથી સુરેશને ત્યાં જ ઘણો સમય પસાર થઈ ગયો. જેમ તેમ પંચર કઢાવીને તે ત્યાંથી નીકળ્યો ત્યારે અંધારું થવાને આવેલું. તે ગામમાં પહોંચવાની તૈયારીમાં જ હતો ત્યારે ઘણું મોડું થઈ ગયું હતું. સુરેશે પોતાની ગાડીની હેડલાઈટ ચાલુ કરી લીધી કેમ કે ગામમાં જવાનો રસ્તો હવે ઘણો કપરો હતો. એક જ લેનનો તે રસ્તો રાત્રે વાહનો માટે ખતરનાક બની જતો. ક્યારેક તો ટ્રેક્ટરની એકબાજુની તૂટેલ લાઈટના કારણે કેટલાક મુસાફરોને જીવ ખોવાના વારા પણ આવેલા. એ ભયાનક રસ્તે જતાં સુરેશમાં અદ્રશ્ય ડર વર્તાઈ રહ્યો હતો. તે સાથે પેલા જૂના ઘરમાં જવાનો ડર પણ હતો. તે ઘરમાં, તે ગામમાં જ્યાંથી તેનું જીવન વળાંક લઈને કોઈ અલગ જ દુનિયાની રાહે જતું રહ્યું હતું. તે ઘરમાં તેની યાદો તો હતી જ પણ તે ભયાનક યાદો હતી. સુરેશની ગાડી ગામના પાદરે આવીને ઊભી રહી. તે પોતાના નાનપણને યાદ કરવા લાગ્યો. તે બસમાંથી ઉતરવું, તેના માબાપ સાથે તે ગામમાં જવું, છગનની મમ્મી, છગનની ગેરહાજરી, પેલો વહેલો અનુભવ... આહ, સુરેશના હૃદયમાં કશુંક અજુગતું સળવળ્યું.

ગાડીને ધીમેથી હંકારીને તે પોતાના જૂના મહોલ્લામાં લઈ જવા લાગ્યો. ઠેરઠેર લાઈટો નંખાઈ ગઈ હતી. રસ્તાઓમાં ઘણી વિવિધતા નજરે ચડતી અને વહેલાં

જેવું કશું જ રહ્યું નહોતું. તે જગ્યાએ તે ઉછર્યો હતો એવું ત્યારે માનવું થોડુંક અતડું લાગી રહ્યું હતું કેમ કે આખી જગ્યા જ બદલાઈ ગઈ હતી. પણ એક જગ્યા નહોતી બદલાઈ. તે હતી તેનું જૂનું ઘર. જેમાં તેઓ ભાડે રહેલા અને તેની પાસે આવેલું છગનનું ઘર જે એવું ને એવું જ ઊભું હતું.

સુરેશે તે ઘરની પાસે પોતાની ગાડી ઊભી રાખી. આસપાસ કોઈ હતું નહીં. ઘર બંધ હતું. તાળું મારેલું હતું. જેથી સુરેશ ચાલતો છગનના ઘર ભણી ગયો. તે દરમિયાન જેટલા પર ઘર તેણે જોયા તે બધા જ બંધ હતા, તાળાં મારેલા હતા. તેઓ બધા ચોક્કસ શહેરમાં રહેવા જતાં રહ્યા હોવા જોઈએ એવું સુરેશે વિચાર્યું. સુરેશની ગાડીનું જે અજવાળું હતું તે બંધ થવાથી વાતાવરણ અંધારિયું થયેલું. ચંદ્રનું અજવાળું પણ નહોતું અને નહોતી એ બાજુ કોઈ શેરીની લાઈટો. આખો રસ્તો સુરેશે પોતાના ફોનની લાઈટનો ઉપયોગ કરીને પસાર કર્યો. તે જયારે છગનના ઘરે પહોંચ્યો તો અંદરથી આછું અજવાળું આવતું તેણે જોયું. અંદર લાલ રંગની ડીમલાઈટ સળગી રહી હતી. સુરેશને થઈ આવ્યું કે છગન મળશે કે નહીં મળે. તેનો બાપ તેને હોસ્ટેલ મુકવા જતો રહ્યો હતો તે બાદ તેઓનું શું થયું, છગનનું શું થયું તે વિશે સુરેશને કોઈ બાતમી મળી નહોતી અને તેણે ધારી લીધું હતું કે કદાચ છગન પણ મોટો થઈને શહેરમાં કશોક ધંધે ચડી ગયો હતો. જે હતું એ પણ સુરેશે તો પોતાના લગ્નની પત્રિકા આપીને ત્યાંથી છટકવું હતું.

તે ઘરનું બારણું ખુલ્લું હતું. આજુબાજુમાં કોઈ ન રહેતું હોવાને કારણે અને તે ઘરની આસપાસ અંધકાર છવાયેલો હોવાના કારણે આખું વાતાવરણ ગંભીર બની ગયું હતું. જ્યાં જુઓ ત્યાં બસ પ્રચંડ શાંતિ પ્રસરેલી હતી. કશું જ ફરકતું નહોતું. ન હવા કે ન જતું કે ન પાણી ટપકવાનો અવાજ. સુરેશને તો તે ઘર પણ ભૂતિયું જ લાગ્યું!

“માસી, ઓ માસી. ક્યાં છો?”

સુરેશે જયારે તે શબ્દો બોલ્યા ત્યારે તેનું મન તેના ભૂતકાળમાં લટાર મારી આવ્યું. તે દિવસ યાદ આવ્યો જયારે તેણે છગનની મમ્મીને જોયા હતા. તે માટે તેણે સજા પણ મેળવી હતી. તે માટે તેને મોતના ફૂવામાં નાખી દેવામાં આવેલો! એ યાતના એ પીડા એ મોત...

“હા કુણા?”

અંદરથી ધીમો અવાજ આવ્યો. આટલા વર્ષો બાદ એ માસીનો અવાજ એવો ને એવો જ મધૂર હતો પણ તેમાં નરમાશ આવી ગઈ હતી એ ઉંમરને કારણે અવાજ ધીમો પડી ગયો હતો. કદાચ શરીરમાં પણ કળતર હશે તેમના. એટલે જ અવાજ તેઓ બરોબર કાઢી શકતા નહોતા.

“એ તો હું સુરેશ.”

સુરેશે પોતાના આવ્યાની જાણ કરી અને ઘરના બારણા આગળ ઊભો રહ્યો. ભલે દરવાજો ખુલ્લો હતો પણ તે અંદર ગુસી ન ગયો. તે પોતાની મર્યાદા જાણતો હતો.

થોડીવારમાં કોઈક બહાર આવ્યું. તે છગનની મમ્મી હતી. તે અંધારા ઓરડામાંથી પાછળ કશુંક મુકીને બહાર આવી હતી. કદાચ શાક સમારતી હતી કે બીજું કામ પણ. અવાજ સાંભળીને તે જોવા આવી કે સાચે જ કોઈ આવ્યું હતું કે નહીં!

“અરે... તું... તો... સુરેશ!”

માસીએ આંખો ખીંચી અને સુરેશને જોઈને કહ્યું. આખું શરીર વળી ગયું હતું. સમયની થપાટે તે જુવાનીનું જોબન હરી લીધું હતું. ચામડી લબડી પડી હતી અને તેઓનું શરીર ઘણું બદલાઈ ગયું હતું. સુરેશ અવાક થઈને તેઓને જોઈ રહ્યો. ઓરડાની પેલી લાલ લાઈટ તેમના મુખ પર લાલ પ્રકાશ નાખી રહી હતી. તે લાલ પ્રકાશ જાણે લોહી ઊતરી આવ્યું હોય તેમ તે ચહેરાને ભયાનક બનાવી રહ્યો હતો. સુરેશને ડરાવી રહ્યો હતો. ક્યાં એ જુવાનીના માસી અને ક્યાં આ ઘરડું શરીર. તે સુરેશને અંદર લઈ ગયા. ખુરશી પર બેસાડ્યો અને ખબરઅંતર પૂછ્યા. પીવા માટે પાણી આપ્યું અને છોકરી કેવી છે અને કેટલું ભણેલી છે એ બધી પુછતાછ કરી.

“તું જમીને તો આયો હોઈશ ન બેટા?”

“ના માસી, પણ તમે તકલીફ ન લેતાં. હું બસ હવે નીકળીશ. મારી પાસે કાર છે જેમાં બેસીને મારે બીજે જવાનું છે. હજી એક બે જગ્યાએ પત્રિકા આપવાની છે.”

“અરે દીકરા, થોડીવાર બેહ તો ખરો. કેટલા વર્ષે આયો. તું અન તારી મમ્મી અમે તો બેનપણી. તું તો અમારા છગન જેવો જ.”

સુરેશ થોડોક ભાવવિભોર થયો. નાનપણના સંબંધો તાજાં થયા. છગન યાદ આવ્યો અને સાથે પોતાનો મુખ્ય હેતુ પણ. પત્રિકા આપવી તો બહાનું હતું. તેણે જાણવું હતું કે છગનનું શું થયું હતું.

“માસી છગન ક્યાં? તે દેખાતો નથી.”

માસી થોડીવાર શાંત રહ્યાં. તે કશુંક વિચારી રહ્યા હતા અને કશોક જોઈ રહ્યા હતા. તે દીવાલનો ખૂણો થોડીવાર માટે જોઈ રહીને તે બોલ્યાં,

“છગન અને તેનો બાપ, ઈ બંને તો ગ્યા તે આયા જ નઈ.”

“શું વાત કરો છો? તેઓ તમારી સાથે રહેતા નથી?”

“ના, તે દહાડે તેનો બાપ ગયો તે ગયો. તે છગન ન લઈ ન ચાલ્યો ગયો. મન લાગ્યું કે તે છગન ન હોસ્ટેલમાં મુકી ન શહેર કમાવા જતો રયો હશે. અમારા ગામમાં ભૂવાઓના ઘંઘા મંદા પડેલા. લોકો શહેરમાં રહેવા જતાં રહેવાથી મારા પતિન એ કામ મળતું બંધ થયું હતું. એટલે તે શહેરમાં જઈ ન કશુંક કામ શોધી રયો હશે એવું મન લાગ્યું.”

“તો શું તમે એકલા રહ્યા?”

“હા, બંનેના ગયા પસ આ ઘરમાં હું એકલી રહી. તું છેલ્લે આયો એ પસ તો ટપોટપ લોકો અમારા ઘરની આસપાસથી જવા લાગ્યું. જાણે મન બધા એકલી

પાડવા માંગતા તા ક કશાક થી બી ગ્યા તા.”

સુરેશ ઘણા પ્રશ્નો સાથે માસીને જોઈ રહ્યો. એવું તે શું બન્યું હતું કે બધા માસીને છોડીને જતાં રહ્યા હતા? તેમનો પતિ પણ નાસી ગયો હતો. છગન પણ તેની માં ને મળવા આવ્યો નહોતો?

“પણ માસી, છગન આવ્યો નહીં? શું તે તમારી પાસે પાછો પણ ન આવ્યો? તે શું કરે છે, તે ભણ્યો ગણ્યો કે નહીં એ બધાની કોઈ બાતમી તમને મળી કે નહીં?”

માસી સુરેશને બોલતો જોઈ રહ્યા. સુરેશને ચપોચપ કોઈ ઉપરી સાહેબની જેમ બોલતો જોઈને તેઓનું મન ભરાઈ આવ્યું. તેમને મનોમન ખુશી થઈ કે તેમનો સુરીયો ઘણો આગળ વધી ગયો હતો.

“કોઈ આયુ નઈ. આ વર્ષો વીતી ગ્યા. થોડું ઘણું કમાઈ ન, ડાળી, મજૂરી કરીન મારું જીવન ચલાવું છું.”

સુરેશથી આગળ કશું બોલાયું નહીં. તેણે આવા ઘણા કિસ્સા સાંભળ્યા હતા જેમાં પતિ પોતાની પત્નીને મૂકીને જતો રહે. એક પ્રકારના મૌન છૂટાછેડા જ કહો જેઓની નોંધ કોઈ લેતું નથી. તે આકરી જિંદગીમાં એકલી જીવતી તે સ્ત્રીને જોઈને સુરેશ મનોમન રડી પડ્યો. તેના દુઃખની આગળ એવા ઘણા દુઃખો હતા જેઓની આગળ તેનું દુઃખ કશું વિસાતમાં નહોતું. એવું જ દુઃખ તેણે તે માસીનું લાગ્યું. પોતાના ખીસામાંથી હાથ નાખીને તેણે શક્ય તેટલા રૂપિયા તે માસીને આપી દીધા. તેઓ ના પાડતા રહ્યા પણ સુરેશ તે અને પેલી પત્રિકા ત્યાં જ મૂકીને ચાલી નીકળ્યો. માસી બારણા આગળ તેના તરફ હાથ લાંબો કરીને ઊભા રહ્યા. સુરેશ ઝડપી ચાલે તેની કાર આગળ વધ્યો. એ વિચાર સાથે કે જો તે પાછળ જોશે તો લાગણીઓનું પૂર બાંધ તોડીને નીકળી આવશે અને તે સ્થળ તે છોડી નહીં શકે. માસી પણ તે બારણા આગળ ઊભા રહ્યા. જાણે તે બારણું તેમની મર્યાદા હતી. તેઓને ત્યાંથી અંધારામાં નીકળવાનું નહોતું!

સુરેશે ગાડી ચાલુ કરી અને ત્યાંથી નીકળી પડ્યો. અંધારામાં વાહન ચલાવવું તેને ગમતું નહોતું કેમ કે તે અકસ્માતના જોખમથી ઘણો ડરીને રહેતો. ડર તેના જીવનમાં હરેક ક્ષેત્રમાં દસ્તક દેતો નજરે ચડતો હતો. તે ન ચાહવા છતાં પણ તેણે ડરવું પડતું. સુરેશ વિચારવા લાગ્યો.

છગન ક્યાં હશે? તેનો બાપ ક્યાં હશે? તેઓ બંને પેલા માસીને એકલાં મૂકીને કેમ જતા રહ્યા હશે? તેઓ ગયા તો ગયા પણ એ બાદ તેમની આસપાસના ઘર કેમ ખાલી થવા માંડ્યા હતા? શું હતું એવું કે જે પેલા અંધારિયા ઓરડામાં વાસ કરતુ હતું? ચોક્કસથી તે લાલ લાઈટના ઓછાયા પાછળ કોઈક ભૂતાવળ તે ઘરમાં રાજ કરતી હોવી જોઈએ.

એક બે જગ્યાએ પત્રિકા આપીને સુરેશ આખરી સાત કિલોમીટરનું અંતર કાપવા માટે પોતાની ગાડીમાં બેઠો. અને તેણે ગાડી ચાલુ કરી ત્યાં જ એક મોટો જાટકો તેની

આંખો ખાઈ ગઈ!

પાછળની સીટમાં કોઈ બેઠું હતું. તે જ.. તે એ જ પેલી ભૂતાવળ હતી! તેનું એ ત્વરિત દ્રશ્ય એકદમ પૂરું થઈ ગયું પણ હૃદયને ધબકારો ચુકાવતું ગયું. શરીરમાં ફફડાટ આપીને જતું રહ્યું અને સુરેશ બીધો.

આંખો બંધ કરીને સુરેશે ગાડી ધપાવી મૂકી. તે પાછળ જોવા માંગતો નહોતો એટલે તેણે પાછળ જોવાનો તે મિરર આડો કરી લીધો. અને આગળ જોતા જોતા ગાડી ચલાવવા માંડ્યો. મનમાં રેશમાને યાદ કરતો, ઘરને, માબાપને યાદ કરતો તે જેટલું બને તેટલું ઝડપી ઘેર પહોંચી જવા માંગતો હતો.

અને તે ઘેર પહોંચી ગયો.

જટપટ ગાડી પાર્ક કરીને પોતાના ઉપરના ઓરડામાં લપાઈને સુઈ ગયો. તેનું હૃદય હજુ ધબકારા વધારી રહ્યું હતું. તેનો શ્વાસ ચડેલો હતો.

આગળ સવાર પડવાની હતી અને નોકરીએ પણ જવાનું હતું. લગ્ન પહેલાં થોડું ઘણું કામ જે બાકી હતું તે પતાવાનું હતું જેથી કરીને લગ્નમાં કોઈ અવરોધ આવે નહીં. લગ્નની ખુશી મનમાં હતી અને સાથે રેશમાને મળવાનો ડર પણ. તે દિવસ પછી બંને મળ્યા નહોતા. લગ્ન લેવાનો નિર્ણય લેવાયો એ બાદ તેઓનું મળવું બંધ થઈ ગયું હતું. ફોન પર વાતો થતી હતી. સુરેશ માટે પણ છેક તમિલનાડુ જવું અને આવવું કપરું હતું. પણ તે રેશમાને ભૂલ્યો નહોતો. એક દિવસ પણ તેને યાદ કર્યા વગર તે જવા દેતો નહોતો. તે જ તો હતી તેના જીવનમાં એક આશા. તેનું જીવન ઘોર નિરાશામાં સરી ગયું હતું ત્યારે તેણે જ ખાતરી આપી હતી કે તે તેની સાથે રહેશે. ભલે ગમે તેવી પરિસ્થિતિ આવે પણ તે તેનો સાથ કદી નહીં છોડે!

અને તે દિવસ પણ આવી પહોંચ્યો. જાન લઈને તેઓ તમિલનાડુ પહોંચી ગયા. સુરેશના મિત્રો સુરેશની મજાક ઉડાડતા રહ્યા કે ક્યાં તે છેક સાઉથમાં જઈને છોકરી શોધી લાવ્યો. કેવી હશે અને કેમનું હશે. એ બધી મજાકમસ્તી અને લગ્નના આનંદમાં આખો દિવસ પસાર થઈ ગયો. લગ્ન પૂરું થઈ ગયું. સુરેશ અને રેશમા એક થઈ ગયા...

લગ્નની જાન વરવધુને લઈને પાછી ફરી. રસ્તામાં કોઈ અડચણ નડ્યું નહીં. સુરેશને કોઈ અનુભવ પણ ન થયો. કદાચ તે ભૂતાવળ કશાકની રાહ જોઈ રહી હતી કે તેને તેઓના લગ્નથી કશો વાંધો નહોતો. સુરેશ તો ખુબ જ ખુશ હતો. આખરે રેશમાને તેણે પામી લીધી હતી. તેઓ જ્યારે ઘેર પહોંચ્યા ત્યારે બંનેનું ભવ્ય સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. આખું ઘર ખુશખુશાલ હતું અને ઘરમાં બધા જ ખુશ દેખાતાં હતા. સુરેશનું ગોઠવાઈ ગયેલું જોઈને ઘણાને રાહત થઈ હતી કેમ કે તેઓમાંના ઘણા સુરેશના વિચિત્ર જીવનવ્યવહારથી વાકેફ હતાં. સુરેશના માબાપને પણ તેનો આછો અણસાર તો હતો જ પણ એ બધું એટલું ભયાનક હશે તે વિશે તેઓને કોઈ અણસાર નહોતો. તેઓ તો એવું વિચારતા હતાં કે સુરેશને કોઈક સાથીની જરૂર

હતી જેના લીધે તે ક્યારેક સુનમુન રહેતો અને એટલે જ રેશમાના આવવા પછી તેઓ સુરેશ વિશે રાહત અનુભવી રહ્યા હતા. સુરેશના જીવનનો ખાલીપો હવે દૂર થશે. બધા જતાં રહ્યા હતાં. વરવધુને એક ઓરડામાં એકલાં મુકીને તેઓ અગાસી પર સુવા માટે જતાં રહેલા. આકાશ સ્વચ્છ હતું અને રાત પણ મજાની હતી. ક્યાંય વાતાવરણ બગડ્યું નહોતું. બધું જ સરસ અને મનને શાંતિથી ભરનારું હતું. આવા સમયે નવદંપતિએ એક થવાનું હતું. તેઓના મન તો ક્યારનાય મળી ગયેલા પણ હવે તેઓના આત્મા અને શરીરનું મિલન થવાનું હતું. તેઓની સુહાગરાત શરૂ થવાની હતી.

રેશમા ઓરડામાં ઘૂંઘટ તાણીને બેઠી હતી. સુરેશ આસ્તેથી તે ખંડમાં પ્રવેશ્યો. બધું જ સજાવેલું અને ચળકાટ ધરાવતું કરવામાં આવેલું હતું. ફૂલો અને અસંખ્ય સ્ટીકરોથી ખંડનું ગજબ રૂપાંતરણ કરવામાં આવેલું. ચારેકોર સુગંધી પ્રસરેલી હતી જે માદકતામાં વધારો કરી રહી હતી. સુરેશ અને રેશમા મળ્યા તે દિવસથી આ દિવસ તેઓના જીવનમાં કશુંક અલગ જ લઈને આવી ગયો હતો. એ દિવસ જ્યારે તેઓ હંમેશ માટે એક થવાના હતા. રાતના એ પહોરમાં તેઓના તન અને મન એકાકાર બની જવાના હતા. રેશમા મનોમન સુરેશની વાટ જોતી બેઠી હતી. ક્યાં તે યુવાન લાગતી છોકરી અને ક્યાં અત્યારે સાડીમાં બેઠેલી એ સ્ત્રી. રેશમાનું આખેઆખું રૂપાંતર થઈ જવા પામેલું. સુરેશ તેને બે ઘડી જોતો જ રહ્યો. શું આ એ જ રેશમા હતી? પંજાબી ડ્રેસ પહેરીને ઊછળતી કૂદતી એ છોકરી જેવી, જેના રમવાના દિવસો હવે પુરા થઈ ગયા હતા. એ ચોકલેટ, આઈસક્રીમ, રમકડા તો ખરાં જ પણ સાથે બાપનું ઘર તેણે છોડવું પડ્યું હતું. એ બધું છોડવાને લીધે તે દુઃખી તો હતી જ પણ સાથે પોતાના પતિના ઘરમાં, નવી જીંદગીમાં પ્રવેશવાને લીધે ઉત્સાહિત પણ હતી.

સુરેશ રેશમાની પાસે આવીને બેઠો. આજુબાજુના ફૂલોને દૂર કર્યા જે બંનેની વચ્ચે અંતરાય બનીને ઝૂલી રહ્યા હતા. સુરેશની પાસે કોઈ ઉતાવળ નહોતી. ઓફિસમાં તો સમય ઘણો જ મહત્વનું ફેક્ટર રહેતું પણ અહીં તો તે ધીરજથી પોતાની વહાલી પત્નીને પ્રેમ કરવાનો હતો. કોઈ ઉતાવળ નહોતી. નવલકથાના લેખક અને વાંચકની જેમ તે ધીરજ રાખી રહ્યો હતો. એવી ધીરજ જે પ્રેમનો પરિપાક છે. એવી ધીરજ જે સંબંધોની મીઠાશ છે. તેની સામે રૂપરૂપનો અંબાર સમી રેશમા બેઠેલી હતી. તે તેની જ હતી. ક્યાંય જવાની નહોતી! એ રાત તેઓ બંને માટે ફાળવી દેવામાં આવેલી હતી. તેઓએ ડૂબી જવાનું હતું. કશાકમાં સરી જવાનું હતું. એ એવો પ્રદેશ હતો જ્યાં બે જણ અને તેઓની એકલતા પ્રેમના ઘૂંઘવાતા સમુદ્રમાં જઈને ડૂબકી મારી આવતી!

સુરેશે રેશમાનો ઘૂંઘટ ઉઘાડ્યો. ત્યાં જ તેના મનમાં પેલી વાત યાદ આવી ગઈ. પેલો ઓરડો, પેલી છોકરી, પેલી ભૂતાવળ! એ છોકરીને પણ તે પહેલીવાર સ્પર્શ કરવા

જઈ રહ્યો હતો. ત્યારે જ તે છોકરીમાં તેણે પેલી ભૂતાવળ દેખાઈ હતી. શું રેશમામાં તો એવું કશુંક નહીં દેખાય ને? શું રેશમા અને તેનું મિલન એવા કોઈ અંતરાયમાં ફસાઈને રહી નહીં જાય ને?

સુરેશે ડરતાં ડરતાં રેશમાની સામે જોયા રાખ્યું. રેશમાની ડોક તો નીચી હતી. તે શરમથી ભરેલી હતી પણ સુરેશ ડરથી. રેશમાનું શરીર તેના માટે પડકાર જેવું હતું.

“તું અડીને તો બતાય...”

એવો વિચાર એના મનમાંથી પસાર થઈ ગયો. કોઈએ એ ધમકી આપી નહોતી પણ સુરેશના મનમાં ચાલતી વિડંબણાઓએ એવો વિચાર તેના મનમાં પ્રગટાવ્યો હતો.

રેશમાએ નવાઈથી સુરેશ સામે જોયું. તે બતાવી રહી હતી કે સુરેશ કેમ અટકી ગયો હતો. તે જણાવી રહી હતી કે વહાલા આગળ વધ. પણ સુરેશ થોભેલો રહ્યો. તેની હિંમત દાદ આપી રહી હતી. તે સમજી શકતો નહોતો કે રેશમાને અડવું કે ન અડવું. તેના શરીરમાં ઠંડક પ્રસરી રહી હતી. ત્યાં જ રેશમાએ સામે ચાલીને તેનો હાથ પકડી લીધો!

અને એ સાથે જ સુરેશની આંખો મીંચાઈ ગઈ...

સુરેશ ફરી પેલી જગ્યાએ પહોંચી ગયો હતો. તે ભૂતાવળે તેને હાજરી પુરાવવા બોલાવી લીધેલો. ગુલામની જેમ મજબૂરીમાં સુરેશ ત્યાં હાજર હતો. કોઈ જ પ્રકારની તાકાત તે ત્યાં વાપરી શકતો નહોતો. અરે, તે ઘરના પટાંગણમાં પ્રવેશતા જ તેના મોઢામાંથી અવાજ પણ નીકળી શકતો નહોતો જેથી કરીને તે પેલી ભૂતાવળની સામે થઈ શકે. આ વખતે જો કે ત્યાંના વાતાવરણમાં કશુંક નવું ઉમેરાયું હોય તેવું લાગી રહ્યું હતું. ત્યાંની શાંતિ, ત્યાંની આબોહવામાં બદલાવ આવેલો લાગી રહ્યો હતો. જો કે બધું જ પહેલાં જેવું જ હતું. તે ઘર પણ દૂરથી દેખાઈ રહ્યું હતું અને પેલો ફૂવો પણ. છતાં કશુંક તો હતું જે તે બધામાં ઉમેરો થઈને આવેલું હતું.

“છગન તું?”

સુરેશે એકાએક દૂર ઊભેલા છગનને જોયો. તે ઘરથી ઘણો દૂર કોઈક તળાવની પાસે ઊભો હતો. ઝાડની વચ્ચેથી તેની આકૃતિ દૂરથી દેખાઈ આવતી હતી. તેને જોઈને સુરેશ ઊછળી પડ્યો હતો. કેટલા સમય બાદ તે પોતાના મિત્રને જોઈ રહ્યો હતો. કેટલા સમય બાદ તે આવ્યો હતો, જાણે સુરેશને મળવાને જ. પણ તે નાઠો. સુરેશે બોલેલા શબ્દો તેણે દૂરથી સાંભળી લીધા હતા. તે સાંભળીને જ તે નાઠો હતો. તે સુરેશને મળવા નહોતો માંગતો!

“છગન ઊભો રહે...”

સુરેશ પણ તેની પાછળ નાઠો. તે છગનને બોલાવી રહ્યો હતો. તે કેમ નાસી રહ્યો હતો એ તેને ખબર ન પડી. તે ધારતો હતો કે છગન તેને જ મળવા આવેલો હતો પણ એવું નહોતું. છગન તો એને જોઈને નાસી રહ્યો હતો.

“છગન ઊભો રહે, તને તારી મમ્મીના સમ.”

સુરેશ આવું બાળપણમાં બોલતો હતો. તેણે ઘણીવાર છગનને તેની મમ્મીના સમ ખવડાવીને કાબુમાં લીધો હતો. તે જાણતો હતો કે છગન તેની મમ્મીને ખુબ પ્રેમ કરતો હતો.

“તું કેમ નાસી જતો હતો? મને જોઈને?”

સુરેશે છગનને પૂછ્યું અને તેના શરીરને જોયું. તે શરીર માંદુ પડેલું, લથડેલુ, જાણે મરવા પડેલું હોય એટલી હદે વિચિત્ર લાગી રહ્યું હતું. સુકલકડી એવો એ બાંધો, હાડકાં સહિત કેટલીય જગ્યાએથી ખવાઈ ગયો હતો. તેની આંખો ઊંડી જતી રહી હતી, જાણે ઘણી રાતના ઉજાગરા તેઓએ કરેલા. આંખોની નીચે મોટા કુંડાળા હતા. એવડા મોટા કે ડરામણા લાગી રહ્યા હતા. તેનું આખું વ્યક્તિત્વ બદલાઈ ગયું હતું. એવું નહોતું કે છગન હુષ્ટપુષ્ટ હતો પણ એટલો ય નબળો નહોતો. જો કે તે બીકણ હતો ખરો પણ છતાંય તેણે સુરેશને બચાવવા માટે એક વખતે પેલી શાળાના ઓરડામાં એકલો બંધ થઈ જવા જેવી હિંમત બતાવી હતી. તોય તે જ હતો જેણે સુરેશને પેલી ભૂતાવળને મળવા જવા કહ્યું હતું. તે જ હતો જેણે તે ભૂતાવળનો પરિચય સુરેશ સાથે કરાવેલો જેથી કરીને તેઓ બંને તે જગ્યાના ચક્રમાંથી બહાર નીકળી શકે. પણ એવું બની શક્યું નહોતું. તેઓ બહાર નીકળી શક્યા નહોતા. તેઓ ફરી એ જ જગ્યામાં હતા. જો કે આ પહેલાં સુરેશને થયેલા અનુભવો સમયે છગન હાજર નહોતો પણ આ વખતે તે ત્યાં હતો.

“નાસી જતો તો અન હું?”

છગનનો અવાજ ઘેરાઈ ગયો હતો. તે જાણે માંડ માંડ બોલી રહ્યો હતો. તેના શરીરમાં રહી સહી તાકાતથી તે બોલી રહ્યો હતો.

“હા, તું મને જોઈને નાસી રહ્યો હતો... પેલા ઘરની અંદર તો હું બોલી શકતો નથી પણ અહીં તો હું તારી સાથે મનભરીને વાત કરી શકીશ. તું ક્યાં હતો દોસ્ત?”

સુરેશના પ્રશ્ન સાથે જ છગન શૂન્યમનસ્ક થઈ ગયો. તે કશું જ બોલવા માંગતો નહોતો. તેનું જીવન જાણે ખવાઈ ગયું હતું. તેની રહસ્યમયી ચુપકીદીથી સુરેશને ખિજ ચડી રહી હતી.

“સુરેશ, મારા યાર. હુ કહું તન?”

“તું મને બધું જ જણાય આજે તો. મારે જાણવું છે કે આ બધું શું થઈ રહ્યું છે. મને લાગે છે કે આ બધામાં તારો અને તારા પપ્પાનો હાથ છે. જો તું બોલી જા નહિ તો હું તને તારી મમ્મીના સમ ખવડાવીશ.”

સુરેશના શબ્દોની સાથે જ છગન ચોધારે રડી ઊઠ્યો. તેના મનમાંથી લાગણીઓનું પૂર ઉભરાઈ આવ્યું. સુરેશે તેને રડવા દીધો જેથી તે આગળ કશુંક બોલી શકે અને એના જીવનમાંથી પડદો ઊઠે.

ઘણા પ્રશ્નો હતા જેઓના જવાબ હવે મળવા જવાના હતા...

“સુરેશ તાર બધું સાંભળવું જ સ?”

“હા ચાર. હું કેવી રીતે એ બધું ભૂલી શકું? તારા ગયા પછી મારી જીંદગી નર્ક જેવી બની ગઈ છે. જ્યાં જુઓ ત્યાં મને પેલી ભૂતાવળના પરચા મળે છે. તે મને ક્યાંય જવા દેતી નથી. તે મને કોઈનો થવા દેતી નથી!”

છગન સુરેશની આંખોમાં અચરજથી જોતો રહ્યો. તે બધું જ જાણતો હતો છતાં પોતાના મિત્રની સાથે જે ઘટી રહ્યું હતું તે પ્રત્યેની લાગણી બતાવતો પણ કશાક ભેદી ભાવથી તે સુરેશને નિહાળી રહ્યો. તેનું મન મોટા વિષાદથી ઘેરાયેલું હતું જે તે સુરેશની સાથે વહેંચવા માંગતો નહોતો. તે કમને બોલવા લાગ્યો.

“જો સુરેશ, તાર બધું જાણવું જ હોય તો મારી હારે તાર આવવું પડશે.”

“પણ ક્યાં?”

છગન સુરેશના જવાબમાં કશું જ ન બોલ્યો પણ ચાલવા લાગ્યો. તે અનંત સ્થળમાં તેઓ બંને ચાલતાં જતાં હતા. તેઓ બંનેના પગ કશાક તરફ આગળ વધી રહ્યા હતા. તેઓ કોઈક ભેદને ખોલવા જઈ રહ્યા હતા જે ભેદ છગન તો જાણતો હતો પણ સુરેશ તેનાથી હજી પરિચિત નહોતો થયો.

આસ્તે આસ્તે તેઓ આગળ વધી રહ્યા હતા. આખું વાતાવરણ ધીમે ધીમે ગંભીર થતું જઈ રહ્યું હતું. તળાવને છોડીને તેઓ આગળ વધ્યા. ઝાડ અને પાંદડા ચુપચાપ જોઈ રહ્યા હતા. પેલા કાગડા ઉડાઉડ કરતા હતા. તેઓ પેલી ભૂતાવળના ખબરી જેવા હતા અને છગન તેઓનો અણગમો ઉપર નજર કરીને બતાવી રહ્યો હતો. પણ તેઓ તો પીછો જ કરી રહ્યા હતા...

આખરે એક સ્થળે છગન ઊભો રહ્યો. તેના પગ થંભી ગયા. તેનું હૃદય ઉલાળા લેવા લાગ્યું. તે ઘણો ભયભીત હતો. એક મોટો પથ્થર અને તેની પાછળ કોઈક હતું જે છુપાઈને તેઓ બંનેને જોઈ રહ્યું હતું.

“છગન તું મને ક્યાં લઈ આવ્યો છે. પેલા પથ્થરની પાછળ કોણ છે?”

સુરેશના જવાબની સામે છગને તેની આંખો કરડી કરીને જોયું. અને પછી પેલા પથ્થરને જોવા લાગ્યો. તેની આડશે એક માણસ બેઠો હતો, છુપાયેલો હતો. તે લાચાર રહ્યો હોવો જોઈએ. ત્યાં પડ્યા પડ્યા તે જાણે પોતાના આખરી દિવસો પુરા કરી રહ્યો હોવો જોઈએ.

તેઓ બંને પેલા પથ્થરની નજીક આગળ વધ્યા. તે પથ્થર ઘણો મોટો હતો અને આરામથી બે થી ત્રણ માણસો તેની પાછળ સંતાઈ શકતા હતા. કાગડાઓ પણ તેની આસપાસ ઝાડની ડાળીઓ પર આવીને બેસી ગયા. તેઓ જોવા માંગતા હતા કે એવો કયો ભેદ છગન સુરેશને બતાવી રહ્યો હતો જેનાથી તેમની માલિક પેલી ભૂતાવળ અજાણ હતી. તેઓની આંખો ચારેબાજુ ફરવા લાગી. સુરેશ છગનને જોઈ રહ્યો. પથ્થરની પાછળ ચોક્કસ કોઈક પુરુષ જ હતો. તેણે અડધી ઊંચી પોતડી પહેરેલી હતી. તેના પગ થોડાક દેખાતા હતા જે અત્યંત ખરડાયેલા હતા. તેઓમાંથી

લોહી ટપકી રહ્યું હતું. સુરેશના મનમાં ફાળ જમી. તે આખું દ્રશ્ય જોવા માંગતો નહોતો. તેના મનમાં ડર હતો કે તે કેવોકય હોય. તેના મનમાં ડર હતો કે જો તે માણસ, તે પેલા માણસને જોઈ લેશે તો તેને તમ્મર આવી જશે! એ કેટલો ભયાનક હોઈ શકતો હતો.

પથ્થરની આસપાસ તેના લોહીના ડાઘા પડેલા હતા. તેની આસપાસ માંખો બળબળતી હતી. જ્યાં જુઓ ત્યાં કોહવાટના નિશાન હતા. તે માણસની હાલત ચોક્કસ અત્યંત ભયાનક હોવી જોઈતી હતી. અને એવું જ થયું. તે ભયાનકતા જ્યારે તેઓના જોવામાં આવી ત્યારે તેઓ બે ઘડી તો વિચારતા જ રહી ગયા.

જ્યારે સુરેશે તે માણસને પથ્થરના ટેકે કણસતો જોયો ત્યારે તે સ્તબ્ધ થઈ ગયો. તે લથડી પડેલું શરીર, કોહવાટ પામેલું માંસ, કીડા પડેલ, સડેલ ચામડી, ઠેરઠેર ઘા ના નિશાન બધું જ ભયાનક હતું. એક માણસની સહનશક્તિને દાદ આપે તેટલી હદનું અને અસહ્ય અને માણસના શરીરને શક્ય તેટલી પીડા આપનારું તે દ્રશ્ય હતું.

કોણ હતો એ માણસ? તેની આટલી બધી ભયાનક હાલત કોણે કરી હતી? તે કેવી રીતે ત્યાં આવી ગયો હતો અને છગન તે માણસને કેવી રીતે જાણતો હતો? સુરેશ પોતાને જ્યારે આ બધા પ્રશ્નો પૂછવા લાગ્યો ત્યારે તેને ખબર નહોતી કે છગન તે માણસની પાસે જઈને બેસી ગયો હતો. તે તેની ચામડીને નિહાળી રહ્યો હતો અને તેના આંખમાંથી આંસુ નીકળી રહ્યા હતા!

તે માણસની હાલત પર આંસુ સારનાર છગનનો તેની સાથે શું સંબંધ થતો હતો? સુરેશના આ સવાલનો જવાબ તેને જલ્દી જ મળી ગયો. જ્યારે તેણે આંખો ખેંચીને તે માણસને ઓળખવાનો પ્રયત્ન કરી જોયો, તેના ખરડાયેલા, કોહવાટથી ભરેલા ચહેરાની ઓળખાણ કરવાનો પ્રયત્ન તેણે કરી જોયો ત્યારે તેને ખબર પડી કે તે માણસ કોણ હતો. તે ચોક્કસ જ સ્તબ્ધ કરી નાખનારું દ્રશ્ય હતું!

તે બીજો કોઈ નહી પણ છગનનો બાપ હતો!

એ જ બાપ જે ઘણા વર્ષો પહેલાં છગનને લઈને તેના ઘરથી નાસી ગયો હતો. તેની પત્નીને એકલી મુકીને તે છગનને હોસ્ટેલમાં મુકવાના બહાને લઈને જતો રહ્યો હતો. તે જ બાપ અત્યારે દયનીય હાલતમાં પથ્થર પાસે પડેલો હતો. તેની પત્ની તો નિર્દોષ ભાવે તેની રાહ જોઈ રહી હતી અને અહિયાં તે બંનેની હાલત જોવા જેવી થઈ હતી!

“છગન... આ તો...”

સુરેશ કશુંક બોલે તે પહેલાં છગને તેને ચુપ કરાવી દીધો. પેલા કાગડા તેઓને જોઈ રહ્યા હતા. રખેને કશુંક બહાર પડી જાય અને તેઓનો ભેદ ખુલી જાય! સુરેશ સુનમુન ઊભો રહ્યો. તેણે આગળ કશું પૂછવાની હિંમત ન કરી. તે કશું બોલી શકવાની હાલતમાં નહોતો. તેના શરીર પર પોતાના મિત્રની લાચારીની મહોર વાગી ગઈ હતી. તે બોલે તો પણ કશા જ કામનું નહોતું કેમ કે ઘણું નુકશાન થઈ ગયેલું. તેઓના શરીરોને કોહવાટ પેસી ગયેલો અને તેઓનું મરવું નિશ્ચિત થઈ ગયું હતું.

અચાનક બધા જ કાગડા ઉડી ગયા. તેઓના ફફડાટથી ચીર શાંતિ જેવું તે વાતાવરણ ડહોળાયું અને તે ત્રણ માણસોના મન ફફડી ઉઠ્યાં. હવે કશુંક બનશે જે માટે શું તેઓ તૈયાર હતા?

“આવ...”

આ વખતે તે ભૂતાવળનો અવાજ ભારે થયેલો હતો. તે ખુબ જ ગુસ્સામાં હતી. તેના અવાજથી વાતાવરણમાં અનોખો ડર પેસવા માંડ્યો હતો. એક અધિકારત્વ તે અવાજ ધરાવતો હતો. પોતાના ગુલામને બોલાવતો તે અવાજ કોઈનાથી રોકી શકાય તેમ નહોતો. અને તે જીવ ફરી ફફડી ઉઠ્યા. કાગડા જઈને પેલા ઘરની છત ઉપર બેસી ગયા હતા. તેઓ જાણતા હતા કે સુરેશને તે ઘરમાં આવવાનું હતું. સુરેશ છગનની સામે લાચારીથી જોઈ રહ્યો. તે બંને પણ લાચારીથી છગનના પિતાને જોઈ રહ્યા. તે ત્રણ લાચાર લોકોએ નીચું જોયું. થોડીવારની શાંતિ બાદ છગને મોટા પ્રશ્ન જેવા પોતાના ચહેરાને સુરેશની સામે ફેરવ્યો. તે જાણે સુરેશને વિનંતી કરી રહ્યો હતો કે જા ભાઈ જા. પેલી ભૂતાવળ પાસે જતો રહે નહી તો તે...

સુરેશ છગનની સામે છેલ્લીવાર નજર નાખીને આગળ વધ્યો. તે પણ પેલા બે જીવ જેવો જ લાચાર હતો. તેનો પણ તેમના જેવો જ હાલ થવાનો હતો. તે જગ્યામાંથી નીકળવું તેઓ માટે અશક્ય હતું. સુરેશ પાસે હજી પ્રશ્નો ઘણા હતા પણ મોડું કરવું પરવડે તેમ નહોતું. રખે ને પેલી ભૂતાવળનો ગુસ્સો તૂટી પડે અને તેઓની હાલતને વધુ ખરાબ બનાવી મુકે. તેથી તે ચુપચાપ આગળ વધ્યો. તેને બરોબર ખબર હતી કે આગળ શું થવા જઈ રહ્યું હતું. પેલું ચક્ર ફરીથી શરૂ થવા જઈ રહ્યું હતું અને ફરીથી એની એ જ ઘટનાઓ ઘટવા જઈ રહી હતી. તેણે ફરી પેલા કૂવામાં નંખાવાનું હતું. તેણે ફરી મોતનો સામનો કરવાનો હતો. તે લાચાર પગે આગળ વધ્યો જ્યાં પેલા કાગડાઓ તેની તરફ જોઈ રહ્યા હતા. થોડીવારમાં તે ત્યાં પહોંચી ગયો. જે અંતર તેણે છગનની પાછળ કાપ્યું હતું તેટલું અંતર પાછાં વળતી વખતે નહોતું. તે અંતર જાણે ઘટાડી દેવામાં આવ્યું હતું કે પછી એવું હતું કે પેલું ઘર ખસીને તેઓની પાસે આવી ગયેલું! સુરેશ થોડીક જ વારમાં તે ઘરની પાસે પહોંચી ગયો.

પેલા કૂવાને જોઈને તેણે નિસાસા નાખ્યા. તે મોતનો કૂવો સુરેશને સજા આપવાને અધીરો બની ગયો હશે કેમ કે તેમાંથી તીવ્ર દુર્ગંધ આવી રહી હતી. એવી જ દુર્ગંધ સુરેશે છગન અને તેના પિતાના શરીરોમાંથી આવતી અનુભવી હતી! તે બધું તે કેવી રીતે ભૂલી શકે તેમ હતો!

આગળ જે થયું તે પહેલાંની જેમ જ ઘટ્યું. ભૂતાવળની પાછળ જઈને સુરેશ ઊભો રહ્યો અને તે ભૂતાવળે તેને નીચે પાડી દીધો. એ બાદ જ્યારે તેની આંખો ખુલી ત્યારે તે ભૂતાવળ તેના માથાના વાળ ખેંચીને તેના શરીરને ઘસડીને લઈ જઈ રહી હતી. કૂવા પાસે પહોંચીને તેણે સુરેશને ઊંચક્યો અને તે કૂવામાં ફેંકી દીધો. તે બધું જ ફરી ફરીને બન્યું. તે સજા ફરી ફરીને સુરેશની પાસે આવી. આ વખતે વળી પાછું

જમીનમાંથી કશુંક નીકળવાનું હતું. પણ જ્યારે સુરેશ તે કૂવામાં જઈને પડ્યો ત્યારે તે કૂવામાં કશુંક નવું હતું. આ વખતે તેમાં બે જણ પહેલેથી પડેલાં હતા. તેઓ કોણ હતા?

છગન અને તેનો બાપ...

તેઓ બંનેને તે કૂવામાં લાવીને ફેંકી દેવામાં આવેલા. તેઓના મજબૂર શરીરો તે કૂવાના અંધકારમાં ગંધાઈ ઉઠેલા. તેઓ ટૂંટિયુંવાળીને કૂવાની એકબાજુએ ઊભા હતા અને જ્યારે સુરેશને કૂવામાં નાખવામાં આવ્યો ત્યારે તેઓ ફફડી ઉઠેલા. તેઓ જાણે આઘાતથી પડું પડું થઈ ગયા હતા. સુરેશ કણસતો રહ્યો અને તેઓ તેમના મનમાં ચીસ પાડતા રહ્યા કેમ કે ઘરની અંદર અને તે કૂવામાં કોઈનોય અવાજ નીકળી શકે તેમ નહોતો!

સુરેશ ઊભો થયો. ડર તેના હૃદયમાં જોરજોરથી વાગી રહ્યો હતો. તેણે છગન અને તેના પિતાને જોઈ લીધા હતા. તેઓ બંનેની સામે જોઈને તે પણ તેઓની જેમ ટૂંટિયુંવાળીને ઊભો રહી ગયો.

“મારી સામે ચાલાકી. જોયું ફેંકી દીધા...”

તે ભૂતાવળનો કૂવાની બહારથી અવાજ આવવા લાગ્યો. તે ગુસ્સામાં બોલી રહી હતી. આ વખતે તેનો અવાજ ઘણો ઘેરો લાગતો હતો. તે અવાજ કર્કશ પણ થયો હતો. તે અવાજ કડક પણ થયો હતો. તેના ઘરનો એ નિયમ કોઈ તોડી શકે તેમ નહોતું. તેણે જે નિયમો બનાવ્યા હતા તે અફર હતા. તેઓમાં કોઈ ફેરફાર કરી શકવાનું નહોતું એવું તે એના અવાજથી જણાવી રહી હતી. તેનો અવાજ અને તેની ભયાનકતા તે તરફ ઈશારો કરી રહી હતી. એક ચેતવણીની જેમ તે બોલી હતી. એક આખરી ચેતવણી કેમ કે એની પાસે તો સજા આપવાના ઘણા રસ્તા હતા!

સુરેશ સમજી ગયો કે હવે કશુંક અજુગતું બનવાનું હતું. પણ આ વખતે તેની પાસે બે સાથીઓ હતા. જેઓ તે કૂવામાં આવી પડેલા. જેઓ તેની જાણમાં હતા અને જેઓના આવવાથી સુરેશને એક પ્રકારની રાહત વર્તાઈ રહી હતી. તે એટલી પુરતી રાહત પણ નહોતી પણ તેઓનું તેની સાથે કૂવામાં હોવું ઘણું આરામદેહ હતું. મનને શાંત કરતું હતું એ રીતે કે કોઈક તો હતું જે તેના જેવા જ દુઃખમાં પડેલું હતું. જો કે સુરેશને તો તેઓને ઘણા પ્રશ્ન કરવામાં રસ હતો. તે ધારતો હતો કે જો તે ઘરમાંથી તેને બહાર નીકળવાની તક મળી જાય તો તે પહેલાં તે બંનેની સાથે દિલ ખોલીને વાત કરી લેશે અને બધા જ ભેદ, તે ભૂતાવળ, તેમની એ હાલત, પોતાની હાલત અને તેઓ વિશેના સંભવિત ઉકેલ બધું જ જાણી લેશે. પણ એવું કશું થવાનું નહોતું. તેઓને ત્યાં વાતો કરવા માટે નાખવામાં નહોતા આવ્યા. તેઓને તો સજા ભોગવવા માટે નાખી દેવામાં આવેલા જેથી તેઓ તે મોતના કૂવામાં અસહ્ય મોતની સજા ભોગવે. સુરેશ તો તૈયાર હતો કેમ કે આ પહેલાં તેણે ઘણીવાર મોતને ભોગવી લીધું હતું પણ આ વખતે પેલા બે તેની સાથે જોડાયા હતા જેઓને કશી જ ખબર

નહોતી કે આગળ હવે શું થવા જઈ રહ્યું હતું. સુરેશ પોતાના પંજાની આંગળીઓથી ફૂવાની જમીન ખોતરતો રાહ જોઈ રહ્યો. આ વખતે તેમાંથી શું નીકળવાનું હતું અને કેવા પ્રકારનું મોત આવવાનું હતું તે બધું વિચારતો તે છગનના પિતાના શરીર તરફથી નજર પણ હટાવી રહ્યો હતો જેથી કરીને તે અસહ્ય ચીતરી ચડે તેવી વેદનાને જોવી ન પડે. મનને વિશ્લિષ્ટ કરી દેતી તે પરિસ્થિતિ હતી. બંને શરીરને સહનશક્તિની પરીક્ષા લેતી પરિસ્થિતિમાં નાખી દેવામાં આવેલા. તેવા શરીરોમાં રહેલો આત્મા અને મન મુંજાઈ રહ્યા હતા કે આ તે કેવું જીવન હતું? કે હતું સતત આવતું મોત?

ચોક્કસ તે મોત હતું. મોતના ફૂવામાંથી આવતું ફળ હતું. એવું ફળ જે કડવાશની પેલે પારની કડવાશ ધરાવતું હતું અને તે કડવાશને અંતે જે વધતું હતું તે ગંધાતું, ગોબળું અને સડી ગયેલું મોત હતું જે સજારૂપે તેઓ પર ઊતરી આવવાનું હતું. થોડીવારમાં જમીન હલવા લાગી. તે પોચી થવા લાગી જેથી તેઓમાંથી કશુંક બહાર આવી શકે. તેમાંથી આગળ ઘણી વસ્તુઓ બહાર આવેલી. સૌથી પહેલાં તો તેમાંથી પાણી બહાર આવેલું જેણે સુરેશને ડૂબાડીને ખતમ કરી નાખેલો. એ બાદના અનુભવમાં તેમાંથી વંદા બહાર આવેલા જેઓની અઢળક ફોજે સુરેશને અંદર અને બહારથી ભરી નાખ્યો હતો અને ગૂંગળાવીને મારી નાખેલો. એ જ રીતે ગૂંગળાવીને મારી નાખવામાં જવાબદાર એ બાદની સજામાં નીકળી આવેલા વાળ હતા જેઓના જથ્થા સુરેશની આસપાસ ફરી વળેલા અને તેનો ખાત્મો કરી દીધો હતો. હરેક વખતે સુરેશે કોઈકને કોઈક વિજાતીય શરીરને સ્પર્શ કરવાનો પ્રયત્ન કરેલો. હરેક વખત એનો સંસર્ગ એ રીતે માનવીય શરીર સાથે થતાં અટકી જતો હતો. તે ભૂતાવળ નહોતી ઈચ્છતી કે સુરેશ એવો કોઈપણ શારીરિક સંપર્ક સ્થાપિત કરે. તે સુરેશને પોતાનો ગુલામ બનાવીને રાખવા માંગતી હતી જે માટે તે સુરેશને વારંવાર તે ફૂવામાં ઘડેલી રહી હતી.

“શરીર... બદન, લાલચ...”

તે ભૂતાવળ ફૂવાની બહારથી બોલી. અને તેનો અવાજ આવતો બંધ થયો. તે અવાજ બંધ થતાંની સાથે જ સુરેશ ફફડી ઊઠ્યો. હવે નક્કી કશુંક તે જમીનમાંથી નીકળવાનું હતું. તેઓનું મોત તેમાંથી નીકળી રહ્યું હતું.

જમીન ફાટી અને તેમાંથી અસંખ્ય સાપ નીકળવા લાગ્યા. આ તો પેલા સાપ જેવા જ હતા જેઓએ આ પહેલાં સુરેશને પેલા કબાટમાંથી નીકળીને ડરાવ્યો હતો. તે કાળોતરા અસંખ્ય સંખ્યામાં બહાર આવવા લાગ્યા. અને તેઓથી ફૂવો ભરાવા લાગ્યો. તેના અસંખ્ય દંશનો અનુભવ ત્રણેય જીવોએ કર્યો અને તેઓ કણસતા રહ્યા. મોઢામાંથી અવાજ આવતો નહોતો પણ તેઓ અવાજ વગર પણ ઘણુંબધું પ્રદર્શિત કરી રહ્યા હતા. તે દંશમાં માણસના મગજને, તેના શરીરને પગથી લઈને માથા સુધી કળતરથી ભરી નાખવાની તાકાત હતી. તે દંશ તેઓને મારી રહ્યા હતા. ધીમેધીમે તેઓ મોત તરફ સરી રહ્યા હતા.

છગનનો બાપ મરી ગયો. છગન પણ પેલા સાપની વચ્ચે જજૂમી રહ્યો હતો. તે સાપ તેના ગળાને વીંટળાઈ વળ્યા ત્યાં લગી તેઓ કશું જ ન કરી શક્યા. ધીમેધીમે આખો ફૂવો તે સાપોથી ભરાઈ જવા લાગ્યો. તેઓના ઢગલે ઢગલા થવા લાગ્યા અને તેઓના દંશને લીધે છગન અને સુરેશ મનમાં રાડો નાખીને ઊંછળી રહેલા. ફૂવામાંથી બહાર નીકળવું અસંભવ હતું. તે ફૂવો તેમનો જીવ લઈ લેવાનો જ હતો. થોડીવારમાં બધું શાંત થઈ જવાનું હતું પણ એ થોડીવાર આવતાં સુધી તો જાણે વર્ષોના વર્ષોની વેદના તેઓ પર ઊતરી આવી હતી. સહેવાય નહીં અને કહેવાય નહીં જેવો ઘાટ સર્જાયો હતો. તેમના શ્વાસ રૂંધાવા લાગ્યા ત્યાં સુધી તેઓ કશું જ બોલી ન શક્યા કે કશું જ ન કરી શક્યા. તેમની મજબૂરીનો લાભ તે ભૂતાવળ ઉઠાવી રહી હતી. એક લાશ તો પેલા સાપના ઢગલામાં ક્યાંક ખોવાઈ ગઈ હતી અને હવે બીજી બે લાશો એમાં ખોવાઈ જવા માટે તૈયાર જ હતી.

સુરેશની આંખો સામે પણ સાપ છવાઈ જવા લાગ્યા. તેના ગળે લાગેલા સાપે તેનું મોઢું શ્વાસ લેવા માટે ખોલાવી દીધું અને એ સાથે જ એક પાતળી સોટી જેવો સાપ તેના મોઢામાં પેસી ગયો. સુરેશની આંખો પહોળી થઈ ગઈ. એક તો શ્વાસ લેવાતો નહોતો અને ઉપરથી આખેઆખો સાપ તેના પેટમાં જવા માંડેલો. તે સાપ ધીરે રહીને તેના પેટની અંદર ઊતરી ગયો અને તે કશું જ ન કરી શક્યો. તે જોતો જ રહી ગયો! છેલ્લી નજર તેણે છગન પર નાખી પણ તે તો સાપના ઢગલામાં ક્યાંક ખોવાઈ ગયો હતો. તે અને તેનો બાપ બંને ગાયબ હતા. કોઈ નહોતું સિવાય કે બહાર ચાલી રહેલા અટ્ટહાસ્ય વગર! સુરેશ ફરી હાર્યો. જીવવાની લડાઈમાં ફરી મોત તેના પર હાવી થયું અને તે મર્યો. સાપના દંગલમાં, તે ઢગલામાં તેનો જીવ લેવાઈ ગયો. તેના પેટમાં એક પછી એક સાપ જવા માંડ્યા અને તેઓનું આવવું જવું સુરેશ અનુભવી રહ્યો. તે કેટલું દર્દનાક હતું! તે કેટલું ભયાનક હતું! ફરીથી તે ભૂતાવળ જીતી ગઈ... “સુરેશ, શું થાય છે તને?”

રેશમા જેની બાહોમાં તેનો વર સુઈ ગયો હતો તેના મોઢામાંથી ફીણ નીકળતું જતું હતું અને રેશમાએ જ્યારે તે જોયું ત્યારે તે સુરેશને ઉઠાડવા લાગી. સુરેશ તો જાણે બેભાન થઈ ગયો હતો અને પેલી દુનિયામાંથી બહાર જ આવી રહ્યો નહોતો. થોડીવારમાં તેને ભાન આવ્યું. અને તેનું શરીર ફફડી ઉઠ્યું.

“કોઈ સપનું જોયું તે?”

“હા, ફરી એ જ બધું. એ જ ચક્ર. તે ભૂતાવળ મારો પીછો કેમ કરીનેય છોડી રહી નથી. આ વખતે તો કશુંક નવું પણ થયું.”

“શું નવું?”

“છગન અને તેનો બાપ મારી સાથે હતા. તેઓની હાલત ખુબ જ કફોડી હતી. તેઓના શરીર લેવાઈ ગયેલા હતા. તેઓ જાણે મરવાની અણી પર હોય તેમ તે સ્થળે પડેલા હતા. જ્યારે હું છગનને મળ્યો ત્યારે તે મને તેના બાપની પાસે લઈ

ગયો. અને ત્યાર પછી પેલી ભૂતાવળે મને બોલાવી લીધો. એ કૂવામાં જ્યારે મને તેણે નાખ્યો ત્યારે મારી ભેળા તે બંને પણ કૂવામાં નંખાયેલા હતા. તેઓ પણ મારી જેમ જ આ વખતે સજા પામેલા. ખરૂં કહું રેશમા તો આ વખતનું દર્દ બહુ જ ભયંકર હતું!”

રેશમાએ સુરેશને પોતાની છાતી સરસો ચાંપી દીધો. સુરેશ ચોંધારે રડવા લાગ્યો. તેનું દુઃખ રેશમા બરોબર સમજી ગઈ હતી. સુહાગરાતની રાતે કોઈ વ્યક્તિ આટલો કમજોર કેવી રીતે હોઈ શકે? નક્કી જ તે જે પણ કંઈ કહી રહ્યો હતો તે સઘળું સાચું હોવું જોઈએ અને તો જ તે એટલો બધો રડતો હતો. તેણે તો ખુશી મનાવવી જોઈતી હતી કેમ કે પોતાના પ્રેમ રેશમાની સાથે તે હતો. તે પહેલી રાત તેઓ માટે આનંદની રાત હતી, નહીં કે રડવાની. છતાં સુરેશ રડી રહ્યો હતો કેમ કે તે ચાહવા છતાં પણ રેશમાનો થઈ નહોતો શકતો. તે ચાહવા છતાં પણ રેશમાના શરીરને સ્પર્શી નહોતો શકવાનો!

સવાર પડી ગઈ. આમેય એ બધું થયું એમાંને એમાં મોટાભાગનો રાત્રી પહોર વીતી ગયો હતો અને સવાર પડી એટલે બધા ચા-પાણી કરવા માટે ઊભા થવાના હતા. નવી વહુએ રસોડામાં પોતાના હાથ અજમાવવા જોઈએ તે હિસાબે રેશમા પણ થનગનતી હતી કે સાસરિયાને પોતાના હાથનો કમાલ દેખાડે. જો કે તે ઘરમાં નોકરચાકર હતા અને રેશમાએ પણ પોતાના પિયરમાં નોકરચાકરની સવલત માણી હતી, છતાં નવી વહુના હાથે કશુંક ખાવું પીવું એ ઘરના લોકો માટે અનેરો લ્હાવો બની રહેવાનો હતો. અને એટલે જ બધા હોલમાં રેશમાના આવવાની રાહ જોઈ રહ્યા હતા. કેટલાક મીઠડી કમેન્ટ કરીને વહુ વિશે પોતાનું મંતવ્ય આપી રહ્યા હતા તો કેટલાક સુરેશને ઊંઘણશી કહીને તેનો મજાક ઉડાડી રહ્યા હતા. સુરેશ ઊંઘમાં હતો ચોક્કસ પણ તે ઊંઘ તો રાતે પૂરી નહોતી થઈ માટે હતી. રેશમા અને તેની વચ્ચે કશું પ્રેમભર્યું બન્યું નહોતું એ પણ એક સચ્ચાઈ જ હતી. તેઓ બંને વગર તે સચ્ચાઈ કોઈ જાણતું નહોતું.

એ દિવસ આખો સુરેશ માટે ઊંઘમાં ગયો અને રેશમા ઘરનું કામ શીખતી અને ઘરના સભ્યો સાથે મળતી રહી. રાત પડી અને ફરી તેઓ એક થવાના હતા. સુરેશ એ રાત વિશે ઘણો જ ડરેલો હતો. એ તો રેશમા સાથે સુવા પણ માંગતો નહોતો! રખે ને પેલી ભૂતાવળ પાછી તેના પર હાવી થઈ જાય અને બીજી કોઈક સજા આપી બેસે.

“સુરેશ આવું ક્યાં સુધી ચાલશે? તું મારાથી દૂર કેમ જઈ રહ્યો છે?”

“રેશમા હું શું કરું એ જ મને સમજાતું નથી. મને ખબર છે કે તારા અને મારા અરમાનો કેટલા છે પણ એ બધા જ અરમાનો પર એ ભૂતાવળે અત્યારે તો પાણી ફેરવી નાખ્યું છે. હું તેનો ગુલામ થઈને રહી ગયો છું બસ. તે આપણા બંનેને એક થવા દેવા માંગતી નથી.”

“પણ કેમ સુરેશ? એનું કંઈ તો કારણ હશે ને?”

“મને એવું લાગેલું કે આ બધામાં પેલા બાપ અને દીકરાનો હાથ હશે પણ તે બંને ને તો પેલી ભૂતાવળે છેલ્લે મારી સામે જ સજા આપી દીધી. એ તો કોઈની નથી!”

“છતાં આપણે કારણ તો જાણવું જ પડશે...”

“હા, મને પણ એવું જ લાગે છે. તું તારે સુઈ જા આ પલંગમાં. હું સોફામાં સુઈ જઈશ. આજની રાત આપણે જેમ તેમ કાઢી નાખીએ અને આવતી કાલે હનીમૂનનું બહાનું કાઢીને તે કારણ શોધવા નીકળી પડીશું.”

રેશ્મા સુરેશની વાત માનીને તે પલંગમાં સુઈ ગઈ. સુરેશ તે જ રૂમમાં આવેલા નાના સોફા પર સુઈ ગયો. ઓરડાનો દરવાજો બંધ હતો. બહારના લોકો એમ માનતા હતા કે તેઓ બંને સારો સમય વિતાવી રહ્યા હતા પણ કોઈ જાણતું નહોતું કે તેઓ પરાજિત થઈને અલગઅલગ સુઈ રહ્યા હતાં. તેઓનું મિલન પેલી ભૂતાવળ થવા દેતી નહોતી. પણ કેમ? શું કારણ હતું એ બધાનું? તેનો ઉપાય શું હતો? એ બધું જ જાણવા માટે સુરેશ અને રેશ્મા સવારે ક્યાંક નીકળી પડવાના હતા. તેની પાછળનો ભેદ તેઓથી ભલે છૂપો હતો પણ તેનું પગેરું મેળવ્યા વગર તેઓ તે ચક્રમાંથી ક્યારેય નીકળી શકવાના નહોતા.

સવાર પડી. સૌ જાગ્યા. સુરેશે પોતાની વાત તેના માબાપ આગળ મૂકી. તેઓ રાજીના રેડ થયા. તેઓએ સુરેશને પરવાનગી આપી. સુરેશે પોતાનો સામાન પોતાની કારમાં ગોઠવી લીધો અને રેશ્માને પોતાની પાસે બેસાડીને બંને એ કારમાં હનીમૂન પર જવાને નીકળી પડ્યા. પણ તેઓ હનીમૂન નહોતા જવાના. તેઓનું આયોજન તો અલગ હતું. તેઓ કોઈકને મળવા જવાના હતા. તે ઘટનાઓનું પગેરું શોધીને તેનો જડમૂળથી ઈલાજ કરવા જઈ રહ્યા હતા. છગન અને તેના પિતાને શોધવો શક્ય નહોતું પણ હા તેની માં જે પેલા જૂના ઘરમાં રહેતી હતી ત્યાં તેઓ ચોક્કસથી જઈ શકતા હતા. અને સુરેશને પણ શંકા હતી કે તે સ્ત્રી તેનાથી ઘણુબધું છુપાવી રહી હતી. એવા ઘણા ભેદ તેના હૃદયમાં દફન હતા જેઓને બહાર કાઢવા જરૂરી હતા નહીં તો સુરેશ આખી જિંદગી પેલા કૂવામાં જ પીસાવાનો હતો. તેનું જીવન ઝેર બની રહેવાનું હતું અને તે ચક્રમાંથી તે ક્યારેય નીકળી શકવાનો નહોતો.

સુરેશે સીધી જ ગાડીને ગામમાં હાંકી લીધી. સાંજ પડવા આવી હતી પણ અંધારું થયું નહોતું. ગામમાં અવરજવર ખાસી ઓછી હતી. સૌ પોતાના કામકાજથી પાછા ફર્યા ન હતાં. સુરેશની કાર જોવાની ફૂરસદ એકલદોકલ માણસે લઈ લીધી જેથી નોંધ રાખી શકે કે ગામમાં નવું કોણ આવ્યું અને ગયું. દરેક ગામમાં આવા ભલા માણસો હોય છે જેઓ વેતન વગર આવી દેખરેખ રાખતા હોય છે. તેઓને સલામ! સુરેશ છેલ્લે તે ગામમાં આવ્યો ત્યારે અંધારાના લીધે ત્યાંની ભયાનકતામાં વધારો થયો હતો પણ અત્યારે સાંજનો સમય હોવાને લીધે એટલું બધું ભયાનક નહોતું લાગી રહ્યું. તેઓ જોઈ શક્યા કે ઘણુબધું નવું થઈ ગયું હતું અને બાળપણની એ

ગલીઓએ નવો વેશ પહેરી લીધો હતો. કોઈ તેઓમાંનું ઓળખાય તેમ નહોતું અને સુરેશને પણ ક્યાં કોઈ ઓળખી શકવાનું હતું. તે પણ મોટો થયો હતો અને આગળ હવે તો ટાલધારી થવા લાગેલો. તેની સાથે ભણેલા કોઈ દેખાતા નહોતા. બધી જ પબ્લિક નવી લાગી રહી હતી. એકાદ બે વૃદ્ધ મહિલાઓને બાદ કરતાં.

સુરેશની ગાડી પેલા ભાડાના મકાનની સામે આવીને ઊભી રહી. તેનું એ જૂનું ઘર ઘડીભર જોઈ લીધા બાદ સુરેશે તે રેશમાને દેખાડ્યું અને કહ્યું કે તેનું બાળપણ તે ઘરમાં વીતેલું. ક્યાં એ જૂનું પુરાણું, તૂટેલું અને જર્જરિત ઘર અને ક્યાં સુરેશની અત્યારની સાદ્યબી. તે બધામાં જમીન આસમાનનો ફેર હતો. તે બધામાં લાચારી અને તાકાત જેટલો ફેર હતો છતાંય સુરેશ તો બંને તરફથી લાચાર હતો. ભલે તેની હાલત બહારથી ટીપટોપ દેખાઈ રહી હતી અને ધનના ભંડારમાં તે રમતો હતો છતાં તેની સ્થિતિ કરતાં તો પેલા મકાનની સ્થિતિ સારી દેખાઈ રહી હતી!

“સુરેશ આ ઘરમાં આપણે શું કામ આવ્યા છીએ?”

“આ ઘરથી બે ત્રણ ઘર દૂર એક માસી રહે છે. છગનના મમ્મી જ વળી. તેમને આપણે મળવાનું છે જેથી કેટલાક પ્રશ્નો કરી શકાય.”

રેશમાએ મોઢું હલાવીને વાતને સમજ્યાની નિશાની આપી. સુરેશ આગળ વધ્યો. ગાડીને ત્યાં જ રહેવા દઈને તેઓ બંને છગનના ઘર તરફ આગળ વધ્યા. એ જ ઘર, એ જ ગામ, એ જ લોકો જેઓ તેના ભૂતકાળના સાક્ષી હતા. તેઓના હોવા ન હોવાથી કોઈને ભલે ફરક પડતો હોય કે ન હોય પણ સુરેશને પડતો હતો. તે માસી તેના ઉત્તરોની દિશા હતી. તે ઘર જ્યાંથી બધું લગભગ શરૂ થયું હોવું જોઈએ એવું તે માની રહ્યો હતો.

“માસી ઓ માસી, ક્યાં છો?”

સુરેશ તે ઘરની આગળ આવીને બૂમો પાડવા લાગ્યો. તે ઘરમાં પહેલાંની જેમ જ લાલ લાઈટ સળગી રહી હતી અને આગળના ઓરડામાં કોઈ જ નહોતું. માસી ચોક્કસ પાછળ બેસીને કશુંક કામ કરી રહ્યા હોવા જોઈએ.

“શું આપણે ખોટા સમયે તો નથી આવી પહોંચ્યા ને? કદાચ માસી કામે ગયા હોય.”

“ના ના, તે અંદર જ છે. મને કશુંક ખખડવાનો અવાજ સંભળાય છે. અને આમેય દરવાજો ખુલ્લો રાખીને કોઈ જાય નહીં.”

બંને રાહ જોવા લાગ્યા.

“અંદર આઈ જાઓ.”

દબાયેલો અવાજ અંદરની સંભળાયો. તે અવાજ માંદો અવાજ હતો. તે અવાજમાંથી સૂર માંડમાંડ નીકળી રહ્યા હતા.

સુરેશ તાકાત એકઠી કરીને અંદર ધપ્યો. તેની પાછળ રેશમા પણ અંદર આવી ગઈ. બંને જણે આગળનો ઓરડો નિહાળ્યો જે એકદમ ખાલીખમ હતો. ત્યાં કોઈ હતું

નહી. પાછળ કદાચ પેલા માસી કામ કરતાં હોવા જોઈએ. એ વિચારે તેઓ બંને અંદર ગયા. તે અંદર ગયા ત્યારે તેમણે જોયું કે માસી તો બિછાના પર સુઈ ગયેલા. તેઓ માંદા પડ્યા હતા. સુરેશ તેઓની પાસે પહોંચી ગયો.

“આ શું માસી? તમે બિમાર છો?”

“હા બેટા. મન ખબર હતી કે તું આયે. મું તારી જ રાહ જોતી હતી.”

“પણ માસી તમારી હાલત અત્યારે બોલવાની નથી. તમે આરામ કરો અને કહેતાં હોવ તો હું તમને ડોક્ટર પાસે લઈ જાઉં.”

“ના દીકરા, માર તન જે કેવાનું સ એ તાકીદનું સ.”

સુરેશ અને રેશમા હવે માસી તરફથી બધું જ સત્ય સાંભળવા જઈ રહ્યા હતા. તે ભેદ તેઓની આગળ ખુલવા જઈ રહ્યો હતો જેમાં સુરેશની હાલતની જવાબદાર ચાવી મળી આવવાની હતી. સુરેશ અને રેશમા માસીના ખાટલા પાસે જમીન પર બેસી ગયા જેથી તે આખી વાત શાંતિથી સાંભળી શકે. માસીથી જેટલું બોલી શકાતું હતું તે પ્રમાણે તેમણે તે વાત કહેવાની હતી. કદાચ તેઓ મરી રહ્યાં હતા અને મરતાં પહેલાં તે વાત સુરેશને જણાવીને પોતાનો બોજ હળવો કરી લેવા માંગતા હતા. એવો તે શો ભેદ હતો? શું હતું માસીના હૃદયમાં ધરબાયેલું?

આગળ માસી ઘણું બોલવાના હતા. છેલ્લા શ્વાસે માણસ જેટલું બોલી શકે તેટલું જ પણ શક્ય તેટલો જીવ લંબાવીને જેથી કરીને સુરેશને બધી જ વાત કહી શકે કેમ કે તેમણે સુરેશની સાથે ઘણો અન્યાય કર્યો હતો. તેને અંધારામાં રાખ્યો હતો. તે અંધારું દૂર કરવાનું હતું અને સુરેશને અવગત કરવાનો હતો કે જે બન્યું હતું તેમાં તેનો કોઈ વાંક નહોતો.

અને માસીના શબ્દો નીકળી આવ્યા. એક પછી એક તે જેમ જેમ બોલતા ગયા તેમ તેમ સુરેશના રૂવાડાં ઊભા થતાં ગયા. રેશમા તો હેતબાઈ જ ગઈ કે આવું કશુંક પણ હોઈ શકે! એટલું બધું ભયાનક, એટલું બધું વિચિત્ર, એટલું બધું કમજોર કરી નાખનારું તે મોતના કૂવાનું સત્ય હતું...

લગભગ અડધો કલાક થયો હશે અને માસીની વાત પૂરી થઈ ગઈ. આખી વાત સાંભળીને સુરેશના આંખોમાં આંસુ ટપકી રહ્યા હતા અને રેશમાની આંખો પણ ભીની થઈ ગઈ હતી. તે ભેદ જાણીને તેઓ માનસિક રીતે રાહત અનુભવી રહ્યા હતા કે ચાલો જે હતું તે બહાર તો આવ્યું પણ તે બાદ શું કરવાનું હતું તે હજી તેઓને સ્પષ્ટ નહોતું.

“બેટા, આ આખરી બે એક ઘડીમાં માર તન કશુંક કેવું સ.”

“બોલો માસી. તમે જે કહેશો તે હું સાંભળવા માટે તૈયાર છું. તમે કહેતાં હોવ તો હું છગન અને તેના પપ્પાને ગમે ત્યાંથી શોધીને તમારી આગળ કરી દઉં.”

“એટલો ટેમ અ્યાં સ મારી પાહે.”

માસી થોડુંક હસ્યા અને એવું બોલ્યા. ખરેખર તેઓ આકાશમાં કશુંક જોઈ રહ્યા

હતા. શાંતિથી મરી રહ્યા હતા.

“મન આકાશમાં આડા અને ઊભા લાકડાના પાટા દેખાય સ. ઈના પહેલા અંધારું સ બહુ અંધારું. આખું જગત એ અંધારાથી ભરેલું સ. જ્યાં ને ત્યાં અંધારું, જાણ એવું ચક્ર જેમાંહી કોઈ નીકળી હકતું નહી. અન પેલા પાટાઓની પેલે પાર અજવાળું સ...”

માસી કશાકમાં ખોવાઈ ગયા. તેઓ આકાશમાં પોતાનો મોક્ષ જોઈ રહ્યા હતા. તેઓને કશાકમાં પૂરો વિશ્વાસ બેઠો હતો. આખું જીવન એવી ભયાનકતામાં પસાર થઈ ગયું જેનો જવાબ આપવા માટે કોઈ હાજર નહોતું. આખું જીવન તે મોતના પડછાયામાં પસાર થઈ ગયું. અને છેવટે તે શાંતિથી મોતને ભેટ્યા. સુરેશે તો એકવાર નહી ઘણીવાર મોતને સહન કર્યું હતું. તેની સાથે કેવો અન્યાય થયો હતો? શું હતો એ ભેદ જેના લીધે તેણે એટલું બધું સહન કરવું પડ્યું હતું અને તે ચક્રમાંથી છૂટવાનો ઉપાય શો હતો?

સુરેશ અને રેશ્મા ત્યાં રોકાયા કેમ કે માસીનો જીવ નીકળી ગયો હતો. આત્મા દેહને ત્યજીને નીકળી ગયો હતો. ત્યાં આજુબાજુમાં માસીનું સગાવહાલું કોઈ નહોતું જેથી કરીને તેઓને તેમના મોતની ખબર આપી શકાય પણ બંને જણ સવાર સુધી તે શરીરને સાચવતાં ત્યાં બેસી રહ્યા. સવાર પડી એટલે લોકો ભેગા થવા લાગ્યા. તેમણે તે લાચાર સ્ત્રીનું મૃત શરીર જોયું. તેઓમાંના કેટલાકે કહ્યું પણ ખરૂં કે સારું થયું કે બિચારી છૂટી, ક્યારનીયે રિબાતી હતી. ફોન થયા અને જે એક-બે સંબંધી હતા તેઓ રોતા કડકડતા આવી પહોંચ્યા. તે બાદ જે કોઈ આવતું તે છગન અને તેના બાપને શાપ આપતું જતું હતું. ભર જવાનીમાં તે માસીને મૂકીને નાસી ગયો હતો. તે ખુદ્દાર સ્ત્રીએ પણ છેક સુધી સહન કર્યું હતું અને છેવટ સુધી જીવી હતી! સુરેશ અને રેશ્માએ પોતાના ભાગની ફરજ પૂરી કરી અને પાછાં ફરવા લાગ્યા. બાકી બધું તે લોકો સંભાળી લેવાના હતા. આ ઘડીએ પણ છગન અને તેનો બાપ હાજર નહોતો. તેઓ કેમ નહોતા એ તો કેવળ સુરેશ અને રેશ્મા જ જાણતા હતા. આખું જગત તે સત્યથી અજાણ હતું! માસી તે ભેદને પોતાની સાથે ધરબીને જતાં રહ્યા પણ એ પહેલાં તેમણે તે સુરેશ અને રેશ્માને જણાવી દીધો હતો. શું હતો એ ભેદ? શું હતી એ ભૂતાવળની કહાણી?

તેઓની ગાડી ચાલી નીકળી. આખી રાતનો ઉજાગરો હોવાના લીધે ગાડી ચલાવવામાં થોડીઘણી તકલીફ પડી રહી હતી અને સાથે એકધારું પેલી લાશ જોડે બેસી રહેવાને લીધે સુરેશનું બદન જકડાઈ ગયું હતું. રેશ્મા તે બદનને સ્પર્શવા માંગતી હતી અને કદાચ માલીશ કરી આપવા પણ માંગતી હતી. તે સમય જો કે ઉપયુક્ત નહોતો. એ સમય જ્યારે તેમને એક ખતરનાક ભેદ સાંભળી લીધો હતો. એ ભેદ જેણે તેઓના મનમાં હથોડાના ઘા મારી દીધા હતા અને જેના લીધે તેઓની ઊંઘ પણ ઉડી ગઈ હતી. એ ભેદ જેણે તેઓની સમજવાની ક્ષમતા અને

માન્યતાઓ પર પ્રહાર કર્યો હતો. તે ભેદને લીધે તેઓ ઘણું નવું વિચારી રહ્યા હતા. ભૂતપ્રેત અને અલગારી દુનિયા તેઓના હૃદયમાં ભય જન્માવી રહી હતી.

“સુરેશ હવે આપણે શું કરીશું? આ બધું તો બહુ જ ખતરનાક લાગી રહ્યું છે!”

સુરેશના ખભે માથું ઢાળીને રેશમા બોલી. તે ઘણી ચિંતિત લાગી રહી હતી.

સુરેશના ખભે માથું મુકવા તે પોતાની સીટ પરથી થોડીક લાંબી થઈ હતી પણ તે સાથે તેણે સુરેશને પણ ગાડી ચલાવવામાં તકલીફ ન પડે તેનું ધ્યાન રાખ્યું હતું.

સુરેશ તેની વાત સાંભળીને કશુંક બોલવા લાગ્યો,

“શું કરીશું? છગનને શોધ્યા વગર આપણને આ ચક્રમાંથી નીકળવાનો માર્ગ મળવાનો નથી.”

બંને આગળના રસ્તાને જોતા રહ્યા. તેઓની લાચારી પેલા ભેદને જાણ્યા પછી પણ ગઈ નહોતી. તેઓ હજી પણ એવાને એવા જ લાચાર હતા.

ઘેર પહોંચીને તેઓ બંને ફેશ થયા. સુરેશના માબાપને નવાઈ લાગી કે તેઓનું હનીમૂન ઘણું જલ્દીથી ખતમ થઈ ગયું હતું. છતાં તેઓએ કશું પૂછ્યું નહીં. આખરે બંનેની મરજીની વાત હતી!

એ આખો દિવસ બંનેએ ચુપકીદી સાધી. કશું બોલ્યા નહિ પણ સુરેશ ઘણું જ વિચારવા લાગ્યો હતો. તે ઉપાય શોધતો હતો જેથી તે ભૂતાવળના ચંગુલમાંથી પોતાને બચાવી શકે. તે માટે તેણે એક ખતરનાક ખેલ વિચારી જોયો અને તે વિચાર અમલમાં મુકવા તે રેશમા પાસે પહોંચી ગયો...

સાંજ પડી હતી અને રેશમા ઓરડામાં એકલી હતી. બધા મંદિરે ગયા હતા જેથી સાંજની આરતીનો લાભ લઈ શકે. બંને પાસે એકાંતમાં રહેવાનો સમય હતો અને સુરેશને પણ તે જ સમય જોઈતો હતો.

“સુરેશ તું, અહીં, અત્યારે?”

“હા, જો મમ્મી પપ્પા તો બહાર ગયા અને ઘરમાં કોઈ જ નથી. મને લાગે છે આપણે એકબીજા સાથે સમય ગાળવાનો આ જ સમય છે.”

રેશમા ખુશ તો થઈ પણ તે જણાતી હતી કે સુરેશનું તેને અડવું એટલે પેલું બધું ફરીથી શરૂ થવું.

“સુરેશ તું ભાનમાં તો છે ને? તું જાણો છે કે એ શક્ય નથી.”

“શક્ય છે, જાન. કેમ નહીં? આ રીતે...”

સુરેશ એટલું બોલીને રેશમાને લઈને પલંગમાં પડ્યો અને તેને બાહોમાં લઈને સુઈ ગયો. બંનેની આંખો મીંચાઈ ગઈ અને સુરેશ પાછો પેલી દુનિયામાં પહોંચી ગયો!

એ જ સુરેશની ચાલ હતી!

એટલે જ તો તે રેશમાની પાસે ગયો હતો જેથી પેલી ભૂતાવળ તેને પોતાની પાસે બોલાવે અને આ વખતે તે કશુંક અજમાવી શકે.

ફરી એ જ ઝાડ, પાંદડા અને કાગડા. સુરેશ તે ઘરથી થોડોક દૂર હતો પણ તેને તો

એ ઘરમાં નહોતું જવું. પેલી ભૂતાવળ તેને બોલાવી લે તે પહેલાં તેને છગનને મળી લેવું હતું કેમ કે તે જાણતો હતો કે પેલા ઘરમાં અને પેલા કૂવામાં પહોંચ્યા બાદ તો બોલતી બંધ થઈ જવાની હતી!

તે ચાલી નીકળ્યો. તે પેલી જગ્યા જાણતો હતો જ્યાં છગન બેઠેલો હતો. તે પેલા પથ્થરની પાછળ પોતાના પિતાની સારવાર કરતો ચોક્કસ બેઠેલો હોવો જોઈએ. સુરેશ તેને મળવા માંગતો હતો અને કશુંક પૂછવા માંગતો હતો. તેણે છગન અને તેના પિતાનો ભેદ જાણી લીધો. તેણે પોતાના દુઃખની જવાબદાર ચાવી મળી આવી હતી પણ હવે તે ચાવી લઈને બેસી રહેવા માંગતો નહોતો. તેને તો તાળું ખોલવું હતું જેથી પેલા કૂવાના પટારામાંથી પોતાની જાતને બહાર કાઢી શકે!

અને તે ચાલી નીકળ્યો અને તેની પાછળ પેલા ભૂતાવળના ખબરીઓ પણ ઉડ્યા. કા કા કરતાંક તેઓ ઉડે જતાં હતા. અને તેઓની આગળ સુરેશ ચાલ્યો જતો હતો. એવું નહોતું કે તે નીડર બન્યો હતો. એ જગ્યામાં નીડર શબ્દનો પ્રવેશ નિષેધ હતો. એ જગ્યામાં ડર વગરનો કોઈ માણસ જ પ્રવેશી શકતો નહોતો. સુરેશ ચોક્કસથી ડરેલો હતો પણ હવે તેના માટે કશુંક કામ હતું જે પૂરું કરવાનું હતું.

અને તે પેલા પથ્થર પાસે પહોંચી ગયો.

તે પથ્થરની પાછળ પેલા બાપ અને દીકરો સંતાઈને બેઠેલા હતા.

એ ભયાનક શરીર જોવું સુરેશ માટે કપરું હતું પણ સાથે તે શરીર પ્રત્યે કડ્ડણા પણ ઉપજાવનારું હતું. તે શરીરની બર્બરતા પ્રત્યે સુરેશને લાગણી થતી પણ અત્યારે તેના જીવનમાં પણ એટલી જ બર્બરતા પ્રવેશી ચુકી હતી. રેશ્માને પામી લીધા પછી પણ તેઓ બંને એક થઈ નહોતા શકતા. સુરેશ ઈચ્છતો હતો કે છગન તેને તે ચક્કમાંથી બહાર કાઢે. પણ છગન તો લાચાર પીડિતની જેમ પોતાના બાપને ખોળામાં લઈને બેઠો હતો. તે શું મદદ કરી શકવાનો હતો જેના હાલ ખુદ મદદ ને લાયક થયા હતા!

“સુરેશ તું અહિયાં? ફરી?”

છગન તે જગ્યામાં ઘણું ઓછું બોલતો. તેને ખબર હતી કે પેલી ભૂતાવળ તે જગ્યાના એકેક શબ્દની, એકેક પળની ખબર રાખતી હતી. તેના ખબરીઓ તેનો બોલેલો એકેક શબ્દ નોંધતાં જતા અને ભૂતાવળ તે બધું જ સાંભળી શકતી હતી. સુરેશને કશુંક પૂછવા માટે પણ તેને ખાસી હિંમતની જરૂર રહેતી. તે ભયાનક જગ્યામાં જ્યાં ભય વગર બીજું કશું જ ઉપલબ્ધ નહોતું ત્યાં એવું કશું પૂછવું એટલે મોતને આમંત્રણ આપવું.

“છગન તું ક્યાં રહે છે?”

સુરેશે એવું પૂછ્યું. છગન થોડાક અચરજ સાથે સુરેશને જોઈ રહ્યો.

“હું તો અહીં જ રહું છું.”

છગને જવાબ આપ્યો અને પોતાના પિતાના માથાના વાળને અડવા લાગ્યો. પોતાના

બાપની વેદનામાં તે તેની સાથે હતો. તે તેની સંભાળ રાખી રહ્યો હતો.

“તું બહારની દુનિયામાં ક્યાં રહે છે?”

સુરેશનો સવાલ છગનને શાંત કરી ગયો. તે બોલતો બંધ થઈ ગયો. તે જવાબ આપવો તેના માટે હાલ તો શક્ય જ નહોતું. જો તે પોતાનું સરનામું કહી દે તો તેનું આવી બનવાનું હતું. તે સરનામે પેલી ભૂતાવળ પહોંચી જાય અને તેઓનો ખાત્મો બોલાવી દે તે હદ સુધી વાત બગડે તેમ હતી!

સુરેશ છગનના જવાબની રાહ જોઈ રહ્યો અને સાથે પેલા ખબરી કાગડાઓ પણ. તેઓની આંખો સીધી જ છગનની આંખોમાં જોઈ રહી હતી. તે આંખોમાંથી જાણે પેલી ભૂતાવળ છગનને ડરાવી રહી હતી કે ખબરદાર જો કશું બોલ્યો છે તો!

“તારા બાપે શું કર્યું છે તે હું જાણું છું છગન!”

સોંપો પડી ગયો! સુરેશે જે જાણેલું તે છગનને એક જ વાક્યમાં કહી દીધું. છગન તે એક જ વાક્યથી આખી વાત સમજી ગયો. તે જાણી ગયો કે સુરેશે તેનો ભૂતકાળ જાણી લીધો હતો. એ પછી કશું જ બોલવાનું રહેતું નહોતું.

“જ્યારે તું જાણે જ છે હવે તો સાંભળ કે હું ક્યાં રહું છું.”

છગન એટલું બોલીને થોડીવાર માટે અટક્યો.

“પણ એ બાદ હું અને મારો બાપ જીવતો નહીં રહીએ! તે ભૂતાવળ અમને આવીને ખતમ કરી દેશે!”

સુરેશને છગને એવું કહ્યું અને માથું નીચું ગાલી દીધું. તેની આંખોમાં આંસુ હતા અને તે કશું બોલવાની ઈચ્છા રાખતો નહોતો. સુરેશને તે સરનામું જાણ્યા વગર છૂટકો નહોતો કેમ કે પેલી ભૂતાવળને ખતમ કરવાનો ઉપાય અને યોજના છગનનો બાપ જ તેને જણાવી શકવાનો હતો.

અને થોડીવાર બાદ છગને પોતાનું સરનામું આપી દીધું. એ ટૂંકુ ટચ સરનામું તો સુરેશના ઘરથી ઘણું નજીક હતું. એ તો એ જ શહેરમાં આવેલા કબ્રસ્તાનનું સરનામું હતું! આટલો નજીક છગન હોવા છતાં તેઓ ક્યારેય મળી નહોતા શક્યા અને શક્ય હતું કે છગન સુરેશ પર અત્યાર સુધી નજર રાખી રહ્યો હતો.

એ સાથે જ કાગડા ઉડી ગયા...

એ ભૂતાવળને તે સરનામું ખબર પડી ગઈ હતી.

અને વાતાવરણમાં અટ્ટહાસ્ય છવાઈ ગયું!

આખું વાતાવરણ ગંભીર બની ગયું. જ્યાં જુઓ ત્યાં મોત જેવી શાંતિ ત્યારબાદ થતાં હાયકારામાં ફેરવાઈ ગઈ. સુરેશ સ્તબ્ધ થઈને ઊભો રહ્યો. તે છગનને જોઈ રહ્યો. તે જાણતો હતો કે પોતાના મિત્રએ કેવડું મોટું બલિદાન આપ્યું હતું! તેણે પોતાની ફરજ નિભાવી હતી અને હવે સુરેશે પોતાની ફરજ નિભાવીને તે ભૂતાવળનો ખાત્મો કરવાનો હતો. પણ અત્યારે નહિ. હજી તો તે લાચાર હતો. તેનામાં કોઈ તાકાત કે ઉપાય નહોતો જેથી કરીને તે ભૂતાવળની સામે થઈ શકે કે તેની સામે હામ

ભીડી શકે.

“આવી જા મારા વ્હાલા...”

ભૂતાવળનો અવાજ બદલાયો લાગ્યો. તે મોજમાં લાગતી હતી. કદાચ પેલું સરનામું જાણી લીધા બાદ તેના તેવર બદલાઈ રહ્યા હતા. તેણે સુરેશને બોલાવી લીધો જેથી કરીને પેલી સજા ફરી તેના પર લાદી શકે. તે ચક્કર ફરી તે ફરતું કરી શકે!

અને ફરીથી એનું એ જ બધું સુરેશની સાથે ઘટ્યું.

સુરેશ જેવો પેલા ઘરમાં પ્રવેશ્યો કે તે ભૂતાવળે તેના માથાના વાળને ખેંચીને તેને પકડ્યો અને ઢસડીને પેલા ફૂવા પાસે લઈ ગઈ. ત્યાં જઈને તેણે સુરેશને ઊંચક્યો અને તે ફૂવામાં નાખી દીધો. સુરેશ કણસતો ઊભો થયો અને જોયું તો આ વખતે પણ પેલા બાપ દીકરો તેની સાથે ફૂવામાં જ હતા.

કોઈ કશું જ બોલી શકવાનું નહોતું. તેઓ લાચાર આંખોથી એકબીજાને જોઈ રહ્યા. ખુબ જ ડરેલા હોવાને લીધે તેઓએ નીચું ગાલ્યું અને પોતપોતાની જગ્યાએ ફૂવાના ખૂણામાં ટૂંટિયુંવાળીને ઊભા રહ્યા. થોડીવારમાં પાછો પેલો મોતનો ખેલ શરૂ થવાનો હતો. તે મોતનો ફૂવો પોતાનો રંગ બદલવાનો હતો અને કોઈ સર્કસના રીંગમાસ્ટરની જેમ તે ત્રણ માણસોને નચાવાનો હતો!

સુરેશ પોતાના પગની આંગળીઓથી જમીન ખોતરવા લાગ્યો. આ વખતે શું નીકળશે તે વિચારતાં અને ત્યારબાદ વિચારશૂન્ય થતાં તે રાહ જોવા લાગ્યો કે જેવી સજા પૂરી થાય એટલે છગન અને તેના બાપને શોધવા નીકળી પડશે અને છેલ્લો ભેદ અને ઉપાય જાણી લેશે જેથી તે ભૂતાવળના ચંગુલમાંથી હંમેશને માટે છુટી શકાય અને તેનો ખાત્મો બોલાવી શકાય.

અને જમીન હાલી...

તેમાંથી કશુંક નીકળતું લાગ્યું. એક પછી એક પેલા કાંકરા અને પથ્થર પણ હલવા લાગ્યા. તે જમીનમાંથી આ વખતે શું ફૂટી નીકળવાનું હતું?

તે ફૂવામાંથી કાદવ નીકળી પડ્યો. તે કાદવ ધીમેધીમે આખા ફૂવામાં ભરાવા લાગ્યો. તેની તેજ દૂર્ગંધ અસહ્ય હતી અને તે કાદવ ઘણીબધી ગંદકીનું મિશ્રણ હતો. તે કાદવમાં ખૂપાઈને મરવું ઘણું દર્દનાક મોત કહેવાય એવું હતું. સુરેશે પહેલાં તો પોતાના પગ બચાવવાની કોશિશ કરી અને પછી પોતાનું શરીર બચાવવા લાગ્યો. તે મરણીયો દાવ નિષ્ફળ જવાનો હતો એ પણ તે જાણતો હતો. પણ શરીર સહજક્રિયા તે કરવા લાગ્યો. ધીમે ધીમે તે કાદવ તેઓને ડૂબાવી ગયો. તેઓનું મરણ તેમાં થઈ ગયું. કોઈ ચીસ પણ પાડી ન શક્યું. અંદરને અંદર તેઓએ પોતાનો મનપ્રદેશ તે મોતના ફૂવાની ભયાનકતા અને મોતના ડરથી ભરી લીધો. એટલે જ તો તે ભૂતાવળે તે ફૂવો રાખ્યો હતો! ડરાવવા માટે!

તે તેમાં ફરી સફળ થઈ અને સુરેશ દર્દનાક મોત મર્યો. અલબત્ત તે બધું સ્વપ્ન હતું કે સ્વપ્નથી વધારે કોઈ આત્મિક અનુભવ જેવું કશુંક હતું જે વિશે માણસજાત

હજી અજાણ હોય! એ સાથે જ સુરેશ પોતાના શરીરમાં જાણે પાછો ફર્યો જે શરીર રેશમાને પોતાની બાહોમાં લઈને સુઈ રહ્યું હતું. તે જાગ્યો ત્યારે રેશમાના સંતોષી ચહેરાને જોઈ રહ્યો. તે કેટલી નિરાંતે તેની બાહોમાં સુતી હતી! તેની ઈચ્છાઓ અને તેનું હૃદયની ઊર્મિઓ કેટલી ભવ્ય દેખાતી હતી. ઘણા સમય પછી સુરેશને તે બધું અનુભવ થઈ રહ્યું હતું. તે સ્ત્રી ખરેખર તેના માટે એકદમ બંધબેસતી હતી!

રેશમાને થોડીવાર જોઈ લીધા પછી સુરેશ તેને ધીમેથી બાજુમાં કરીને ઊભો થયો જેથી તે કશોક જઈ શકે. તે રેશમાને જગાડવા માંગતો નહોતો કેમ કે રાત થઈ ચુકી હતી અને બધા ઘેર આવવાની તૈયારીમાં હતા. જો તેઓ ઘેર આવી જાય તો પછી સુરેશનું બહાર નીકળવું શક્ય નહોતું અને તેણે શો જવાબ આપવો તે પણ એક પ્રશ્ન હતો. એથી જ તે કોઈને પણ કહ્યાં વગર ઘરમાંથી નીકળી ગયો. તે છગન અને તેના બાપને મળવા જઈ રહ્યો હતો. તે આખરી ભેદ જાણવા જઈ રહ્યો હતો...

ગાડીને એકદમ ઓછી સ્પીડમાં શરૂ કરીને તે આગળ વધ્યો. અવાજ ન થાય એ માટે નોકરને કહી દીધું હતું કે તે દરવાજો ખોલી રાખે. રેશમા હજી ઊંઘમાં જ હતી. તે બિચારીને ઘણા લાંબા સમય પછી એવી નિરાંતની ઊંઘ આવી હશે કેમ કે તેની લાગણીઓનો ધોધ સુરેશ નામના પથ્થર પર પડીને શાંતિ પામ્યો હતો! લગ્ન પછી તે ઘણી નિરાશ થઈ હશે પણ હવે તે સુરેશની બાહોમાં પોતાનું સ્થાન નક્કી તો કરી જ શકી હતી. તે ભૂતાવળના લીધે તેણે જે સહન કર્યું હતું તે તો તે પોતે જ જાણતી હતી.

સુરેશ ધીમી ગતિએ ગાડી હંકારીને પેલા કબ્રસ્તાનમાં પહોંચ્યો. જ્યાં જઈને તે જોવા લાગ્યો કે કોઈ હતું કે નહીં. અંધારૂ પડવાને લીધે તે સ્થળ થોડુંક અવાવરું અને ભયાનક ચોક્કસ લાગી રહ્યું હતું. ગાડીની લાઈટ બંધ થઈ ત્યારે તો આખી જગ્યામાં અંધારૂ છવાઈ ગયું. ઝાડ અને વનરાજી પણ ભયાનક દેખાવા લાગી. કબરો થોડેક દૂર હતી અને પહેલાં એક મોટો તોતિંગ દરવાજો ઊભો હતો જેમાં થઈને અંદર પ્રવેશવાનું હતું. સુરેશ અંદર પ્રવેશ્યો અને એ સાથે જ ઠંડી હવાની લહેર દોડી ગઈ. જાણે તેના આવવાની જાણ તે વાતાવરણને પણ થઈ.

છગન કેમ એવી જગ્યાએ રહેતો હતો? કેટલા સમયથી તેઓ ત્યાં રહેતા હતા? શું તેઓ અત્યારે જીવતા હતાં કે પછી પેલી ભૂતાવળે પોતાનું કામ પૂરું કરી નાખ્યું હતું? “છગન તું આવી હાલતમાં?”

સુરેશ જ્યારે અંદર ગયો ત્યારે એક મોટી કબરના ઓછાયા હેઠળ તે બાપ દીકરો બેઠેલા હતા. છગનની હાલત મરવા પડ્યો હોય તેવી થઈ ગઈ હતી. અને તેનો બાપ તેના ખોળામાં જાણે છેલ્લાં શ્વાસ લઈ રહ્યો હતો!

“આવ સુરેશ અમે તારી જ રાહ જોઈ રહ્યા તા.”

સુરેશ તેઓની સાથે નીચે બેઠો. કબરો શાંત હતી. કોઈનેય ઉતાવળ નહોતી. આખું વાતાવરણ ગંભીર થયેલું હતું.

“છગન મને એમ કે પેલી ભૂતાવળ તમારી પાસે પહોંચી ગઈ હશે.”

“તે આવી તી પણ અમે પાછી મોકલી દીધી. મોત જેવી તે આવી તી પણ મારા બાપે છેલ્લો પેંતરો વાપરીન એન પાછી મોકલી દીધી. જો કે એ ફરથી આવવાની. બદલો લીધા વગર અન અમન ખતમ કર્યા વગર એ જપડે નહી.”

“તો તો ભારે કરી! કેટલો સમય છે આપણી જોડે?”

“બઉ ઓછો. કદાચ કલાકની રાહત અને આ મારો બાપ ય મરવા પડ્યો સ.”

એમ કહીને છગન રડ્યો. સુરેશે બંનેની હાલત જોઈ ત્યારે તેના મનમાં ભયનું લખલખું પસાર થઈ ગયું. તે સમજી નહોતો શક્તો કે શું બોલવું. જે હતું તે ભયંકર હતું. સહનશક્તિની હદ આવી જાય તેટલે સુધી તેઓને ઈજાઓ પહોંચાડવામાં આવેલી અને તેઓની હાલત કૂતરાં કરતા પણ ખાસ્તા કરી દેવામાં આવેલી. સુરેશ વિચારવા લાગ્યો કે શું તેના પણ એવા જ હાલ થશે? તે ભૂતાવળ ગમે તે પ્રકારનું નુકશાન કરી શકતી હતી!

“સુરેશ આ છેલ્લીવાર મારો બાપ બોલહે. તું સાંભળી લે બધું જ. જો એકપણ શબ્દ ના ચૂકતો. આ તારી છેલ્લી તક સ.”

છગનની ચેતાવણી સાંભળીને સુરેશ પોતાના કાન સરવા કરીને બેસી ગયો. છગનનો બાપ તો માંડમાંડ બોલતો હતો. તેને બોલવા માટે બધી તાકાત એકઠી કરવી પડી રહી હતી. તે જાણતો હતો કે મોત નજદીક જ હતું અને ગમે તે ઘડીએ આવી ચડવાનું હતું. તેણે કરેલા ખરાબ કૃત્યોનું પ્રાયશ્ચિત એટલું જ હતું કે તે સુરેશને પેલી ભૂતાવળના ચક્કરમાંથી બહાર કાઢી આપે. જો કે તે પોતે તો કશી મદદ કરી શકવાનો નહોતો પણ હા તે ઉપાય ચોક્કસ સૂચવી શક્તો હતો જેથી કરીને સુરેશ તે અજમાવતો અને તે ભૂતાવળના ચક્કરમાંથી બચી જતો.

શું હતો સુરેશનો ભૂતકાળ? શું હતી તે ભૂતાવળની કહાણી? એ બધું ક્યાંથી શરૂ થયું હતું? સુરેશ તે હરેક ભેદ પેલા માસીના શબ્દોમાં જાણી ગયો હતો. તે આખી વાત કંઈક આવી હતી:

છગન અને સુરેશ નાના હતા ત્યારે રેતના ટીંબાની સામે જોઈ રહ્યા હતા. તે રેતનો ટીંબો કોઈક આત્માને પોતાની અંદર છુપાવીને બેઠો હતો. સુરેશે તો રમત રમતમાં તે રેતના ટીંબાની સામે આંગળી કરી હતી પણ ત્યારબાદ તેના જીવનમાં ભૂતોનું વાવાઝોડું ચાલી આવ્યું હતું. એક બાદ એક અનુભવ તેને થવા લાગ્યા હતા. છગન તે જાણતો હતો અને એટલે જ તેણે તેનો ફાયદો ઉઠાવ્યો હતો. દરસલ છગન પહેલેથી જ સુરેશની સાથે હતો જેથી તેના અંતરમનમાં એ બધી વાતો દાખલ કરી શકે. એ વાતો તે દાખલ કરી રહ્યો હતો જેથી તે અને તેનો બાપ ભેગા મળીને પોતાની યોજના પૂરી કરી શકે. હવે બન્યું એવું હતું કે સુરેશના પપ્પા છગનની મમ્મી પર ખરાબ નજર નાખતા હતા. ઘરમાં કોઈ નહોતું જાણતું કે તે બંને વચ્ચે કશુંક રંધાઈ રહ્યું હતું. છગનનો બાપ તો ભૂવો હોવાને લીધે મોટાભાગે બહાર જ રહેતો

અને છગનને પણ તેની મમ્મી રમવા મોકલી દેતી. એ દરમિયાન આ બંને ભેગા થતાં...

વાસના અને વ્યભિચારનો ખેલ રચાતો. બે શરીર ભેગાં થતાં જેઓને નહોતું થવું જોઈતું. સુરેશના પપ્પા અને પેલા માસીએ એ રીતે ઘોર વ્યભિચારનું કૃત્ય કરેલું! બધું જ સરખું ચાલ્યું હોત જો છગનના બાપને તે વિશે ખબર ન પડી હોત!

એક દિવસ જ્યારે છગનના ઘરમાં કોઈ નહોતું ત્યારે સુરેશના પપ્પા મજા લેવા માટે છગનના ઘરમાં પ્રવેશી ગયા. પેલા માસી એકલા હતા અને જાણે તેમની રાહ જ જોઈ રહ્યા હતા. તેઓ પોતાની વાસનાને પ્રેમનું નામ આપતાં પણ તેઓ ખોટું કરી રહ્યા હતા તે તેમના અંતરમન પણ જાણતા હતા. સુરેશના પપ્પા પહેલેથી જ મુક્ત રીતે જીવવાની ખેવના રાખતા. તેઓની વિચારસરણી પણ દુષિત થયેલી હતી અને તેનું પરીણામ સુરેશે ભોગવવાનું હતું!

એ દિવસે જ્યારે તેઓ બંને તેમની ક્રિયામાં વ્યસ્ત હતા ત્યારે જ છગનનો બાપ ત્યાં આવી રહ્યો હતો. તે આવે તે પહેલાં જો કે સુરેશના પપ્પા ત્યાંથી નીકળી ગયા હતા પણ છગનની મમ્મીની અસ્તવ્યસ્ત હાલત જોઈને છગનનો બાપ સમજી ગયો હતો કે કશુંક તેની ગેરહાજરીમાં રંધાઈ ગયું હતું. તેણે જ્યારે તપાસ કરાવી તો ખબર પડી કે તેની ગેરહાજરીમાં સુરેશનો બાપ ત્યાં આવતો જતો હતો અને બધા જ પડોશીઓને તેઓના વ્યભિચારની ખબર પડી ગઈ હતી. એ દિવસે છગનનો બાપ સુઈ નહોતો શક્યો. તેના તન બદનમાં બદલાની આગ વ્યાપી ગઈ હતી. તે જૂલસી રહ્યો હતો કે ક્યારે જઈને તે સુરેશના પપ્પાને મારી આવે. તે અંદરોઅંદર સમી બેઠો પણ એક ઈરાદા સાથે કે તે પોતાનો બદલો લેશે જ...

એ રાતે જ્યારે તે પોતાની સાધના કરતો હતો ત્યારે રમલી નામની ભૂતાવળ તેની પાસે આવી. તે ખુબ જ ભૂખી અને તરસી હતી. તેને શરીર જોઈતું હતું જેની સાથે તે રમી શકે, જેને તે પોતાનું ગુલામ બનાવી શકે. તેનામાં ચબરાક અને વિપુલ સામર્થ્ય હતું જેનો ઉપયોગ કરીને તે ભૂતાવળ ઘણું નુકશાન કરી શકે તેમ હતી. તે રાતે છગનના બાપે પોતાનાથી જેટલું બનતું હતું તે કરી નાખ્યું અને પેલી ભૂતાવળને પોતાના કાબુમાં કરી લીધી! પણ શું તે તેના કાબુમાં હતી કે પછી છગનનો બાપ જ તેનો શિકાર થઈ રહ્યો હતો? એવું જ હતું કશુંક, હા તે જ પેલી ભૂતાવળનો શિકાર થઈ રહ્યો હતો.

છગનનો ઉપયોગ સુરેશને તે ચાલમાં સપડાવવા માટે કરવામાં આવ્યો. ભૂત વિશેનો ડર તેના મનમાં જગાવવો જરૂરી હતો જે છગને કરી લીધું હતું. તે ટીંબામાં બીજું કોઈ નહિ પણ પેલી ભૂતાવળ જ દટાયેલી હતી. છગન ખોટું બોલ્યો હતો કે ત્યાં કોઈ કંજૂસ વેપારી દટાયેલો હતો! અને એ હતી તે ચાલની શરૂઆત!

એ બાદ છગનના બાપે એક પછી એક ખ્યાદા મોકલ્યા અને સુરેશને ભૂતોની દુનિયામાં કેદ કર્યો. છેલ્લું તીર મારવાનું બાકી હતું જે તેણે એ દિવસે પૂરું કર્યું

જયારે છગનને જ પેલી દુનિયામાં પેલી ભૂતાવળ જોડે મોકલી દીધો એ શરતે કે તે સુરેશને તેના ગુલામ તરીકે લઈ આવશે! અને તે રીતે સુરેશ તે ભૂતાવળનો શિકાર બનાવવામાં આવેલો.

છગનના બાપે કેમ સુરેશ પર હુમલો કર્યો હતો? સુરેશનો બાપ પોતાની સાથે અઢળક શક્તિઓ રાખતો હતો જે વડે તે પોતાનો બચાવ કરી લેતો પણ સુરેશ તો ઉગતું છોકરું હતું અને બાપના વાંકે છોકરાને ડામ દેવામાં આવ્યો. સુરેશનું જીવન ઝેર બનાવી દેવામાં આવ્યું. તે માટે છગનનો બાપ છગનને લઈને તે કબ્રસ્તાનમાં જતો રહ્યો હતો. તેણે બહાનું કાઢ્યું હતું કે તે છગનને હોસ્ટેલમાં મુકવા જાય છે પણ તેઓ બંને તો શહેરમાં જઈને ભૂતની સાધના કરતા હતા અને એ રીતે તે ભૂતાવળની સાથે એક થઈ રહ્યા હતા. તે બધું જ આયોજન ત્યાં બેઠાબેઠા સુરેશ પર અજમાવીને થઈ રહ્યું હતું અને સુરેશ કશું પણ ન જાણનાર અજાણ્યાની જેમ બધું વેઠતો રહ્યો હતો. છગનના બાપે જયારે પોતાનું ઘર છોડ્યું તે બાદ તે ઘરમાં ચિત્ર વિચિત્ર ઘટનાઓ થવા લાગેલી. તેની આસપાસ તે ભૂતાવળ અને તેના સાગીર્દ આત્માઓ ફરવા લાગેલા. તે આખી જગ્યા ભૂતિયા બની ગઈ હતી અને લોકોનું જીવવું ઝેર બની ગયું હતું. એટલે જ તેઓ બધા જેઓ તે ઘરની આસપાસ રહેતા હતા તેઓએ એકેક કરીને પોતાના ઘરો ખાલી કરવા માંડ્યા હતા. તે માસી એ બાદ એ વિસ્તારમાં એકલા પડી ગયા હતા. અને સૌથી વિચિત્ર બાબત એ હતી કે તે કૂવામાં તેઓ અનેકવાર જઈને આવેલા! છગનના બાપે શક્ય તેટલી પીડા તેમને આપી હતી. એટલે જ તેઓ તેમના પુત્ર અને પતિના વિરહથી જેટલા દુઃખી નહોતા એટલા દુઃખી પેલી ભૂતાવળના રોજેરાજના હુમલાઓથી થતા હતા. તેઓ મોતના કૂવામાંથી તે દિવસે છૂટી ગયા હતા!

આવડું મોટું સત્ય સુરેશથી અત્યાર સુધી છૂપું રહેલું. એ બધું જ ભયંકર અચરજ જન્માવનારું અને હાંજા ગગડાવી નાખે એટલું ખતરનાક હતું! સુરેશે પોતાના બાપના કર્યાની સજા અત્યાર સુધી ભોગવી હતી...

“સુરેશ, હાંભળ. જ્યાર મેં એ ભૂતાવળની સાધના કરેલી ત્યાર જ મન ખબર પડી ગઈ હતી કે આ જેવી તેવી ભૂતાવળ નહીં. અમુક ભૂત બહુ જ જીદી હોય સ. એમનાંથી પીછો છોડાવવો એટલે લોઢાના ચણા ચાવવા પડ. અન એટલે જ મેં ઈન પસંદ કરી તી. મારી બૈરીન તેણે શક્ય એટલી પીડા પહોંચાડેલી! એ દિવસોમાં મું શાંતિથી ઊંઘી શકતો. એ બદલો લઈન મન બહુ મજા આવતી. એ જ્યાર ચીખ પાડતી ત્યાર મારું મન ખુશીથી નાચવા લાગતું! પણ મન ખબર નતી કે જે ભૂતાવળ ન મું દોરી લાયો તો એ મારા જ ગળામાં આઈ ન ફસાઈ જહે. તન ઘણીવાર મોતના કૂવામાં મોકલ્યા પસ મેં જોયું તો તું તારા ઘરવાળાન કશું કેતો નતો. અન એટલે જ મારી ઈચ્છા પૂરી નતી થઈ રી. તારો બાપ તો એવો ન એવો જ સુખી હતો. માર ઈન દુઃખ પહોંચાડવું તું.”

સુરેશ છગનના બાપના શબ્દો ખુબ જ ધ્યાનથી સાંભળી રહ્યો હતો. તે શબ્દો ભલે એકદમ ઓછા અવાજે નીકળી રહ્યા હતા પણ વાતાવરણની શાંતિના લીધે તે બધું જ એકદમ સ્પષ્ટ સંભળાઈ રહ્યું હતું.

“તન વ્યભિચારનો અપરાધ હમજાવવા માટ મેં આ છગનનો ઉપયોગ કરીન તન પેલી ભૂતાવળન સોંપી દીધેલો. ઈનું કાંમ ઘણું વિચિત્ર સ. એ અનૈતિક રીતે ભેગા થતાં શરીરોન સાખી લેતી નહી. તેના કાબૂમાં હોય એ વ્યક્તિ કોઈ વિજાતીય પાત્ર ન ઈની મરજી વગર અડ એ ઈન પસંદ નહી. અન એટલે જ તું જેટલીવાર એવું કશુંય કરવા ગ્યો હોઈશ એટલીવાર એણે તન એ ફૂવામાં લાઈન સજા આપે રાખી તી!”

“એટલે તમે કહેવા શું માંગો છો? શું તે પ્રણયક્રિયાને સાખતી નથી?”

“મન કોઈભી આત્માનું નામ લઈન ઈન કાબુ કરી લેવાની તાકાત મલી સ. ઈનું નામ રમલી બોલીન મું ઈન કાબુમાં કરી લીધી પણ પસ ખબર પડી ક એ તો શરીર, બદન એવું બધાનો અણગમો રાખતી તી. જે નામ ઈને ધારણ કર્યું સ એ નામની કોક મરેલી સ્ત્રીનું સ જેના વિશે મેં તપાસ કરી તો ખબર પડી સ ક ઈનો રેપ થયો તો! એ બાદ એ મરી ગઈ હતી.”

“તો શું એ સેક્સનો અણગમો રાખ સ?”

“ના દરેક અનૈતિક સંબંધનો!”

“પણ રેશમા જોડે મારો ક્યાં અનૈતિક સંબંધ છે? અમે તો બંને પરણેલા છીએ તોય એ કેમ અમને ભેગા થવા દેતી નથી?”

“એ જ તો. ત્યાં જ ઈન મેં પકડી સ. તે સગાઈ પેલા કશું કરવાનો જે પ્રયત્ન કરેલો ત્યાં હુધી તો એ ભૂતાવળ એની રીતે સાચી હતી પણ એ પસ તો એણે હદ કરી નાખી. તારા લગન પસ ય તન ન છોડ એટલે એ જૂઠી જ કેવાય.”

“હા, હું પણ માનું છું. તે ભૂતાવળના લીધે જો કે હું ઘણીવાર અનૈતિક બાબત કરતાં અટકી ગયો હતો એ હું સ્વીકારીશ પણ હવે તો તેણે હદ કરી દીધી છે. મારી પત્નીને પણ હું અડી ન શકું? એટલું બધું તો મેં શું કરી નાખ્યું છે?”

“તાર ઈન આ વાત જણાવી પડહે. ઈના જ ઘરમાં જઈન ઈન જૂઠી સાબિત કરવી પડહે.”

“તો શું મને જે દેખાય છે તે તેનું પોતાનું ઘર છે?”

“હા, ઈ ત્યાં રેતી હતી. તે ઘરમાં જ મેં તેન પકડી તી પણ હવ તું જાણ સ ક ઈને મન અન છગન ન પણ એ ચક્કરમાં બાંધી લીધા સ. મારૂ તો ચક્કર પૂરું થવા આયુ સ અન થોડા દિવસોમાં છગન પણ પોતાનું ચક્કર પૂરું કરીન આ મોતના ફૂવામાંથી હચુકલા મોતમાં સોંપાઈ જહે.”

સુરેશની આગળ આખો ભેદ અને તેનો ઉપાય ખુલી ગયો હતો. છગનનો બાપ પણ જાણે છેલ્લો શ્વાસ લીધો હોય તેમ વર્તાવા લાગ્યો અને થોડી જ વારમાં તેનું પ્રાણ પંખેરું ઉડી ગયું. તે મરી ગયો અને એ સાથે જ છગન મોટી પોક મૂકીને રહ્યો.

પોતાના બાપનો એટલો કારમો અંત જોઈને તેનાથી રહેવાયું નહીં અને તે કબરના પથ્થર પર પોતાના હાથ પછાડવા લાગ્યો. આમેય તેનું શરીર વળી ગયું હતું અને અશક્તિને લીધે તે મરું મરું હતો એવામાં તેના કમજોર હાથ પથ્થર પર અથડાઈને દર્દ દેવા લાગ્યા. તોય તે પછાડતો રહ્યો ત્યારે સુરેશે તે હાથ પકડી લીધા. તે હાથ બરફ જેવા ઠંડા અને ખૂન જાણે તેમાંથી નીકળી આવશે તેવા થયા હતા. તે હાથમાં લાચારી હતી, પીડા હતી, દુઃખ અને સંતાપની તાકાત હતી. તે ચોધારે રડી પડ્યો. સુરેશ પણ રોયો પણ તેના મોઢામાંથી અવાજ ન નીકળી શક્યો. આખું વાતાવરણ તે બંનેના રૂદનથી ભરાઈ ગયું અને એ બાદ તે સ્થળની શાંતિ તેઓના મનમાં વિષાદ ભરી ગઈ.

જોવા જઈએ તો કોનો વાંક હતો? જેઓના સંભવિત વાંક હતા તેઓ બધા એકબાદ એક મરી રહ્યા હતા. છગનના માબાપે કારમું મોત વેઠ્યું હતું.

“છગન, એ ભૂતાવળને આપણે કાબુમાં કરવી પડશે.”

“એ શક્ય નહીં. એ ભૂતાવળ અમારા કાબુમાંય રહી નહોતી તો અવ મારો બાપ મરી ગ્યો તો એ કેવી રીતે આપણા કાબુમાં આવહે?”

“આવશે. તારા બાપે આપણને ઉપાય સૂચવ્યો છે. આપણે તે ઘરમાં જઈને તેને પડકાર ફેંકવો પડશે.”

“એ પણ કરી જોઈએ. પણ મન નહીં લાગતું કે એ કામ કર.”

સુરેશ અને છગને પોતાની વાતચીત પૂરી કરી. ત્યાં રહેવું ખતરનાક હતું અને એથી વધારે ખતરનાક એ રાત હતી. પેલી ભૂતાવળ ગમે તે ઘડીએ આવીને છગનને મારી શકતી હતી. એટલે જ સુરેશ અને છગન એ જગ્યાએથી નીકળી ગયા. છગને પોતાના બાપની લાશ ત્યાં જ પડી રહેવા દીધી. સુરેશે એ પહેલાં પોલીસને જાણ કરી દીધી હતી જેથી આવીને તે લાશને લઈ જાય. છગનને એવું કરતાં ઘણું દુઃખ તો થયું પણ તેઓ કોઈપણ ભોગે તે જગ્યાએ વધુ રોકાવા માંગતા નહોતા. તેઓને ખબર હતી કે છગનનો બાપ તો છૂટી ગયો હતો. ભલે તેનો દેહ વિશ્લિષ્ટ હતો પણ તેનો આત્મા એ ચક્કરમાંથી છૂટી ગયો હતો!

સુરેશની ગાડીમાં બેસીને છગન તેના ઘેર પહોંચ્યો. એ પહેલાં સવાર પડવા આવેલી. સુરેશનું આખું ઘર તેની રાહ જોતું હતું અને સુરેશનો બધો જ ભેદ તેની પત્ની રેશમાએ તેમની આગળ ખોલી દીધો હતો!

“સુરેશ બેટા, તે અમને કશું કહ્યું પણ નહીં? નાનપણથી તું બધું જ મૂંગા મોઢે સહન કરી ગયો? શા માટે?”

“પપ્પા, જે ભેદની મને પોતાને ખબર નહોતી તે ભેદ હું તમારી આગળ કેવી રીતે ખોલી શકતો અને રહી વાત પેલી ભૂતાવળના અનુભવોની તો એ બધા જ અનુભવો મારૂ પોતાનું દુઃખ હતા.”

સુરેશ એના પપ્પાને કહેવા માંગતો હતો કે એ તેના ભાગના દુઃખ નહોતા. એ તેનું

કારસ્તાન નહોતું પણ એના બાપના કારસ્તાનનો ભોગ તેણે બનવું પડેલું! સુરેશ કશું બોલે તે પહેલાં તો આખો માહોલ ગણગણાટથી ભરાઈ ગયો. સૌને તકલીફ થતી હતી કે સુરેશ કશું પણ બોલવા માટે રાજી નહોતો.

“તું કહે તે ભૂવાને આપણે બોલાઈએ અને તું કહે ત્યાં આપણે જઈએ સુરેશ. પણ દીકરા તે ભૂતાવળથી તું પીછો છોડાઈ લે.”

પપ્પાની વાત સાંભળીને સુરેશને કશુંક કહેવાનો વિચાર થયો પણ તે રેશમા અને છગનને લઈને પોતાના રૂમમાં જતો રહ્યો. સૌ ત્યાં ઊભા ઊભા બાકીની ચર્ચામાં સામેલ થયા. સૌ પોતપોતાની રીતે ઉપાયો સૂચવવા લાગ્યા પણ જે આખરી ઉપાય સુરેશ પાસે હતો તે કોઈની પાસે નહોતો. તે ઉપાય અજમાવવા જ સુરેશ ઉપરના રૂમમાં રેશમાને લઈને જતો રહ્યો હતો. તેની સાથે છગન પણ હતો જેથી પેલી જગ્યાએ તે તેને પણ લઈ જઈ શકે.

“રેશમા જો મારે પેલી ભૂતાવળને મળવું પડશે. તે ભૂતાવળને પડકાર ફેંકવાનો છે. મારે તેની પાસે ફરીથી જવું જ પડશે.”

“પણ સુરેશ શું કામ? એ દર્દ ફરી શું કામ તું વેઠવા માંગે છે?”

“રેશમા આ છગન છે. તેનો બાપ હમણાં જ મરી ગયો. તેણે અમને ઉપાય સૂચવ્યો છે જે અમારે અજમાવાનો છે.”

રેશમા બધી વાત સમજી ગઈ. થોડીવારમાં બધા સ્વસ્થ થયા. એક આખરી શ્વાસ લઈને તેઓ પોતાની યોજનામાં જોડાયા. તે યોજના મુજબ છગન સોફા પર સુઈ ગયો અને સુરેશ અને રેશમા એકબીજાને બાહોમાં લઈને પલંગમાં પડ્યા.

“રેશમા શું થાય કે જો હું તે મોતના કૂવામાંથી પાછો જ ન આવું તો?”

“એવું નહિ થાય સુરેશ. મને વિશ્વાસ છે કે તે ચક્કર તું તોડી જ નાખીશ!”

રેશમાની વિશ્વાસભરેલી આંખો સુરેશ જોઈ રહ્યો. તે પ્રેમ માટે તેણે પાછાં આવવાનું હતું. તેણે જે વેઠેલું હતું તે વ્યર્થ નહોતું. એથી તો તે ઘણા આત્માઓની પીડાઓ જાણી શક્યો હતો જે તેને એક નવી જ મહાનતામાં મુકવા જવાની હતી!

રેશમાની આંખો બંધ થઈ અને સાથે સુરેશની પણ. છગન તો ઘણો વહેલો સુઈ ગયો હતો.

“આવ...”

સુરેશ તે જગ્યાએ પહોંચે તે પહેલાં જ તે અવાજ તેને સંભળાવવા લાગ્યો. આ પહેલાં આવું નહોતું થયું. સુરેશ થોડોક ગભરાયો. જો તે વધારે ગભરાઈ ગયો હોત તો તે યોજનામાં સફળ ન થઈ શક્યો હોત અને એટલે જ તેણે પોતાની જાતને સંભાળી લીધી. અને એ પેલી ભૂતાવળની યુક્તિ પણ હોઈ શકતી હતી જેણે છગનને પહેલેથી બીવડાવી દેવાનો પ્રયત્ન કરેલો જેથી તે પોતાની યોજનાથી અલગ થઈ જાય. પણ સુરેશ આ વખતે મક્કમ હતો. તે જીવન મરણનો પ્રશ્ન હતો. ચક્કરમાંથી છૂટવાનું હતું અને રેશમા સાથેના લગ્નજીવનને પણ ન્યાય આપવાનો

હતો. સાથે છગન જેવા મિત્રને બચાવવાનો હતો. તે મિત્રએ ભલે તેની સાથે દગો કરેલો પણ મિત્ર આખરે મિત્ર હોય. સુરેશ પોતાના મિત્રને બચાવી લેવા માંગતો હતો. તેના બાપ જેવું મોત તેનું ન આવે તે માટે તે શક્ય તેટલું કરી છૂટવાનો હતો. અને આખરી દ્રશ્ય ભજવાયું!

તે અનંત સ્થળ, તેનું વાતાવરણ, તે ઘર, તે ફૂવો, તે કાગડા, તે હીંચકો, તે ઝાડ પાંદડા અને બધું જ દ્રશ્યમાન થયું. સુરેશની આંખો છેલ્લીવાર તે સ્થળને નિહાળી રહી કેમ કે તે વખતે તે આ પાર કે પેલે પારની જેમ વિચારીને આવ્યો હતો. ભૂતાવળની સામે પડકાર ફેંકવાને આવેલો હતો. જો તે સફળ થયો તો કદાચ તે ચક્કરમાંથી નીકળી શકે પણ જો તે નિષ્ફળ થયો તો તે ભૂતાવળ તેને મારી નાખવાની હતી. કદાચ તે ફરી પોતાના શરીરમાં પાછો ફરી પણ ન શકે! જે હતું એ છેલ્લો મરણીયો દાવ હતું! એ સુમસામ જગ્યાએ સુરેશ નીકળી પડ્યો. તે છગનને શોધવા જતો હતો જેથી તેને પોતાની સાથે લઈ શકે. એ રસ્તે જતી વખતે ઘણું નવું નવું નજરે ચડતું હતું. તે જતો જ હતો કે તેણે જોયું કે પેલી છોકરી તેના રસ્તામાં ઊભી હતી. તે છોકરી જે તેણે પેલી નિશાળમાં જોઈ હતી. તે ભૂત એટલું બધું ભયાનક હતું કે માણસના મગજને બેર મારી દે! તે ઘંટીમાં દબાઈને ચૂંથાઈ ગયેલો ચહેરો, તે દર્દનાક મોત તેની સામે જ ઊભું હતું. તે રસ્તામાંથી હટવાનું નહોતું અને સુરેશે પણ તે ભૂતમાં થઈને પસાર થવાનું હતું.

સુરેશનું હૃદય જોરજોરથી ઘડકવા લાગ્યું. જેની પાસે પણ ઊભા રહેવામાં ભયથી લથડી જવાય તેવી આત્માના હવા જેવા શરીરમાં થઈને પસાર થવાનું હતું અને સુરેશે તે પસાર થવું પણ કરી દેખાડ્યું. પસાર થતાં થતાં જ્યારે તેણે તે છોકરીનો ચહેરો જોયો ત્યારે તેના શરીરમાંથી ભયનું લખલખું પસાર થઈ ગયું! તે કેટલો ભયાનક ચહેરો હતો! તે છોકરી ચોક્કસ સુંદર રહી હતી પણ જ્યારે તે મરી હતી ત્યારે તો એકદમ પીસાઈ ગઈ હતી, ઘંટીએ તેના માંસ અને લોથડા બહાર લાવી દીધા હતા. એના પેટમાંથી આંતરડા બહાર આવીને લબડી રહ્યા હતા. એ બધું જોતા જ સુરેશને ઉલટી આવવા લાગી તે દોડી ગયો અને નીચે નમીને જાણે ઉલટી કરતો હોય તેમ ચાલવા લાગ્યો. તે ભૂતમાંથી પસાર થવું તેના માટે ઘણી મોટી ઉપલબ્ધી જેવું હતું! તે પૂરું થતાં જ તેણે હાશકારો અનુભવ્યો...

તે ભૂતાવળ જાણી ગઈ હતી કે સુરેશ કશુંક વિચારીને એ વખતે ત્યાં આવ્યો હતો. તેણે પોતાની યોજનાઓ પણ તૈયાર કરીને જ રાખી હતી અને એટલે જ એક બાદ એક ભૂત સુરેશને દેખાઈ રહ્યા હતાં. તે જગ્યા પહેલાં કેટલી શાંત અને સ્થિર હતી અને ત્યારબાદ તે જગ્યા ભૂતોની હલચલ અને ગણગણાટથી ભરાઈ ગઈ. તે બધા જ ભૂત વિચિત્ર અને ચીતરી ચઢે એવા આકારના હતા. પેલા કાગડાઓ જ જાણે તે ભૂતો બની ગયા હતા! સુરેશ મનને મનાવતો અને જે બધું તેના મનમાં હુમલો કરી રહ્યું હતું તેને હટાવતો આગળ વધ્યો. તેણે કોઈપણ ભોગે છગનને મળવાનું હતું.

અને તે છગનની પાસે પહોંચી ગયો.

તે પેલા પથ્થરની પાછળ સુરેશની વાટ જોતો હતો. આ વખતે તેનો બાપ તેના ખોળામાં નહોતો. તે તો એ ચક્કરમાંથી નીકળી ગયો હતો. પણ છગન તે ચક્કરમાં હતો. તે ત્યાંથી નીકળી શકે તેમ નહોતો.

“છગન, તું ચાલ મારી સાથે.”

“પણ સુરેશ આપણે તે ભૂતાવળન પડકાર કેવી રીતે ફેંકી હકશું. એ તો કેટલી ભયાનક સ. એ તો આ જંગલની રાણી સ!”

“ભલે રહી.”

“પણ એ ઘરમાં તો આપણી બોલતી બંધ કરી દેવામાં આવ સ. આપણા ગળામાંથી અવાજ તો નીકળતો નહી તો પડકાર કેવી રીતે ફેંકીશું?”

“ઘરની બહારથી જ વળી. ઘરની બહાર તો તે આપણને બોલતા રોકી શકતી નથી ને?”

“ના એ ચોક્કસ સ”

“તો ચાલ.”

“સુરેશ તું ઘણો નીડર થયો હોય એવું લાગી રહ્યું સ.”

“હમણાં જ દોસ્ત ઘણા ભૂતોને મળીને આવ્યો છું. શું તને લાગે છે કે ડર તમને બાંધી શકે છે? મને તો એવું લાગે છે કે ડરને આપણે બાંધીએ છીએ!”

છગન સુરેશની ફિલસૂફી સમજી ન શક્યો. એ તો સુરેશને અનુસરવામાં જ માનતો હતો. તેના જીવનમાં તે કશું જ શીખી શક્યો નહોતો. તે ભણ્યો પણ ક્યાં હતો! તેના બાપે બદલો લેવામાં તેનું અને સુરેશનું જીવન બરબાદ કરી નાખ્યું હતું. સુરેશ તો ભણી શક્યો હતો પણ છગન તો મજૂરી કરીને ગુજરાન ચલાવતો હતો અને લાવીને પોતાના બાપને ખવડાવતો. એ ભૂવો મર્યો ત્યાં સુધી પોતાના છોકરાના હાથનું ખાતો રહ્યો હતો.

બંને આગળ વધ્યા. આ વખતે તેઓએ દોડવાનું નક્કી કર્યું હતું જેથી કોઈ ભૂત તેઓને રસ્તામાં રોકી ન શકે. તે જગ્યામાં દોડવું તેઓ માટે નવું જ કારસ્તાન હતું જે પેલી ભૂતાવળ સાંખી લેવાની નહોતી. પણ તેઓ પણ હવે ક્યાં ઓછા હતા. તેઓ પણ તેની સામે પડેલા ભડવીર જેવા બની ગયા હતા. એકે પોતાનો બાપ ખોયો હતો અને એકે પોતાનું લગ્નજીવનનું સુખ.

“જલ્દી આવ...”

સુરેશ અને છગન જેવા તે ઘરની આગળ પહોંચ્યા કે તે અવાજ તેઓ પર તાડૂક્યો.

“હું નથી આવવાનો. પહેલાં તું મારા સવાલનો જવાબ આપ.”

“શું?” મોટી ચીસ આખા વાતાવરણમાં ગુંજી ઊઠી. તે ભૂતાવળ સુરેશના જવાબથી ખીજાઈ ગઈ હતી. સુરેશ તેનો ગુલામ તેને ના બોલી રહ્યો હતો. તે ગુલામની એટલી બધી હિંમત કેવી રીતે થઈ આવી હતી?

“હું તને કોઈ જવાબ નહીં દઉં.”

“તો રાહ જોતી રહે. હું આવવાનો નથી અને આ છગન પણ નહીં આવે.”

છગન પોતાનું નામ બોલતા જ ડરી ઊઠ્યો. તે ફફડી ગયો. તે ભૂતાવળની સામે બોલનાર સુરેશ જેટલો તે નીડર નહોતો. તે બધું તેને સુરેશની મુખાંમી લાગી રહી હતી. તે કહેવા માંગતો હતો કે બસ કર સુરિયા, બહુ થયું!

થોડીવાર શાંતિ રહી અને એ બાદ એક મોટું અટ્ટહાસ્ય વાતાવરણમાં ગુંજી ઊઠ્યું. “છગન આવ...”

એ અવાજ આવતાં જ છગન તો આગળ વધવા માંડ્યો. સુરેશે તેનો હાથ પકડી લીધો અને તેને જવાની ના કહી પણ છગન તો તે ભૂતાવળનો પાક્કો ગુલામ હતો અને તે ખુબ જ ડરેલો હતો. તેણે સુરેશને કહી દીધું કે તેને જવું જ પડશે!

સુરેશ એકલો પડી ગયો. તેનો મિત્ર તો પેલી ભૂતાવળ પાસે ચાલ્યો ગયો હતો.

“તું નહીં આવે હજીયે?”

તે ભૂતાવળ સુરેશને પડકાર ફેંકવા લાગી. સુરેશ તો પોતે તેને પડકાર ફેંકવા આવેલો!

“ના, તે ભલે ગયો પણ હું નહીં આવું. મને ખબર છે કે તે ઘરમાં તું અમારૂં બોલવાનું બંધ કરી દે છે. તું અમને બોલવા જ દેતી નથી જેથી કરીને અમે તારા ગુલામ થઈને રહીએ અને તું સાચું અને ખોટું બધું પોતાની મનમાનીમાં ચલાયા કરે!”

ભૂતાવળ ધુંવાપુવા થઈ ઊઠી હતી. સુરેશ એક પછી એક શબ્દોથી બળવો કરતો જતો હતો અને તેના ઠરાવેલા નિયમોને તોડતો જતો હતો!

“તો શું તું એમ ધારે છે કે મેં તારી સાથે ખોટું કર્યું છે? શરીર, બદનની ભુખ કોને હતી?”

ભૂતાવળના જવાબની સામે સુરેશ થોડીવાર ચુપ રહ્યો. તે તકની રાહ જોઈ રહ્યો હતો જેથી પોતાનો પડકાર ફેંકી શકે.

“હું માનું છું કે અમુક કિસ્સામાં મેં ભૂલ કરી હતી પણ એ બાદ મારા અને રેશમા વચ્ચે આવનારી તું કોણ? અમે પરણી ગયા છીએ એ તું જાણતી નથી? અને જાણવા છતાં જો તું મને સજા આપતી હોય તો તું જૂઠી છે, એક નંબરની જૂઠી!”

“હા...હ...” મોટો ઘેરો અવાજ સુરેશના જવાબની સામે છેડાયો. તે અવાજ ઘણો જ ગુસ્સામાં હતો. તે ભૂતાવળ પોતાનું જુઠાણું પકડાયું હોવાથી ગીન્નાઈ હતી!

“હું જુઠી નથી.”

“ના તું છે. તે સપથ લીધી હતી કે તું કોઈ વ્યભિચારીને જ દંડશે. પણ તું તો મને પણ દંડી રહી છે જેણે એક સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરીને તેને જ વફાદાર રહ્યો છે. તું અમારા લગ્નને પણ શું વ્યભિચાર ગણે છે?”

“મારી મરજી. હું જે ગણું તે. મારે કશું સાંભળવું નથી. તું તારે અંદર આવ...”

ભૂતાવળ સુરેશના પડકારથી હડકાયા કૂતરા જેવી થઈ ઊઠી. તે બધી બાજુથી ભીંસ અનુભવવા લાગી હતી. કોઈ આત્મા તેને માથાનો મળ્યો હતો જે તેને જ

પડકાર ફેંકી રહ્યો હતો!

“તું જૂઠી છે. તે અપરાધ કર્યો છે. તું પણ પેલા કૂવામાં નંખાઈ જવી જોઈએ...”

સુરેશનો અવાજ સાંભળીને તે ભૂતાવળનો ક્રોધ સીમા તોડીને વહી ગયો. તે ઘરમાંથી નાઠી સીધી સુરેશની સામે જેથી તેને ઘસડીને કૂવામાં લઈ જાય. તે પહેલાં તેનો રંગ ફીકો પડવા લાગ્યો હતો. તેની તાકાત નબળી પડવા લાગી હતી. જૂઠી શબ્દએ તેને અપરાધી બનાવી દીધી હતી.

તે ઘરની બહાર તે આવી ગઈ. સુરેશ તે વખતે તે ભૂતાવળનો ચહેરો સ્પષ્ટ જોઈ શકતો હતો! તેની હાજરી તેના શરીરને ફફડાવી રહી હતી. એકેએક અંગ ઠંડા પડી ગયા હતા. તે લાચાર બની રહ્યો હતો. પેલો ગુલામ સુરેશ ફરી હાવી થવા જઈ રહ્યો હતો. પણ તેણે એક આખરી કામ કરવાનું હતું. તે પહેલાં તે ભાન ભૂલવા માંગતો નહોતો.

તે ભૂતાવળે સુરેશના વાળ પકડી લીધા અને તેને ઘસડ્યો. તે સાથે જ ત્યાં ઘણા બધા કાગડા ઉડવા લાગ્યા અને રમલીના નામનો પોકાર કરવા લાગ્યા. તે પણ જાણે જીતી ગઈ હોય તેમ અડગતાથી કૂવાની તરફ ચાલવા લાગી. સુરેશના રહ્યા સહ્યા વાળ તે હુમલાને સહન કરી રહ્યા હતા. તે આખરી હુમલો તેના પડકાર બાદ પણ ભજવાઈ રહ્યો હતો.

શું છગનના બાપે સૂચવેલો પેલો ઉપાય કારગર નહોતો નીવડ્યો? શું સુરેશનો પડકાર કેવળ અવાજ ભર બનીને રહી ગયો હતો? ના, તે કારગર હતો! તે પડકારે પોતાનું કામ કરી લીધું હતું!

સુરેશને તે કૂવાની પાસે લઈ જવામાં આવ્યો. તે મોતના કૂવાને જોતો સુરેશ નિસાસા નાખવા લાગ્યો. તે કૂવામાં આખરીવાર જવાનું હતું તેને. તે આખરી સજા અને પછી તે મોતના ચક્કરમાંથી તે છૂટવાનો હતો...

તે ભૂતાવળ મોટી ચીસ પાડીને સુરેશને ઊંચો કરવા ગઈ. ઘણો ક્રોધ હતો તેનામાં. ભોંઠા પડી જવાનો. શરમમાં મુકવાનો. જૂઠા સાબિત થઈ જવાનો અને પોતાની તાકાત ઓછી થઈ જવાનો.

તે સુરેશને કૂવામાં નાખવા જતી જ હતી કે સુરેશે પેલી ડોલ સાથે બાંધેલું દોરડું પોતાના હાથમાં લઈ લીધું અને સમયસૂચકતા વાપરીને પેલી ભૂતાવળના ગળામાં નાખી દીધું! એ સાથે જ સુરેશનું શરીર પેલા કૂવામાં જઈને પડ્યું અને તેના હાથમાં પેલું દોરડું હોવાના લીધે પેલી ભૂતાવળ પણ તેની પાછળ કૂવામાં આઈ પડી!

“આખરે તું આવી જ ગઈ મારી ગિરજ્ઞતામાં, રમલી...”

તે નામ બોલાવાની સાથે જ તે ભૂત અમળાઈ પડ્યું. જાણે તે સુરેશના તાબામાં આવતું જતું હતું. તે કૂવામાં સુરેશ બોલી રહ્યો હતો! કેમ? તે ભૂત હવે પોતે અપરાધી ઠર્યું હતું અને તેના જ બનાવેલા નિયમમાં તે સપડાઈ ગયું હતું માટે! તો તો પછી એ પણ શક્ય હતું કે તે કૂવામાંથી જે સજા આવે તે તેને પણ ભોગવવી પડે!

“તું હવે બચી નહીં શકે. આ મોતના ફૂવામાં સજા ભોગવવાની સાથે જ તારૂં બનાવેલું આ ચક્કર ખતમ થઈ જશે.”

“હ...હ...હ... તો તું કેવી રીતે બચીશ? આ ફૂવામાં હું તને લઈને ડૂબીશ. સુરેશ તું ક્યાંય નહીં જઈ શકે!”

સુરેશ તે ભૂતાવળને લઈને તે ફૂવામાં પડ્યો. તે ફૂવામાં પડતા પહેલાં તેણે તેને જૂઠી સાબિત કરી દીધી હતી જેથી તે તેની જેમ જ અપરાધી ઠરી હતી અને તે ફૂવો જે તેનો બનાવેલો નિયમ હતો તે તેને જ ખાઈ જવાનો હતો પણ એ ફૂવામાં સુરેશ પોતે પણ સપડાયેલો હતો. જો તે ફૂવામાંથી તે ત્યારે ન નીકળ્યો તો તે ફૂવો તેને પણ ખાઈ જવાનો હતો!

થોડીવાર વિચારીને સુરેશે તેઓની સાથે નીચે પડેલ દોરડાને તપાસી જોયું. તે દોરડા સાથે પેલી ડોલ બાંધેલી હતી. સુરેશે તે ડોલને વીંજી જોઈ. તે ડોલ ઊછળી અને ફૂવાની દીવાલ સાથે અથડાઈને પાછી આવી. સુરેશે બીજો પ્રયત્ન કર્યો અને ફરીથી તે ડોલને ઊછળી. તે ડોલ ઊછળીને બહાર જઈને પડી.

“છગન પકડ.”

છગન પેલા ઓરડામાં જ હતો. ડરેલો અને સહેમેલો પણ તે ભૂતાવળ જ્યારે પેલા ફૂવામાં પડી ત્યારે જ તેનામાં કશીક હિંમત જેવું સંચારિત થયું હતું. તેણે સુરેશનો અવાજ સાંભળ્યો અને એ સાથે જ તેનામાં હિંમત આવી ગઈ.

તે આવ્યો અને પેલી ડોલને પકડવા લાગ્યો. તેણે તે ડોલને જોરથી પકડી લીધી. પોતાની પાસે જેટલું બળ હતું તે વાપરીને તે સુરેશના શરીરને ખેંચવા તૈયાર હતો. સુરેશ પણ ઉપર જવા માટે તૈયાર હતો પણ તે બધું સમય રહેતા કરી લેવાનું હતું. કેમ કે જમીન હલવા લાગી હતી અને નવી સજા શરૂ થવાની તૈયારીમાં હતી!

જમીન હલવાની સાથે જ તેમાંથી કાળું પ્રવાહી નીકળવા લાગ્યું. તે તો બળેલું તેલ હતું! તે તેલ તેઓને મારી નાખવા ઘપી રહ્યું હતું. સુરેશને ઝડપ કરવાની હતી. તેણે દોરડું પકડી લીધું ત્યાં સુધી પેલી ભૂતાવળ તેને જોતી રહી. તે ફૂવામાં તે લાચાર હતી. સુરેશની વિરુદ્ધમાં તે કોઈ પગલું ભરી શક્તી નહોતી. જો તે ફૂવાની બહાર હોત તો તેણે તે દોરડું ક્યારનુંય સુરેશની પાસેથી છીનવી લીધું હોત પણ તે ફૂવામાં તો તે લાચાર ઊભી રહી હતી.

સુરેશ ઉપર ચડવા લાગ્યો અને પેલું કાળું તેલ પણ. ધીમેધીમે તે ફૂવાને ભરવા લાગ્યું હતું. સુરેશની ઉપર તે તેલ ચડી જાય તે પહેલાં તેણે તે ફૂવામાંથી બહાર નીકળી જવાનું હતું નહિ તો તે ફૂવો તેને ભરખી જાય તે નક્કી હતું. પેલી ભૂતાવળ સાથે તે પણ નાશ પામે તે શક્ય હતું. અને એટલે જ તે ઝડપ કરી રહ્યો હતો પણ બીજી બાજુ છગન ઘણી મુસીબતે પેલું દોરડું પકડી રાખી શક્યો હતો. તેના શરીરમાં ઘણી ઓછી તાકાત હતી. તે ઘણો અશક્ત હતો. ત્યાં જ કશુંક ન થવાનું થયું. તે ભૂતાવળે પોતાની ચાલ ચાલી લીધી હતી!

છગનની પાછળ પેલો કાળોતરો સાપ આવીને ઊભો રહ્યો. તે સાપ તેને વિતાડવા લાગ્યો. તેની ઉપસ્થિતિ સાક્ષાત મોત જેવી હતી. છગન બૂમો પાડવા લાગ્યો.

“શું થયું છગન?”

સુરેશે પૂછ્યું. છગન પણ જવાબમાં હવે બોલી શકતો હતો.

“સાપ પેલો સાપ મારી પાછળ સ.”

“અરે રે, તું મૂકી દે ચાર મને જવા દે. હું ભલે આ કૂવામાં દટાઈ મરતો પણ આ ચક્કર તો પૂરું થઈ જશે. આ ભૂતાવળ પણ મારી સાથે દટાઈ જશે...”

“ના સુરિયા, મું તન મરવા નઈ દઉં. આજ સુધી મેં તારી જોડે અન્યાય કર્યો સ. અવ નઈ. ભલે એ સાપ કઈડતો.”

છગન તેની જગ્યાએથી ન હટ્યો. સુરેશ પણ તેની હિંમત જોઈને રાજી થયો. તે ફટાફટ ઉપર ચડવા લાગ્યો. અને આ બાજુ છગનના શરીર પર પેલો સાપ ચડી ગયો...

સુરેશ થોડીવારમાં જ બહાર આવી રહ્યો હતો પણ તેની સાથે પેલી ભૂતાવળ પણ પેલું દોરડું ચડે જતી હતી. તે પણ કૂવામાંથી બહાર આવવા માંગતી હતી. સુરેશે મનમાં કશુંક વિચારી રાખ્યું હતું!

તે જેવો કૂવાની બહાર આવ્યો તેવો તે કૂવામાંથી કૂધો અને છગનની ઉપર ચડેલા સાપને હાથથી પકડી લીધો અને ફટાક કરતો ક પેલા કૂવામાં નાખી દીધો. તે સાપ કૂવામાં પડતો પેલી ભૂતાવળ જોઈ રહી. પોતાનો વહાલસોયો સાપ કૂવામાં પડતા જ તે નારાજ થઈ ગઈ! તે સાપ પેલા કાળા તેલમાં ક્યાંક ગાયબ થઈ ગયો અને પેલી ભૂતાવળ ગુસ્સે ભરાઈને ઉપર ચડવા લાગી...

“છગા છોડ...”

સુરેશે મોટી બૂમ પાડી. તેણે છગનને દોરડું છોડી દેવા કહ્યું હતું કેમ કે પેલી ભૂતાવળ કૂવાની બહાર આવવાની તૈયારીમાં જ હતી. છગને તે દોરડું છોડી દીધું અને એ સાથે જ તે દોરડું કૂવામાં જઈને પડ્યું અને તેની સાથે પેલી ડોલ પણ તે કૂવામાં છેક સુધી વધી ગયેલા તેલમાં ક્યાંક ડૂબી ગઈ. બધું જ ગાયબ થઈ ગયું પણ પેલી ભૂતાવળ હજી કૂવામાં ગાયબ નહોતી થઈ!

બન્યું એવું કે તેણે દોરડું છૂટતાં પહેલાં કૂવાની પાળી પકડી પાડી હતી!

પણ તે કૂદીને બહાર આવી પડે તે પહેલાં તો સુરેશે સ્ફૂર્તિ દેખાડી દીધી!

તેણે કૂદીને તે ભૂતાવળના હાથો પર લાત મારી. તે લાત એટલી બધી જોરદાર હતી કે ભૂતાવળની બંને હાથની પકડ છૂટી ગઈ. કૂવામાંથી છેક બહાર આવવા થયેલી તે ભૂતાવળ પાછી તે કૂવામાં ફસડાઈ પડી...

તેનું ભૂત તળિયે અથડાયું અને પેલા કાળા, બળેલા તેલમાં અદ્રશ્ય થઈ ગયું. તે ભૂતાવળનો ખાત્મો થયો!

એ સાથે જ પેલા કૂવાનું ચક્કર પૂરું થયું.

તે ભુતાવળે બનાવેલું ચક્કર તૂટી ગયું...

સુરેશ અને છગન બંને એકાએક પોતાના શરીરમાં પાછાં આવી ગયા. તેઓ આવતાં પહેલાં પેલા કાગડાઓનો અવાજ સાંભળી શકેલા જેઓ પણ જાણે મુક્ત થયા હોય તેમ આકાશમાં ઉડી જતાં જતાં કા કા કરતા હતા!

“શું થયું સુરેશ?”

રેશમાનો અવાજ સંભળાતાં જ સુરેશે આંખો ખોલી. તેનો ચહેરો ખીલેલો હતો. તેનું આગમન અજાયબ ખુશી ભરી રહ્યું હતું. રેશમા તે પામી જવા લાગી. તેને ખબર પડી કે સુરેશને સફળતા મળી હતી!

છગન પણ ઊઠ્યો અને સુરેશની સામે સ્મિત કરવા લાગ્યો. બંને એ બાદ હસ્યા... ખુબ જોરથી હસ્યા... અને એકબીજાને ભેંટી પડ્યા...

એ વાતને ઘણા દિવસો વીતી ગયા. છગનને સારી નોકરીએ ચડાવીને સુરેશે તેને નવું જીવન આપી દીધું હતું. તેના લગ્ન પણ ટૂંક સમયમાં થવાના હતા. તે પહેલાં જેવો રહ્યો નહોતો. તેનું શરીર હ્રષ્ટપૃષ્ઠ થયું હતું. તેના પરથી ઘણા શાપ ઊતરી ગયા હતા. જો તેનો બાપ અને તેની માં જીવતા હોત તો છગનની સારી હાલત જોઈને તેઓ ઘણા ખુશ થયા હોત...

રેશમા અને સુરેશ ફરી એકબીજાના થઈ ગયા હતા. તેમણે પોતાની હાલત સુધારી લીધી હતી અને તેઓ પેલી ભૂતાવળના ચક્કરમાંથી કાયમને માટે છૂટી ગયા હતા. તે રાતે તેમણે પોતાની પહેલી રાત ઉજવી. તેઓ મનભરીને એકબીજાના થયા. તેઓને વિતાડવા માટે, તેઓને ગુલામની જેમ એકબીજાથી દૂર કરવા માટે કોઈ નહોતું. બધું જ શાંત થઈ ગયું હતું. તેઓનું લગ્નજીવન મહેકી ઉઠ્યું હતું! સુરેશ પોતાનો પહેલો અનુભવ, તે સ્પર્શ પામીને ઘણો આનંદિત થયો અને સાથે મક્કમ બન્યો કે મોજમજા માટે પણ તે કોઈ અનૈતિક અપરાધમાં પડશે નહીં!

તે એ જ સબક નહોતો જે તેણે પોતાના જીવનમાંથી શીખેલો? તેણે મોતના ફૂવામાં ઘણીવાર મોતને વેઠ્યું હતું. તેણે ઘણા દુઃખ જોઈ લીધા હતા. અને એટલે જ તે ઈચ્છતો હતો કે લોકોના દુઃખ દૂર થાય. તેણે નિશુલ્ક અસ્પતાલ ખોલ્યું અને તેમાં સેવા આપવા લાગ્યો! તેના જીવનના એ બે બદલાવના લીધે તેના પિતાના આંખમાં પણ આંસુ આવી ગયા અને એ દિવસે તેમણે પણ પોતાના દીકરાની આગળ પસ્તાવો કરી લીધો!

બધું જ સારું થયું.

ખાધું પીધું અને રાજ કર્યું જેવું બન્યું...

અને સુરેશનું જીવન ખરા અર્થમાં સારું થયું.

તે મોતના ફૂવામાંથી જીવનના ખુલ્લાં ખેતરમાં ચાલવા લાગ્યો.

સમાપ્ત